

Leefbaarheidsonderzoek West-Vlaanderen

Analyse leefbaarheid in de kernen in het buitengebied

Najaar 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Methodologie	7
3. Respons	8
Kenmerken sleutelfiguren	8
4. Clusters.....	12
Indeling clusters.....	12
Respons	20
5. Leefbaarheidsanalyse van de clusters.....	21
Verkeersveiligheid.....	21
Algemene score	21
Items verkeersveiligheid.....	21
Suggesties verkeersveiligheid	25
Conclusie verkeersveiligheid	28
Sociale veiligheid.....	31
Algemene score	31
Items sociale veiligheid	31
Onveiligheidsgevoel	34
Tijdstippen onveiligheidsgevoel.....	35
Suggesties sociale veiligheid.....	37
Conclusie sociale veiligheid	39
Fysieke woonomgeving	41
Algemene score	41
Items fysieke woonomgeving	41
Aantrekkelijkheid versus aanbod wonen	43
Suggesties fysieke woonomgeving.....	47
Conclusie fysieke woonomgeving	49
Sociaal leven	51
Algemene score	51
Items sociaal leven	51
Suggesties sociaal leven	53
Conclusie sociaal leven.....	55
Voorzieningen.....	57
Algemene score	57
Nabijheid voorzieningen.....	58
Toegankelijkheid voorzieningen	59

Kwaliteit voorzieningen	60
Ontbreken van voorzieningen	61
Suggesties voorzieningen	61
Conclusie voorzieningen.....	64
Mobiliteit.....	68
Algemene score	68
Items mobiliteit.....	68
Suggesties mobiliteit	71
Conclusies mobiliteit	72
Beleidsbetrokkenheid	74
Algemene score	74
Communicatie naar beleid toe	74
Items beleidsbetrokkenheid	76
Suggesties beleidsbetrokkenheid	77
Conclusie beleidsbetrokkenheid.....	79
De globale leefbaarheid	80
Leefbaarheidsscores.....	80
Conclusie	84
6. Analyse van de kernen	87
Inleiding en methodologie	87
Algemene bevindingen.....	94
Verkeersveiligheid.....	96
Items verkeersveiligheid.....	96
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	98
Suggesties verkeersveiligheid	99
Sociale veiligheid.....	100
Items sociale veiligheid	100
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	101
Suggesties sociale leefbaarheid	101
Fysieke woonomgeving.....	103
Items fysieke woonomgeving	103
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	104
Suggesties fysieke woonomgeving.....	104
Sociaal leven.....	106
Items sociaal leven.....	106
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	107

Suggesties sociaal leven	108
Voorzieningen.....	109
Items voorzieningen.....	109
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	110
Deelcomponenten voorzieningen.....	111
Suggesties voorzieningen	112
Mobiliteit.....	113
Items mobiliteit.....	113
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	114
Suggesties mobiliteit	114
Beleidsbetrokkenheid	116
Items beleidsbetrokkenheid	116
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT.....	118
Suggesties beleidsbetrokkenheid	118
Conclusie	120
Leefbaarheid en selectie van kernen	122
Algemeen.....	122
Link leefbaarheid.....	122
7. Leefbaarheid en kwantitatieve data	127
8. Leefbaarheid: determinerende factoren.....	131
9. Samenvatting en conclusies	133
Samenvatting.....	133
Conclusies.....	135
10. Beleidsaanbevelingen.....	137
Meer is niet altijd beter.....	137
Kies voor kwaliteit en niet altijd voor kwantiteit.....	137
Meer samenhang zorgt voor minder slaapdorp	137
Zachte mobiliteit is een belangrijke opstap naar een comfortabele omgeving	138
Plan de kern, met de kern	139
Colofon.....	140

1. Inleiding

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd onderscheid gemaakt tussen stedelijk gebied en buitengebied. Er werden 4 regionaal stedelijke gebieden afgebakend (Brugge, Kortrijk, Roeselare en Oostende) en 10 provinciaal stedelijk gebieden (Blankenberge, Diksmuide, Ieper, Knokke-Heist, Poperinge, Tielt, Torhout, Waregem, Wervik en Veurne). Het gebied buiten deze afgebakende stedelijke gebieden is het buitengebied van West-Vlaanderen. Het buitengebied is op zijn beurt opgedeeld in kernen en open ruimte. Voorliggende studie heeft als onderzoeksonderwerp de kernen in het buitengebied.

Eén van de elementen in het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) is de selectie van kernen in het buitengebied. Binnen geselecteerde kernen was het mogelijk om bijkomende grond aan te snijden voor wonen en lokale bedrijvigheid. De selectie is bij de opmaak van het PRS (2002) voornamelijk gebeurd op basis van bevolkingsaantallen. Een grondige analyse (hoe worden de kernen geografisch afgebakend, wat is de bevolkings- en huishoudensevolutie, welke voorzieningen zijn aanwezig, ...) werd niet uitgevoerd, voornamelijk bij gebrek aan adequate data.

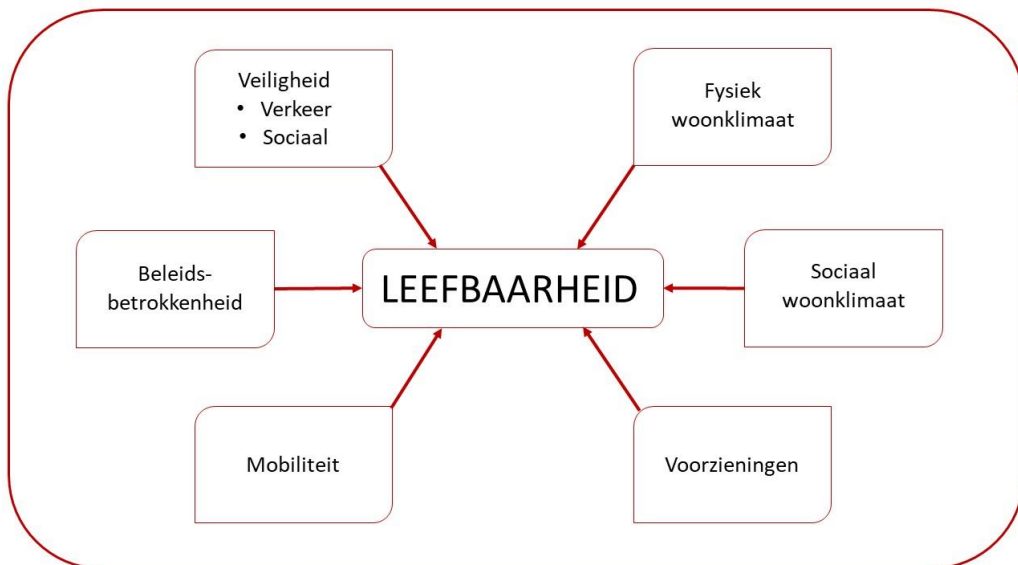
In 2010 besliste de provincieraad om het PRS in herziening te stellen. Hierdoor komt ook weer de beleidsmatige discussie m.b.t. kernselectie aan de oppervlakte. De vraag die telkens opnieuw gesteld wordt, is of de selectie van een kern al dan niet bepalend is voor de leefbaarheid van een kern. Met andere woorden: is een kernselectie nodig om een leefbare kern te hebben?

Om op die vraag een antwoord te bieden, wil de provincie voor alle kernen in het buitengebied een beoordeling van de leefbaarheid van de kern.

In de aanloop naar dit onderzoek werden reeds enkele onderzoekstappen gezet:

- De kennis m.b.t. leefbaarheid en leefbaarheidsonderzoeken, opgedaan in de voorbije 20 jaar gebiedswerking en leefbaarheidsonderzoeken, werd geïnventariseerd.
- De geografische afbakening van kernen in het buitengebied werd geactualiseerd.
- Er werd een statistische analyse uitgevoerd m.b.t. de kernen in het buitengebied (bevolking, huishoudens, voorzieningen, ...).

Het is de bedoeling om nu nog een stap verder te gaan in de analyse van leefbaarheid van kernen in het buitengebied en aan de kwantitatieve dataset kwalitatieve data koppelen. Dit is met name een beoordeling van de leefbaarheid van de kernen in al haar facetten: fysiek woonklimaat, veiligheid (sociale veiligheid, verkeersveiligheid), sociaal woonklimaat, voorzieningen, mobiliteit en beleidsbetrokkenheid.

Figuur 11: Grafische voorstelling gehanteerd onderzoeksmodel

West-Vlaanderen telt 268 kernen in het buitengebied. Voor al deze kernen is het gewenst om een uitspraak te krijgen over de leefbaarheid. Dit betekent dat in alle kernen in het buitengebied de bevraging wordt uitgevoerd. Dit moet uitmonden in een dataset op provinciaal niveau met uitspraken over leefbaarheid van alle kernen.

¹ Gebaseerd op Coudenys & Rammelaere (2006) *Draaiboek vergelijkend wijkenonderzoek: Een leefbaarheidsanalyse op wijkniveau*. Brugge: Provincie West-Vlaanderen

2. Methodologie

Met de bevraging werd voor elke kern of dorp in het buitengebied achterhaald hoe sleutelfiguren de leefbaarheid van de diverse kernen beoordelen. **Sleutelfiguren** zijn mensen die omwille van hun beroep, hobby of engagement de kern/het dorp goed kennen en een beoordeling kunnen geven die hun eigen persoonlijke visie overstijgt. Per kern werden 10 à 15 personen bevroagd. Representativiteit werd niet nagestreefd, wel diversiteit binnen de groep sleutelfiguren. Voor het zoeken van sleutelfiguren werd zoveel mogelijk de medewerking van het lokaal bestuur gevraagd.

3. Respons

Van de 64 gemeenten in West-Vlaanderen namen er 18 geen deel aan het onderzoek en werden bijgevolg niet opgenomen in de analyse.

Daarnaast was het ook niet mogelijk om voor elke kern sleutelfiguren te verkrijgen of medewerking te verkrijgen van sleutelfiguren. Voor een aantal kernen is de reden hiervoor dat niet elke kern als kern aangevoeld werd, waardoor een kern niet meteen beoordeeld kon worden.

Dit betekent dat van de 268 kernen er van 198 kernen informatie beschikbaar is (73,9% van alle kernen).

In totaal beschikken we over 1.938 enquêtes die gedeeltelijk of volledig ingevuld werden.

Kenmerken sleutelfiguren

	Betrokkenheid kern	
	#	%
Werk	719	37,10
Vereniging	1.002	51,70
Vrijwilliger	19	0,98
Niet ingevuld	198	10,22

De meerderheid van de sleutelfiguren is sleutelfiguur omdat hij/zij deel uitmaakt van een vereniging in de kern. 37,1% gaf aan dat hij/zij de kern goed kon inschatten omwille van zijn/haar werk. 19 sleutelfiguren gaven aan vrijwilliger te zijn in de kern. 198 personen (10,2%) hebben deze vraag niet ingevuld.

	Leeftijd	
	#	%
18-25	70	3,61
26-49	691	35,66
50-64	759	39,16
65+	406	20,95
Niet ingevuld	12	0,62

Ruim 60% van de sleutelfiguren is een 50-plusser: bijna 40% is tussen 50 en 64 jaar oud. 21% is minstens 65 jaar oud. 35,7% van de sleutelfiguren is tussen 26 en 49 jaar oud. Een kleine groep is jonger dan 26 jaar (3,6% van de sleutelfiguren).

	Inwoner kern	
	#	%
Inwoner	1.589	81,99
Geen inwoner	342	17,65
Niet ingevuld	7	0,36

De overgrote meerderheid van de sleutelfiguren (82%) is ook inwoner van de kern.

	Werkt u ook in de kern waar u woont	
	#	%
Ja	733	46,13
Nee	856	53,87

Van deze 1.589 sleutelfiguren die in de kern wonen, werkt 46,2% van de sleutelfiguren binnen dezelfde kern.

	Functie	
	#	%
Pensioen	410	21,16
Zelfstandig	334	17,23
Bediende/kaderlid	208	10,73
Ambtenaar	209	10,78
Onderwijs	176	9,08
Zorg	109	5,62
Politie	61	3,15
Maatschappelijk werk	61	3,15
Vrij beroep (excl arts)	54	2,79
Arbeider	35	1,81
Manager	31	1,60
Arts	30	1,55
Student	22	1,14
Landbouw	22	1,14
Bouw	17	0,88
Ingenieur	15	0,77
Religieuze functie	15	0,77
Geen werk	12	0,62
Kinderopvang	10	0,52
Jeugdbeweging	10	0,52
Niet ingevuld	59	3,04
Ander	38	1,96

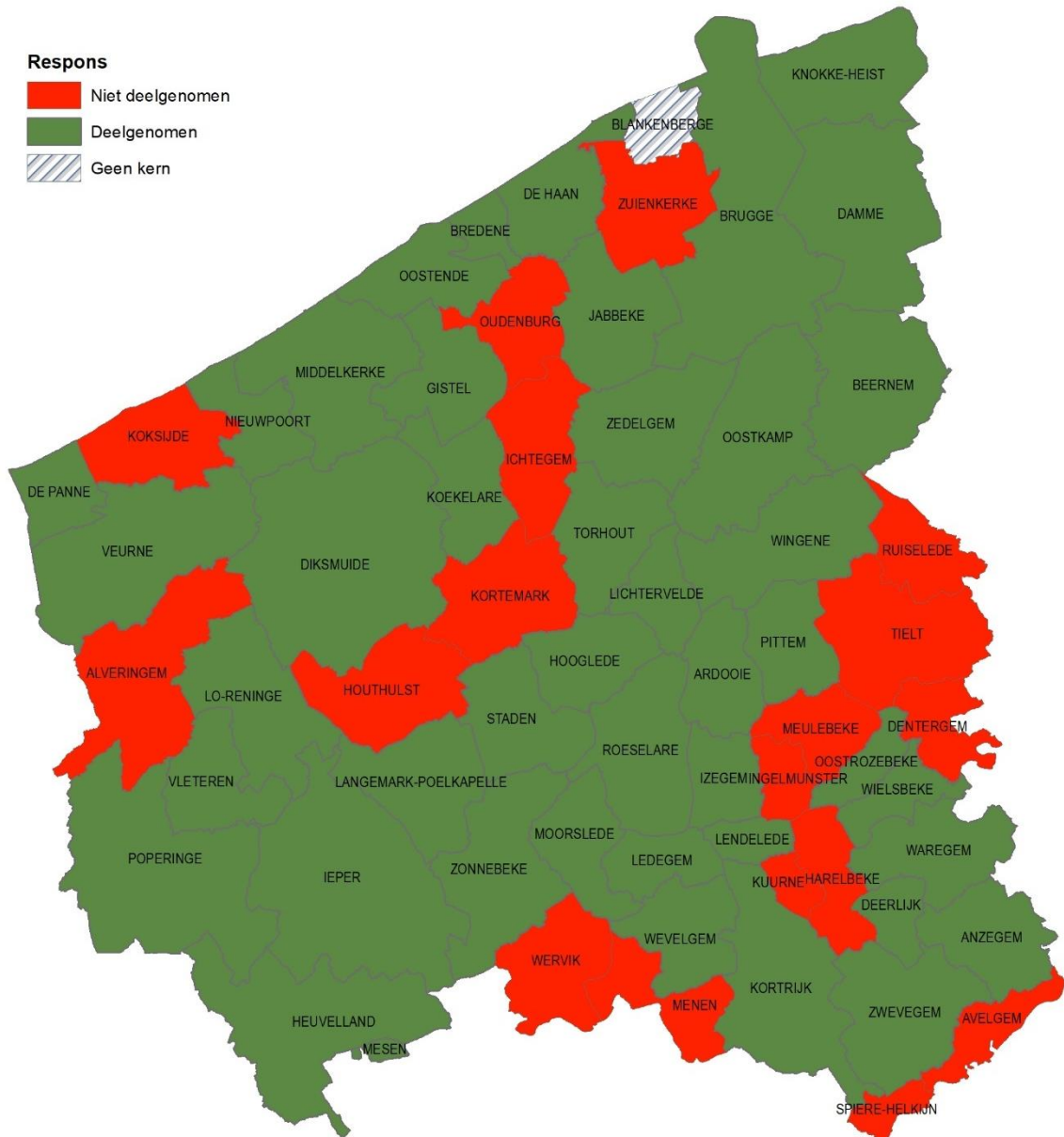
Ruim 1 sleutelfiguur op 5 is met pensioen. 1 op 6 oefent een zelfstandige activiteit uit (artsen en vrije beroepen niet meegerekend). Daarnaast is 1 op 10 bediende of kaderlid binnen een bedrijf. Nog eens

1 op 10 is ambtenaar. Er is nog een grote groep (9%) die in het onderwijs tewerkgesteld is. Daarna zijn het vooral andere kleinere groepen van beroepen.

Onderstaande kaart geeft weer welke gemeenten deelgenomen hebben aan het onderzoek.

Steunpunt
Data & Analyse

Clusteranalyse kernen

Deel 1 – Analyse van de clusters

4. Clusters

Indeling clusters

Het zou ons te ver brengen om elke kern apart te bespreken en kernspecifieke opmerkingen hier in deze provinciale analyse mee op te nemen. De kernen geografisch groeperen zou de onderlinge verschillen tussen de kernen teniet doen. Vandaar de keuze om de kernen te gaan groeperen op basis van kwantitatieve gegevens: zijn er verschillen op vlak van de kwalitatieve gegevens van de bevraging tussen de kernen, op basis van hun (voornamelijk) demografische kenmerken?

Het voordeel aan deze werkwijze is dat er op basis van een kernprofiel eventueel uitspraken kunnen gemaakt worden op vlak van leefbaarheid, of op vlak van bepaalde items. Dit kan nuttige informatie opleveren voor het beleid. Een ander voordeel is dat deze informatie mogelijks ook gebruikt kan worden voor kernen waarvan we niet over informatie beschikken.

Er werd een clusteranalyse uitgevoerd op alle kernen op basis van onderstaande kenmerken.

Kenmerken kern	Wat	Bron
Evolutie inwoners '10-'19	Evolutie van inwoners (2019 tov 2010)	Rijksregister
Evolutie huishoudens '10-'19	Evolutie van huishoudens (2019 tov 2010)	Rijksregister
% alleenstaanden	% alleenstaanden tov huishoudens	Rijksregister, 01.01.2019
% gezinnen met kinderen	% gezinnen met kinderen tov huishoudens	Rijksregister, 01.01.2019
% 0 tot 19-jarigen	% 0 tot 19-jarigen tov inwoners	Rijksregister, 01.01.2019
% 20 tot 59-jarigen	% 20 tot 59-jarigen tov inwoners	Rijksregister, 01.01.2019
% 60-plussers	% 60-plussers tov inwoners	Rijksregister, 01.01.2019
% recente woongelegenheden	% woongelegenheden na 2010 gebouwd/grondig verbouwd tov woongelegenheden	Kadaster, 2019
% Iln in eigen kern	% leerlingen in het gewoon basisonderwijs dat binnen de eigen kern school loopt	Departement Onderwijs, 2017-2018
Voorzieningen / 1.000 inwoners	Voorzieningen per 1.000 inwoners	Locatus, 2020
Huisartsen / 1.000 inwoners	Huisartsen per 1.000 inwoners	Sociale kaart, 2020

Vooreerst werden alle kernen met minder dan 100 huishoudens uit de clusteranalyse geweerd. Dit omwille van 2 redenen: kleine aantallen leveren grote procentuele verschillen op, die zinloos zijn. Bovendien is het interessant om na te gaan of kleine kernen (klein qua huishoudenaantal) verschillen van kernen met meer bewoning.

Onder voorzieningen wordt verstaan: types van basisuitrusting dat aanwezig is in de kern. Er zijn 4 types van voorzieningen/basisuitrusting opgenomen in deze lijst: een categorie rond levensmiddelen (slager, bakker, supermarkt,...), Reça (restaurants en cafés), sport (zwembaden) en cultuur (bioscoop).

Volgende tabel geeft het resultaat weer.

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4 (< 100 huish)	Alle kernen
Evolutie inwoners '10-'19	104,13	102,49	104,95	102,60	104,19
Evolutie huishoudens '10-'19	108,46	106,36	109,89	104,34	108,64
% alleenstaanden	28,15	25,74	39,90	25,36	30,95
% gezinnen met kinderen	29,36	30,09	17,74	31,57	26,50
% 0 tot 19-jarigen	22,18	22,03	15,60	23,87	20,74
% 20 tot 59-jarigen	51,81	52,42	44,07	52,28	50,14
% 60-plussers	26,00	25,55	40,33	23,85	29,11
% recente woongelegenheden	13,58	11,97	12,83	9,54	13,16
% Iln in eigen kern	74,11	6,25	51,84	15,92	65,63
Voorzieningen / 1.000 inwoners	6,22	4,73	11,75	6,05	7,36
Huisartsen / 1.000 inwoners	1,22	0,74	0,97	0,00	1,12
Aantal kernen	149	40	32	47	268
Aantal kernen in analyse	118	27	20	33	198
Respons	1.355	166	200	217	1.938

De eerste cluster bevat veruit de meeste kernen (55,6% van alle kernen). 149 kernen van de 268 kernen maken deel uit van cluster 1. Dit zijn kernen waar zowel het aantal inwoners (+4,1%) als huishoudens (+8,5%) toegenomen is tussen 2010 en 2019. Het aandeel alleenstaanden (28,2%) is iets lager dan gemiddeld in de kernen. Deze kernen worden gekenmerkt door gemiddeld genomen meer gezinnen met kinderen (29,4%), 0 tot 19-jarigen (22,2%) en 20 tot 59-jarigen (52%). Er zijn minder 60-plussers (26%) dan gemiddeld in de kernen. Er zijn daarentegen meer recente woongelegenheden (13,6%). Drie kwart van de leerlingen van het gewoon basisonderwijs die in deze kern woont, loopt ook binnen de eigen kern school. Dit betekent dat deze kernen meestal over een school gewoon basisonderwijs beschikken. Er zijn meer dan gemiddeld voorzieningen (6,2 ‰) en huisartsen (1,2 ‰) aanwezig in deze kernen.

De tweede cluster telt 40 kernen (14,9% van alle kernen). Hier is het aantal inwoners (+2,5%) en het aantal huishoudens (+6,4%) ook toegenomen, maar minder sterk dan gemiddeld in de kernen. Er zijn eveneens meer dan gemiddeld gezinnen met kinderen (30,1%), 0 tot 19-jarigen (22%) en 20 tot 59-jarigen (52,4%), alsook minder ouderen (25,6%). Het aandeel recente woongelegenheden (12%) is iets lager dan gemiddeld in de kernen. Het grote verschil met cluster 1 is dat cluster 2 (quasi) geen gewoon basisonderwijs aanbiedt (6,3%) in zijn kern en dat het aandeel voorzieningen (4,7‰) laag ligt. Ook het aandeel huisartsen (0,7 ‰) is lager dan gemiddeld.

De derde cluster telt 32 kernen (12%). Het aantal inwoners (+5%) en huishoudens (+9,9%) is hier het sterkst toegenomen tussen 2010 en 2019. De kernen kenmerken zich door een hoog aandeel 60-plussers (40,3%) en bijgevolg ook een hoog aandeel alleenstaanden (39,9%). Het aandeel gezinnen met kinderen (17,7%), 0 tot 19-jarigen (15,6%) en 20 tot 59-jarigen (44,1%) ligt het laagst in deze kernen. Het aandeel recente woongelegenheden (12,8%) ligt rond het gemiddelde. Circa de helft van de inwonende kinderen die in het gewoon basisonderwijs school lopen, doen dit in de eigen kern. Deze kernen hebben het hoogste aandeel voorzieningen (11,8‰) en hebben circa 1 huisarts per 1.000 inwoners.

De vierde cluster bundelt alle kernen met minder dan 100 huishoudens samen. Qua kenmerken komen die kernen sterk overeen met de kernen die deel uitmaken van cluster 2. De inwoners (+2,6%) en

huishoudens (+4,3%) zijn toegenomen in vergelijking met 2010, maar niet zo sterk als gemiddeld in de kernen. Deze kernen kenmerken zich eveneens door meer gezinnen met kinderen (31,6%), meer 0 tot 19-jarigen (23,9%) en 20 tot 59-jarigen (52,3%) dan gemiddeld in de kernen. Er zijn daarentegen minder 60-plussers (23,9%) en minder alleenstaanden (25,4%) dan gemiddeld in de kernen. Het aandeel recente woongelegenheden ligt het laagst in deze cluster (9,5%). Er zijn ook weinig scholen aanwezig in deze kernen: 15,9% van alle inwonende leerlingen gewoon basisonderwijs loopt binnen de eigen kern school. Het aandeel voorzieningen is er lager dan gemiddeld (6,1‰) en er is geen enkele huisarts in deze kernen.

Onderstaande kaarten geven weer welke kernen deel uitmaken van welke cluster.

Cluster 1, in het groen, zit verspreid over de volledige provincie, behalve in de kustgemeenten. Ook in de Westhoek zijn deze kernen iets minder vaak aanwezig. Merk op dat er rekening moet gehouden worden met de vertekening door de grootte van de kernen op kaart. Kernen in de Westhoek zijn iets kleiner en minder goed zichtbaar op kaart.

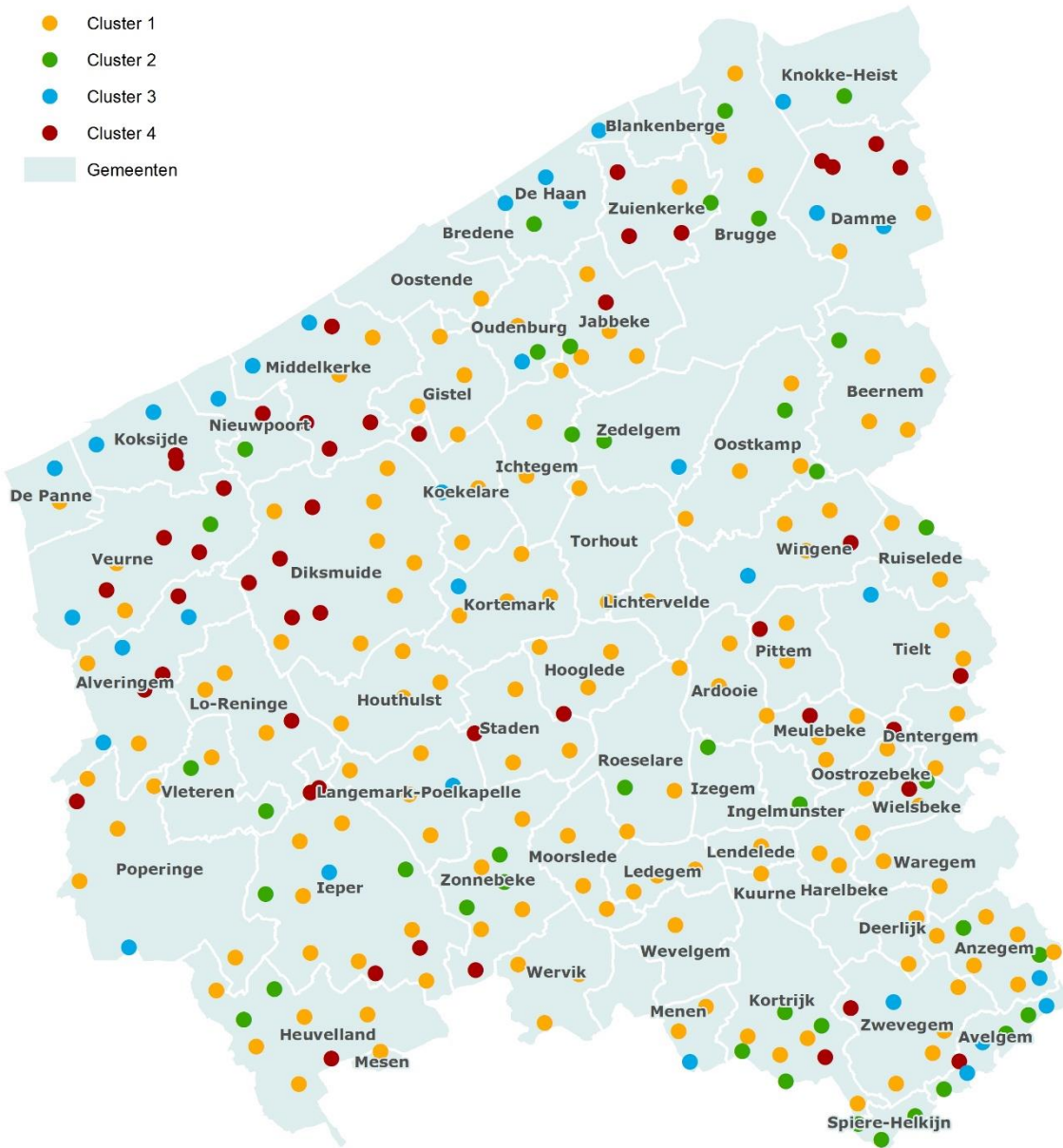
Cluster 2, in het geel, zit verspreid over de provincie behalve minder in het Noordwesten van de provincie. Ook is er een strook dat van west naar oost loopt, in het midden, waar quasi geen gele kernen te vinden zijn.

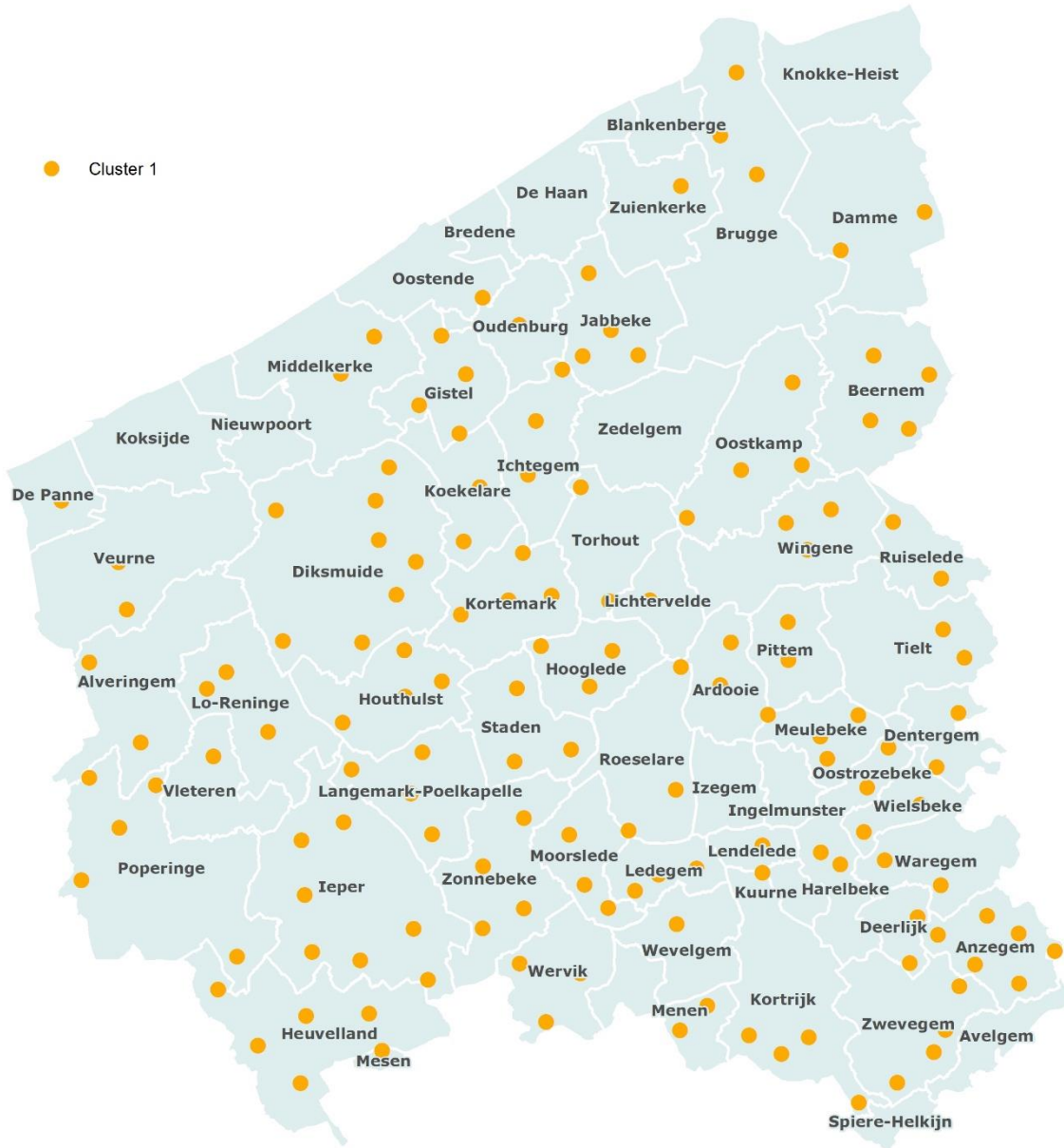
Cluster 3, in het bruin, omvat quasi alle kustkernen. Daarnaast zijn er nog een aantal kernen verspreid over de provincie.

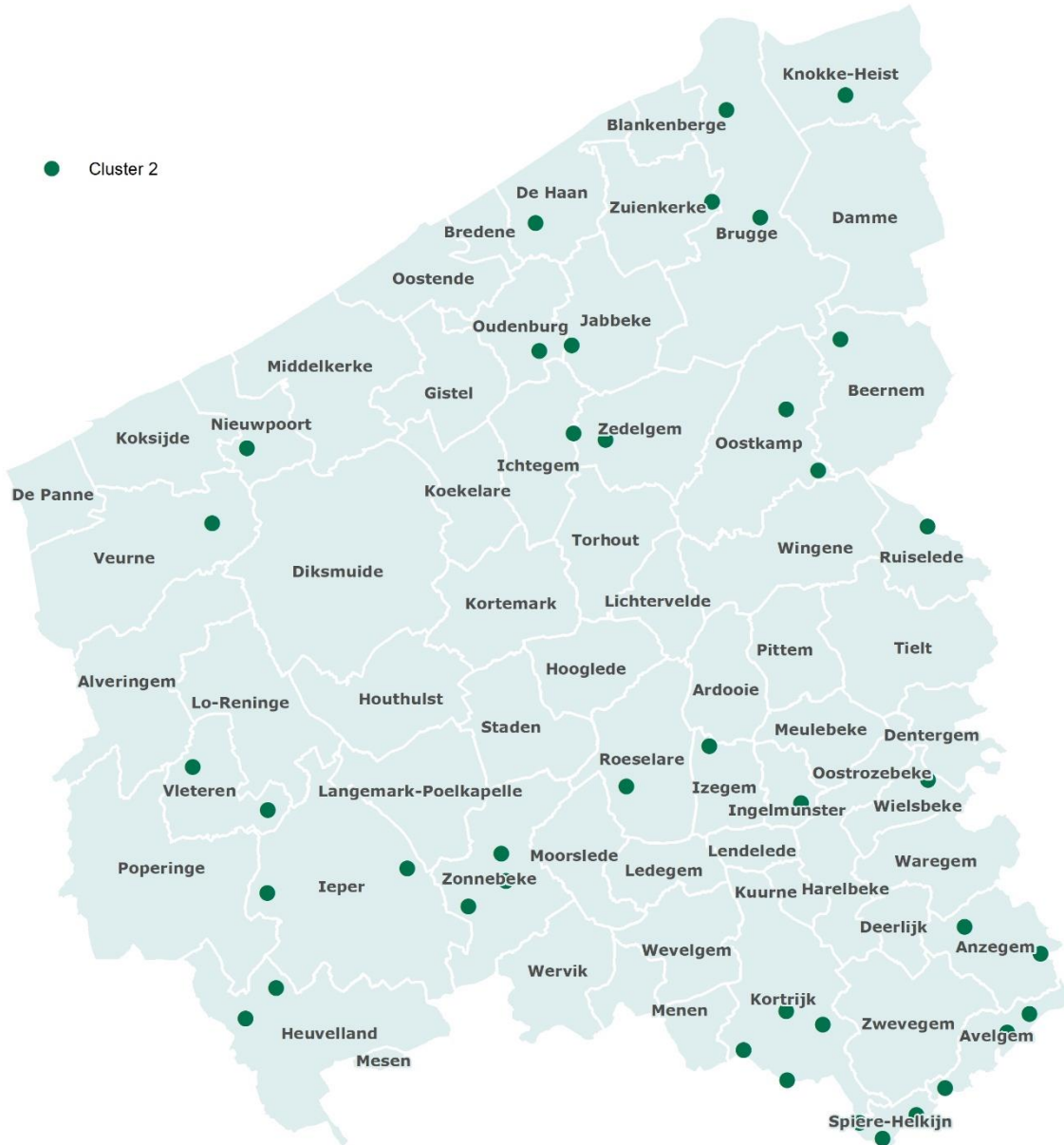
Cluster 4 tenslotte, in het roze, is voor een groot deel terug te vinden in de Westhoek en een aantal gemeenten in het hinterland.

Cluster

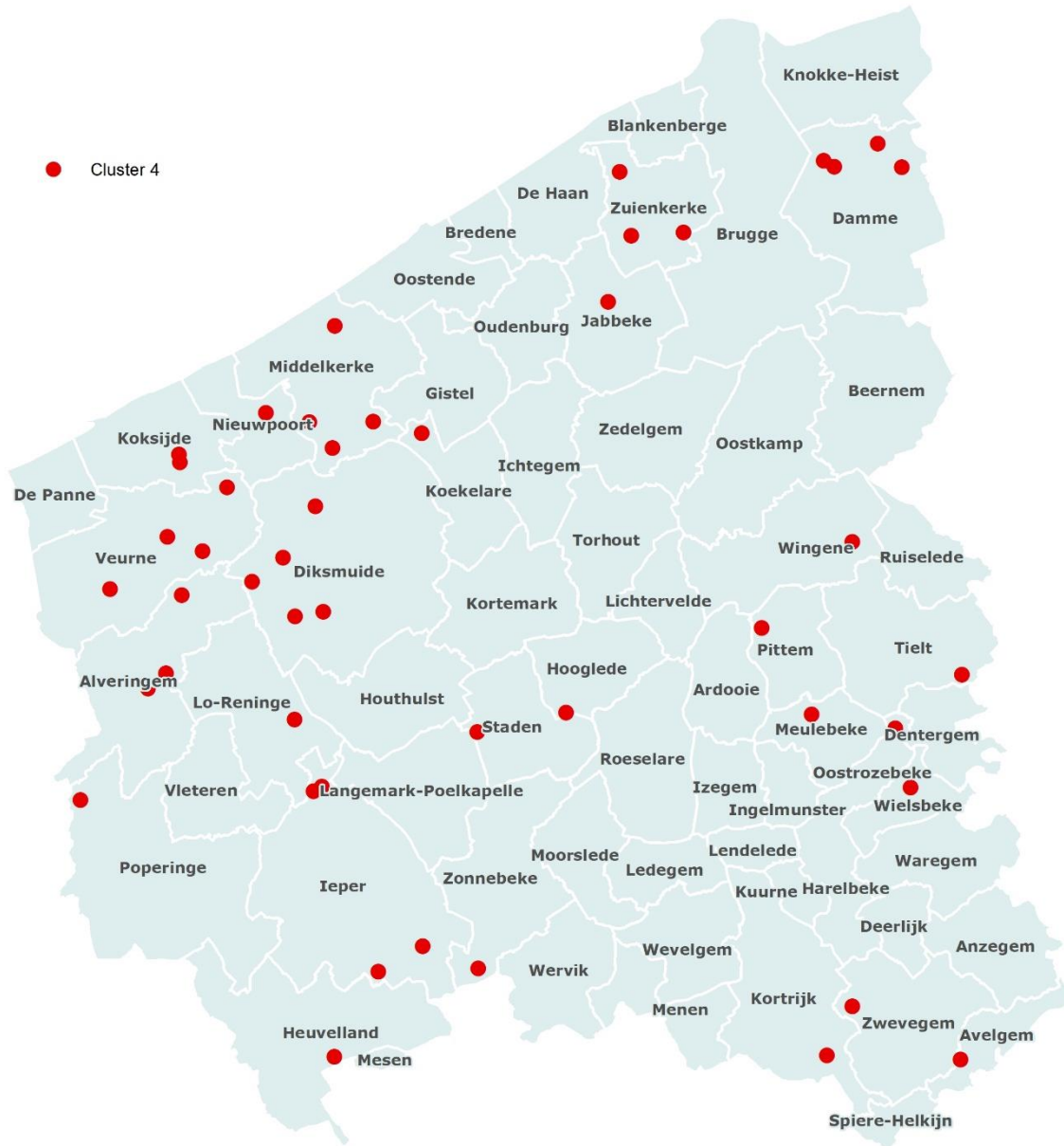
- Cluster 1
- Cluster 2
- Cluster 3
- Cluster 4
- Gemeenten

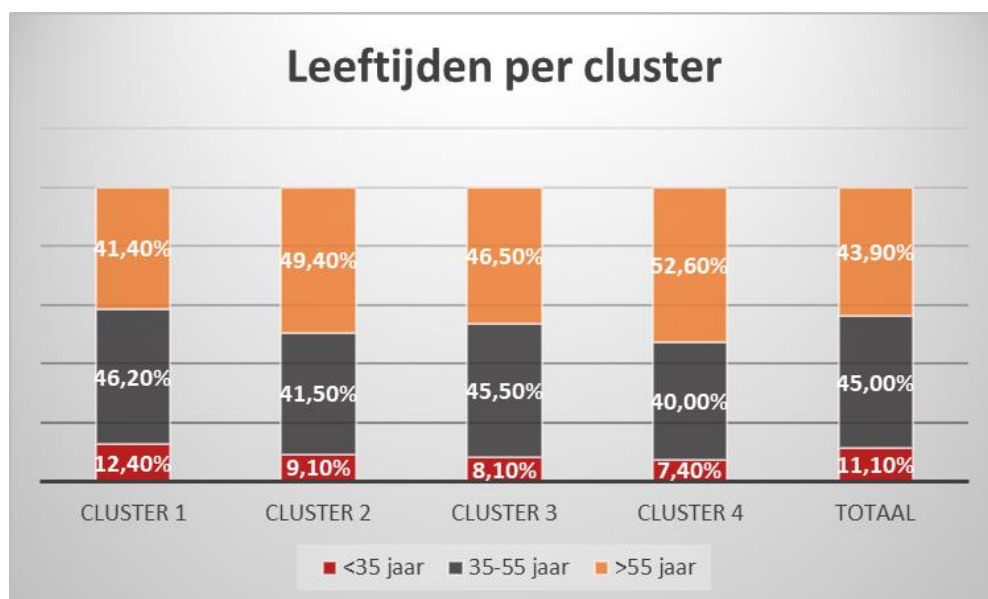

Respons

	Aantal kernen	Kernen in de analyse		Respons
		#	%	
Cluster 1	149	118	79,19	1.355
Cluster 2	40	27	67,50	166
Cluster 3	32	20	62,50	200
Cluster 4 (< 100 huish)	47	33	70,21	217
Alle kernen	268	198	73,88	1.938

In totaal zijn er 1.938 enquêtes die al dan niet volledig ingevuld werden, met informatie over 198 van de 268 kernen. 1.355 enquêtes geven informatie over 118 kernen uit cluster 1 (79,2% van de kernen). 166 enquêtes geven informatie over 27 kernen van cluster 2. Dat betekent dat we over informatie beschikken over 67,5% van alle kernen uit cluster 2. Van de 32 kernen van cluster 3 beschikken we over 20 kernen informatie (62,5% van de kernen), dankzij 200 enquêtes. Er zijn 47 'kleine' kernen, waarbij we informatie hebben over 33 van deze kernen (70,2%). In totaal gaat het over 217 enquêtes.

	Gemidd. leeftijd	Aantal
Cluster 1	51,74	1.349
Cluster 2	53,91	164
Cluster 3	54,14	198
Cluster 4	54,90	215
Totaal	52,52	1.926

Uit bovenstaande tabel valt duidelijk op dat de gemiddelde leeftijd van de eerste cluster lager ligt dan bij de andere clusters. De gemiddelde leeftijd van de respondenten verschilt significant tussen de eerste cluster en de vierde cluster.

5. Leefbaarheidsanalyse van de clusters

Verkeersveiligheid

Algemene score

In totaal geven respondenten een score van 6,1 op 10 voor verkeersveiligheid. De score loopt gelijk tussen de eerste 3 clusters, maar ligt iets lager in cluster 4. De verschillen zijn zodanig miniem dat er geen sprake is van een statistisch significant verschil tussen de clusters.

Items verkeersveiligheid

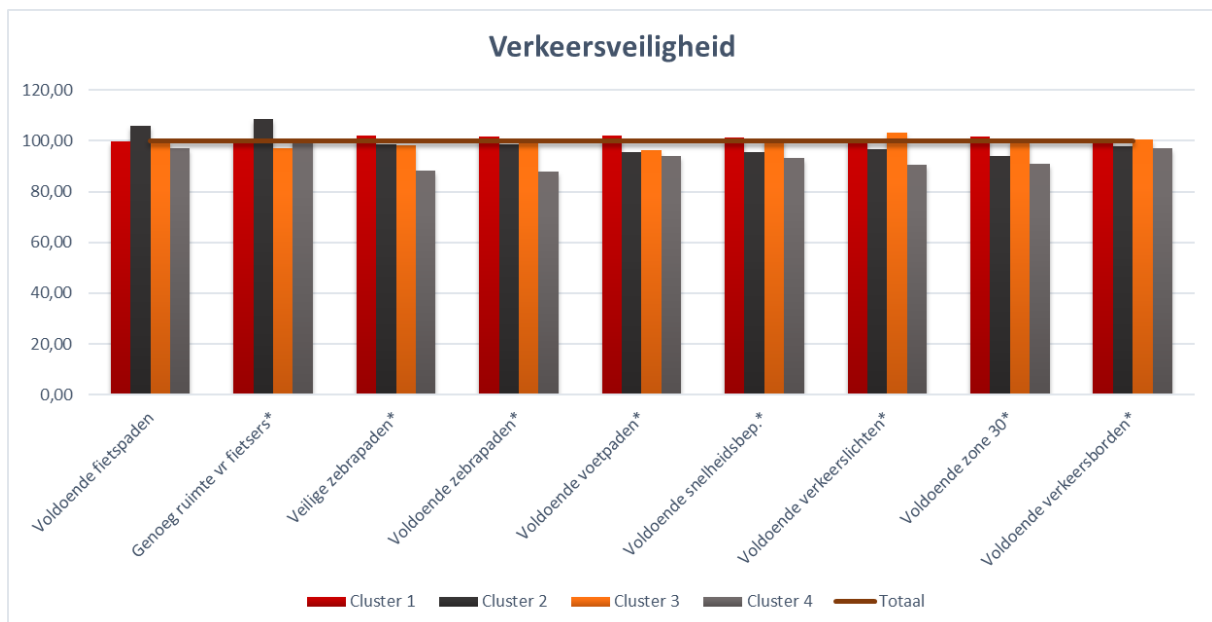
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Voldoende fietspaden	2,84	3,01	2,84	2,76	2,84
Genoeg ruimte voor fietsers*	2,84	3,10	2,77	2,88	2,86
Veilige zebra's/oversteekplaatsen*	3,46	3,35	3,34	3,00	3,40
Voldoende zebra's/oversteekplaatsen*	3,53	3,41	3,43	3,05	3,46
Voldoende voetpaden*	3,68	3,45	3,48	3,38	3,61
Voldoende snelheidsbeperkingen*	3,67	3,46	3,65	3,38	3,62
Voldoende verkeerslichten*	3,70	3,57	3,81	3,34	3,69
Voldoende zone 30*	3,80	3,52	3,75	3,40	3,74
Voldoende verkeersborden*	3,90	3,79	3,89	3,76	3,88

Bovenstaande items werden bevestigd door middel van een puntenschaal. Een score van 1 betekent dat men dit onderdeel heel slecht vindt en een score van 5 betekent dat men dit onderdeel heel goed vindt. Items met een * geven aan dat er hier een statistisch significant verschil is tussen de clusters onderling. De itemscores werden gerangschikt van laag (= minst tevreden) naar hoog (= meest tevreden).

De laagste scores zijn voor items die met het fietsen te maken hebben. De scores liggen onder 3/5, wat betekent dat sleutelfiguren het oneens zijn met de stelling. Sleutelfiguren geven aan dat er onvoldoende fietspaden zijn en dat er te weinig ruimte voor fietsers is. Voor dit laatste item is er een statistisch significant verschil. Enkel cluster 2 haalt net een score van 3/5 (=neutraal), andere kernen scoren lager. De hoogste scores zijn voor de stellingen 'voldoende zone 30 in de kern' en 'voldoende verkeersborden in de kern'.

Op onderstaande grafiek zijn dezelfde items terug te vinden, maar werd de score vergeleken met het totaal van alle kernen. Het totaal van alle kernen krijgt hier een index-score van 100. Een balkje onder die lijn betekent een lagere score dan gemiddeld in alle kernen. Een balkje boven die lijn betekent een hogere score dan gemiddeld. Ook hier worden de statistisch significante verschillen tussen de clusters met een sterretje aangeduid.

Op deze grafiek valt het op dat, behalve wat fietspaden en ruimte voor fietsers betreft, vooral de kernen uit cluster 4 (de kleinste kernen) lagere scores hebben dan gemiddeld. De suggesties rond verkeer worden besproken na de items rond bekommernissen.

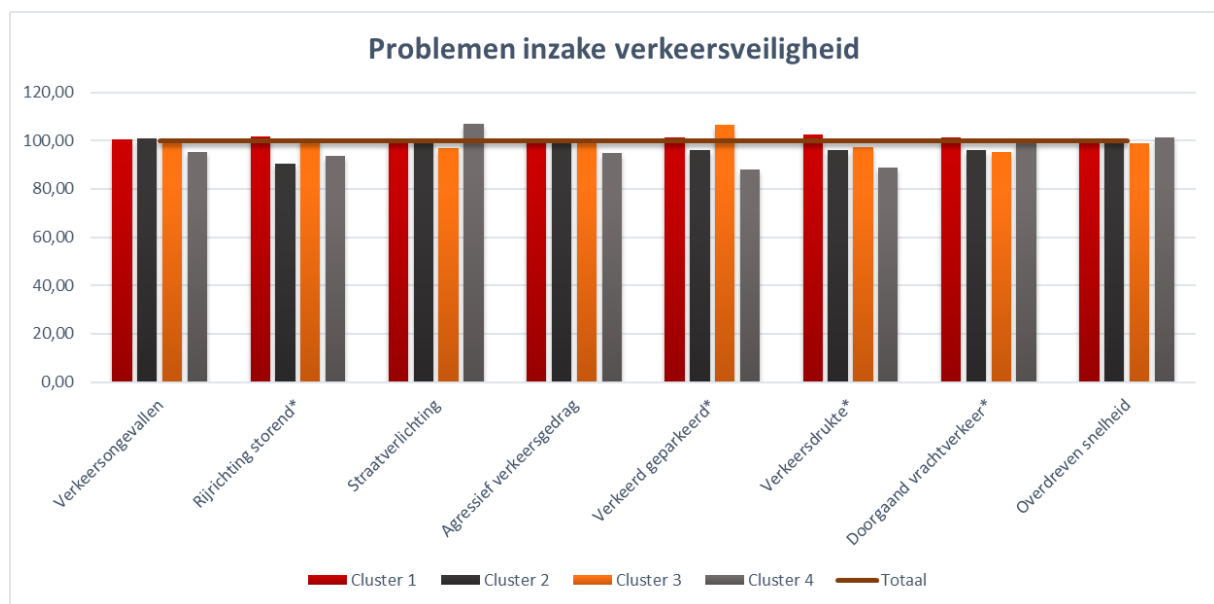

Problemen rond verkeersveiligheid

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Verkeersongevallen	2,51	2,53	2,50	2,38	2,50
Rijrichting storend*	2,60	2,31	2,58	2,39	2,56
Straatverlichting	2,79	2,82	2,73	3,01	2,81
Agressief verkeersgedrag	2,86	2,83	2,82	2,69	2,83
Verkeerd geparkeerd*	3,18	3,03	3,35	2,77	3,15
Verkeersdrukke*	3,48	3,25	3,29	3,01	3,39
Doorgaand vrachtverkeer*	3,75	3,55	3,52	3,67	3,70
Overdreven snelheid	3,76	3,79	3,73	3,82	3,77

In bovenstaande tabel worden een aantal problemen rond verkeersveiligheid opgesomd. Sleutelfiguren konden een score geven van 1 (=helemaal niet mee eens) tot 5 (=helemaal mee eens).

Hier betekenen hoge scores dat men het meest mee eens is met de aangehaalde problematieken. Overdreven snelheid is het probleem dat het sterkst doorweegt, in de 4 clusters. Ook het doorgaand vrachtverkeer is een doorn in het oog van veel respondenten, net als de verkeersdrukke. Verkeersongevallen, storende rijrichting en straatverlichting wordt het minst aangehaald als probleem.

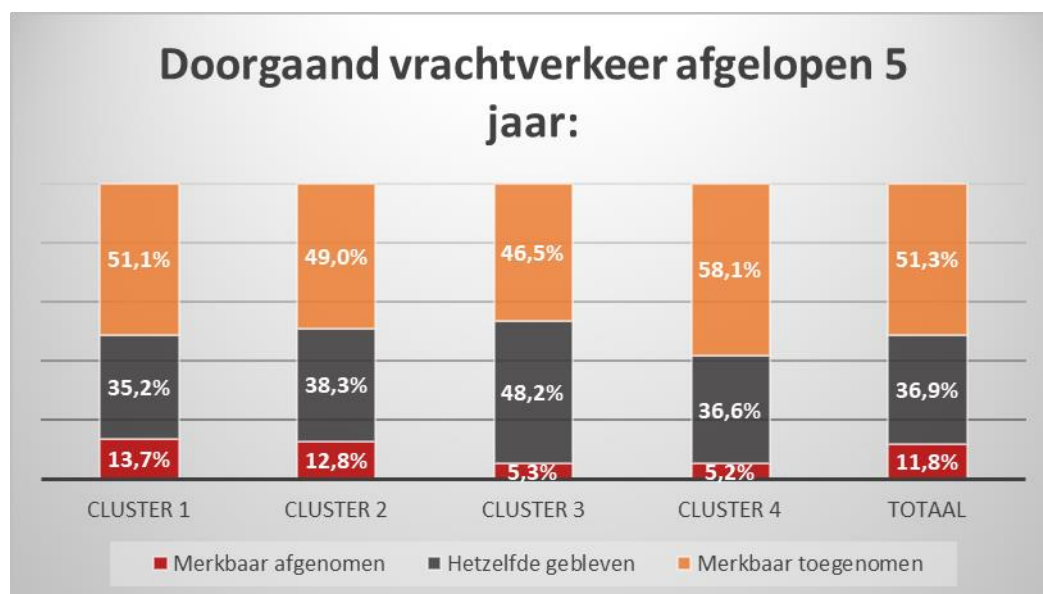

Doorgaand vrachtverkeer

	Is volgens u het doorgaand vrachtverkeer in de kern de afgelopen 5 jaar*				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar afgenomen	13,7%	12,8%	5,3%	5,2%	11,8%
Hetzelfde gebleven	35,2%	38,3%	48,2%	36,6%	36,9%
Merkbaar toegenomen	51,1%	49,0%	46,5%	58,1%	51,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

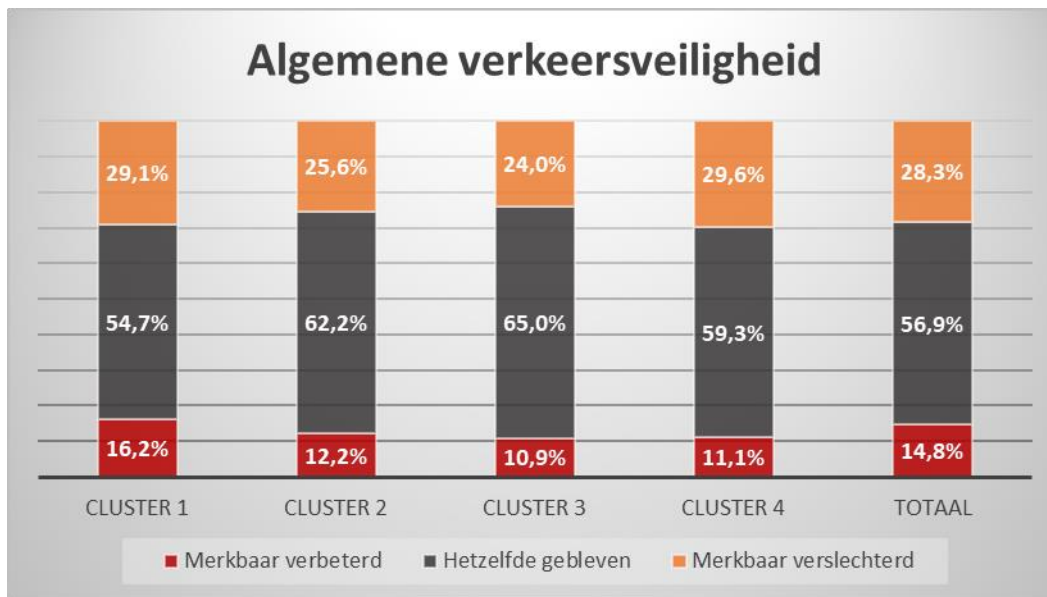
Iets meer dan de helft van de sleutelfiguren geeft aan dat het doorgaand vrachtverkeer in de kern merkbaar toegenomen is in de kern. In de kleinste dorpen (cluster 4) gaat dit over een nog grotere groep (58%).

In cluster 1 en cluster 2 zijn er meer sleutelfiguren die aangeven dat het vrachtverkeer merkbaar afgenomen is (circa 13%). In de kernen van cluster 3 en cluster 4 is dit maar circa 5%.

	Is volgens u de algemene verkeersveiligheid van de kern de afgelopen 5 jaar:				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeterd	16,2%	12,2%	10,9%	11,1%	14,8%
Hetzelfde gebleven	54,7%	62,2%	65,0%	59,3%	56,9%
Merkbaar verslechterd	29,1%	25,6%	24,0%	29,6%	28,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

De meerderheid van de sleutelfiguren geeft aan dat de verkeersveiligheid in hun kern hetzelfde gebleven is. Dit geldt voor de 4 clusters. Cluster 1 heeft de grootste groep die aangeeft dat de verkeersveiligheid merkbaar verbeterd is (16,2%), maar eveneens een grote groep sleutelfiguren die aangeeft dat de verkeersveiligheid merkbaar verslechterd is.

Suggesties verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een heel belangrijk item, zo blijkt uit de vele opmerkingen. Deze dimensie kreeg het grootste aantal opmerkingen. Van de 1.938 enquêtes gaven ruim 1.200 personen (1.216) één of meerdere opmerkingen over het verkeer.

Net zoals in de itemscores terug te vinden, gaat de meest vermeldde opmerking over meer **aandacht voor fietsers**. Maar liefst 330 sleutelfiguren (17% van alle respondenten) geven aan dat er vooral meer fietspaden moeten komen. In alle kernen ligt het aandeel sleutelfiguren met opmerkingen rond fietsers vrij hoog (van 14,5% van de sleutelfiguren in de kernen van cluster 2 tot 20,5% van de sleutelfiguren van cluster 3). In heel wat kernen zijn er geen fietspaden aanwezig. Sommige mensen geven aan dat er minstens een fietssuggestiestrook moet komen, anderen geven aan dat fietssuggestiestroken onveilig zijn. Heel wat sleutelfiguren geven aan dat ze zich onveilig voelen in het verkeer daardoor. Een aantal fietst op het voetpad of fietst gewoon niet omwille van (on)veiligheid. Een groot deel van de mensen die aangeven dat **straatverlichting** een probleem is, zijn fietsers (10 van de 27 opmerkingen).

Dit vooral gecombineerd met de tweede meest opgesomde opmerking, nl. de **te hoge snelheid** van automobilisten of ander gemotoriseerd vervoer. 277 sleutelfiguren (14,3% van alle sleutelfiguren) vonden dat er te snel gereden werd in de kern (sneller dan toegelaten). Ook hier zijn de aandelen in de 4 clusters hoog: gaande van 13,4% in cluster 1 tot 18,9% in cluster 4. 1 sleutelfiguur op 5 die aangaf dat er te snel gereden werd, gaf ook aan dat er meer snelheidscontroles moeten zijn. De hoge snelheid is ook sterk gelinkt aan het vrachtverkeer en landbouwverkeer (komt later aan bod).

Op de derde plaats staan opmerkingen rond specifieke plaatsen die **slecht aangelegd** zijn waardoor de verkeersveiligheid in het gedrang komt en waarbij **aanpassingen nodig** zijn. Heel vaak gaat het over visibiliteit, waarbij automobilisten ergens uitrijden of inslaan maar waarbij het aankomende verkeer niet zichtbaar is. Ook specifieke plaatsen met scherpe bochten worden regelmatig aangehaald.

De vierde meest aangehaalde opmerking gaat over het **vrachtverkeer**. 12% van de sleutelfiguren (203 personen) geeft aan dat het vrachtverkeer in de kern een probleem vormt. Veel sleutelfiguren geven aan dat het vrachtverkeer toegenomen is sinds het invoeren van de kilometerheffing. Vrachtwagens rijden van snelwegen en gewestwegen om de heffing te vermijden en rijden door de kern. De straten binnen de kernen zijn echter niet aangepast aan zwaar verkeer, waardoor zwakke weggebruikers zeer kwetsbaar zijn. Veel van deze sleutelfiguren geven aan dat er meer controles moeten komen op het vrachtverkeer. Een grote groep (ruim een kwart) van deze sleutelfiguren vindt dat de vrachtwagens zich bovendien niet aan de snelheidslimiet houden. Het gsm-gebruik achter het stuur en het parkeren op het voetpad gedurende de nacht wordt in mindere mate aangehaald. Het vrachtverkeer wordt af en toe in één adem genoemd met het landbouwverkeer. In sommige gevallen wordt met vrachtverkeer ook het landbouwverkeer bedoeld. Het **landbouwverkeer** wordt door 50 sleutelfiguren expliciet vermeld (3% van alle sleutelfiguren). Ook hier worden dezelfde bezorgdheden aangehaald: te snel rijden, gsm-gebruik en de straten die niet aangepast zijn aan dit type vervoer. De kernen van cluster 4 vallen op wat betreft opmerkingen rond het vracht- en landbouwverkeer. Vooral de kleine kernen (cluster 4) geven aan dat het vracht- en landbouwverkeer een groot probleem vormt voor de kern (respectievelijk 13,8% en 7,8% van alle respondenten van hun cluster). Voor het vrachtverkeer scoren vooral de kernen uit cluster 3 een pak beter dan gemiddeld (7,5% van alle respondenten uit hun kern). Voor het landbouwverkeer scoren de kernen van de 3 andere clusters tussen 1 en 2%, wat een groot verschil is met cluster 4.

De top 5 van aangehaalde problemen wordt afgesloten door opmerkingen betreffende de **schoolomgeving** (of waar er kinderopvang georganiseerd wordt). Dit gaat over onaangepaste snelheid (te snel rijden of geen zone 30 in de schoolomgeving), het vrachtverkeer, het ontbreken van fietspaden of het ontbreken van een zebrapad in de schoolomgeving. Ook alles wat met parkeren te maken heeft wordt hier regelmatig aangehaald, waarbij er ofwel meer parkeerplaatsen moeten voorzien worden, er verder op een veiligere plaats moet geparkeerd worden, ofwel dat het veelvuldig parkeren gevaarlijk is in combinatie met de kinderen die met de fiets naar school gaan. Op vlak van de clusters zijn er logische verschillen: de clusters waar er meer scholen basisonderwijs zijn, vernoemen vaker dit probleem.

Problemen rond parkeren staat op een zesde plaats. Dit gaat over drukte of een tekort aan **parkeerplaatsen**. Daar zijn er 131 opmerkingen (6,8% van alle respondenten) over of 116 die niet over de schoolomgeving gaan. Deze opmerkingen worden in elke cluster aangehaald, maar vooral de kernen uit cluster 3 komen hier het sterkst uit (met een groot deel kustkernen).

Op de zevende plaats staan de opmerkingen rond **controles** opdrijven (86 opmerkingen, 4,4% van alle respondenten). Dit gaat zowel om snelheids- als alcoholcontroles. Deze opmerkingen worden vooral aangehaald door de kernen van de eerste cluster.

Op de achtste plaats staan de opmerkingen betreffende het **aanpassen van de snelheid** (80 sleutelfiguren, 4,1% van alle respondenten). Dit gaat niet zozeer over het te snel rijden, maar over specifieke plaatsen waar de snelheid naar beneden gehaald moet worden (veelal in schoolomgevingen, waar niet overal een zone 30 toegepast wordt), en in sommige gevallen de snelheid opgedreven zou mogen worden (een kleine minderheid).

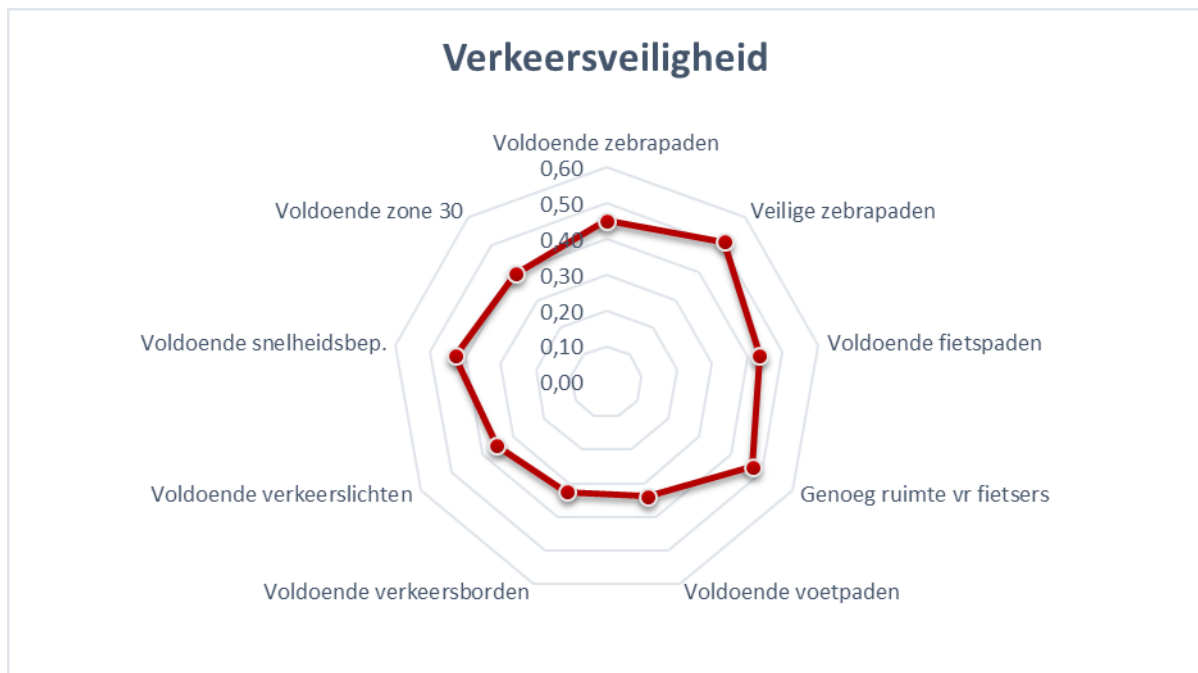
79 personen (4,1% van de sleutelfiguren) geven aan dat er meer aandacht moet komen voor de **voetgangers**. Vooral een gebrek aan voetpaden wordt hier opgesomd. 74 personen (3,8% van de sleutelfiguren) geven aan dat er meer zebrapaden moeten komen.

Tenslotte zijn er nog 54 personen (2,79% van de sleutelfiguren) die aangeven dat het **wegdek in slechte staat** is.

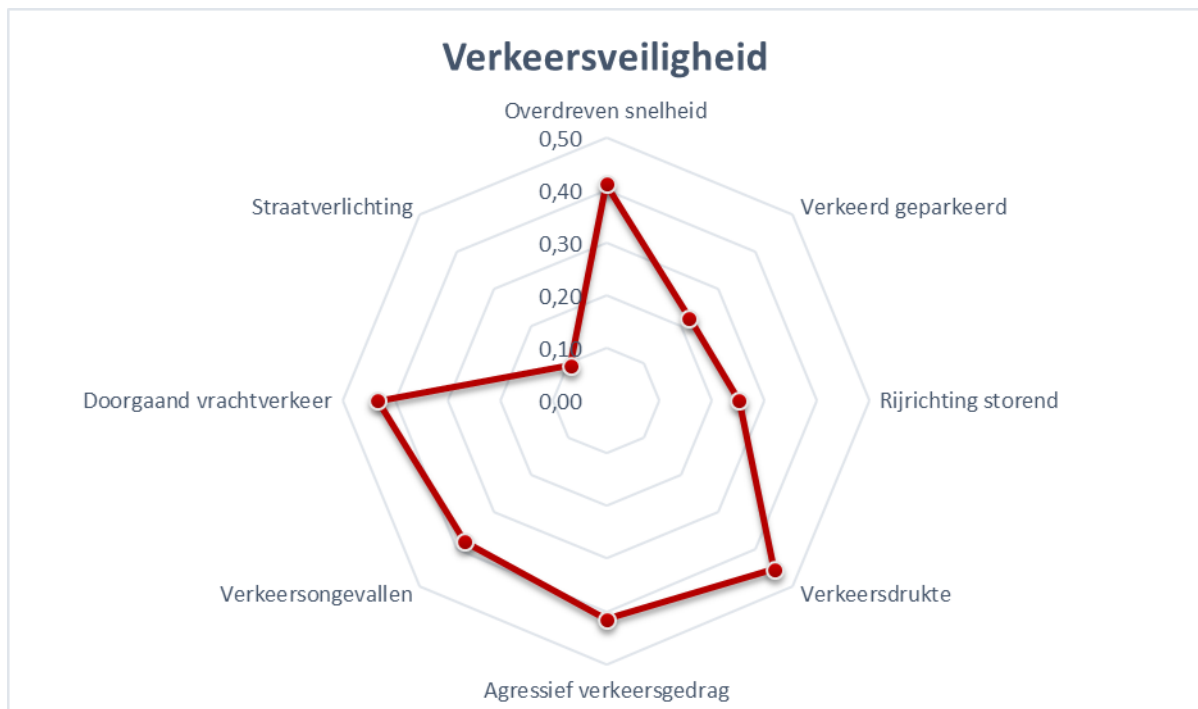
Alle andere opmerkingen werden telkens minder dan 50 keer vermeld. De categorieën worden in onderstaande tabel opgesomd, per cluster. Alle opmerkingen die minstens 10 keer vermeld werden, zijn hierin opgenomen.

Thema opmerking	Aantal opmerkingen	% sleutelfiguren die deze opmerkingen gaven				
		Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Fietspaden/ fietsstallingen /aandacht fietsers	330	16,97	14,46	20,50	16,13	17,03
Te hoge snelheid	277	13,36	14,46	15,50	18,89	14,29
Slecht aangelegd of aanpassingen nodig	239	13,06	6,63	7,50	16,59	12,33
Vrachtverkeer	233	12,47	11,45	7,50	13,82	12,02
Schoolomgeving/kinderopvang	153	8,93	3,61	6,50	5,99	7,89
Parkeren: te druk of tekort aan plaatsen	131	6,94	4,22	9,50	5,07	6,76
Controles	86	5,61	1,81	3,50	0,00	4,44
Snelheid aanpassen	80	3,84	4,82	5,00	4,61	4,13
Voetgangers/ Voetpaden	79	4,06	3,61	7,00	1,84	4,08
Zebraleden nodig	74	3,91	4,82	4,50	1,84	3,82
Wegdek in slechte staat	54	2,14	4,22	6,00	2,76	2,79
Landbouwverkeer	50	1,99	1,20	2,00	7,83	2,58
Signalisatie verbeteren / te veel verkeersborden	48	2,88	2,41	2,00	0,46	2,48
Sluipweg	46	2,21	5,42	2,50	0,92	2,37
Te druk verkeer	31	1,99	1,81	0,50	0,00	1,60
Werken bezig, effect nog af te wachten	29	1,70	0,00	2,50	0,46	1,50
Straatverlichting	27	1,33	1,20	1,50	1,84	1,39
Verkeer toegenomen	22	0,89	1,20	2,00	1,84	1,14
Voetpadverlagingen voor minder mobiele, buggy,... Probleem dat auto's zich daar parkeren	21	0,96	1,81	2,00	0,46	1,08
Voorrang van rechts (gevaarlijk, afschaffen of straten met afwisselende regels)	20	1,33	0,00	0,50	0,46	1,03
Verslechterd na werken/nieuwe verkeerssituatie	15	0,89	0,00	0,00	1,38	0,77
Onveilig op weg naar school	14	0,74	0,60	1,00	0,46	0,72
Zebraleden: auto's stoppen niet	11	0,52	0,60	1,00	0,46	0,57
Verkeersveiligheid verbeterd na werkzaamheden	11	0,66	0,00	1,00	0,00	0,57

Conclusie verkeersveiligheid

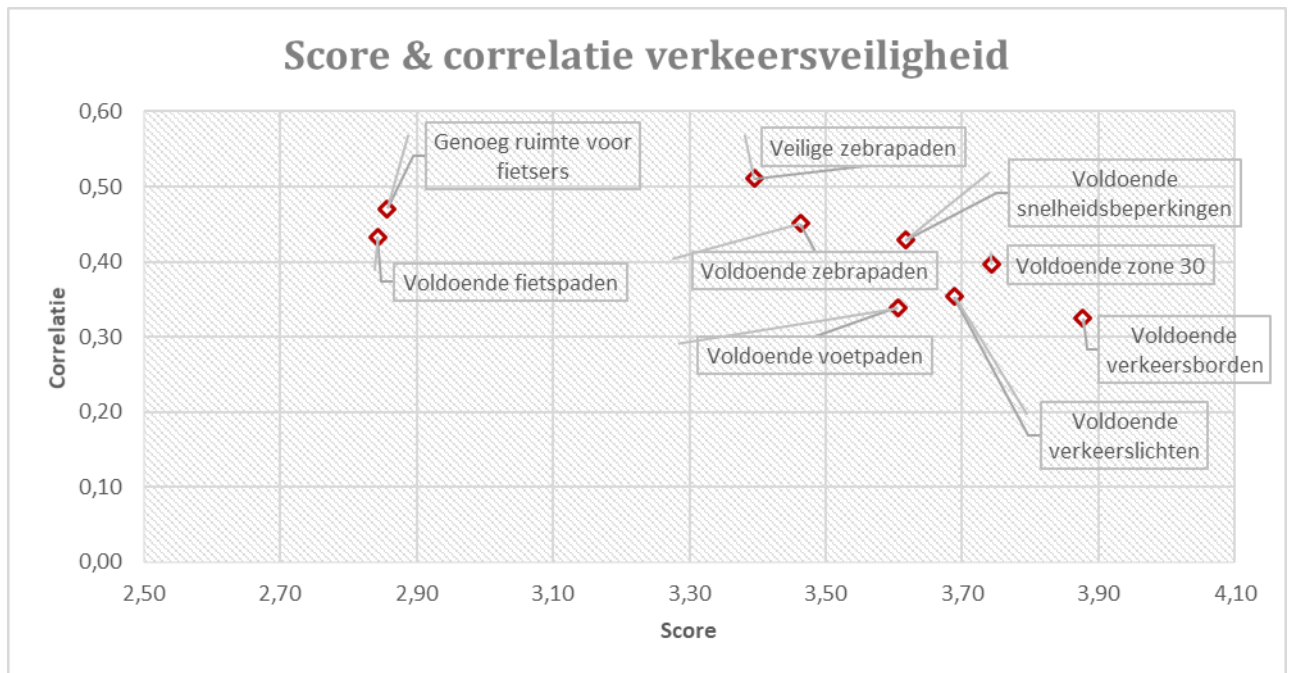
Bovenstaande grafiek geeft de correlatie (d.i. de samenhang) weer tussen de score van elk item en de totale score op verkeersveiligheid. Een hoge correlatiewaarde geeft aan dat een item nauw samenhangt met de totale score. Een lage correlatiewaarde geeft aan dat beide scores weinig met elkaar gemeen hebben. Concreet betekent dit dat wanneer een hoge waarde wordt gegeven aan een specifiek item de kans ook groter is dat de totale veiligheidsscore ook een hogere waarde krijgt. Om van een verband tussen beide scores te spreken, wordt een minimumwaarde van 0,3 verwacht. De 3 items die het sterkst samenhangen met de totale verkeersveiligheidsscore zijn: veilige zebra­paden (0,51), genoeg ruimte voor fietsers (0,47) en voldoende zebra­paden (0,45). Maar het is duidelijk dat deze items allemaal relatief sterk samenhangen met de totale verkeersveiligheidsscore (allemaal correlatie > 0,3).

Bovenstaande tabel geeft de correlatiewaarden weer tussen de problematieken en de totale score. Deze waarden werden gehercodeerd naar een positieve waarde, voor het leesgemak: hier geldt dat een hogere waarde een groter probleem aangeeft. Terwijl een hoge waarde bij de totale score net beter is.

Hier zijn er duidelijke verschillen terug te vinden tussen de items en de totale score. Zo wegen de items verkeersdrukte (0,45), doorgaand vrachtverkeer (0,43) en agressief verkeersgedrag (0,42) sterk door op de totale verkeersveiligheid. De straatverlichting (0,1), het verkeerd geparkeerd staan (0,22) en een storende rijrichting (0,25) wegen nauwelijks door op de totale score.

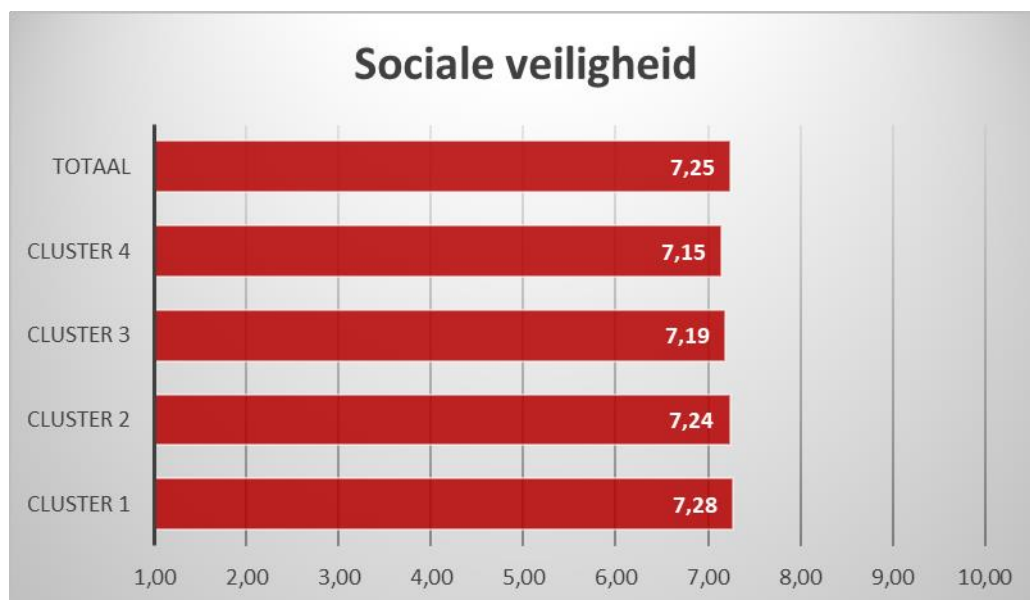
Deze correlaties worden nog interessanter wanneer deze gecombineerd worden met elke itemscore.

Op deze grafiek kunnen we op de verticale as de correlatie (=sterkte van het verband met de totale score) en op de horizontale as de itemscore aflezen. Vooral de items met een lage score (=ontevredenheid) maar met een hoge correlatie (=wegen sterk door op de verkeersveiligheid) zijn hier belangrijke aandachtspunten. Op deze grafiek kunnen we afleiden dat de items 'genoeg ruimte voor fietsers' en 'voldoende fietspaden' lage scores hebben (lager dan 3/5), maar dat deze items sterk correleren met de totale score op verkeersveiligheid. Wil men iets veranderen aan de verkeersveiligheid in de kernen, moet men dus vooral aandacht hebben voor de fietsers.

Sociale veiligheid

Algemene score

In totaal geven respondenten een score van 7,3 op 10 voor sociale veiligheid. Ook hier zijn de verschillen tussen de clusters niet statistisch significant. De score ligt hoger dan de verkeersveiligheid.

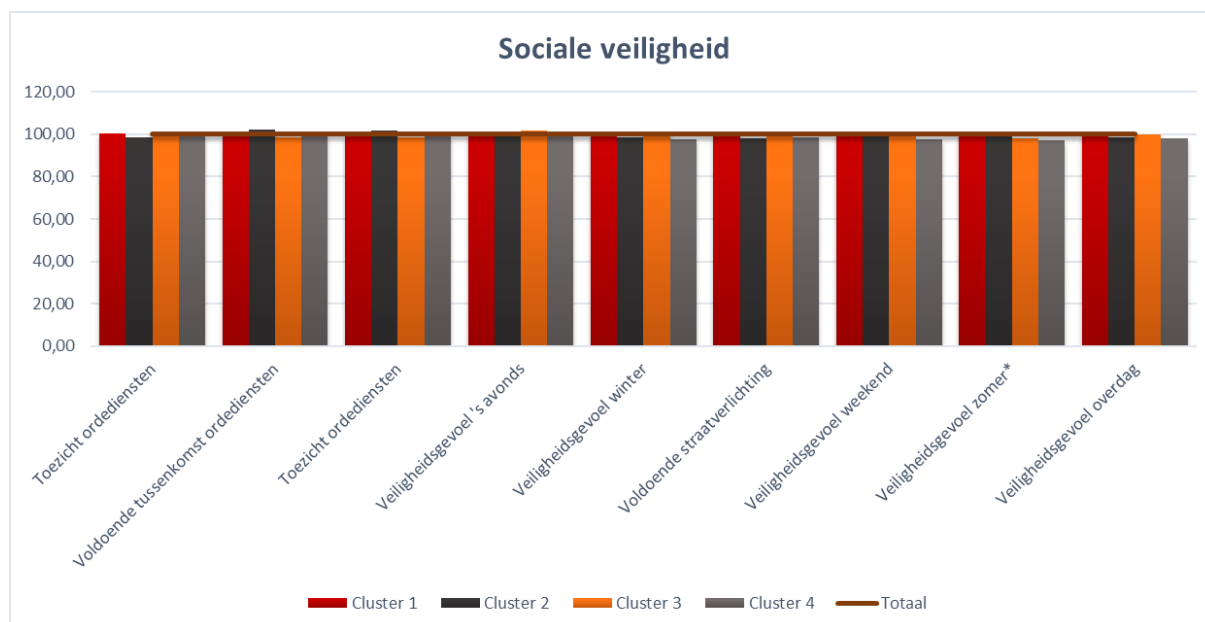
Items sociale veiligheid

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Toezicht ordediensten	3,28	3,23	3,25	3,27	3,27
Voldoende tussenkomst ordediensten	3,46	3,54	3,40	3,46	3,46
Goede tussenkomst ordediensten	3,61	3,67	3,55	3,58	3,60
Veiligheidsgevoel 's avonds	3,66	3,64	3,73	3,62	3,66
Veiligheidsgevoel winter	3,95	3,88	3,98	3,84	3,93
Voldoende straatverlichting	3,96	3,86	3,90	3,88	3,94
Veiligheidsgevoel weekend	4,07	4,03	4,03	3,96	4,05
Veiligheidsgevoel zomer*	4,38	4,31	4,27	4,23	4,34
Veiligheidsgevoel overdag	4,39	4,30	4,37	4,28	4,37

Bovenstaande tabel geeft de items weer rond sociale veiligheid. Ook hier worden de scores van laag naar hoog gerangschikt. De mogelijke scores gaan van 1 (=heel slecht) tot en met 5 (=heel goed). In tegenstelling tot verkeersveiligheid is er geen enkel item dat onder 3 op 5 scoort (=middelmatig). De laagste score is voor het toezicht van de ordediensten. Ook de andere items betreffende de ordediensten liggen lager dan de items die niks met veiligheidsgevoel te maken hebben. Er is evenwel geen statistisch significant verschil te zien tussen de clusters onderling.

Bij de items rond het veiligheidsgevoel zien we de laagste scores voor 's avonds en in de winter (net geen 4 op 5).

De hoogste score is voor het veiligheidsgevoel overdag (nl. 4,37), wat een hoge score is. Er is slechts 1 statistisch significant terug te vinden, nl. het veiligheidsgevoel in de zomer. Deze ligt het laagst in cluster 3 en de kernen van cluster 4.

Problemen rond sociale veiligheid

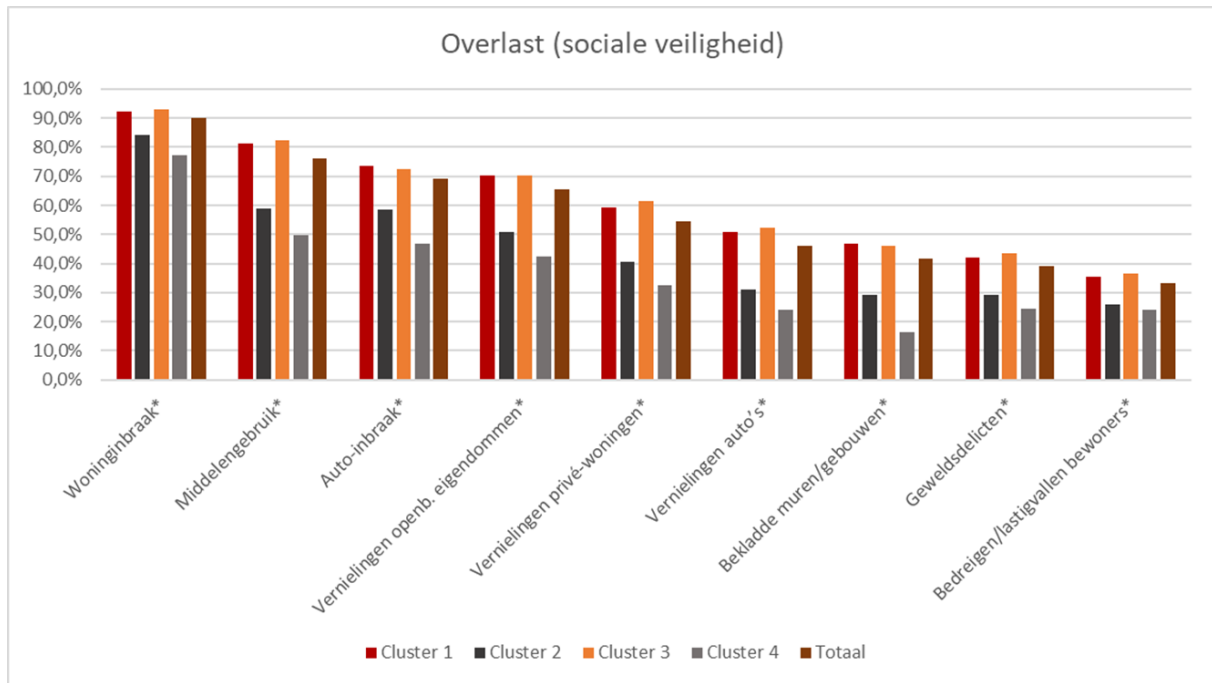
Daarnaast worden bepaalde vormen van overlast opgesomd die zich kunnen voordoen. Voor elk voorval wordt gevraagd om aan te geven in welke mate dit voorkomt in de kern, volgens de sleutelfiguur. Respondenten konden aangeven of deze voorvallen nooit, soms, regelmatig, vaak of heel vaak voorkomen in de kern. Vooral de categorie 'soms' werd aangevinkt, terwijl de categorieën regelmatig t.e.m. heel vaak eerder weinig aangevinkt werden. Vandaar werd een optelsom gemaakt van alle categorieën van 'soms' t.e.m. 'heel vaak'.

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Woninginbraak*	92,4%	84,2%	93,1%	77,1%	90,1%
Middelengebruik*	81,1%	58,9%	82,4%	49,7%	76,0%
Auto-inbraak*	73,4%	58,7%	72,5%	46,9%	69,1%
Vernielingen openb. eigendommen*	70,4%	50,7%	70,1%	42,4%	65,5%
Vernielingen privé-woningen*	59,1%	40,7%	61,6%	32,4%	54,6%
Vernielingen auto's*	50,8%	30,9%	52,3%	24,2%	46,0%
Bekladde muren/gebouwen*	46,7%	29,2%	46,1%	16,5%	41,7%
Gewelddelicten*	42,1%	29,1%	43,6%	24,6%	39,1%
Bedreigen/lastigvallen bewoners*	35,5%	26,1%	36,6%	24,0%	33,4%

Circa 9 sleutelfiguren op 10 gaven aan dat er minstens soms woninginbraken plaatsvonden in de kern. Vooral kernen van cluster 4 scoren hier beter (77,1%), alsook de kernen van cluster 2 (84,2%). Op een tweede plaats geven respondenten aan dat middelengebruik minstens soms voorkomt in de kern (76%). Ook hier scoren de kernen van cluster 2 (58,9%) en cluster 4 (49,7%) beter dan gemiddeld. Op de derde plaats volgen de auto-inbraken, goed voor 69,1%. In de kernen van cluster 2 (58,7%) en cluster 4 (46,9%) liggen deze aandelen opnieuw lager.

De minst aangehaalde problemen zijn: bekladden muren/gebouwen (41,7%), geweldsdelicten (39,1%) en het bedreigen of lastigvallen van bewoners (33,4%).

Ook op onderstaande grafiek valt duidelijk te zien dat de kernen uit cluster 2 en cluster 4 systematisch minder overlast aangeven dan de kernen uit cluster 1 en cluster 3.

Onveiligheidsgevoel

Er werd gevraagd aan de sleutelfiguren of er volgens hen nog feiten zijn die het onveiligheidsgevoel van de bewoners verhogen. Indien dit het geval was konden zij aangeven over welke feiten dit ging.

	Zijn er nog feiten die volgens u het onveiligheidsgevoel van de bewoners verhogen?				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Ja	17,1%	12,2%	20,9%	15,8%	16,9%
Neen	82,9%	87,8%	79,1%	84,2%	83,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Gemiddeld gaf 16,9% van de respondenten aan dat er nog andere feiten zijn die het onveiligheidsgevoel aanwakkeren.

In de kernen van cluster 3 ligt dit aandeel het hoogst (20,9%) tegenover 12,2% van de kernen van cluster 2.

In totaal hebben 302 sleutelfiguren een opmerking doorgegeven op de vraag op welke feiten dit betrekking had.

De meest aangehaalde opmerkingen waren eerder gerelateerd aan verkeersveiligheid dan sociale veiligheid, deze werden uit de antwoorden geweerd, waardoor er nog 249 opmerkingen over bleven. Door het lage aantal opmerkingen is het niet mogelijk om grote verschillen tussen de clusters te zien.

De voornaamste opmerking rond sociale veiligheid ging over **personen met een vreemde nationaliteit**. Een aantal sleutelfiguren (8) met een asielcentrum in de buurt geeft aan dat bewoners zich onveiliger voelen. Ook de perceptie dat er meer personen met vreemde nationaliteiten in deze kernen wonen, wordt aangehaald. Dat er groepen met personen met een andere huidskleur/taal 'rondhangen' zorgt voor een onveiligheidsgevoel (6 keer aangehaald). Personen met vreemde nationaliteit worden ook gelinkt aan criminaliteit (5 keer), overlast 's nachts (5) of het aanspreken van vrouwen/meisjes (3 keer). Dat er niet gecommuniceerd kan worden omwille van een andere taal wordt eveneens aangehaald als reden om zich onveilig te voelen. Deze opmerking kan gelinkt worden aan een vergelijkbaar onderwerp in de lijst met opmerkingen. Op de derde plaats worden de **transmigranten** vermeld. De aanwezigheid van transmigranten zorgt voor een onveiligheidsgevoel. Dit is 'beperkt' tot 10 kernen waar er problematieken gekend zijn van transmigranten, in de nabijheid van de E40 of tankstations. Het onveiligheidsgevoel tegenover personen met een andere huidskleur en/of nationaliteit wordt eveneens gerelativeerd door een aantal sleutelfiguren: dat deze personen niet voor problemen zorgen, maar door hun aanwezigheid ('**het onbekende**'), wordt het onveiligheidsgevoel wel aangewakkerd. 16 personen vermelden dit.

Op de tweede plaats staan de opmerkingen rond **inbraken of pogingen tot inbraken**: 1,3% van de respondenten geeft dit aan (25 sleutelfiguren).

Op de vierde plaats worden opmerkingen gegroepeerd die te maken hebben met **overlast** (zowel geluidsoverlast, als zwerfvuil of vandalisme). 22 sleutelfiguren halen dit aan. Opmerkelijk is het aantal opmerkingen in cluster 4, maar dit gaat slechts over 8 sleutelfiguren die dit aangeven.

Op de vijfde plaats wordt alles dat met **politie** te maken heeft opgesomd. 22 personen vinden dat er meer blauw op straat moet komen of vinden het spijtig dat de wijkagent niet gekend is.

18 personen geven aan dat door het doven van de **straatverlichting** ze zich meer onveilig voelen.

15 personen geven aan dat **(sociale) media, bepaalde politieke partijen of whatsappgroepen** angst aanpraten wat het onveiligheidsgevoel voedt.

Daarnaast zijn er nog kleinere aantallen die aangeven dat de sociale controle verminderd is, wat het onveiligheidsgevoel aanwakkert. Ook rondhangende jeugd en spelende kinderen worden door 13 sleutelfiguren als problematisch aangehaald. 12 sleutelfiguren geven aan dat drugs voor een onveiligheidsgevoel zorgt. Een even groot aantal geeft aan dat de aanwezigheid van de Franse grens en de bijhorende grenscriminaliteit voor een onveiligheidsgevoel zorgt. Ook leegstand (11 personen) zorgt voor een onveiligheidsgevoel. Daarnaast worden er een aantal specifieke plaatsen opgesomd (een specifiek plein, tunnel,...) waar mensen zich onveilig voelen.

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Vreemdelingen	44	2,29	1,20	2,50	2,76	2,27
(Poging tot) inbraak - diefstal	25	1,40	1,20	0,50	1,38	1,29
Transmigranten	23	1,18	1,20	1,50	0,92	1,19
(Geluids)overlast, zwerfvuil, vandalisme	22	0,52	1,20	2,50	3,69	1,14
Geen/onvoldoende blauw op straat, wijkagent nt gekend	20	1,40	0,00	0,50	0,00	1,03
Verlichting	18	0,96	0,00	2,00	0,46	0,93
Geen overlast van vreemdelingen, maar geeft onveiligheidsgevoel	16	0,81	0,00	0,50	1,84	0,83
(Sociale) media, whatsapp groepen, politici	15	0,74	2,41	0,50	0,00	0,77
Te weinig sociale controle	14	0,81	0,00	0,00	1,38	0,72
Rondhangende jeugd, spelende kinderen	13	0,66	0,00	1,00	0,92	0,67
Drugs	12	0,81	0,00	0,50	0,00	0,62
Grenscriminaliteit/ nabijheid grens	12	0,66	0,60	1,00	0,00	0,62
Leegstand gebouw/terrein	11	0,66	0,60	0,00	0,46	0,57
Specifieke plaats	11	0,52	0,00	1,00	0,92	0,57
Dronkenschap	10	0,59	0,00	0,50	0,46	0,52
Sociale huisvesting / beschut wonen	9	0,44	0,60	0,00	0,92	0,46
Asielcentrum	8	0,30	0,00	0,00	1,84	0,41
Verdachte personen, onbekende passanten	5	0,30	0,00	0,50	0,00	0,26
Geen gevolg gegeven aan klachten	4	0,07	0,00	1,50	0,00	0,21
Feesten 's nachts	3	0,07	0,00	0,50	0,46	0,15
Camera's plaatsen	3	0,22	0,00	0,00	0,00	0,15

Tijdstippen onveiligheidsgevoel

	Zijn er specifieke tijdstippen waarop de bewoners zich niet op hun gemak voelen in de kern?				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Voormiddag	1,6%	0,6%		2,5%	1,4%
Namiddag	1,3%	0,6%	0,5%	4,4%	1,5%
Avond	15,3%	10,1%	16,8%	14,3%	14,9%
Nacht	26,8%	22,0%	28,3%	22,2%	26,0%
Geen	30,0%	35,8%	30,4%	41,9%	31,9%

Er werd aan de sleutelfiguren gevraagd of er specifieke tijdstippen zijn waarop de bewoners zich niet op hun gemak voelen in de kern. Bijna 1 respondent op 3 antwoordt dat er geen momenten zijn waarop de bewoners zich niet op hun gemak voelen. Ruim een kwart antwoordt dat de bewoners zich 's nachts niet veilig voelen. 1 sleutelfiguur op 7 (14,9%) geeft aan dat mensen zich 's avonds niet veilig voelen.

Het onveiligheidsgevoel overdag blijft minimaal. De weinige opmerkingen die over de voormiddag of namiddag gaan zijn gerelateerd aan het verkeer (en niet meteen aan sociale veiligheid), of aan (trans)migranten en asielzoekers.

De opmerkingen over avond en nacht zijn vrij gelijkaardig. Er zijn in totaal 480 opmerkingen gegeven over onveiligheidsgevoelens over specifieke momenten.

De voornaamste reden waarom men zich onveilig voelt 's avonds of 's nachts is het **doven van de straatverlichting**. Dit wordt 151 keer aangehaald (7,8% van alle sleutelfiguren) op 480 opmerkingen. Dit betekent bijna een derde van alle opmerkingen. Hieraan gelinkt is dat mensen zich onveilig voelen als het **donker** is (deze opmerking is soms gelinkt aan het doven van de straatverlichting, maar niet altijd): 93 sleutelfiguren geven dit aan (4,8% van alle sleutelfiguren). 1 sleutelfiguur verwoordt het zo: *'Algemeen gevoel van onveiligheid: als er iets gebeurt, dan is dat altijd in het donker' of 'Als het donker is zijn mensen met slechte bedoelingen niet zichtbaar'*.

In de kernen van cluster 1 en cluster 2 wordt deze opmerking iets vaker gegeven dan in andere clusters.

Diefstal en (poging tot) inbraak wordt 68 keer vernoemd (3,5% van alle sleutelfiguren). Dit aandeel wordt het vaakst opgesomd in de kernen van cluster 3, de kernen met oudere inwoners, wat kan verklaren waarom daar meer angst is voor diefstal en inbraak. Een aantal sleutelfiguren geeft aan dat **ouderen en alleenstaanden** zich kwetsbaarder voelen en zich bijgevolg ook onveiliger voelen. Ook de gemiddelde leeftijd van de sleutelfiguren die deze opmerking geven ligt iets hoger dan gemiddeld.

Op de vierde plaats worden **(trans)migranten en asielzoekers** vernoemd als oorzaak voor een onveiligheidsgevoel. Er wordt aangegeven dat personen met vreemde nationaliteit vooral 's avonds of 's nachts *'rondlopen op straat'* of *'zij zijn veel 's nachts op gang'*.

27 sleutelfiguren geven aan dat er **niemand te zien is 's nachts** en dat de kern leeg is 's nachts, wat voor een verhoogd onveiligheidsgevoel zorgt.

Ter info: 69 sleutelfiguren gaven verkeer aan als reden om zich onveilig te voelen in de kern (29 sleutelfiguren gaven enkel het verkeer aan en geen enkele vorm van sociale onveiligheid). Vaak werd de verkeersveiligheid als reden gegeven om zich op bepaalde tijdstippen onveilig te voelen. Mensen durven bv. 's avonds niet meer buiten te komen omwille van het verkeer, of omdat ze als zwakke weggebruiker onvoldoende zichtbaar zijn.

Suggesties sociale veiligheid

In totaal gaven 402 sleutelfiguren suggesties rond sociale veiligheid.

De vaakst vernoemde opmerking is dat er **meer controles moeten zijn door de politie** (98 opmerkingen of 5,1% van alle sleutelfiguren). Dit betreft zowel controle ter preventie van inbraken, als controles op verkeersveiligheid. Hier valt het verschil tussen cluster 3 (7,5%) en cluster 4 (2,8%) op.

69 sleutelfiguren (3,4% van de sleutelfiguren) geven aan dat er **geen grote problemen zijn** wat betreft de sociale veiligheid. De opgesomde redenen zijn dat er nog veel sociale controle heerst, of dat de sociale media voor meer communicatie rond veiligheid zorgen. De opmerkingen rond sociale controle ('iedereen kent iedereen') komt iets vaker voor in kernen waar het inwonersaantal vrij beperkt is. Hier is ook een klein verschil merkbaar. Cluster 4 telt het grootste aandeel opmerkingen hieromtrent (het is de vaakst opgesomde opmerking): 5,1% van de sleutelfiguren. In cluster 1 en cluster 3 is dit 3,5%.

61 sleutelfiguren (3,2%) geven aan dat de **straatverlichting** vaker aan mag als het donker is: vooral iets langer de straatverlichting laten branden en in de weekends. In 1 enkele kern wordt echter aangegeven dat de straatverlichting te fel staat. In een kern waar de lichten opnieuw branden (tot middernacht en in het weekend de ganse nacht) is men positief over de verandering. Een aantal personen geeft aan dat er in de kern zelf wel nog verlichting is, maar om naar de kern toe te rijden (vooral fietsen) de straatverlichting aan moet blijven.

Op de 4de plaats staan de **negatieve opmerkingen over het sociaal netwerk** (1,3% of 26 sleutelfiguren): dit zijn kernen waar het sociaal contact ofwel afgenomen is, of kernen waar er weinig contact is tussen de inwoners. Daardoor is er ook minder waakzaamheid in de buurt. Er worden een aantal redenen opgesomd die ervoor zorgen dat de mensen elkaar niet kennen: bv. nieuwe wijken, appartementsblokken, mensen gaan overdag gaan werken in een andere kern/gemeente en blijven 's avonds thuis,... Deze redenen komen later bij de dimensie sociaal leven meer uitgebreid aan bod. In de kleinste kernen (cluster 4) wordt deze opmerking amper gegeven, in cluster 3 (meer ouderen) speelt deze opmerking een grotere rol (2%).

Op de 5de plaats staan de opmerkingen over **verkeer** (23 sleutelfiguren of 1,2%), waarvan 12 sleutelfiguren enkel en alleen opmerkingen geven die gerelateerd zijn aan het verkeer. Vooral als zwakke weggebruiker voelen mensen zich niet altijd veilig op bepaalde tijdstippen (zie vorige opmerkingen onder 'tijdstippen onveiligheidsgevoel'). Ook de toegenomen drukte met o.a. vrachtwagens en grotere landbouwvoertuigen geeft een onveiligheidsgevoel.

20 sleutelfiguren geven aan dat er **camera's** nodig zijn in de kern om de sociale veiligheid te verbeteren. Dit kan gaan om een toegangsweg, maar ook specifieke plaatsen worden opgesomd als potentiële plaats voor een camera. Dit zijn vooral plaatsen waar er overlast is (diefstal op kerkhoven), of waar veel hangjongeren zijn of op het marktplein.

Een even grote groep (20 sleutelfiguren of 1% van de sleutelfiguren) betreft opmerkingen over een BIN (BuurtInformatieNetwerk), Hoplr, Whatsapp-groep in de buurt of gelijkaardige **initiatieven waar burgers een rol in spelen**. Dit kan een vraag zijn om dit op te zetten of betreft opmerkingen over het bestaan van deze initiatieven in de buurt, waarbij mensen tevreden over zijn.

16 opmerkingen (0,8% van de sleutelfiguren) gaan over de **wijkagent**. Deze sleutelfiguren geven aan dat de wijkagent niet meer gekend is in de buurt en dat hij/zij ook niet meer zichtbaar is op straat.

15 sleutelfiguren (0,8%) raden aan om **wijkevents** te organiseren zodat het sociaal contact verbeterd kan worden.

14 opmerkingen (0,7% van de sleutelfiguren) handelen over **inbraken** in de kern, die een onveiligheidsgevoel geven.

Een aantal opmerkingen (11 opmerkingen of 0,6% van de sleutelfiguren) gaan over hoe het **sociaal netwerk bijdraagt aan het veiligheidsgevoel**. De meeste opmerkingen slaan op een goed sociaal netwerk doordat het een klein dorp betreft, of waar iedereen nog iedereen kent. 1 sleutelfiguur geeft een project dat opgestart is vanuit de gemeente (warm Gistelen) aan als reden dat het sociaal netwerk verbeterd is en een andere sleutelfiguur geeft aan dat na inbraakgolven de sociale controle sterk toegenomen is.

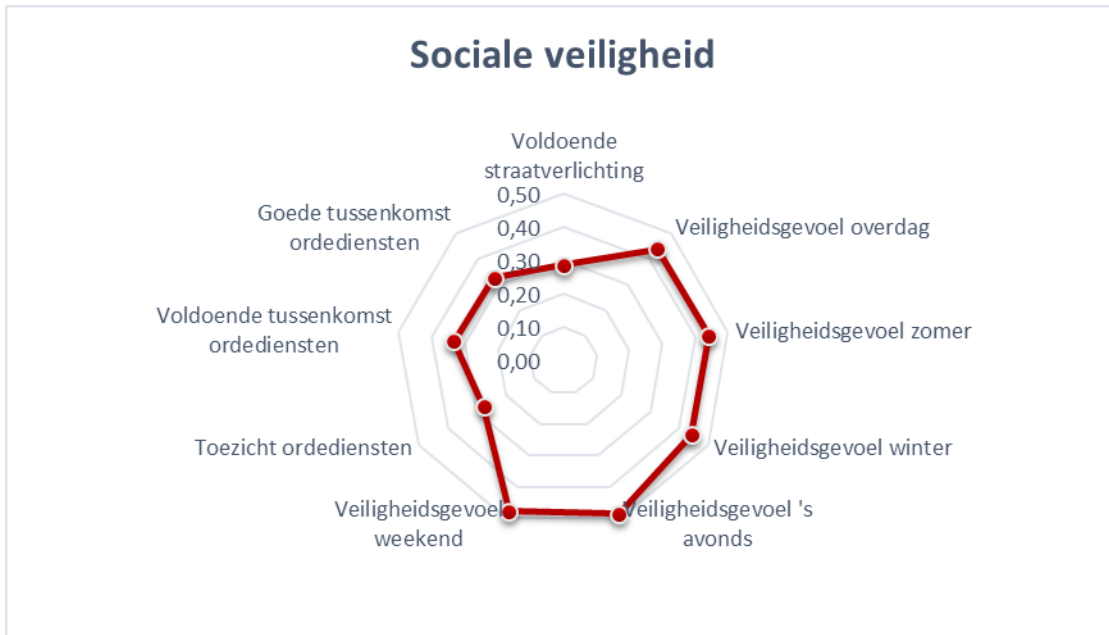
11 sleutelfiguren geven aan dat er problemen zijn rond sociale veiligheid doordat de **politie geen tijd heeft** om af te komen ofwel dat het bureau te veraf ligt waardoor veel tijd verloren gaat voor een interventie. Dit zorgt voor een lager sociaal veiligheidsgevoel.

10 sleutelfiguren (0,5%) sommen **drank- of druggerelateerde feiten** aan als onveiligheidsgevoel.

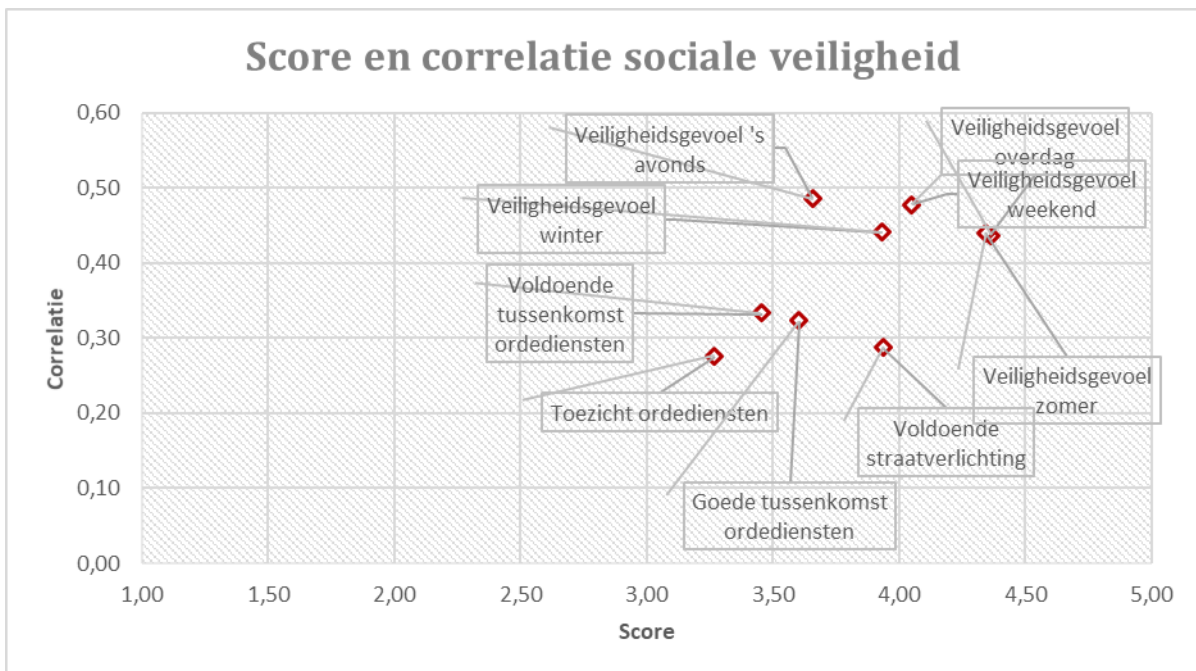
Daarnaast worden nog opmerkingen gegeven rond sociale veiligheid, maar niet zo vaak opgesomd. Het betreft vooreerst de vreemdelingen die zorgen voor een gevoel van onveiligheid (zie eveneens bovenstaande opmerkingen rond onveiligheidsgevoel), jongeren die rondhangen of in groep samen zitten, over voorzieningen die verdwijnen (en resulteren in minder sociale contacten) en over meer informatie verschaffen rond veiligheid. Tenslotte is er ook de vraag naar meer sensibilisatie naar burgers toe (meer sociale controle) en preventie vanuit ordediensten. Sociale huisvesting wordt 2 maal als probleem aanzien, 2 personen geven aan dat er meer verdraagzaamheid nodig is en nog 2 sleutelfiguren geven aan dat geluidshinder voor onveiligheidsgevoelens zorgt.

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Meer controle door politie	98	5,09	4,82	7,50	2,76	5,06
Geen problemen rond sociale veiligheid	69	3,47	2,41	3,50	5,07	3,56
Straatverlichting	61	2,80	4,22	3,00	4,61	3,15
Slecht sociaal netwerk	26	1,40	1,20	2,00	0,46	1,34
Verkeer	23	0,81	1,20	1,00	3,69	1,19
Camera's nodig	20	1,03	1,81	1,00	0,46	1,03
Bin / Hoplr/ whatsapp	20	0,96	1,81	1,50	0,46	1,03
Wijkagent kennen/zichtbaar	16	0,81	0,00	0,50	1,84	0,83
Wijkevent organiseren	15	0,89	1,20	0,00	0,46	0,77
Inbraken	14	0,89	0,60	0,50	0,00	0,72
Sociaal netwerk (positief)	11	0,59	1,20	0,00	0,46	0,57
Politie geen tijd	11	0,66	0,00	1,00	0,00	0,57
Drugs/drank	10	0,52	0,00	0,50	0,92	0,52
Vreemdelingen	9	0,30	0,00	1,00	1,38	0,46
Jongeren	7	0,30	0,60	0,50	0,46	0,36
Voorz verdwijnen	5	0,30	0,00	0,00	0,46	0,26
Info	4	0,15	0,60	0,00	0,46	0,21
Sensibiliseren	3	0,22	0,00	0,00	0,00	0,15
Preventie	3	0,07	0,00	0,00	0,92	0,15
Sociale huisvesting = probleem	2	0,07	0,00	0,00	0,46	0,10
Meer verdraagzaamheid nodig	2	0,07	0,00	0,50	0,00	0,10
Lawaai	2	0,15	0,00	0,00	0,00	0,10

Conclusie sociale veiligheid

De 3 items die het sterkst doorwegen op de score van sociale veiligheid hebben allemaal met het veiligheidsgevoel te maken. Het veiligheidsgevoel 's avonds weegt het sterkst door, maar wordt kort gevolgd door het veiligheidsgevoel in het weekend. Op een gedeelde derde plaats staan het veiligheidsgevoel overdag, in de zomer en in de winter. Het toezicht door de ordediensten en de straatverlichting wegen het minst sterk door op de totale score.

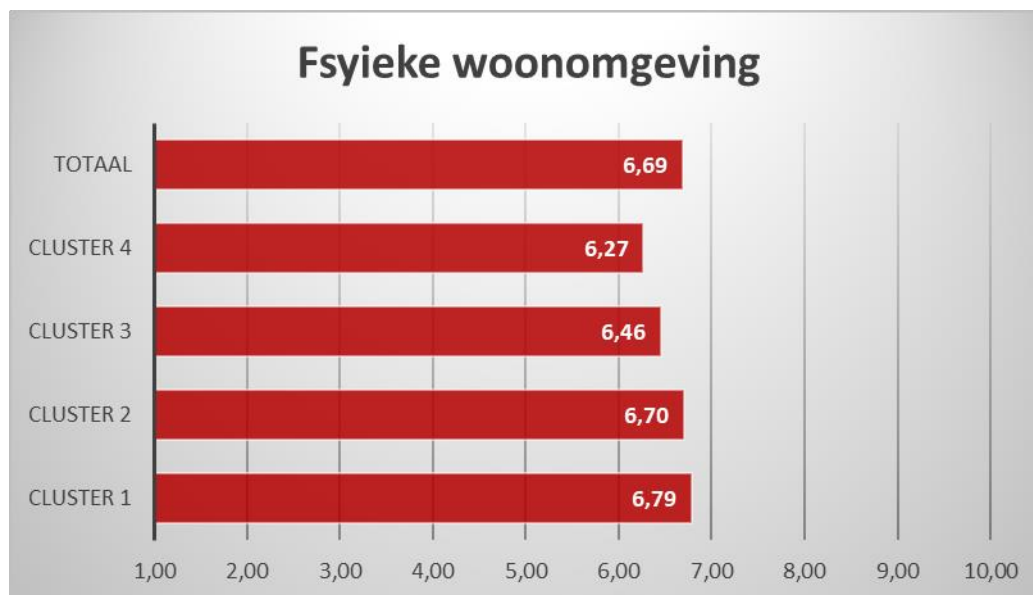

Op bovenstaande grafiek kan afgelezen worden welke items het slechtst scoren, maar eveneens sterk samenhangen met de totale score voor de dimensie sociale veiligheid.

De laagste scores lijken minder sterk samen te hangen met de totale score voor sociale veiligheid. Het item met de laagste score maar met een relatief grote impact op de sociale veiligheid betreft het veiligheidsgevoel 's avonds.

Fysieke woonomgeving

Algemene score

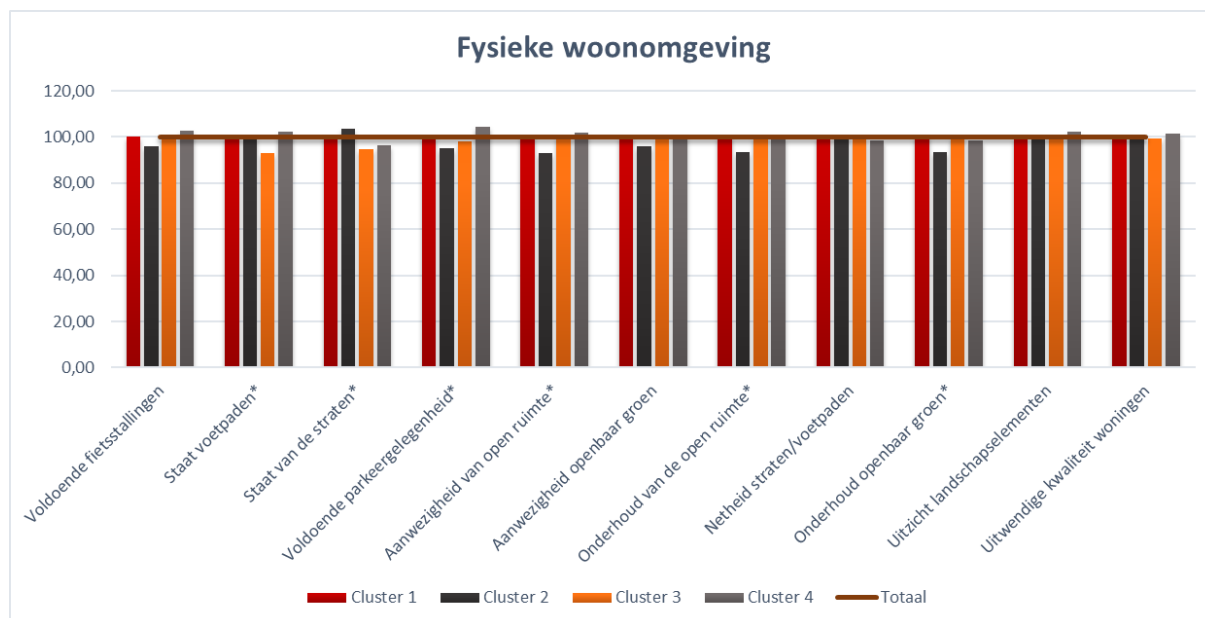
De totaalscore voor de fysieke woonomgeving bedraagt 6,7 op 10. De hoogste score is terug te vinden in cluster 1 (6,8), terwijl de laagste score in cluster 4 terug te vinden is (6,3). Cluster 2 heeft een iets lagere score dan cluster 1, nl. 6,7. Cluster 3 volgt met een score van 6,5. Dit verschil is statistisch significant.

Items fysieke woonomgeving

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Voldoende fietsstallingen	2,93	2,81	2,90	3,01	2,93
Staat voetpaden*	3,26	3,25	3,01	3,31	3,24
Staat van de straten*	3,40	3,48	3,20	3,24	3,37
Voldoende parkeergelegenheid*	3,47	3,30	3,40	3,62	3,47
Aanwezigheid van open ruimte*	3,51	3,25	3,52	3,56	3,50
Aanwezigheid openbaar groen	3,54	3,38	3,48	3,55	3,52
Onderhoud van de open ruimte*	3,68	3,42	3,66	3,65	3,65
Netheid straten/voetpaden	3,68	3,68	3,62	3,62	3,67
Onderhoud openbaar groen*	3,72	3,44	3,69	3,63	3,68
Uitzicht landschapselementen	3,70	3,71	3,74	3,79	3,71
Uitwendige kwaliteit woningen	3,88	3,88	3,85	3,93	3,88

De laagste score (over alle kernen heen) vinden we terug voor het item 'voldoende fietsstallingen', wat onder de drempel van 3 op 5 zit (= minder dan middelmatig). Hier is geen statistisch significant verschil terug te vinden tussen de clusters onderling. De staat van de voetpaden heeft een score van 3,24, wat tussen middelmatig en goed ligt. Deze verschilt wel naargelang het type kern: de laagste score vinden

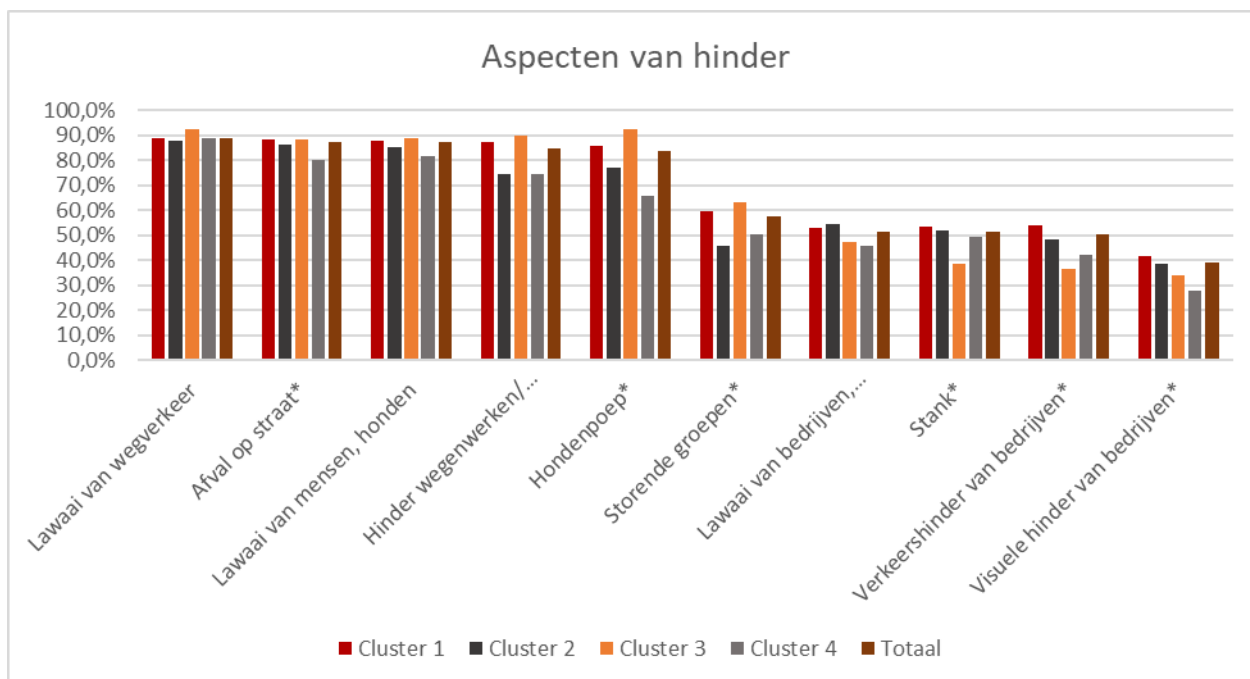
we terug in cluster 3, de cluster met kernen met veel ouderen. Ook de staat van de straten heeft de laagste score in de kernen met oudere inwoners. Bij de overige items waar significante verschillen terug te vinden zijn (voldoende parkeergelegenheid, aanwezigheid van open ruimte, onderhoud van de open ruimte en onderhoud openbaar groen) valt op dat de kernen van cluster 2 over het algemeen het minst tevreden zijn.

Aspecten van hinder

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Lawaai van wegverkeer	88,7%	87,7%	92,2%	88,6%	89,0%
Afval op straat*	88,5%	86,4%	88,1%	79,9%	87,3%
Lawaai van mensen, honden	88,0%	85,4%	88,6%	81,4%	87,1%
Hinder wegenwerken/ bouwwerken*	87,2%	74,5%	89,8%	74,6%	84,9%
Hondenpoep*	85,7%	77,2%	92,5%	65,6%	83,5%
Storende groepen*	59,5%	45,9%	63,1%	50,3%	57,7%
Lawaai van bedrijven, luchtverkeer	52,7%	54,3%	47,4%	45,7%	51,5%
Stank*	53,3%	51,7%	38,7%	49,5%	51,2%
Verkeershinder van bedrijven*	53,7%	48,0%	36,3%	41,9%	50,1%
Visuele hinder van bedrijven*	41,7%	38,4%	33,9%	27,6%	39,0%

Bovenstaande tabel geeft weer hoe vaak respondenten aangeven minstens soms last te hebben van deze gebeurtenissen. Bijna 9 sleutelfiguren op 10 geven aan minstens soms last te hebben van het lawaai van het wegverkeer. Daar zijn echter geen significante verschillen terug te vinden tussen de verschillende clusters. Op de tweede plaats geven sleutelfiguren aan dat ze minstens soms last hebben van afval op straat. De kernen van cluster 4 scoren hier opmerkelijk beter dan de andere kernen. Op de derde plaats volgt het lawaai van mensen en honden (87,1%). Maar ook hier zijn er geen significante verschillen terug te vinden tussen de clusters. Wat de hinder van wegenwerken/bouwwerken, hondenpoep en storende groepen betreft, valt het op dat cluster 2 en cluster 4 hier telkens minder last van hebben.

Evolutie fysieke woonomgeving in de afgelopen 5 jaar					
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeterd	38,6%	27,6%	29,8%	21,3%	34,9%
Hetzelfde gebleven	54,8%	66,9%	57,9%	71,0%	58,0%
Merkbaar verslechterd	6,5%	5,5%	12,3%	7,7%	7,2%

Sleutelfiguren zijn relatief positief over de evolutie van de fysieke woonomgeving. Gemiddeld genomen vindt slechts 7,2% van de sleutelfiguren dat de fysieke woonomgeving merkbaar verslechterd is. In de kernen van cluster 3 zijn de sleutelfiguren het minst positief: 12,3% vindt dat hun kern merkbaar verslechterd is. De kernen van cluster 1 zijn het meest positief over de evolutie: 38,6% vindt dat de fysieke woonomgeving merkbaar verbeterd is.

Aantrekkelijkheid versus aanbod wonen

Aan de sleutelfiguren werd gevraagd in welke mate het aantrekkelijk wonen is voor bepaalde doelgroepen in de kern en in welke mate zij inschatten dat er voldoende aanbod is voor diezelfde doelgroepen. De doelgroepen waarvan sprake zijn: jonge gezinnen, senioren, gezinnen met een laag inkomen, gezinnen met een gemiddeld inkomen, gezinnen met een hoog inkomen, personen die minder goed te been zijn en alleenstaande personen.

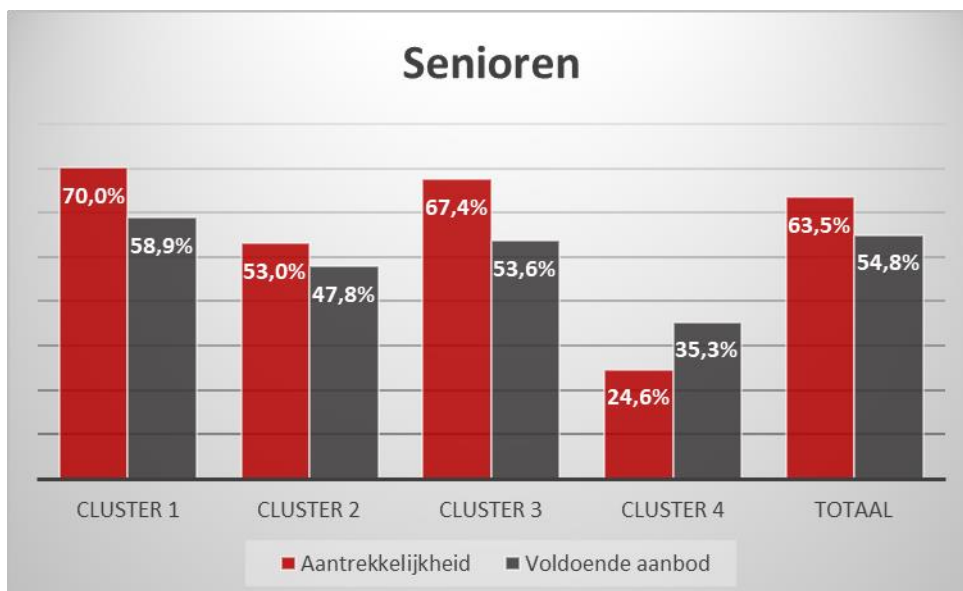
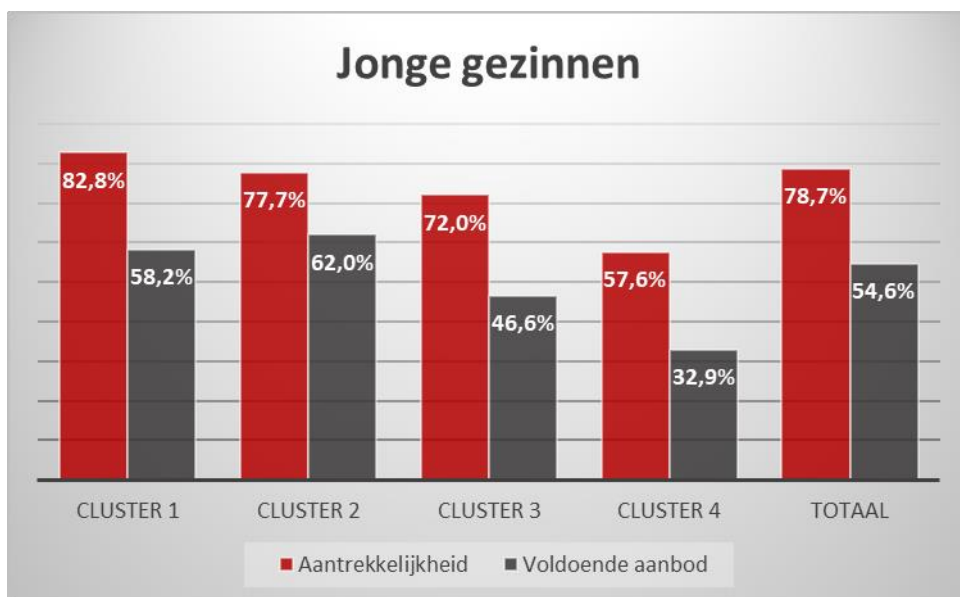
Het meest opmerkelijke, is dat de aantrekkelijkheid van de buurt quasi altijd hoger ingeschat wordt dan het aanbod.

In totaal vinden sleutelfiguren hun kern het meest aantrekkelijk voor gezinnen met een gemiddelde inkomen (circa 90%), maar 71,5% vindt dat er voldoende aanbod is voor deze groep. Daarnaast vindt

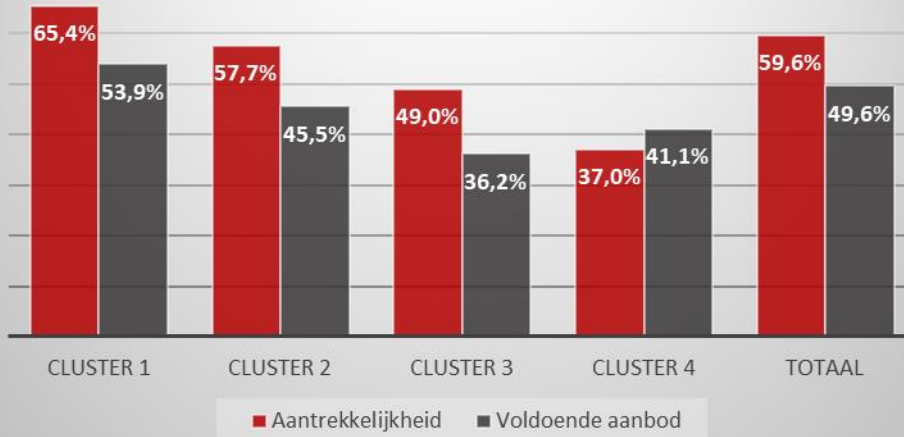
78,7% van de sleutelfiguren dat hun kern aantrekkelijk is voor jonge gezinnen. Daartegenover staat dat slechts 54,6% van hen inschat dat er voldoende aanbod is in de kern.

Sleutelfiguren zijn het minst positief over de aantrekkelijkheid van hun kern voor mensen die minder goed te been zijn. Slechts 36,4% vindt dat de kern aantrekkelijk is voor hen. Het aanbod wordt nog lager ingeschat, nl. 28,5%.

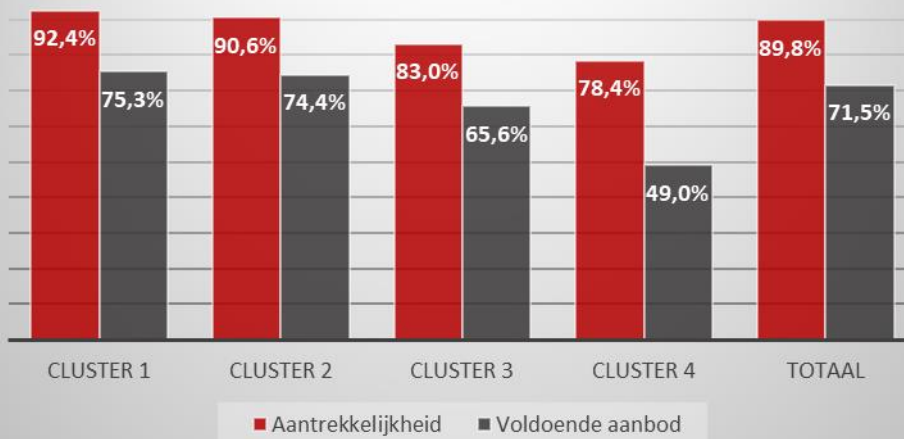
Een ander opvallend iets is dat de kernen uit cluster 4 gemiddeld het minst positief zijn over de aantrekkelijkheid en het aanbod binnen de kern.

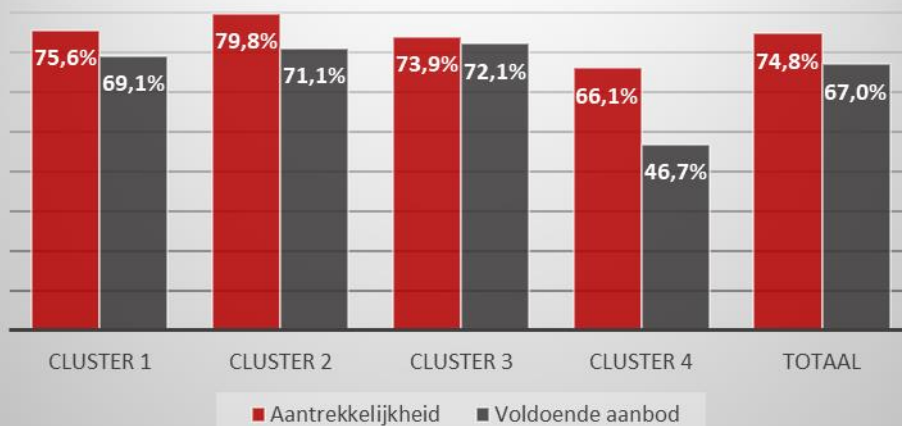
Gezinnen met laag inkomen

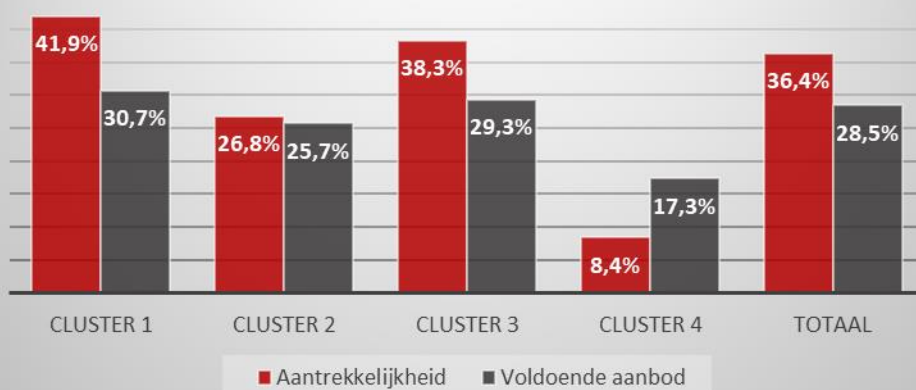
Gezinnen met gemiddeld inkomen

Gezinnen met hoog inkomen

Personen die minder goed te been zijn

Suggesties fysieke woonomgeving

In totaal zijn er 759 sleutelfiguren die opmerkingen geven die de fysieke woonomgeving aanbelangen.

135 opmerkingen (7% van alle sleutelfiguren) gaan over **voorzieningen**. Doordat er bepaalde voorzieningen of winkels niet aanwezig zijn in de kern is het minder aantrekkelijk wonen (al dan niet voor bepaalde doelgroepen) volgens deze sleutelfiguren. Deze opmerking wordt vaak gecombineerd met **mobilititeit**: door een beperkt aantal voorzieningen en/of beperkt aanbod van openbaar vervoer is het minder aantrekkelijk wonen. Mobilititeit wordt door 83 sleutelfiguren aangehaald (4,3%). Vooral de kernen uit cluster 4 halen beide thema's aan.

64 sleutelfiguren (3,3% van het totaal aantal sleutelfiguren) geven aan dat er **te weinig groen** is in de kern. Deze sleutelfiguren vragen om een klein park of openbare plek met wat groen, wandelpaden, zitbanken in een groene omgeving,... waar inwoners kunnen samenkomen of waar mensen kunnen genieten van een mooie omgeving. Enkel in de kernen van cluster 4 wordt deze suggestie minder vernoemd. Hieraan gelinkt is het **onderhoud van het groen**, wat door 20 sleutelfiguren vermeld wordt (1% van de sleutelfiguren). Dit gaat vooral over het onderhoud van de berm en grasperken.

55 sleutelfiguren (2,8% van alle sleutelfiguren) hebben opmerkingen over nieuwe **verkavelingen**. Het overgrote deel van deze sleutelfiguren staat achter nieuwe verkavelingen. 1 sleutelfiguur ziet zowel voor- als nadelen aan een nieuwe verkaveling: *“De woonkern mag niet uitgebreid worden, want dat zou de charme van het dorp schade aanrichten en het dorp zou te groot worden. Naar ruimtelijke ordening zou dat een ramp zijn. Maar als er geen nieuwe woningen gebouwd worden, komt er ook minder jong volk wonen, wat ook niet positief is.”*

Deze nieuwe verkavelingen worden vaak in 1 adem genoemd met nieuwe woongelegenheden voor jonge gezinnen. Jonge gezinnen dienen volgens sleutelfiguren alvast aangetrokken te worden. 34

sleutelfiguren (1,8%) geven aan dat **meer jonge gezinnen moeten aangetrokken worden** (al dan niet via nieuwe verkavelingen). Opmerkelijk is dat de kernen van cluster 2 dit veel minder suggereren dan de andere clusters.

Het **verkeer** is een ander element dat regelmatig aan bod komt (54 sleutelfiguren of 2,8% van de sleutelfiguren). Dit gaat voornamelijk over vrachtverkeer en onveilige fietstrajecten. Dit wordt als reden aanzien voor een minder aantrekkelijke buurt. Het verkeer is zelfs de vaakst opgesomde opmerking in de kernen van cluster 2 (6,6% van alle sleutelfiguren uit cluster 2).

De '**appartementisering**' zoals sommige sleutelfiguren het noemen is de 6de vaakst opgesomde opmerking (48 sleutelfiguren of 2,5% van alle sleutelfiguren). Tegenstanders van het toenemend aantal appartementen geven aan dat het gemeentezicht en het landelijke karakter door deze appartementen verandert, het zorgt voor een toenemende verkeers- en parkeerdruk en een verminderd veiligheidsgevoel (mensen kennen elkaar minder). Een kustkern haalt volgende opmerking aan: *"Er komen te veel appartementen in de kern die niet verkocht of verhuurd geraken, wat leegstand en verloedering teweeg brengt. De kern kent elkaar niet meer omdat er ook tweedeverblijvers appartementen kopen en enkel in het weekend naar hier komen. Dit is niet goed voor een dorp."*

44 sleutelfiguren hekelen de **staat van de voetpaden** (2,3% van alle sleutelfiguren). In de kernen van cluster 3 (hoger aandeel ouderen) wordt dit vaker aangehaald (5% van alle sleutelfiguren uit cluster 3). De **staat van de straten** wordt eveneens vermeld, maar minder vaak dan de voetpaden (22 sleutelfiguren of 1,1%).

33 sleutelfiguren (1,7%) vragen aandacht voor **betaalbaar wonen**, waarbij de woningprijzen een uitdaging vormen volgens de sleutelfiguren. Voor 26 sleutelfiguren (1,7%) mag er ook meer aandacht zijn voor specifieke categorieën zoals **ouderen, alleenstaanden en minder mobielen op vlak van wonen**. Dit zowel op vlak van betaalbaarheid als op vlak van aanbod.

20 suggesties betreffen **sociale huisvesting**. Daarvan gaat het grootste deel over het aantal dat opgekrikt mag worden in de kern. Een vijftal opmerkingen gaan echter over een te groot aantal van sociale huisvesting of het slechte onderhoud (door de sociale huisvestingsmaatschappij) van deze woningen.

19 sleutelfiguren geven aan dat er te veel **zwerfvuil** is in de kern. Eveneens 19 sleutelfiguren zeggen dat **verloederde huizen** de woonomgeving verstoren. **Geurhinder** van bedrijven, zowel industrie als landbouw, wordt door 17 sleutelfiguren aangehaald.

Daarna volgen een aantal opmerkingen rond wonen en het woonaanbod. 15 sleutelfiguren geven aan dat er **weinig aanbod is qua wonen**. Of dit via nieuwe verkavelingen moet gebeuren, renovaties of herbestemmingen is niet duidelijk. Voor 7 sleutelfiguren zouden er **creatieve oplossingen mogen komen zodat verschillende doelgroepen** hun gading kunnen vinden op vlak van wonen. 12 sleutelfiguren wensen dat er meer ingezet wordt op het **renoveren van oude woningen**. 15 sleutelfiguren vermelden echter dat er gestopt moet worden met het bijbouwen om het **dorpsgevoel te bewaren**.

Andere suggesties gaan over de open ruimte, waarbij een of meerdere **speelpleintjes** vermeld worden (11 sleutelfiguren), alsook **zitbanken** in de kern (11 sleutelfiguren).

Andere opmerkingen die minder vaak vernoemd worden (<10 sleutelfiguren), betreffen overlast door dieren (honden, hanen), een minder aantrekkelijke buurt omwille van industrie of grote landbouwbedrijven, lawaai-overlast, de tweedeverblijvers, een tekort aan vuilnisbakken, te kleine woningen en windmolens.

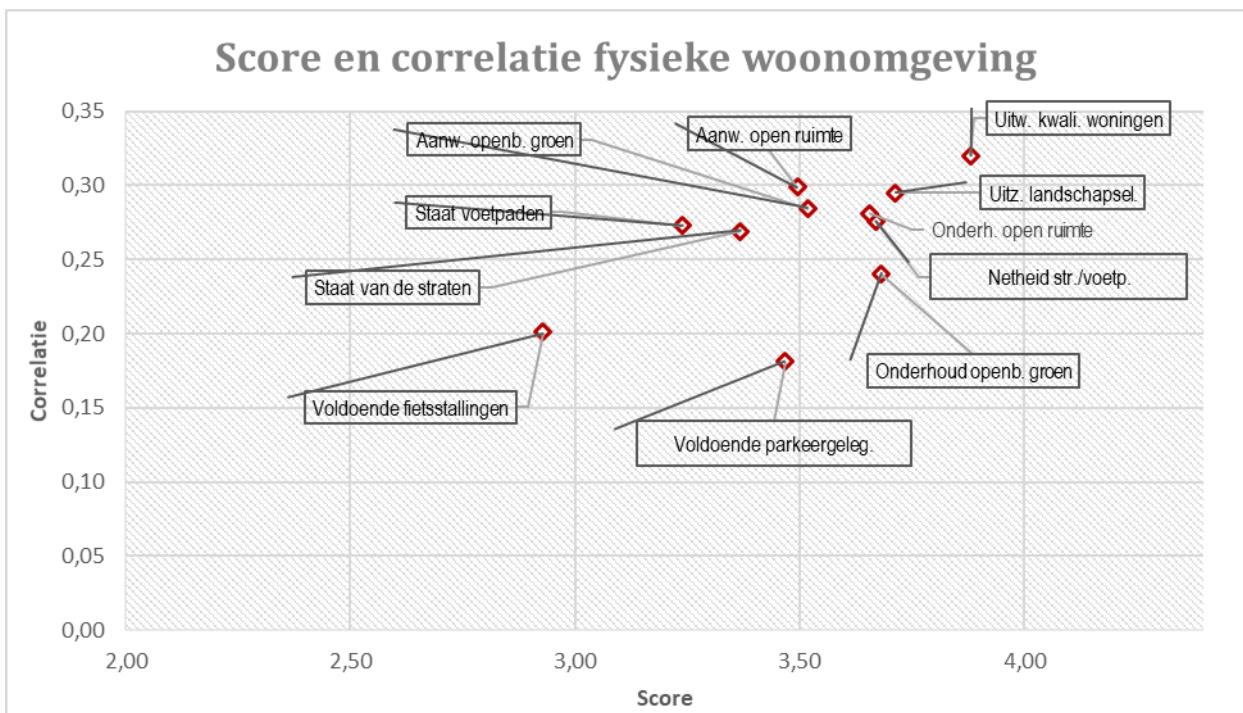
	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Voorzieningen	135	6,05	5,42	6,50	14,29	6,97
Mobiliteit	83	3,17	6,02	4,50	9,68	4,28
Te weinig groen	64	3,54	3,01	4,00	1,38	3,30
Verkavelen	55	3,25	0,00	2,50	2,76	2,84
Verkeer	54	2,07	6,63	3,00	4,15	2,79
Te veel appartementementen	48	2,95	0,60	3,50	0,00	2,48
staat voetpaden	44	1,99	3,01	5,00	0,92	2,27
Jonge gezinnen aantrekken	34	1,92	0,60	3,00	0,46	1,75
Betaalbaar wonen	33	1,33	2,41	4,00	1,38	1,70
Ouderen, alleenst., minder mob.	26	1,55	0,60	2,00	0,00	1,34
Staat straten	22	1,11	0,00	2,00	1,38	1,14
Onderhoud groen	20	0,96	1,81	1,50	0,46	1,03
Sociale huisvesting	20	0,96	3,01	1,00	0,00	1,03
Zwerfvuil	19	1,11	0,60	1,00	0,46	0,98
Verloederde huizen	19	0,96	0,60	1,50	0,92	0,98
Geurhinder (mest, bedrijven,...)	17	0,66	0,00	1,00	2,76	0,88
Weinig aanbod	15	0,52	0,60	1,00	2,30	0,77
Stoppen met bijbouwen (dorpsgevoel)	15	0,81	0,60	1,50	0,00	0,77
Leegstand/verkrot	15	0,89	0,60	0,50	0,46	0,77
Inzetten op renoveren oude woningen	12	0,74	0,00	1,00	0,00	0,62
Speelplein	11	0,59	1,20	0,00	0,46	0,57
Zitbank	10	0,44	1,20	0,50	0,46	0,52
Creatieve oplossingen voor versch. doelgroepen	7	0,44	0,60	0,00	0,00	0,36
Dieren (overlast)	7	0,30	0,60	0,50	0,46	0,36
Dorpskernvernieuwing positief	7	0,37	0,00	0,00	0,92	0,36
Industrie/grote landbouwbedr nt aantrekkelijk	7	0,44	0,00	0,50	0,00	0,36
Tweede verblijven	5	0,00	0,00	2,00	0,46	0,26
Lawaai	5	0,22	0,00	1,00	0,00	0,26
Geen vuilnisbak	3	0,15	0,60	0,00	0,00	0,15
Te kleine woningen	2	0,07	0,60	0,00	0,00	0,10
Windmolens	2	0,07	0,60	0,00	0,00	0,10

Conclusie fysieke woonomgeving

De correlaties tussen de items en de totale score van fysieke woonomgeving zijn niet zeer sterk. Er zijn slechts 3 items met een minimum correlatie van 0,3 (=matige samenhang): de uitwendige kwaliteit van de woningen (0,32), het uitzicht van de landschapselementen (0,3) en de aanwezigheid van open ruimte (0,3). Waarschijnlijk valt dit te verklaren doordat respondenten de fysieke woonomgeving koppelen aan de voorzieningen en mobiliteit. Items rond voorzieningen en mobiliteit komen later nog aan bod.

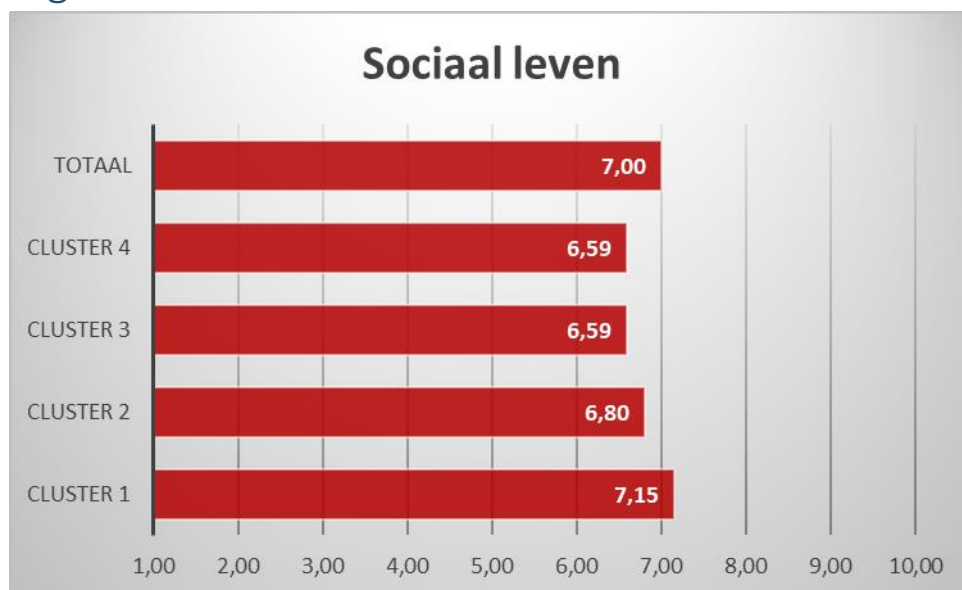

Onderstaande grafiek geeft de score weer per item en de correlatie met de totale score. Er zijn geen items die duidelijk naar voor komen met een lage score en relatief sterke samenhangen met de totale score van fysieke woonomgeving. De 2 items die een correlatiecoëfficiënt van 0,3 benaderen en een relatief lage score hebben zijn 'staat van de voetpaden' en 'staat van de straten'.

Sociaal leven

Algemene score

Sleutelfiguren geven een gemiddelde score van 7 op 10 voor de dimensie sociaal leven. Cluster 1 krijgt de hoogste score met 7,2, gevolgd door cluster 2 (6,8). De kernen van cluster 3 en cluster 4 krijgen de laagste score met 6,6 op 10. Het verschil tussen de clusters is statistisch significant.

Items sociaal leven

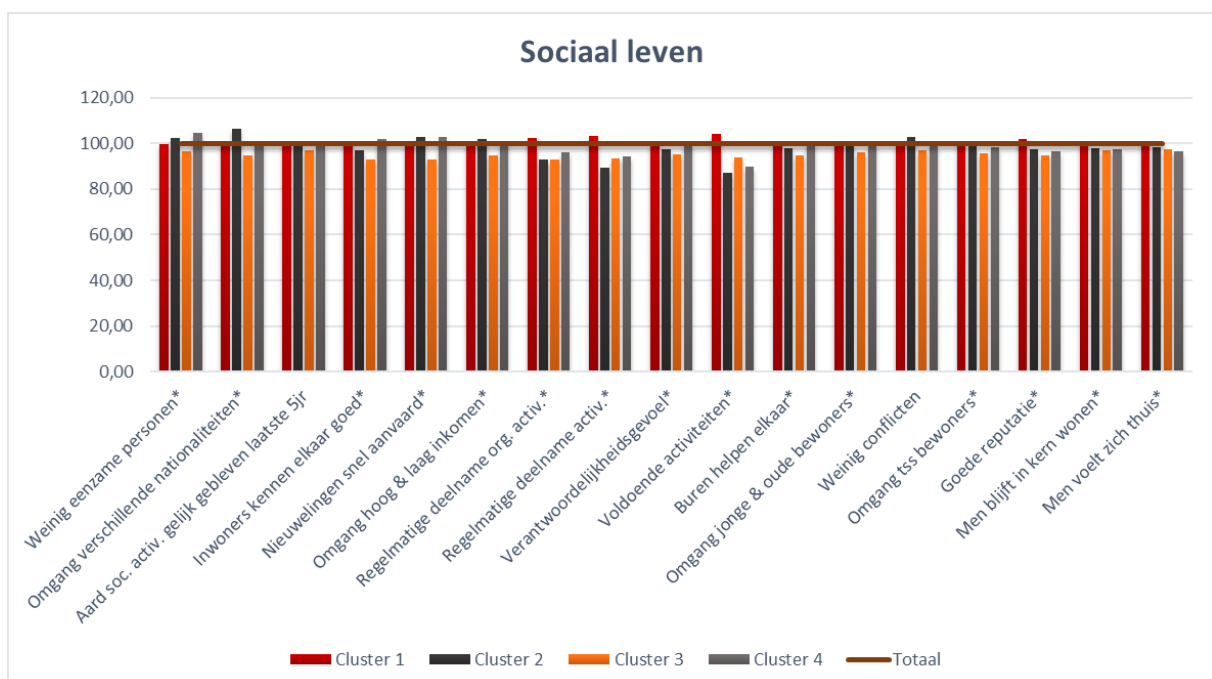
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Weinig eenzame personen*	3,26	3,35	3,15	3,42	3,28
Omgang verschillende nationaliteiten*	3,32	3,53	3,15	3,33	3,32
Aard soc. activ. gelijk gebleven laatste 5jr	3,62	3,56	3,48	3,56	3,59
Inwoners kennen elkaar goed*	3,67	3,52	3,36	3,69	3,63
Nieuwelingen snel aanvaard*	3,65	3,74	3,39	3,75	3,64
Omgang hoog & laag inkomen*	3,66	3,73	3,47	3,69	3,65
Regelmatige deelname org. activ.*	3,76	3,40	3,40	3,52	3,66
Regelmatige deelname activ.*	3,79	3,29	3,43	3,47	3,67
Verantwoordelijkheidsgevoel*	3,72	3,59	3,51	3,68	3,68
Voldoende activiteiten*	3,95	3,29	3,56	3,40	3,79
Buren helpen elkaar*	3,86	3,75	3,62	3,86	3,83
Omgang jonge & oude bewoners*	3,94	3,92	3,76	3,91	3,92
Weinig conflicten	3,98	4,08	3,86	3,96	3,98
Omgang tss bewoners*	4,02	3,92	3,81	3,92	3,98
Goede reputatie*	4,08	3,90	3,80	3,87	4,01
Men blijft in kern wonen*	4,06	3,93	3,90	3,92	4,02
Men voelt zich thuis*	4,08	3,97	3,92	3,89	4,04

Er zijn in totaal 17 items opgenomen betreffende het sociaal leven. Eenzaamheid krijgt de laagste score. Dit valt vooral te verklaren door de grote groep sleutelfiguren die 'neutraal' op dit item antwoordde. Ook de categorie 'niet van toepassing/weet niet' werd vaker aangeduid dan bij de andere items. Dit doet vermoeden dat veel sleutelfiguren moeite hadden om dit item in te schatten. Dit geldt ook voor het item 'omgang tussen de verschillende nationaliteiten/origine': ook hier antwoorden veel sleutelfiguren 'neutraal' of 'niet van toepassing/weet niet'.

Het volgende item met de laagste score is 'aard van sociale activiteiten is gelijk gebleven de laatste 5 jaar'. Deze kreeg een score van 3,6 wat tussen 'neutraal' en 'mee eens' ligt. De hoogste score vinden we terug bij het item 'men voelt zich thuis', wat een score van 4,04 kreeg.

Bij de meeste items vinden we een statistisch significant verschil naargelang de cluster terug. Enkel de items 'aard van sociale activiteiten is gelijk gebleven de laatste 5 jaar' en 'er zijn weinig conflicten' verschillen niet significant naargelang de cluster.

Over het algemeen zien we hogere scores bij cluster 1. Er zijn een aantal opvallende zaken: vooreerst zijn er grote verschillen tussen de clusters op vlak van regelmatige deelname aan de organisatie van activiteiten, aan de regelmatige deelname van activiteiten en vooral voldoende activiteiten. Daarnaast zien we een aantal opvallende items bij cluster 3 (kernen met meer ouderen): zij scoren lager op vlak van eenzaamheid (=meer eenzaamheid), vinden minder vaak dat inwoners elkaar goed kennen en dat nieuwelingen snel aanvaard worden.

In totaal geven 9,4% van de sleutelfiguren aan dat het sociaal leven merkbaar verslechterd is. 2 clusters hebben een percentage boven 10% van de sleutelfiguren die vinden dat het sociaal leven in de kern merkbaar verslechterd is: cluster 3 (14,2%) en cluster 4 (12,7%). De clusters 1 en clusters 2 hebben meer gelijkaardige percentages.

	Sociaal leven van de kern in de afgelopen 5 jaar				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeterd	16,8%	16,4%	13,0%	15,3%	16,3%
Hetzelfde gebleven	74,5%	77,4%	72,8%	72,0%	74,3%
Merkbaar verslechterd	8,6%	6,2%	14,2%	12,7%	9,4%

Suggesties sociaal leven

In totaal werden er 525 opmerkingen gegeven omtrent het sociaal leven in de kern.

103 sleutelfiguren (5,3%) geven aan dat het **sociaal leven in de kern goed** is. Er is een redelijk groot verschil tussen de kernen van cluster 1 en cluster 3 enerzijds (circa 6% van hun sleutelfiguren) en de kernen van cluster 2 en cluster 4 anderzijds (circa 2% van hun sleutelfiguren die dit aangeven).

Daarentegen is de vaakst opgesomde opmerking dat het **moeilijk is om mensen aan te trekken naar activiteiten of om hen te stimuleren om deel uit te maken van het verenigingsleven**. 108 sleutelfiguren (5,6% van de sleutelfiguren) geven dit aan. *‘Het zijn meestal dezelfde mensen die aan het sociaal leven deelnemen.’ ‘Het is moeilijk om mensen buiten te krijgen, jongeren komen zeker niet naar activiteiten. Het dorp verstedelijkt, wat kan men daaraan doen?’*, *‘Veel inwoners van de kern klagen over te weinig activiteiten, als er dan wel zijn dan komen ze niet buiten.’*, zijn maar een aantal opmerkingen die hier gegeven worden. Cluster 4 heeft een hoog aandeel sleutelfiguren met deze opmerking (7,4% van de respondenten uit cluster 4 geeft dit aan). Cluster 2 heeft een lager aandeel (3%). Een aantal sleutelfiguren geeft aan dat het **bestuur meer initiatief mag nemen bij het organiseren van activiteiten**, of dat er meer ondersteuning mag zijn (39 sleutelfiguren of 2% van alle sleutelfiguren).

46 sleutelfiguren (2,4% van de sleutelfiguren) geven aan dat **nieuwe inwoners minder initiatief vertonen om deel uit te maken van de kern of het dorp**. Dit aanvoelen is er omdat nieuwe inwoners uit een andere kern komen en zich minder aansluiten tot het verenigingsleven, omdat ze zich aansluiten tot andere groepen,... *‘Nieuwe bewoners geraken moeilijk geïntegreerd. Nochtans zijn er verschillende mogelijkheden: verenigingen, schoolactiviteiten,...’*, *‘Door de inplanting van nieuwe woonwijken is het sociale contact zeker niet beter geworden. Veel woonwijken zijn eilandjes op zichzelf geworden.’*, *‘Ons kleine dorp is mede door de kostprijs van vastgoed in de grote steden overspoeld door stadsmensen die hier goedkopere gronden/vastgoed vonden. Deze mensen hebben geen enkele binding met de gemeente waar ze wonen en al zeker niet met verenigingsleven, ze komen meestal dus uit een grootstad en ondanks hun verhuis naar ons kleine dorp hebben ze wel hun verenigingsleven in de stad behouden.’*, zijn maar een aantal voorbeelden over de integratie(problemen) van nieuwe inwoners. Verhoudingsgewijs komen deze opmerkingen iets vaker voor in de kernen van clusters 2, 3 en 4.

Deze opmerking sluit ook aan bij de opmerking dat **heel wat tweeverdieners een te druk leven leiden** (en vaak buiten de eigen kern gaan werken), waardoor elk zijn eigen leven leidt (en dan vooral thuis in plaats van het verenigingsleven). 37 sleutelfiguren geven dit aan (1,9%). Zo bijvoorbeeld deze 52-jarige sleutelfiguur: *‘In het begin dat we hier woonden in 1991 woonden er hier hoofdzakelijk oudere mensen. Die hingen vrij goed aan elkaar en kenden elkaar goed. Met mondjesmaat kwamen er nieuwe mensen wonen. Meestal tweeverdieners die weinig tijd hebben. Op die manier leeft elk wat meer in zijn huis en is de betrokkenheid op elkaar minder’* en deze opmerking van een oudere *‘Hoe kan men de bewoners*

nog uit hun huis doen komen, men gaat tijdens de dag werken, 's avonds de was en de plas en het moment met de kinderen, en tijdens het weekend de algemene klusjes rond de deur en wat vrije tijd nemen. Hoe kan het sociale leven dan verder bloeien.' En deze laatste opmerking: *'Iedereen heeft een druk leven, er is veel aanbod buiten de kern zodat alle lokale verenigingen moeite hebben om volk te trekken.'*

Anderzijds geven nieuwe inwoners aan dat het moeilijk integreren is in een kern/dorp, deze opmerking illustreert de stelling: *'Het is niet zo gemakkelijk om aanvaard te worden. Mensen van deze kern zijn nogal gesloten. Mar eens je je open stelt en regelmatig naar de activiteiten gaat, is dat veel beter. Ikzelf ben lid geworden van Femma, mijn man van KWB en dan is dit enorm verbeterd. Noot: wij wonen in mei 6 jaar in deze kern.'* Deze opmerkingen zijn relatief beperkt, aangezien je bijna per definitie actief deelneemt aan het verenigingsleven om sleutelfiguur te zijn voor je kern.

23 sleutelfiguren (1,2%) geven aan dat er iets van accommodatie nodig is: een **buurthuis, een ontmoetingscentrum of een zaal** (met voldoende comfort zoals een goed werkende verwarming en toiletten) zijn nodig om de kern levendig te houden op sociaal vlak.

Evenveel sleutelfiguren geven aan dat er meer **winkels** nodig zijn in de kern, zodat mensen elkaar tegenkomen in de lokale winkels en zo een babbeltje slaan. 19 van de 23 opmerkingen komen uit de kernen van cluster 1.

19 sleutelfiguren melden dat het aantal **activiteiten of verenigingen sterk verminderd** is de afgelopen jaren. Ook hier komen de meeste opmerkingen uit de kernen van cluster 1.

Eveneens 19 sleutelfiguren geven aan dat er **niks of zeer weinig georganiseerd** wordt in de kern. Hier vallen vooral de kernen van cluster 2 en 4 op.

Een andere manier om het sociaal leven op te krikken is door middel van **cafés**, menen 17 sleutelfiguren. Maar de antwoorden zijn zeer verscheiden: voor de ene is dit een bruine kroeg, voor de ander een tearoom.

15 sleutelfiguren geven aan dat er meer mag gedaan worden om de **sociale cohesie** te versterken en het verenigingsleven opgewaardeerd mag worden. Weinigen geven aan hoe dit kan, tenzij door meer aandacht te hebben voor het organiseren van activiteiten die de sociale cohesie versterken.

De aanwezigheid van een school wordt door 13 sleutelfiguren als een positief element beschouwd op vlak van sociale cohesie. De **afwezigheid van een school** wordt echter maar door 1 sleutelfiguur opgesomd als tekortkoming.

Een volgende opmerking slaat op **de aandacht dat de centrale kern** krijgt (of stad, of centrum van de gemeente): deze krijgt **meer aandacht, activiteiten, middelen en voorzieningen dan de dorpen of kernen** in het buitengebied: *'Meer straatfeest, maar ja, alles voor stad en niets voor dorpjes'*. Dit werd aangegeven door 12 sleutelfiguren.

De **aanwezigheid van verschillende groepen** in een kern kan eveneens zorgen voor een verminderd sociaal leven. In de ene kern kan dit zijn door de tegenstelling sociale huisvesting versus de andere bewoners, in een andere kern gaat dat over arbeiders versus landbouwers en andere sleutelfiguren hebben het over Belgen versus niet-Belgen. Elk heeft zijn eigen activiteiten en gaan niet echt met elkaar om (12 sleutelfiguren).

Veroudering wordt ook als reden gegeven dat het verenigingsleven achteruit gaat (11 sleutelfiguren). Veel verenigingen trekken weinig nieuwe mensen aan, waardoor de gemiddelde leeftijd stijgt in de verenigingen. Dit zorgt ervoor dat bepaalde verenigingen langzaamaan uitdoven.

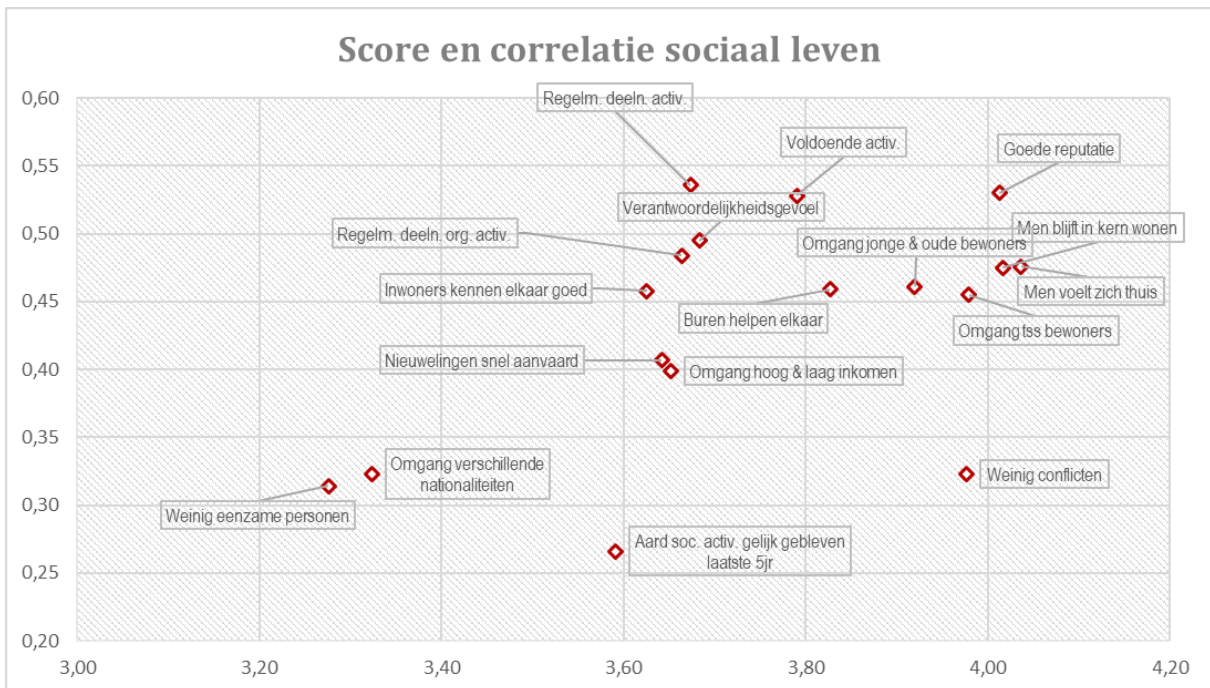
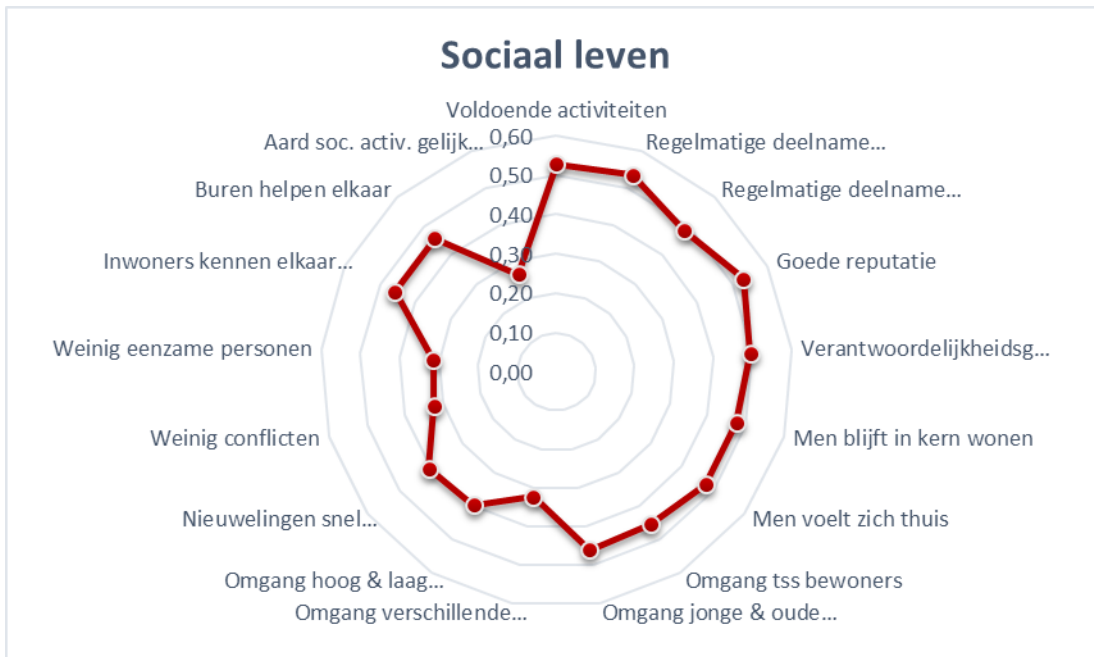
11 sleutelfiguren geven tenslotte aan dat het **buurtcomité ondersteund** moet worden of dat ondersteuning nodig is om een buurtcomité op te richten.

Daarna volgen nog heel wat opmerkingen die door minder dan 10 sleutelfiguren opgesomd worden: voor sommigen moeten er meer activiteiten komen voor jongeren en/of kinderen, sommigen geven aan dat de kern te klein is om activiteiten te organiseren. De taalbarrière wordt een aantal keer opgesomd als belemmering voor sociaal contact. Het organiseren van buurtfeesten of straatfeesten wordt door een aantal sleutelfiguren als suggestie gegeven. Voor anderen mag er meer aandacht komen voor ouderen. Het sluiten van kerken of verminderen van aantal diensten wordt door een aantal personen als reden gegeven voor een verminderd sociaal leven. Een ander voorstel is om sportinfrastructuur te voorzien om mensen samen te brengen.

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Mensen aantrekken of stimuleren moeilijk	108	5,61	3,01	5,50	7,37	5,57
Goed	103	6,05	2,41	6,50	1,84	5,31
Nieuwe inw. (minder initiatief)	46	1,99	3,01	3,50	3,23	2,37
Initiatief inwoners	42	1,70	1,81	1,00	6,45	2,17
Meer initiatief bij bestuur/ondersteuning	39	2,29	0,60	2,00	1,38	2,01
Te druk leven - elk zijn eigen leven	37	1,70	3,61	2,50	1,38	1,91
Buurthuis/ OC/ zaal	23	0,89	1,81	2,00	1,84	1,19
Winkels	23	1,40	0,60	1,00	0,46	1,19
Sterk verminderd	19	1,11	0,00	0,50	1,38	0,98
Niks georganiseerd	19	0,52	3,01	1,00	2,30	0,98
Cafés	17	0,96	0,00	0,00	1,84	0,88
Meer aandacht voor soc. cohesie	15	0,89	1,20	0,00	0,46	0,77
Aanwezigheid school	13	0,74	0,60	1,00	0,00	0,67
Dorp ipv stad	12	0,81	0,00	0,50	0,00	0,62
Versch. groepen (shv, arbeiders/landb., vreemd.)	12	0,59	0,60	0,00	1,38	0,62
Veroudering	11	0,44	0,00	1,50	0,92	0,57
Buurtcomité ondersteunen	11	0,52	0,00	1,50	0,46	0,57
Vr kinderen & jongeren	9	0,59	0,60	0,00	0,00	0,46
Te kleine kern	9	0,07	1,81	0,00	2,30	0,46
Taalbarriere	9	0,37	0,00	1,50	0,46	0,46
Buurtfeest/straatfeest	8	0,15	1,81	0,50	0,92	0,41
Ouderen	6	0,30	0,00	1,00	0,00	0,31
Kerk	6	0,07	0,00	0,50	1,84	0,31
Sportinfrastructuur	6	0,44	0,00	0,00	0,00	0,31

Conclusie sociaal leven

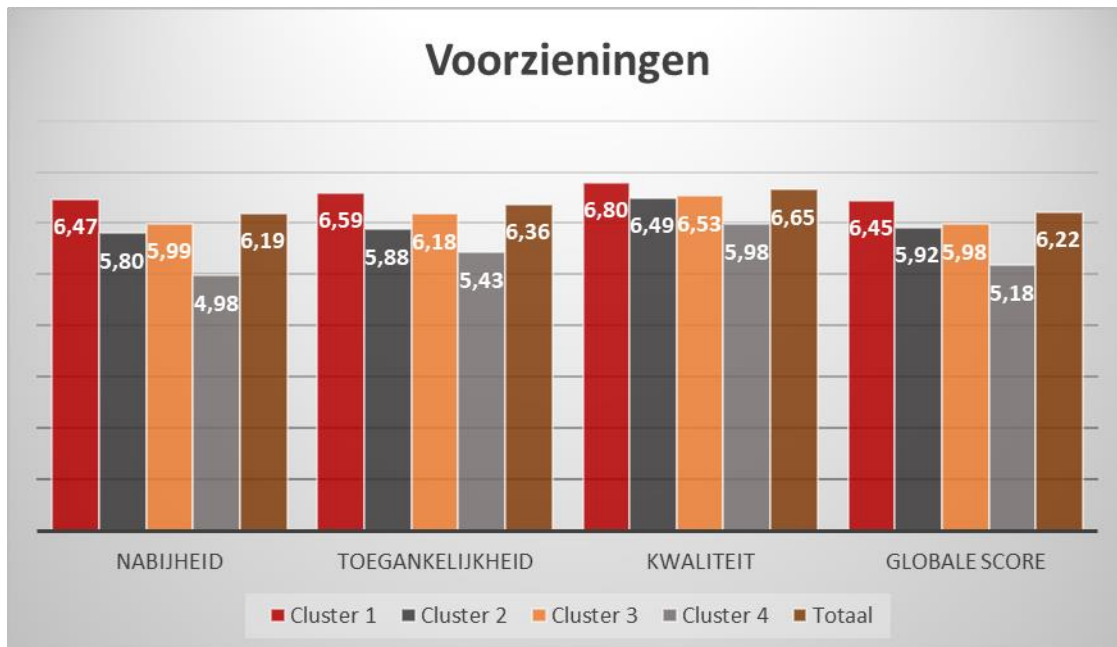
Er zijn vrij sterke correlaties tussen de items en de dimensiescore. De sterkste samenhang vinden we terug bij 'regelmatige deelname aan activiteiten' (0,54), er zijn voldoende activiteiten (0,53), de kern geniet een goede reputatie (0,53), verantwoordelijkheidsgevoel bij de bewoners (0,5) en er is een regelmatige deelname aan de organisatie van activiteiten (0,48). Het valt op dat alles dat met activiteiten te maken heeft sterk samenhangt met de totale score op sociaal leven. De laagste correlatie (en enige onder 0,3) is 'de aard van sociale activiteiten is gelijk gebleven de laatste 5 jaar' (0,27).

Er zijn geen items met een lage score, maar als we bovenstaande grafiek bekijken, valt eveneens het belang op van activiteiten in de kern. Niet enkel het feit dat er activiteiten georganiseerd worden, maar ook dat de inwoners van de kern zelf mee activiteiten organiseren zorgt voor een goed sociaal leven in de kern. Deze hebben een grote impact op het ervaren van het sociaal leven in de kern en kunnen nog hogere scores krijgen.

Voorzieningen

Algemene score

Er werd aan de sleutelfiguren gevraagd om een score te geven aan de voorzieningen. Er werd eveneens gevraagd om een score te geven over verschillende aspecten van deze voorzieningen: in welke mate deze voorzieningen zich in de nabijheid bevinden, in welke mate ze toegankelijk zijn (bereikbaarheid) en hoe de kwaliteit beoordeeld wordt. Globaal genomen krijgen de kernen een score van 6,22 op vlak van voorzieningen. Kwaliteit krijgt de hoogste score (6,7), gevolgd door de toegankelijkheid (6,4) en tenslotte de nabijheid (6,2).

Zowel de nabijheid, de toegankelijkheid als de kwaliteit van de voorzieningen in de clusters verschillen significant van elkaar. De clusters verschillen ook significant van elkaar op vlak van voorzieningen in het algemeen (globale score).

De hoogste score bij de globale score vinden we terug in de kernen van cluster 1, terwijl de laagste score in de kernen van cluster 4 terug te vinden is. Eenzelfde beeld vinden we terug wat betreft de nabijheid, de toegankelijkheid en de kwaliteit van de voorzieningen. Op vlak van nabijheid ligt de score bij de kernen van cluster 4 zelfs net onder 5 op 10. De verschillen tussen de onderliggende scores zijn het kleinst bij kwaliteit.

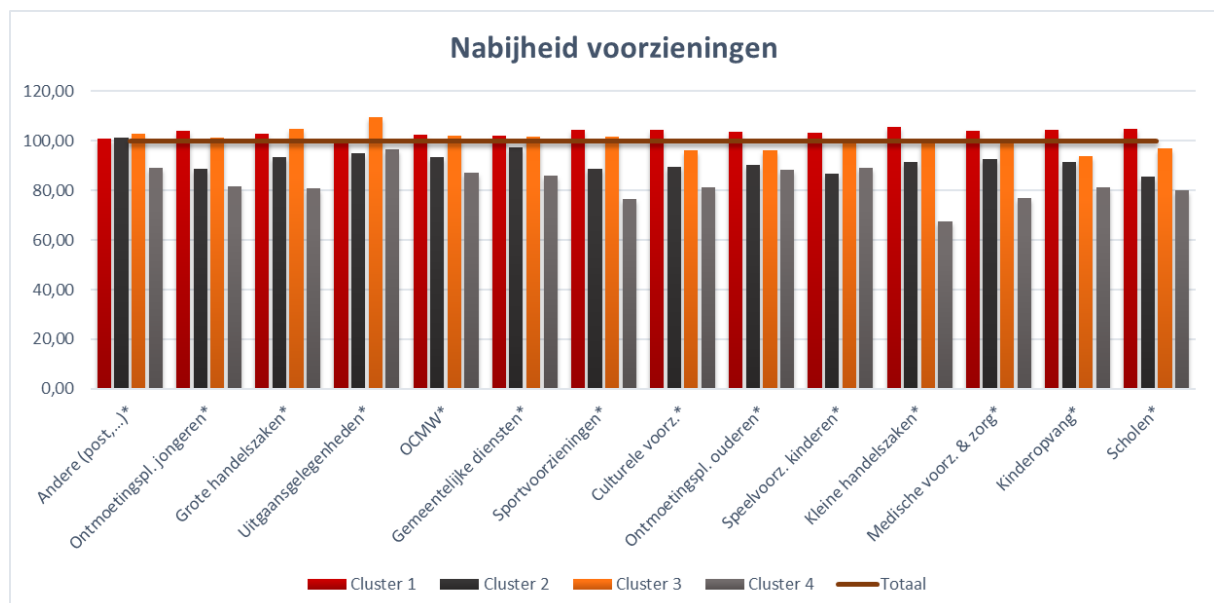
Er worden zowel voor nabijheid, toegankelijkheid als kwaliteit 14 dezelfde voorzieningen opgesomd die beoordeeld moeten worden met een score van 1 (heel slecht) tot en met 5 (heel goed). Deze scores worden hieronder bekeken.

Nabijheid voorzieningen

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Andere (post,...)*	2,80	2,80	2,85	2,47	2,77
Ontmoetingspl. jongeren*	3,05	2,61	2,97	2,40	2,94
Grote handelszaken*	3,08	2,80	3,14	2,42	2,99
Uitgaansgelegenheden*	3,13	2,99	3,44	3,04	3,14
OCMW*	3,27	2,98	3,26	2,79	3,19
Gemeentelijke diensten*	3,27	3,12	3,26	2,75	3,20
Sportvoorzieningen*	3,35	2,86	3,26	2,46	3,21
Culturele voorz.*	3,40	2,91	3,12	2,65	3,25
Ontmoetingspl. ouderen*	3,44	3,00	3,20	2,93	3,32
Speelvoorz. kinderen*	3,50	2,95	3,38	3,02	3,39
Kleine handelszaken*	3,61	3,12	3,37	2,30	3,41
Medische voorz. & zorg*	3,67	3,27	3,51	2,72	3,53
Kinderopvang*	4,09	3,57	3,67	3,18	3,91
Scholen*	4,48	3,66	4,14	3,42	4,28

3 types van voorzieningen hebben een score onder de 3 (minder dan middelmatig): de categorie andere (bv. postpunt of postkantoor, werkwinkel,...), ontmoetingsplaatsen voor jongeren en grote handelszaken. Scholen en kinderopvang krijgen de beste scores op vlak van nabijheid (circa 4 op 5).

Op onderstaande grafiek zien we duidelijk de verschillen tussen de clusters. Over het algemeen scoren de clusters waar er meer voorzieningen aanwezig zijn (cluster 1 en cluster 3) beter dan cluster 2 en 4. Vooral cluster 4 (klein aantal inwoners) verschilt sterk van de andere clusters. Alle verschillen tussen de clusters zijn statistisch significant.

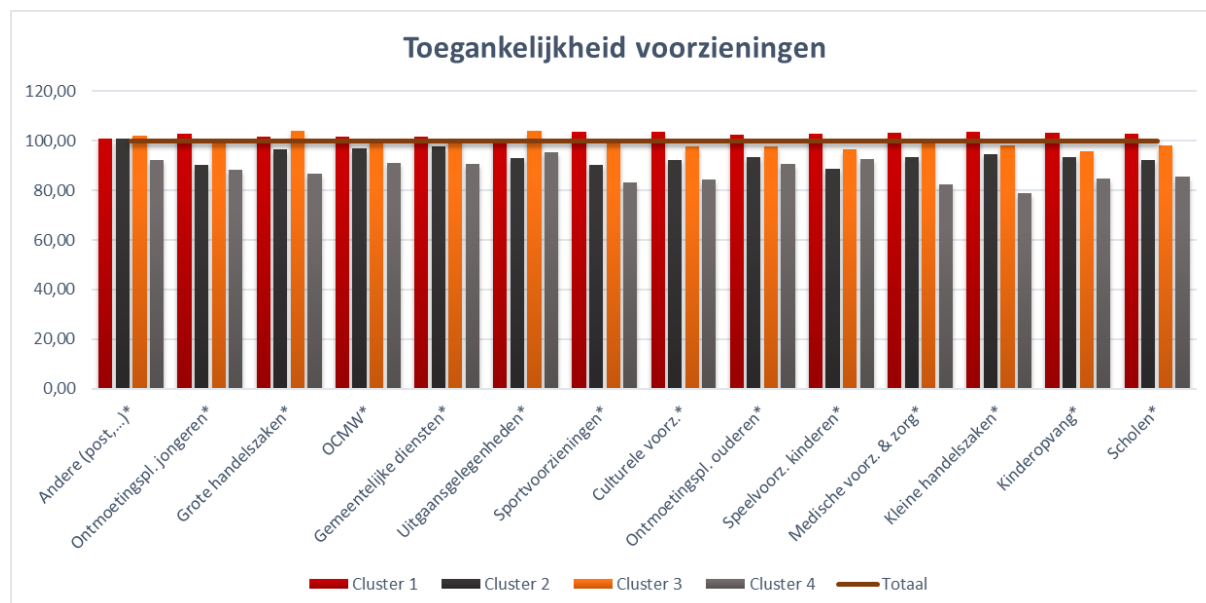

Toegankelijkheid voorzieningen

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Andere (post,...)*	3,12	3,12	3,16	2,86	3,10
Ontmoetingspl. jongeren*	3,40	2,98	3,31	2,91	3,31
Grote handelszaken*	3,46	3,28	3,54	2,96	3,40
OCMW*	3,48	3,32	3,41	3,11	3,41
Gemeentelijke diensten*	3,50	3,37	3,47	3,12	3,45
Uitgaansgelegenheden*	3,51	3,23	3,61	3,31	3,48
Sportvoorzieningen*	3,60	3,14	3,44	2,89	3,48
Culturele voorz.*	3,64	3,23	3,43	2,96	3,51
Ontmoetingspl. ouderen*	3,63	3,31	3,46	3,22	3,54
Speelvoorz. kinderen*	3,69	3,19	3,46	3,32	3,59
Medische voorz. & zorg*	3,79	3,43	3,65	3,03	3,67
Kleine handelszaken*	3,80	3,47	3,61	2,90	3,67
Kinderopvang*	3,95	3,57	3,66	3,24	3,82
Scholen*	4,06	3,64	3,88	3,38	3,94

Op vlak van toegankelijkheid (bereikbaarheid) zien we dezelfde top 3 voorzieningen met laagste scores, maar zijn de scores wel iets hoger. Geen enkele voorziening heeft een score onder 3 op 5 bij de totaalscore. Net zoals bij nabijheid scoren de kinderopvangfaciliteiten en de scholen het best qua toegankelijkheid (net geen 4 op 5).

Ook hier zijn de laagste scores voornamelijk bij cluster 2 en cluster 4 terug te vinden, al zijn de verschillen minder groot dan bij de scores rond nabijheid. De verschillen tussen de clusters onderling zijn voor alle items statistisch significant.

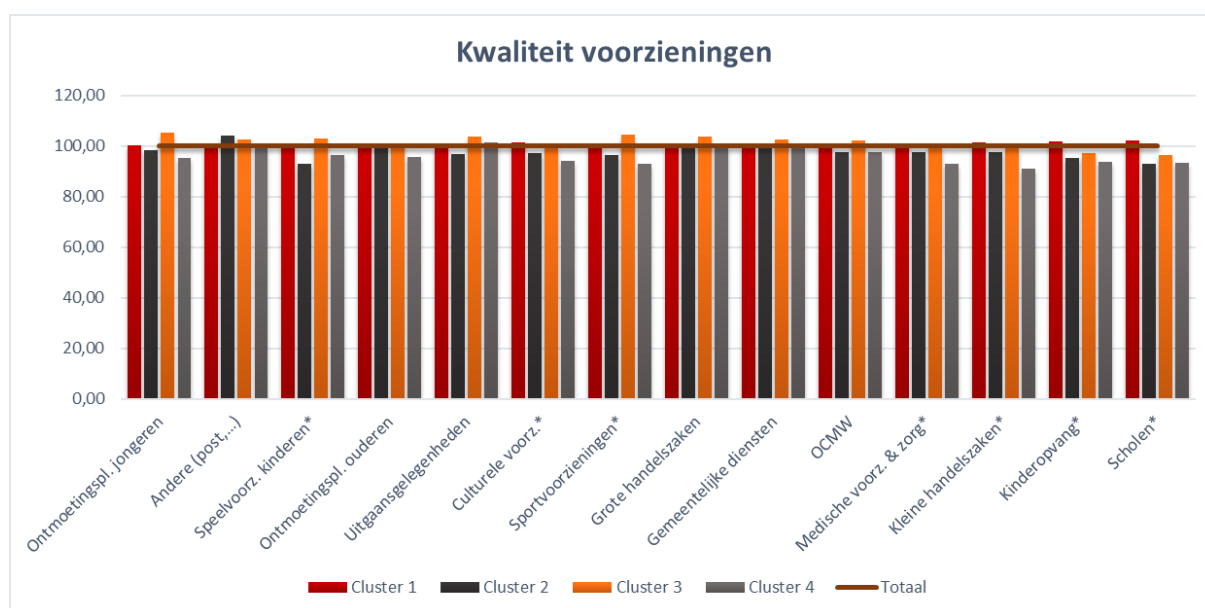

Kwaliteit voorzieningen

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Ontmoetingspl. jongeren	3,33	3,28	3,50	3,17	3,33
Andere (post,...)	3,36	3,52	3,47	3,37	3,39
Speelvoorz. kinderen*	3,65	3,36	3,72	3,48	3,61
Ontmoetingspl. ouderen	3,65	3,64	3,66	3,47	3,63
Uitgaansgelegenheden	3,62	3,52	3,77	3,68	3,64
Culturele voorz. *	3,71	3,56	3,64	3,45	3,66
Sportvoorzieningen*	3,75	3,59	3,89	3,47	3,73
Grote handelszaken	3,71	3,73	3,87	3,72	3,73
Gemeentelijke diensten	3,73	3,69	3,83	3,70	3,73
OCMW	3,75	3,64	3,82	3,64	3,74
Medische voorz. & zorg*	4,05	3,91	4,01	3,72	4,00
Kleine handelszaken*	4,09	3,93	3,99	3,67	4,03
Kinderopvang*	4,18	3,91	3,99	3,85	4,11
Scholen*	4,40	4,01	4,16	4,01	4,31

Kwaliteit kreeg de hoogste score als deelcomponent van de globale score rond voorzieningen. Dit geldt ook voor de verschillende voorzieningen. De laagste scores zijn voor ontmoetingsplaatsen voor jongeren (3,3), andere (post, werkwinkel,...) en speelvoorzieningen voor kinderen. De kinderopvangfaciliteiten en scholen krijgen de hoogste scores op vlak van kwaliteit.

Er zijn minder statistisch significante verschillen tussen de clusters. Enkel op vlak van speelvoorzieningen voor kinderen, culturele voorzieningen, sportvoorzieningen, medische voorzieningen en zorg, kleine handelszaken, kinderopvang en scholen waren er verschillen terug te vinden tussen de clusters. Deze zijn ook minder uitgesproken dan bij de andere deelcomponenten. Vooral de kernen van cluster 4 vallen op door iets lagere scores dan gemiddeld.

	Belangrijkste item				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Nabijheid	33,30%	31,97%	37,27%	43,86%	34,71%
Toegankelijkheid	19,91%	16,33%	21,88%	18,71%	19,65%
Kwaliteit	46,79%	51,70%	41,25%	37,43%	45,68%

Indien er een top 3 zou moeten zijn wat deze 3 deelcomponenten betreft, zou 45,7% van de sleutelfiguren kwaliteit op de eerste plaats zetten. 34,7% zou nabijheid op de eerste plaats zetten terwijl slechts 19,7% toegankelijkheid op de eerste plaats zou zetten. De kernen van cluster 2 hechten een groter belang aan de kwaliteit, terwijl de kernen van cluster 3 nabijheid bijna even belangrijk vinden als kwaliteit. De kernen van cluster 4 zijn de enige kernen die nabijheid op de eerste plaats zetten (43,8%).

Ontbreken van voorzieningen

	Ontbreken er volgens u voorzieningen in de kern?				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Ja	70,87%	74,38%	76,74%	72,54%	71,95%
Neen	29,13%	25,62%	23,26%	27,46%	28,05%

Ruim 7 sleutelfiguren op 10 geven aan dat er voorzieningen te kort zijn in de kern. Er is geen statistisch significant verschil tussen de clusters. Over welke voorzieningen de tekorten gaan, valt in onderstaand gedeelte terug te vinden.

Suggesties voorzieningen

In dit onderdeel worden 2 open vragen samengebundeld, aangezien de antwoorden in die mate gelijkaardig zijn. In de eerste open vraag werd gevraagd welke voorzieningen er ontbreken. In de tweede open vraag werden bijkomende opmerkingen/suggesties gevraagd rond voorzieningen in de kern. Deze 2 vragen worden samen genomen worden.

942 sleutelfiguren gaven een antwoord op de vraag naar welke voorzieningen er ontbreken in de kern, 371 antwoorden volgden op de vraag naar suggesties rond voorzieningen (waarvan sommige overlappend).

Een eerste, ruime, categorie van antwoorden betreft het tekort aan **infrastructuur**. Dit gaat over heel uiteenlopende zaken zoals een tekort aan een zaal voor verenigingen/ groepen van mensen die geen officiële vereniging vormen (of een zaal die betaalbaar is en waar een minimum aan comfort aanwezig is zoals verwarming), plaatsen waar cultuur kan doorgaan, met een bibliotheek (of een locatie om boeken af te halen en terug te brengen), polyvalente ruimtes waar sporten kunnen doorgaan, ruimte om te skaten en petanquen. Dit waren de meest opgesomde activiteiten. Een aantal bewoners suggereren zelf dat er niet voor elke activiteit een ander gebouw nodig is, maar een polyvalente ruimte gebruikt kan worden voor al deze activiteiten. Een plaats waar ontmoetingen kunnen plaatsvinden, dus, zowel voor ouderen als voor jongeren. Een aantal voorbeelden: *'Ontmoetingsplaats met cafetaria voor senioren in de kern, extra sportmogelijkheid indoor, kan hetzelfde gebouw zijn'* of *'Begrijpende*

dat voor 1.000 personen een sporthal zetten geen optie is. Misschien nog mogelijkheid om nog meer uit het OC te halen als ontmoetingsplaats of op termijn een grotere ruimte plaatsen'. In totaal geven 220 personen (11,4% van alle sleutelfiguren) aan dat ze een tekort ervaren dat in deze ruime categorie kan ondergebracht worden. Enkel in de kernen van cluster 4 ligt dit aandeel wat lager (7,8%).

Hieraan gelinkt is de afstand naar de **gemeentelijke diensten**, die meestal in het centrum van de gemeente gesitueerd zijn, wat niet altijd even makkelijk bereikbaar is voor oudere personen, minder mobiele personen of niet vlot bereikbaar voor werkende mensen. Vandaar dat een aantal personen vraagt voor een mobiele dienstverlening, ofwel gecombineerd aan bovenstaande infrastructuur met een klein aantal diensten die daar kunnen op bepaalde tijdstippen kunnen plaatsvinden (71 sleutelfiguren of 3,7%).

146 sleutelfiguren (7,5%) wensen een uitbreiding van **restaurants of cafés** in de kern. Dit aandeel is het hoogst in cluster 1 (8,6%).

141 sleutelfiguren (7,3%) geven aan dat er **meer winkels** nodig zijn in de kern, zonder te specificeren welk type winkels. In cluster 2 en cluster 4 zijn deze aandelen het hoogst: 9% van de sleutelfiguren van cluster 2 en 11,1% van de sleutelfiguren van cluster 4. Dit zijn de kernen waar er minder voorzieningen zijn dan gemiddeld in de andere kernen.

Een **buurtwinkel** is de vaakst opgesomde voorziening waar er een tekort van is (126 sleutelfiguren of 6,5%). Er is een iets hoger aandeel in cluster 3 (7,5%; kernen met meer ouderen) en cluster 4 (10,6%). Een **grootwarenhuis** wordt door een kleiner aantal sleutelfiguren aangehaald (56 sleutelfiguren of 2,9%), misschien omdat dit in veel kleine kernen niet realistisch is wegens niet rendabel. Meer **grotere winkels** wordt slechts 4 keer aangehaald.

Een **bakker**, en dan vooral een warme bakker, wordt door 120 sleutelfiguren aangehaald (6,2%). Vooral in de kernen van cluster 1 (6,7%) en cluster 4 (7,8%) is dit gemis groter. Een **slager** wordt door 88 sleutelfiguren (4,5%) opgesomd. Dit wordt iets vaker opgesomd in cluster 1 en cluster 3 (beide 5%). Een andere handelszaak die opgesomd wordt is een **krantenwinkel** (8 keer aangehaald). Een **post(punt)** wordt door 72 sleutelfiguren (3,7%) als tekortkoming aangegeven. Een **bankkantoor of bankautomaat** wordt ook als gemis ervaren in meerdere kernen (70 sleutelfiguren of 3,6% van de sleutelfiguren).

Apothekers (45 sleutelfiguren of 2,3%) en **huisartsen** (35 sleutelfiguren of 1,8%) worden vaak samen opgesomd als tekortkoming. Zeker als de bereikbaarheid moeilijk is voor ouderen.

Kinderen en jongeren komen eveneens aan bod wat voorzieningen betreft. Er worden **speelpleintjes** gevraagd (of het beter onderhouden en controleren op veiligheid) door 77 sleutelfiguren (4%). Daarbij kwam soms de opmerking om voldoende zitbanken te voorzien voor de ouders. De kernen uit cluster 2 en cluster 3 vallen op wat betreft de vraag naar speelpleintjes. 70 sleutelfiguren (3,6%) vragen eveneens om iets van **ontmoetingsruimte te voorzien voor kinderen en jongeren**. Een uitbreiding van zowel **voorschoolse als buitenschoolse kinderopvang** wordt gevraagd door 31 sleutelfiguren (1,6%). Een tekort aan scholen wordt door slechts 6 sleutelfiguren aangegeven (0,3%).

Ook **ouderen** komen aan bod, voornamelijk voor ontmoetingsplaatsen of buurthuizen waar ze terecht zouden kunnen (36 sleutelfiguren of 1,4%).

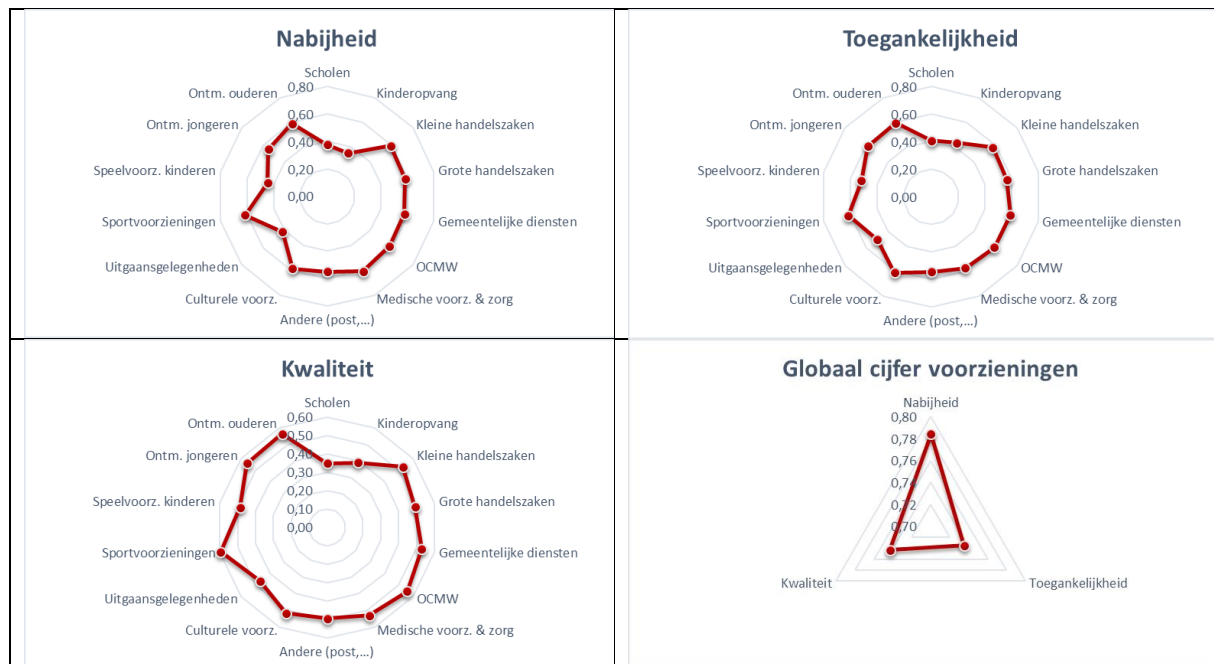
Een laatste item dat nog niet aan bod kwam, is de vraag naar **groene zones, pleintjes (met groen) of kleine parkjes** waar mensen makkelijk naartoe kunnen (en makkelijk bereikbaar), met aandacht voor voldoende zitbanken. 47 sleutelfiguren halen dit aan (2,4%). Deze opmerking hangt ook samen met de vraag door enkelingen om een **hondenweide** te voorzien.

Daarna worden nog een aantal zaken opgesomd die met voorzieningen te maken hebben, maar geen voorziening zijn. In de eerste plaats betreft het opmerkingen rond **mobiliteit** (79 sleutelfiguren, 4,1%): dat het moeilijk is om tot voorzieningen te geraken met het openbaar vervoer, of dat er te weinig parkeerplaatsen in de buurt van de winkels zijn. Vooral in cluster 4 wordt dit vaak opgesomd. 35 sleutelfiguren (1,8%) geven aan dat ze **geen verwachtingen** hebben qua bijkomende voorzieningen (vooral omdat de kern te landelijk is of te klein is om een rendabele zaak te hebben in de kern): *‘De kern is eerder landelijk gelegen. Mensen kiezen er ook bewust voor om in een eerder kalmere omgeving te gaan wonen.’* Ook hier vallen de kernen uit cluster 4 op met een hoger aandeel.

33 sleutelfiguren geven aan dat **er niks meer van voorzieningen aanwezig is** in de kern, 29 sleutelfiguren geven aan dat er **veel voorzieningen verdwenen zijn** de laatste jaren. 26 sleutelfiguren zijn van mening dat je minstens 1 auto (vaak 2 als gezin) nodig hebt om in de kern te wonen. Ook hier kennen de kernen uit cluster 4 een hoger aandeel. Tenslotte zijn er 9 sleutelfiguren van mening dat **handelszaken steun zouden moeten krijgen vanuit de overheid** (lokaal of bovenlokaal), al was het maar om een zaak op te starten.

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Infrastructuur	220	11,96	10,24	12,00	7,83	11,35
ReCa	146	8,63	4,82	5,00	5,07	7,53
Meer winkels nodig	141	6,49	9,04	7,00	11,06	7,28
Buurtwinkel	126	5,76	6,02	7,50	10,60	6,50
(Warme) bakker	120	6,72	2,41	4,00	7,83	6,19
Slager	88	5,02	3,61	5,00	1,84	4,54
Speelplein	77	3,47	7,83	5,50	2,76	3,97
Post(punt)	72	3,69	4,82	4,00	2,76	3,72
Gemeentelijke diensten	71	4,06	3,61	3,50	1,38	3,66
Kinderen, jongeren	70	3,39	4,22	4,50	3,69	3,61
Bank(automaat)	70	4,35	2,41	2,50	0,92	3,61
Grootwarenhuis	56	3,17	2,41	3,00	1,38	2,89
Groen/ pleintjes/ park	47	2,14	4,22	3,50	1,84	2,43
Apotheek	45	1,99	3,61	3,00	2,76	2,32
Ouderen	36	1,55	3,61	2,00	2,30	1,86
Huisarts	35	1,55	1,20	3,00	2,76	1,81
Kinderopvang	31	1,48	1,20	3,50	0,92	1,60
Krantenwinkel	8	0,37	0,00	1,50	0,00	0,41
School	6	0,00	1,20	0,00	1,84	0,31
Grotere winkels	4	0,15	0,00	1,00	0,00	0,21
Hondenweide	4	0,15	1,20	0,00	0,00	0,21
Mobiliteit	79	3,17	3,61	5,50	8,76	4,08
Geen verwachtingen	35	1,85	1,20	0,50	3,23	1,81
Er is niks meer	33	1,70	3,01	0,50	1,84	1,70
Er is veel weg	29	1,85	0,00	0,50	1,38	1,50
Auto nodig	26	0,59	3,01	1,00	5,07	1,34
Steun van overheid	9	0,37	0,60	1,50	0,00	0,46

Conclusie voorzieningen

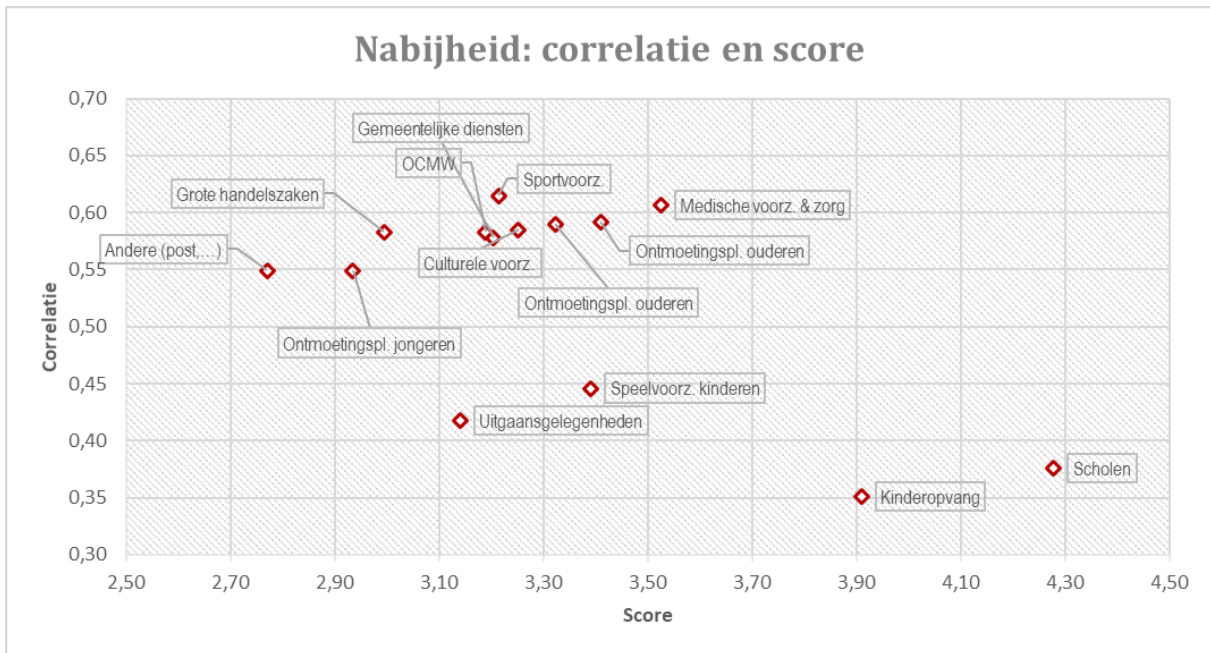

Alle verschillende soorten van voorzieningen hebben een grote impact op hun deelcomponentenscore. Op vlak van nabijheid zien we dat sportvoorzieningen (0,62), medische voorzieningen en zorg (0,61) en kleine handelszaken (0,59) het sterkst doorwegen. Kinderopvang (0,35), scholens (0,38) en uitgaansgelegenheden (0,42) hebben nog steeds een matige impact, maar hebben de kleinste impact op de deelcomponentenscore van nabijheid.

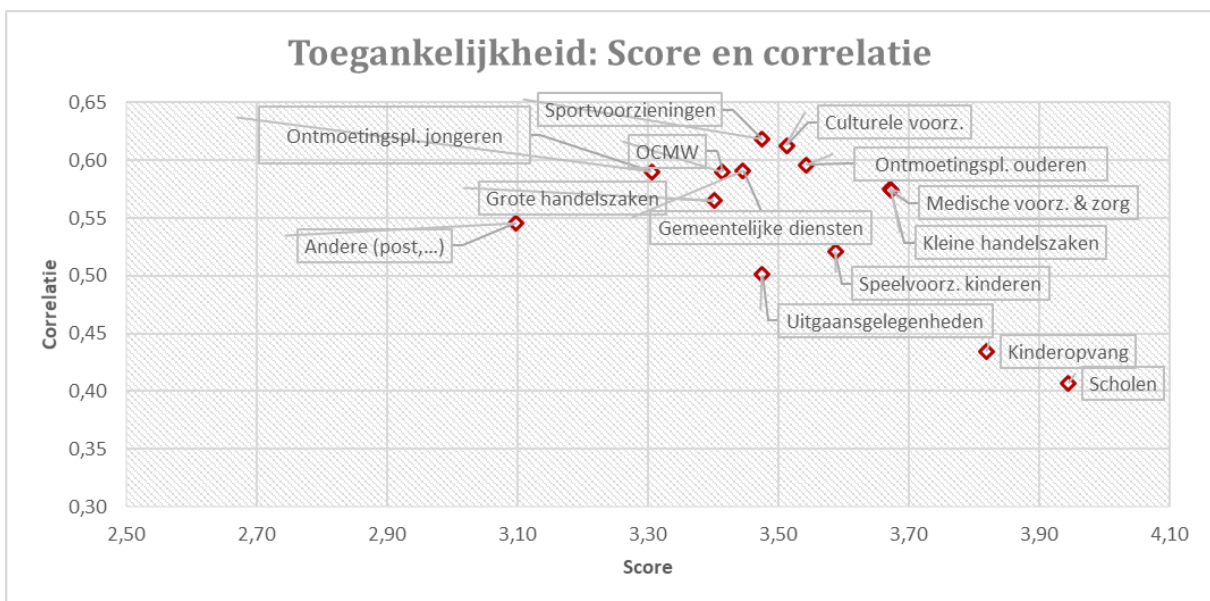
Op vlak van toegankelijkheid spelen sportvoorzieningen (0,62), culturele voorzieningen (0,61) en ontmoetingsplaatsen voor ouderen (0,60) de belangrijkste rol op de deelcomponentenscore toegankelijkheid. Scholens (0,41) en kinderopvang (0,43) hebben een kleinere impact.

Op vlak van kwaliteit spelen opnieuw sportvoorzieningen (0,6) een belangrijke rol, maar ook ontmoetingsplaatsen voor jongeren en ontmoetingsplaatsen voor ouderen (beide 0,56). Scholens (0,35) en kinderopvang (0,39) hebben de kleinste impact.

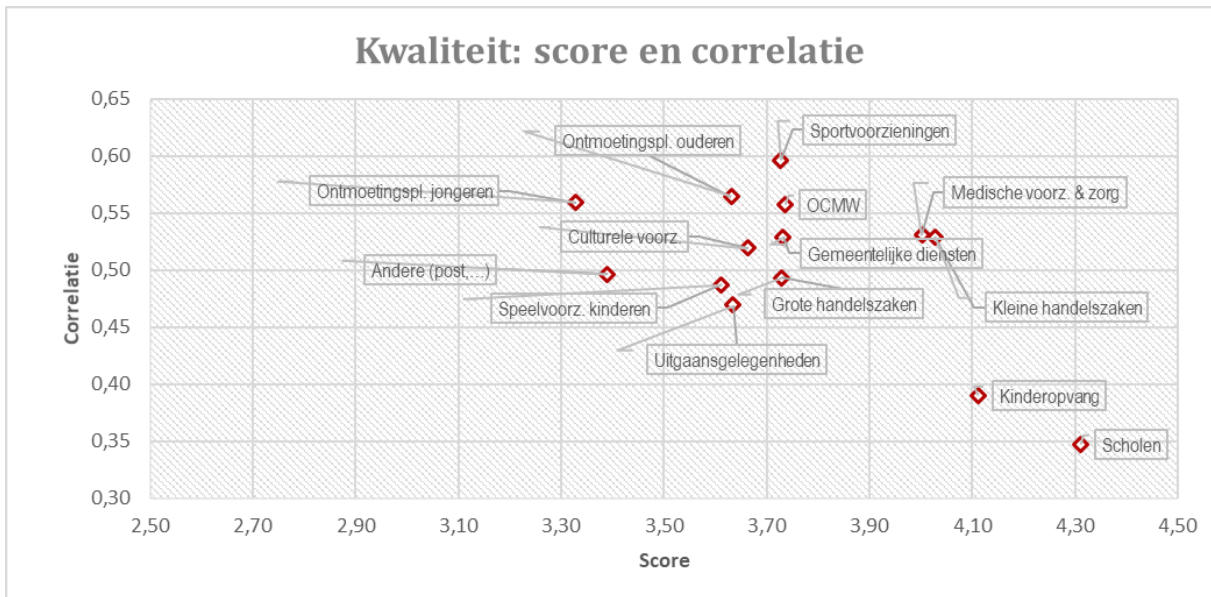
De deelcomponent nabijheid (0,78) hangt het sterkst samen met de globale score voor voorzieningen. De componenten kwaliteit en toegankelijkheid (beide 0,74) hebben eveneens een sterke impact op de globale score.

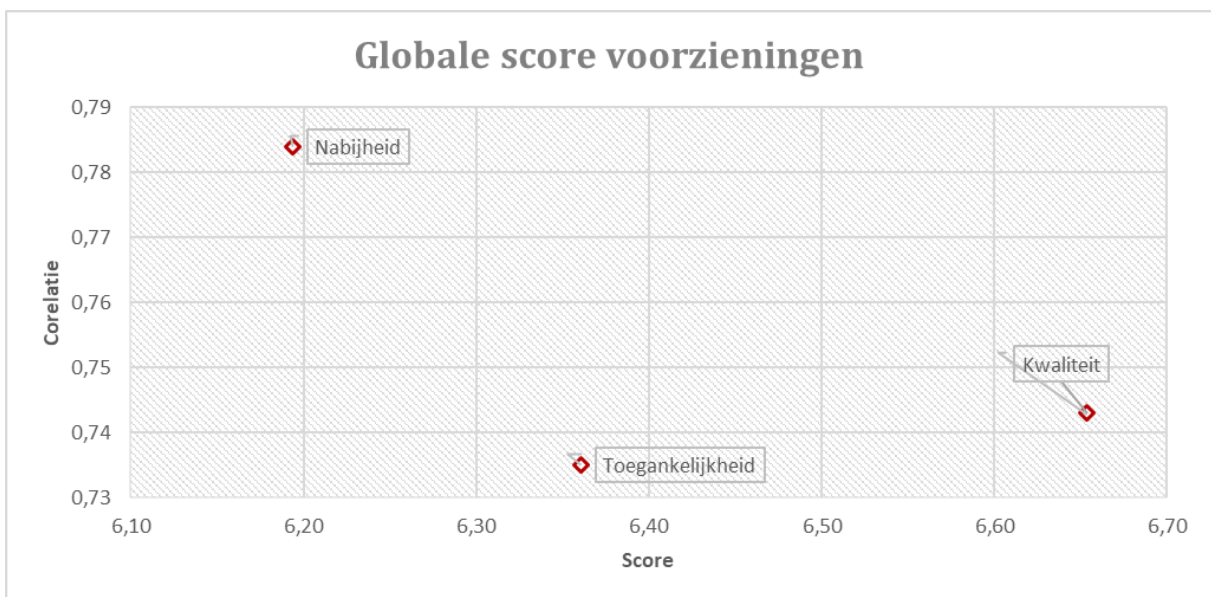
Indien men de inwoners een positiever beeld wil geven over de nabijheid van voorzieningen, kunnen andere types van voorzieningen (bv post en werkwinkel), grote handelszaken en ontmoetingsplaatsen een groot verschil uitmaken.

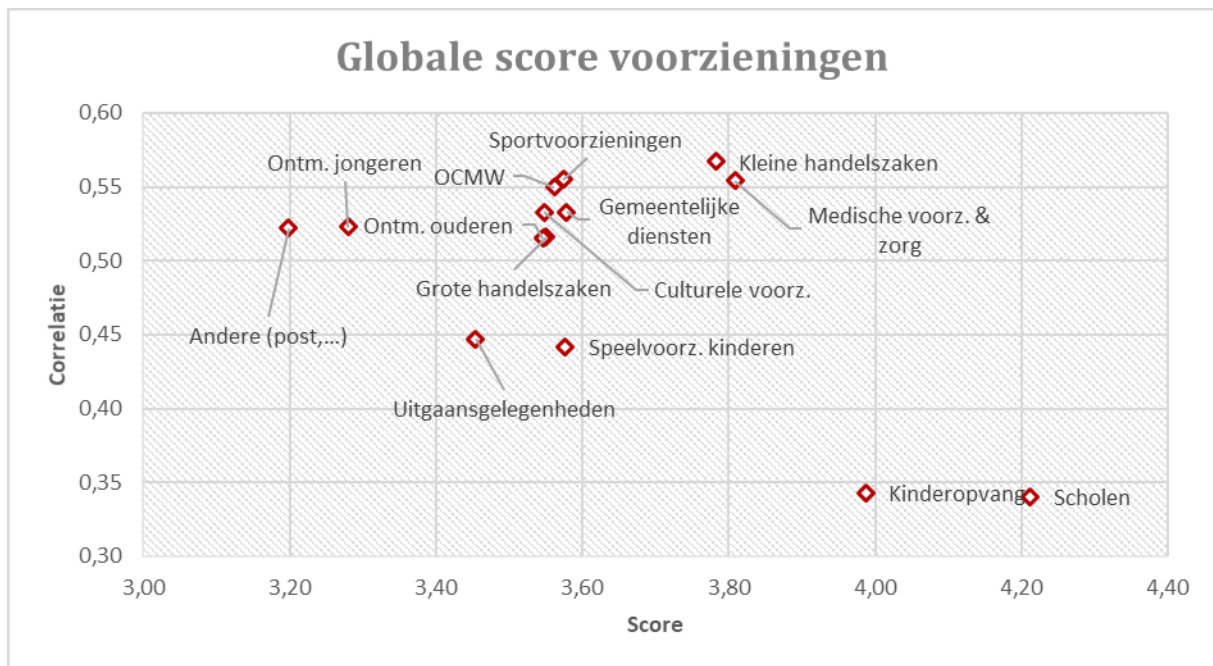
Op vlak van toegankelijkheid zorgt men best voor beter bereikbare andere types van voorzieningen (bv. post en werkwinkel). Deze hebben de laagste score en hebben een grote impact op de deelcomponentscore.

Op vlak van kwaliteit zijn de laagste scores voor andere types van voorzieningen (bv. post en werkwinkel) en ontmoetingsplaatsen voor jongeren, gecombineerd met een grote impact op de deelcomponentenscore kwaliteit.

Hoewel de 3 deelcomponenten een sterke impact hebben op de globale score van voorzieningen, kunnen we stellen dat nabijheid de laagste score heeft en de grootste impact op de globale score.

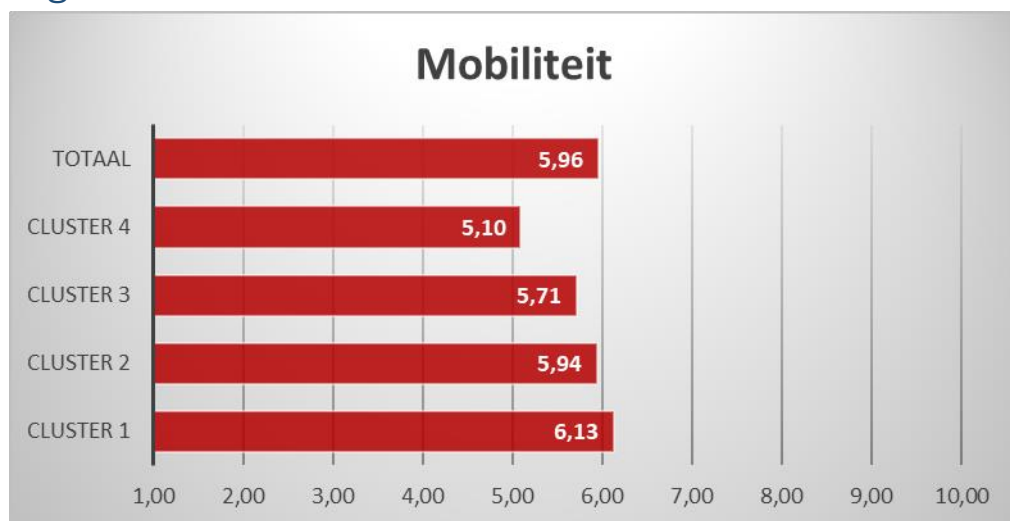
Om de globale score nog meer in detail te bekijken, werd voor elk type voorziening een gemiddelde berekend van de scores van nabijheid, toegankelijkheid en kwaliteit. Dit werd vergeleken met de globale score van voorzieningen.

Uit deze grafiek blijkt dat inzetten op andere types van voorzieningen (bv. post en werkwinkel) en ontmoetingsplaatsen voor jongeren de grootste impact zou hebben op de globale score van voorzieningen.

Kinderopvang en scholen hebben de hoogste score (=hoogste tevredenheid) en de minste impact op de globale voorzieningscore.

Mobiliteit

Algemene score

Mobiliteit krijgt een score van net geen 6 op 10. De beste score is voor de kernen van cluster 1 (6,1), gevolgd door cluster 2 (5,9) en cluster 3 (5,7). De laagste score is terug te vinden in cluster 4 (5,1). Het verschil is statistisch significant.

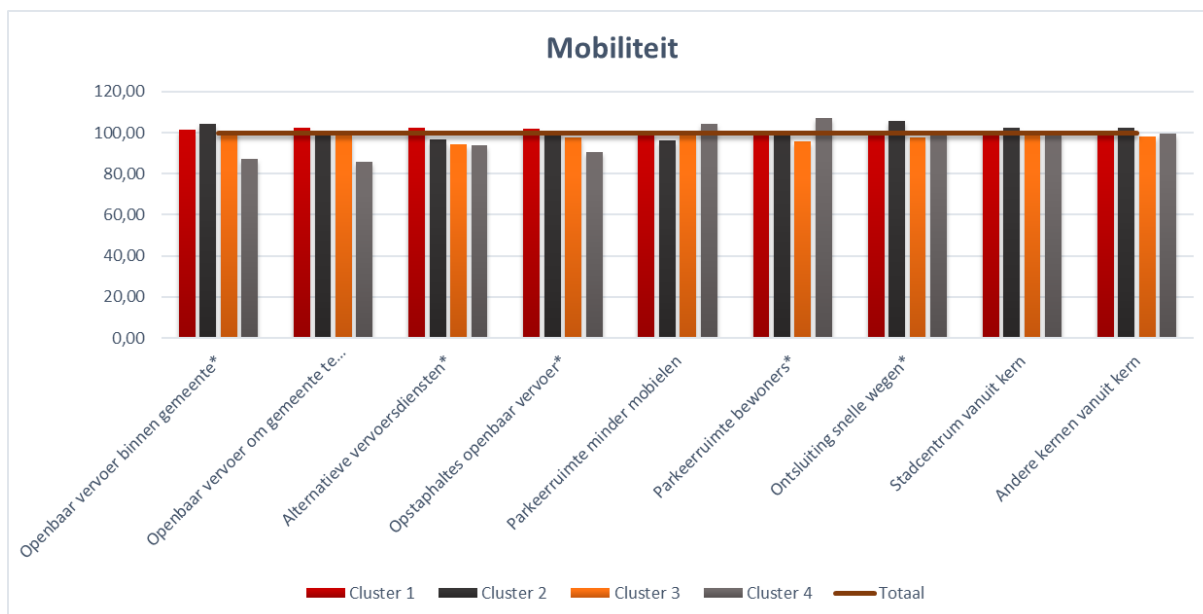
Items mobiliteit

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Openbaar vervoer binnen gemeente*	2,66	2,73	2,64	2,28	2,62
Openbaar vervoer om gemeente te verlaten*	2,84	2,79	2,73	2,38	2,77
Alternatieve vervoersdiensten*	3,10	2,93	2,86	2,84	3,03
Opstaphaltes openbaar vervoer*	3,37	3,34	3,24	2,99	3,31
Parkeerruimte minder mobiele	3,35	3,22	3,31	3,49	3,35
Parkeerruimte bewoners*	3,56	3,54	3,42	3,82	3,57
Ontsluiting snelle wegen*	4,05	4,30	3,98	4,08	4,07
Stadcentrum vanuit kern	4,10	4,20	4,08	4,07	4,10
Andere kernen vanuit kern	4,12	4,21	4,05	4,10	4,12

Er zijn in totaal 2 items die geen score van 3 (3=middelmatig) behalen: het openbaar vervoer binnen de stad/het dorp en het openbaar vervoer om de stad/het dorp te verlaten. De hoogste scores zijn terug te vinden voor ontsluiting snelle wegen (4,07), stadcentrum bereiken vanuit de kern (4,10) en andere kernen vanuit de eigen kern bereiken (4,12).

De meeste items verschillen significant van elkaar naargelang de cluster van kernen. Enkel wat parkeerruimte voor minder mobiele, stadcentrum vanuit eigen kern en een andere kern vanuit de eigen kern bereiken betreft, niet.

We zien dat de items rond openbaar vervoer slechter scoren in de dunst bevolkte kernen (cluster 4). De parkeerruimte wordt beter bevonden in deze kernen (cluster 4) dan in de andere kernen.

Wordt er door de kernbewoners vaak gebruik gemaakt van alternatieve vervoersdiensten zoals de Minder Mobielencentrale, diensten aangepast vervoer, taxi?

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Ja	54%	52%	51%	38%	52%
Nee	46%	48%	49%	62%	48%

Er dient opgemerkt te worden dat deze vraag moeilijker ingevuld geraakte: 726 sleutelfiguren gaven een antwoord op deze vraag. Veel sleutelfiguren kunnen niet inschatten in welke mate er gebruik gemaakt wordt van alternatieve vervoersdiensten en welke alternatieven er bestaan. Vooral in cluster 4 worden er minder alternatieve vervoersdiensten gebruikt.

Denkt u dat de bewoners van de kern problemen ervaren met het aanbod van het openbaar vervoer binnen de kern?

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Ja	70%	73%	77%	76%	71%
Nee	30%	27%	23%	24%	29%

Circa 7 sleutelfiguren op 10 geven aan dat bewoners van de kern problemen ervaren met het aanbod van openbaar vervoer binnen de kern. Dit geldt voor alle clusters en verschilt niet significant naargelang de clusters.

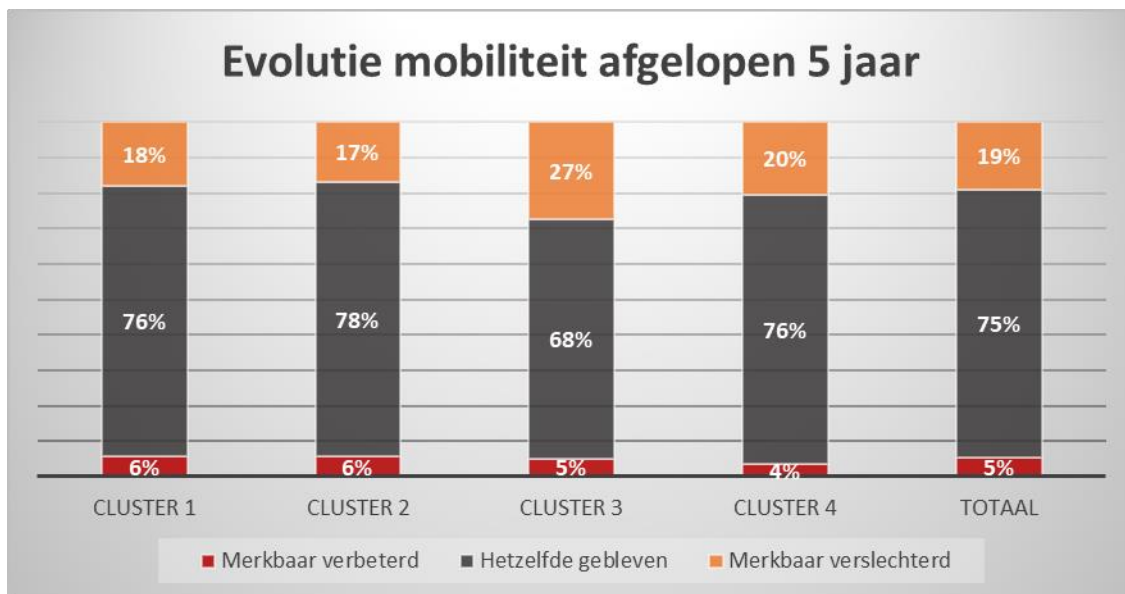
Er kon verduidelijkt worden welke problemen er al dan niet waren met het openbaar vervoer. In totaal gaven 890 sleutelfiguren hier een antwoord op. De vaakst verkregen opmerking was dat het **aanbod onvoldoende** was (370 sleutelfiguren of 19,1% van alle sleutelfiguren). Dit gaat quasi enkel en alleen

over het busaanbod. In cluster 4 is dit aandeel veel lager dan in de andere clusters. 131 sleutelfiguren (6,8%) geven aan dat er **voldoende mogelijkheden** (of alternatieven) bestaan om zich te verplaatsen binnen de kern of naar andere kernen/gemeenten. Ook hier is het aandeel van cluster 4 lager dan gemiddeld. 89 sleutelfiguren (4,6%) geven aan dat sommige trajecten voldoende of goed uitgewerkt zijn, maar **bepaalde trajecten niet**, waarbij bepaalde gemeenten niet bereikbaar zijn. 61 sleutelfiguren (3,2%) geven aan dat er 2 tot 3 bussen per dag zijn, hoofdzakelijk voor **scholieren** bedoeld. Deze opmerking wordt vaak gevolgd door de opmerking dat deze bussen vaak te vol zijn of soms zo vol zijn dat ze niet stoppen aan de halte waardoor ouders uiteindelijk toch moeten instaan voor het vervoer naar de school. Omwille van die bezetting zien andere bewoners (werkenden of ouderen) dit ook niet als een aanbod voor hen. 57 sleutelfiguren geven aan dat er binnen de kern enkel kan gerekend worden op **eigen vervoer**. 56 sleutelfiguren geven aan dat er een **belbus** bestaat, maar weinigen zijn tevreden over dit alternatief. Er moet ruim op voorhand een belbus besteld worden en dan nog is het pas op het ogenblik van de reservatie dat men weet of de belbus al dan niet beschikbaar is. Indien iemand een belbus reserveert kan dit als gevolg hebben dat iemand anders geen belbus kan verkrijgen later op de dag. 54 sleutelfiguren uiten hun ongerustheid voor **ouderen of minder mobiele**. Enerzijds omdat het aanbod te klein is, waardoor ze moeilijk weggeraken. Ook wordt aangegeven dat alternatieven niet goed gekend zijn (niet iedereen weet hoe een belbus te reserveren of weet het bestaan af van de minder mobiele centrale). 52 sleutelfiguren beoordelen dat een ruim aanbod aan openbaar vervoer niet realistisch is en **verwachten ook geen uitbreiding** van het bestaand openbaar vervoer. 40 sleutelfiguren zeggen dat de **afstand tot de haltes te ver** is. Volgens 37 sleutelfiguren is er **geen aanbod** van openbaar vervoer in hun kern. 31 personen melden dat er veel afgeschaft werd of het openbaar vervoer stelselmatig **afgebouwd** wordt. 29 sleutelfiguren geven aan dat de bussen specifieke routes volgen waardoor **de rit te lang duurt**, waardoor de auto een beter alternatief is. Daarna volgen nog een aantal opmerkingen die minder vaak aangehaald werden (<20 keer): bezorgdheden omwille van het aanbod voor jongeren waardoor ze bv. weinig buitenschoolse activiteiten kunnen doen, dat de trein niet meer stopt, of niet stopt in het weekend, dat het naar school gaan met de bus onhaalbaar is, dat de verbindingen slecht afgestemd zijn op elkaar of dat door aanslepende wegenwerken er geen openbaar vervoer is in de kern.

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Klein aanbod	370	19,41	21,08	23,00	11,98	19,09
Voldoende	131	7,23	6,02	8,00	3,23	6,76
Bep. trajecten nt	89	4,50	6,02	5,50	3,23	4,59
Enkel scholieren	61	3,39	3,61	1,50	2,76	3,15
Eigen vervoer	57	2,88	3,01	1,50	4,61	2,94
Belbus	56	2,80	2,41	3,00	3,69	2,89
Ouderen/minder mob.	54	1,99	4,22	3,50	5,99	2,79
Gn verwachtingen	52	3,03	1,81	1,00	2,76	2,68
Afstand tot haltes	40	1,99	3,01	1,00	2,76	2,06
Geen aanbod	37	1,40	1,20	2,50	5,07	1,91
Afgebouwd/afgeschaft	31	1,92	0,60	0,50	1,38	1,60
Te lang onderweg	29	1,11	2,41	3,50	1,38	1,50
Jongeren	18	0,81	1,81	0,50	1,38	0,93
Trein weinig of niet	14	0,81	0,60	0,50	0,46	0,72
School: ramp	11	0,52	0,60	0,50	0,92	0,57
Slecht afgestemd	8	0,37	0,60	0,50	0,46	0,41
Wegenwerken	7	0,37	0,00	0,50	0,46	0,36

	Is volgens u de mobiliteit van de kern de afgelopen 5 jaar:				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeterd	6%	6%	5%	4%	5%
Hetzelfde gebleven	76%	78%	68%	76%	75%
Merkbaar verslechterd	18%	17%	27%	20%	19%

5% van de sleutelfiguren geeft aan dat de mobiliteit merkbaar verbeterd is in de kern in de voorbije 5 jaar. Drie kwart geeft aan dat de mobiliteit hetzelfde gebleven is. Ongeveer 1 sleutelfiguur op 5 geeft aan dat de mobiliteit merkbaar verslechterd is. Dit geldt voor alle clusters, er zijn geen significante verschillen tussen de clusters.

Suggesties mobiliteit

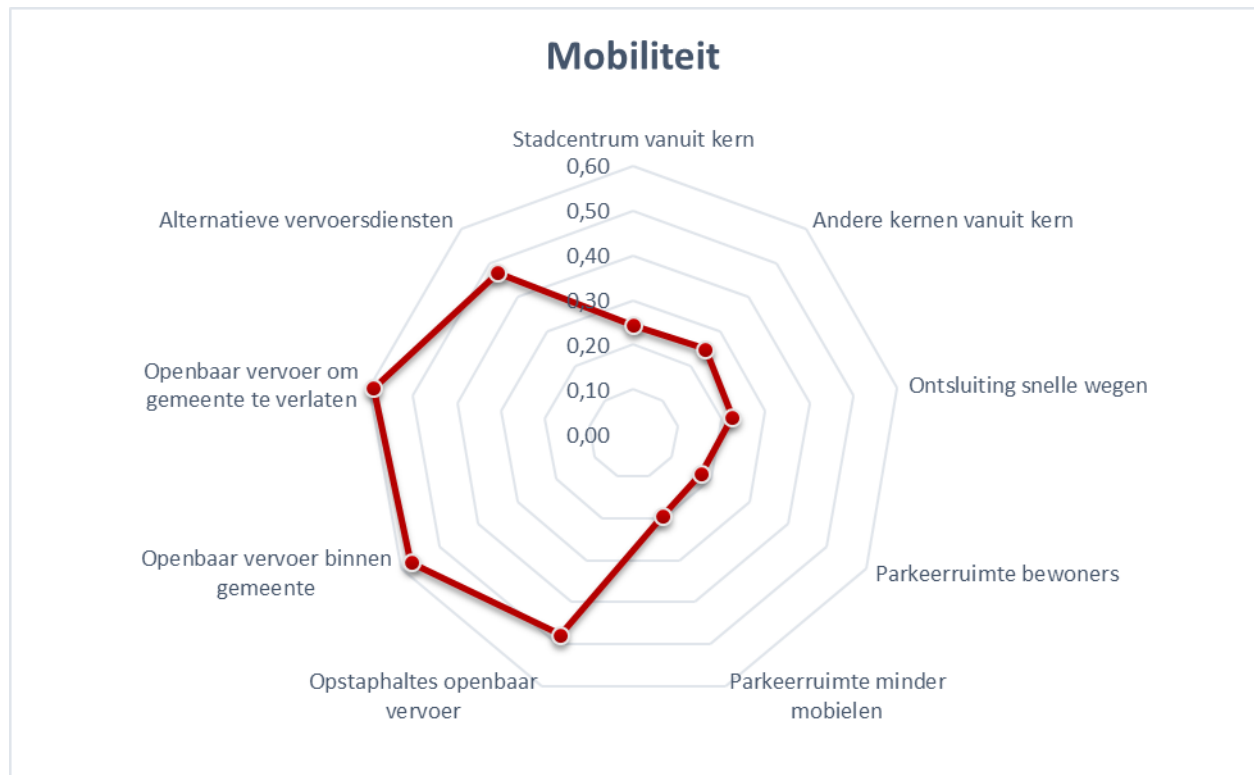
In totaal gaven 394 sleutelfiguren suggesties op vlak van mobiliteit. Dit valt voor een deel samen met de vraag naar tekorten rond openbaar vervoer, maar mobiliteit is uiteraard veel ruimer dan enkel het openbaar vervoer. Toch blijft een **bepert openbaar vervoer** de vaakst opgesomde opmerking (82 sleutelfiguren of 4,2% van alle sleutelfiguren). Alle onderdelen rond openbaar vervoer worden hier verder niet meer aangehaald, omdat ze reeds besproken werden. In totaal blijven de opmerkingen van 199 sleutelfiguren over (waarbij er meer suggesties waren dan louter het openbaar vervoer). De percentages zijn bijgevolg niet veelzeggend, aangezien het over kleine aantallen gaat.

30 sleutelfiguren zijn gewonnen voor het idee om **alternatieven** te voorzien, zoals bv. taxicheques, zodat mensen toch mobiel kunnen zijn ondanks een beperkt openbaar vervoer. 28 sleutelfiguren halen de staat van de **fietspaden** aan (of het ontbreken van de fietspaden). 13 sleutelfiguren vonden dat er specifieke, veilige en aangename **fietsverbindingen** moesten komen zodat dit ook meer zou uitnodigen om te fietsen. 25 sleutelfiguren halen de **verkeersdrukke en/of overdreven snelheid** aan als mobiliteitsprobleem. 19 personen gaven **parkeerproblemen** aan. 13 sleutelfiguren gaven aan dat er geen problemen waren in de kern op vlak van mobiliteit. 7 sleutelfiguren hekelden **de staat van**

bepaalde wegen aan. 4 sleutelfiguren gaven aan dat inwoners gebaat zouden zijn met een **ringweg** rond hun gemeente om de verkeersdruk te aan te pakken.

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Openbaar vervoer	82	4,28	5,42	3,50	3,69	4,23
Alternatieven (taxicheque)	30	1,92	0,00	1,50	0,46	1,55
Fietspaden	28	1,62	1,81	1,50	0,00	1,44
Verkeersdruk/snelheid	25	1,62	0,00	1,50	0,00	1,29
Parkeerproblemen	19	0,96	1,20	0,50	1,38	0,98
Fietsverbinding	13	0,96	0,00	0,00	0,00	0,67
Geen probleem	13	0,66	0,00	1,00	0,92	0,67
Staat van de wegen	7	0,22	0,00	1,00	0,92	0,36
Ringweg	4	0,22	0,60	0,00	0,00	0,21

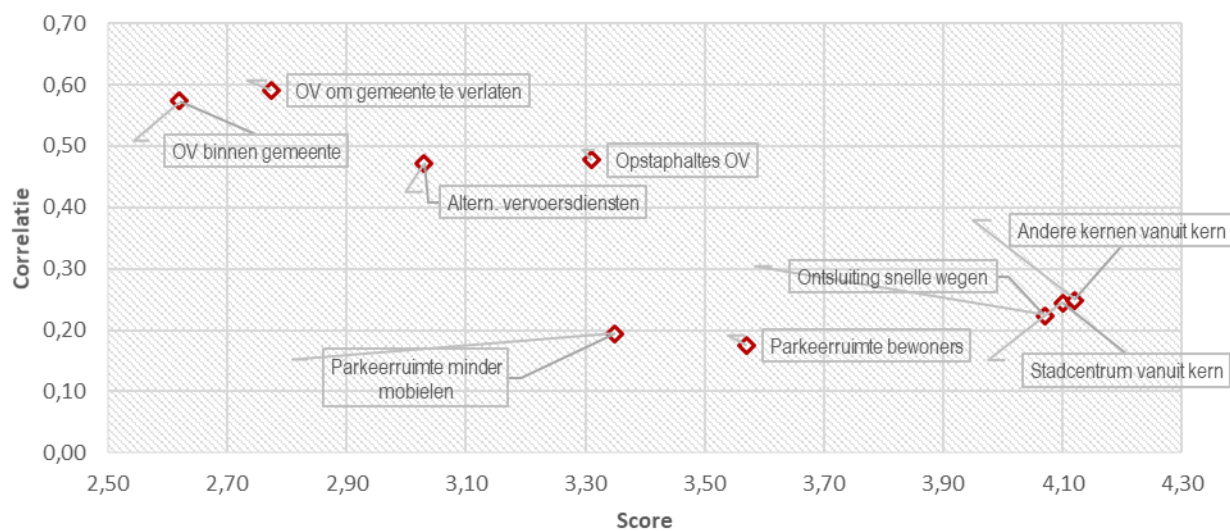
Conclusies mobiliteit

Er zijn 4 items met een relatief sterke impact op de totaalscore van mobiliteit: het openbaar vervoer om de stad/dorp te verlaten (0,59), het openbaar vervoer binnen de stad/dorp (0,57), de nabijheid van opstaphaltes van het openbaar vervoer (0,48) en alternatieve vervoersdiensten (0,47).

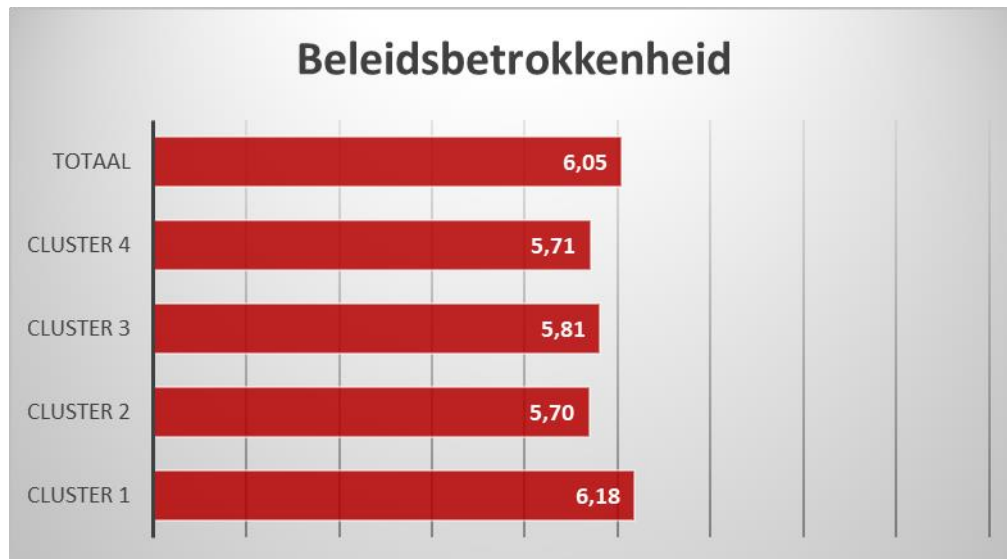
Op onderstaande grafiek valt te zien dat de scores wat openbaar vervoer betreft de laagste scores zijn, maar die wel sterk samenhangen met de totaalscore van mobiliteit.

Mobiliteit: score en correlatie

Beleidsbetrokkenheid

Algemene score

Gemiddeld genomen geven sleutelfiguren een score van 6,1 op 10 voor beleidsbetrokkenheid. De hoogste score vinden we terug in cluster 1: 6,2. De andere clusters geven een score van circa 5,7 à 5,8 op 10. Het betreft een statistisch significant verschil.

Communicatie naar beleid toe

	Bestaan er volgens u voor de bewoners van de kern kanalen om hun klachten en verlangens met betrekking tot de kern mee te delen aan degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn?				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Ja, namelijk	76%	61%	65%	68%	73%
Neen	7%	11%	9%	10%	8%
Misschien, maar ik ken ze niet	17%	28%	26%	22%	19%

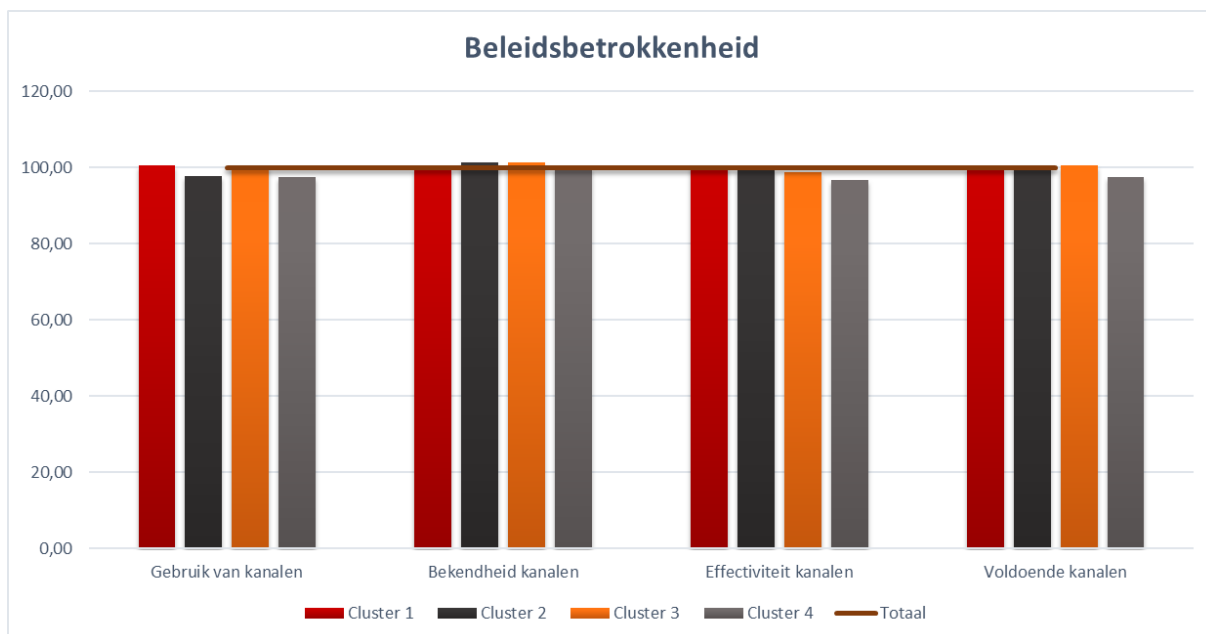
73% van de sleutelfiguren geeft aan dat de kernbewoners hun klachten en verlangens kunnen meedelen aan degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn. 19% zegt dat dit misschien kan, maar kent ze niet. 8% geeft aan dat dit niet kan. We zien dat de kernen uit cluster 1 makkelijker hun weg vinden naar specifieke kanalen om hun klachten en verlangens mee te delen dan de andere clusters. Vooral de kernen uit cluster 2 en cluster 3 vinden hun weg niet naar deze kanalen (statistisch significant verschil).

Op de vraag over welke kanalen dit dan gaat, antwoordden 1.212 sleutelfiguren. Maar liefst 597 sleutelfiguren gaven aan dat ze hun klachten of opmerkingen kunnen doorgeven aan **lokale politici** (30,8% van alle sleutelfiguren). In alle clusters is dit het vaakst vernoemde kanaal. 317 sleutelfiguren vernoemen **ambtenaren of de gemeente / gemeentelijke diensten** als kanaal om opmerkingen door te geven (16,4% van alle sleutelfiguren). Een quasi even groot aantal (316 sleutelfiguren of 16,3% van de sleutelfiguren) vernoemt de **wijkagent of de lokale politie**. Veel mensen vinden hun weg **online** en sturen een mail of vinden formulieren of contactgegevens via de website van de gemeente van politici of specifieke diensten (185 sleutelfiguren). Opvallend is dat de kernen uit cluster 4 hier minder gebruik van maken. Dit compenseren ze door hun opmerkingen door te geven via een **bewonersplatform** (30 sleutelfiguren in cluster 4 of 13,8% van alle sleutelfiguren uit cluster 4). In andere clusters wordt het bewonersplatform verhoudingsgewijs minder opgesomd (gemiddeld 5,6% van de sleutelfiguren in totaal). Daarnaast zijn er ook **meldingsformulieren** die, ofwel via de infokrant van de gemeente verspreid worden, of die online beschikbaar zijn. 93 sleutelfiguren geven aan dat ze de bekommernissen via bepaalde **adviesraden** kunnen doorgeven. In bepaalde gemeenten zijn er **specifieke meldpunten** die in het leven geroepen werden voor de inwoners van de gemeente (bv. 1777 in Kortrijk, een app in Anzegem,...). 44 sleutelfiguren benoemen hun **burgemeester** als contactpersoon, ofwel via de zitdag, ofwel via zijn/haar telefoonnummer. Andere potentiële kanalen zijn sociale media, voornamelijk facebook (28 sleutelfiguren), het buurthuis (25 sleutelfiguren), gemeenschapswacht (15 sleutelfiguren), de buurtambassadeur (13 sleutelfiguren), een wijkcomité (10 sleutelfiguren) of een inspraakvergadering (9 sleutelfiguren).

	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Politici	597	32,92	24,10	28,50	24,88	30,80
Ambtenaren/gemeente	317	16,75	16,87	15,00	14,75	16,36
Wijkagent/politie	316	16,75	16,87	14,50	14,75	16,31
Mail/website/telefoon	185	10,41	8,43	10,50	4,15	9,55
Bewonersplatform	109	5,39	0,00	3,00	13,82	5,62
Meldingsformulier	95	5,61	3,61	3,50	2,76	4,90
Adviesraden (dorpsraad, SAR, jeugdraad)	93	5,39	4,22	3,00	3,23	4,80
Specifiek meldpunt van gemeente	54	3,39	0,60	0,50	2,76	2,79
Burgemeester	44	2,29	2,41	3,50	0,92	2,27
Sociale media	28	1,62	2,41	1,00	0,00	1,44
Buurthuis	25	1,55	1,81	0,50	0,00	1,29
Gemeenschapswacht	15	0,81	0,60	1,00	0,46	0,77
Buurt/straat-ambassadeur	13	0,74	1,81	0,00	0,00	0,67
Wijkcomité/ wijkraad	10	0,15	1,20	2,50	0,46	0,52
Inspraakvergadering	9	0,07	2,41	2,00	0,00	0,46

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Gebruik van kanalen	3,42	3,33	3,42	3,32	3,40
Bekendheid kanalen	3,43	3,49	3,49	3,44	3,44
Effectiviteit kanalen	3,53	3,49	3,47	3,40	3,51
Voldoende kanalen	3,75	3,76	3,76	3,65	3,74

Sleutelfiguren konden een beoordeling geven over de aspecten in verband met die kanalen. De score gaat van 1 (=heel slecht) tot 5 (=heel goed). Het gebruik van deze kanalen krijgt de laagste score (3,4), maar verschilt weinig van de hoogste score, nl. voldoende kanalen (3,7). Tussen de clusters onderling valt er ook geen duidelijk verschil op te merken.

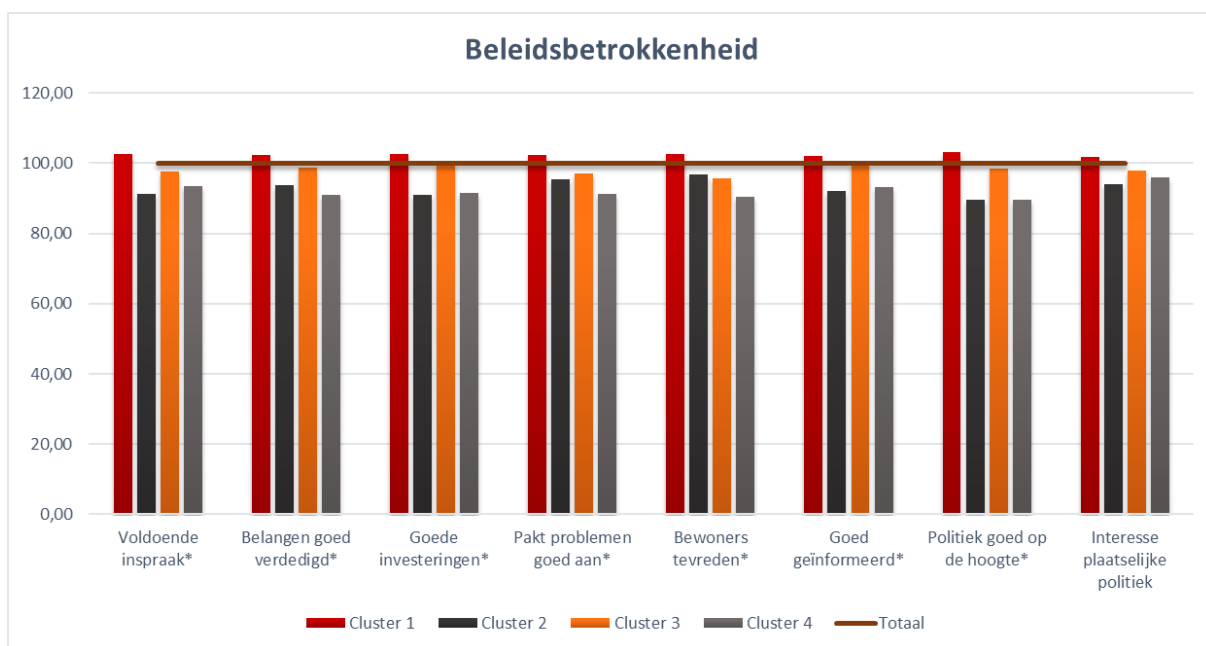

Items beleidsbetrokkenheid

Volgende items rond beleidsbetrokkenheid krijgen een score van 1 (=helemaal oneens) tot 10 (=helemaal mee eens). De laagste score is voor het item 'voldoende inspraak in het geplande beleid dat de kern kan beïnvloeden' (5,3). Het gevoel dat de belangen van de inwoners van de kern goed verdedigd worden komt op een tweede laagste plaats (5,7). De 2 items waar men het meest positief over is, zijn 'de politieke partijen van de gemeente zijn goed op de hoogte van wat er speelt onder de bewoners van de kern' (6) en 'de bewoners van de kern tonen interesse voor de plaatselijke politiek' (6,2).

Alle items verschillen significant van elkaar naargelang de cluster waartoe de kern behoort. Over het algemeen zijn de hoogste scores voor de kernen van cluster 1 terug te vinden. Cluster 3 verschilt over het algemeen niet zo sterk van het gemiddelde over de clusters heen. Het zijn voornamelijk de kernen uit cluster 2 en cluster 4 die het minst tevreden zijn over deze aspecten van beleidsbetrokkenheid.

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Voldoende inspraak*	5,43	4,84	5,17	4,94	5,29
Belangen goed verdedigd*	5,82	5,33	5,62	5,17	5,69
Goede investeringen*	5,90	5,22	5,76	5,26	5,75
Pakt problemen goed aan*	5,90	5,49	5,60	5,25	5,76
Bewoners tevreden*	6,03	5,70	5,62	5,32	5,88
Goed geïnformeerd*	6,11	5,52	6,02	5,58	5,99
Politiek goed op de hoogte*	6,20	5,37	5,90	5,38	6,00
Interesse plaatselijke politiek	6,31	5,82	6,07	5,95	6,20

Is volgens u de beleidsbetrokkenheid van de kern de afgelopen 5 jaar:					
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeterd	26%	16%	17%	14%	23%
Hetzelfde gebleven	63%	72%	66%	74%	65%
Merkbaar verslechterd	12%	12%	17%	12%	12%

De beleidsbetrokkenheid is voor 23% van de sleutelfiguren de afgelopen 5 jaar merkbaar verbeterd. Voor 12% van de sleutelfiguren is het merkbaar verslechterd. 65% van de sleutelfiguren geeft aan dat de beleidsbetrokkenheid hetzelfde gebleven is. Inwoners uit cluster 1 zijn het meest tevreden (26% vindt dat de beleidsbetrokkenheid merkbaar verbeterd is). Inwoners uit cluster 3 zijn het minst tevreden (17% vindt dat de beleidsbetrokkenheid merkbaar verslechterd is).

Suggesties beleidsbetrokkenheid

In totaal gaven 418 sleutelfiguren suggesties of opmerkingen rond beleidsbetrokkenheid.

De vaakst aangehaalde opmerking is dat er **meer inspraak** nodig is (116 sleutelfiguren of 6% van de sleutelfiguren). De kernen van cluster 3 vallen hier voornamelijk op met een hoger aandeel (8,5%). Zo bijvoorbeeld deze opmerking: *'Ik heb het gevoel wel op de hoogte gebracht te worden van wat gebeuren zal in de kern, maar daar valt dan ook niets meer aan te wijzigen'* of *'De inspraak blijft soms beperkt. Advies vanuit de dorpsraad wordt vaak naast zich neergelegd'*.

Een ander vaak aangehaalde opmerking is dat **het dorp (kern) minder belangrijk is dan het centrum**, in die zin dat de meeste investeringen of activiteiten in het centrum van de gemeente of stad gebeuren, maar de kernen buiten het centrum wat op hun honger blijven zitten. 70 sleutelfiguren halen dit aan (3,6% van alle sleutelfiguren). De kleinste kernen (cluster 4) halen een iets hoger aandeel dan gemiddeld. Een voorbeeld hiervan: *'De kern is maar een kleine leefkern op de gemeente en dat is goed'*.

voelbaar. We worden stiefmoederlijk behandeld. Er is met de kern geen grote stemmenwinst bij verkiezingen te winnen en dat is voelbaar'. Hieraan gelinkt is vaak ook de **politieke vertegenwoordiging** van de kern in de gemeenteraad, waarbij sommige kernen zich dan niet gehoord voelen omdat niemand van de kern in de gemeenteraad zit (16 sleutelfiguren of 0,8%).

62 sleutelfiguren melden dat de **communicatie** van het beleid voor verbetering vatbaar is. Dit slaat zowel op de gemaakte keuzes van het beleid, maar ook op bijvoorbeeld feedback verkrijgen na het indienen van een probleem of een klacht. Ook het feit dat niet iedereen over internet beschikt is een aandachtspunt.

54 sleutelfiguren (2,8%) geven aan dat ze **tevreden** zijn over het beleid.

Eveneens 54 sleutelfiguren geven aan dat er meer **overlegstructuren** zouden moeten bestaan om de meningen van de burgers te kennen, of dat er meer rekening moet gehouden worden met de adviezen vanuit bepaalde raden of overlegstructuren. Aansluitend hierbij zijn de 24 sleutelfiguren die wensen dat het lokale bestuur **meer contact zou hebben met de burgers** om te weten wat er leeft. Ook de opmerking dat politici vooral rondgaan of vragen stellen aan burgers als het **verkiezingen** zijn, sluit hierbij aan (14 sleutelfiguren). Zij wensen dat politici dat ook buiten verkiezingstijd zouden doen zodat ze weten wat er leeft bij de bevolking.

18 sleutelfiguren vinden dat **de inwoners te weinig interesse** tonen in de politiek. Hieraan gelinkt is de opmerking dat de inwoners zich **meer zouden moeten mobiliseren** als ze niet akkoord gaan met het beleid (10 sleutelfiguren).

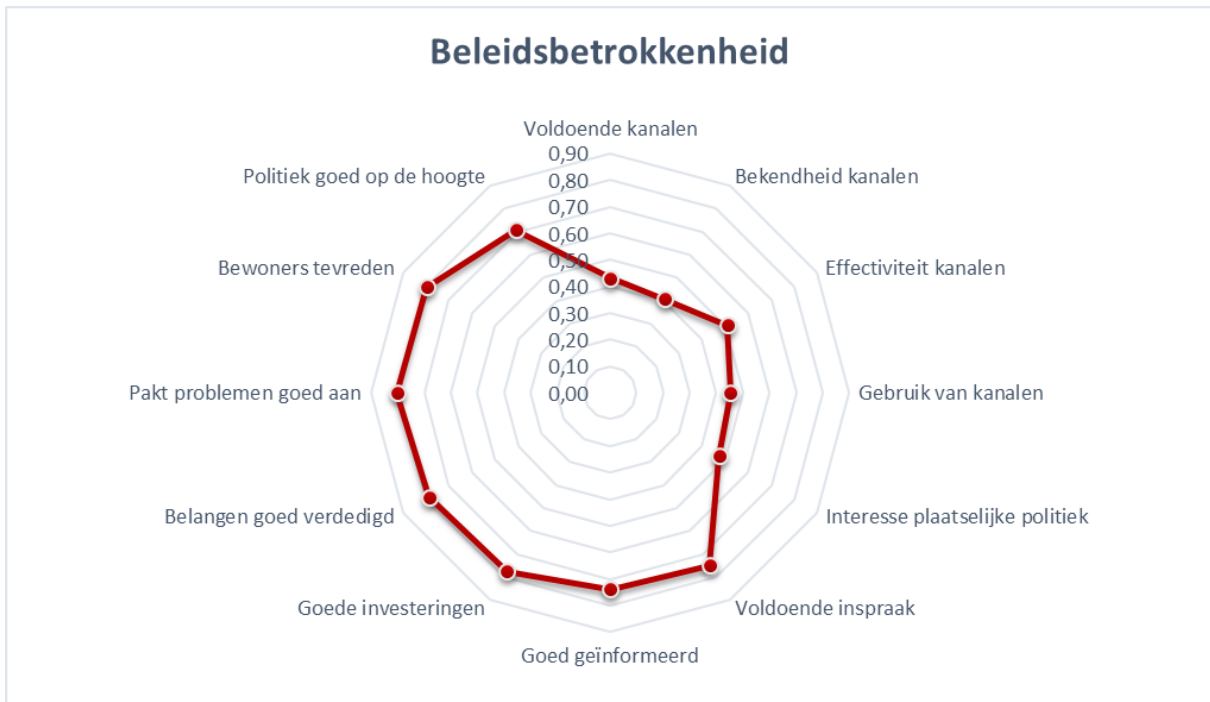
16 sleutelfiguren halen suggesties aan op vlak van **verkeer** en 4 sleutelfiguren op vlak van **voorzieningen**, die aangepakt zouden moeten worden door het beleid.

13 sleutelfiguren geven aan dat er **veranderingen nodig** zijn op vlak van beleid. Ook het uitbouwen van een **gemeenschappelijke visie** met lange termijn voor ogen en een beleid dat gebaseerd is op samenwerking over partijen heen met de gemeente als belangrijkste doel voor ogen houden, wordt door 10 sleutelfiguren aangehaald.

Tenslotte zijn er 9 sleutelfiguren die aangeven dat er **negatieve veranderingen** waren in de afgelopen jaren op vlak van beleid.

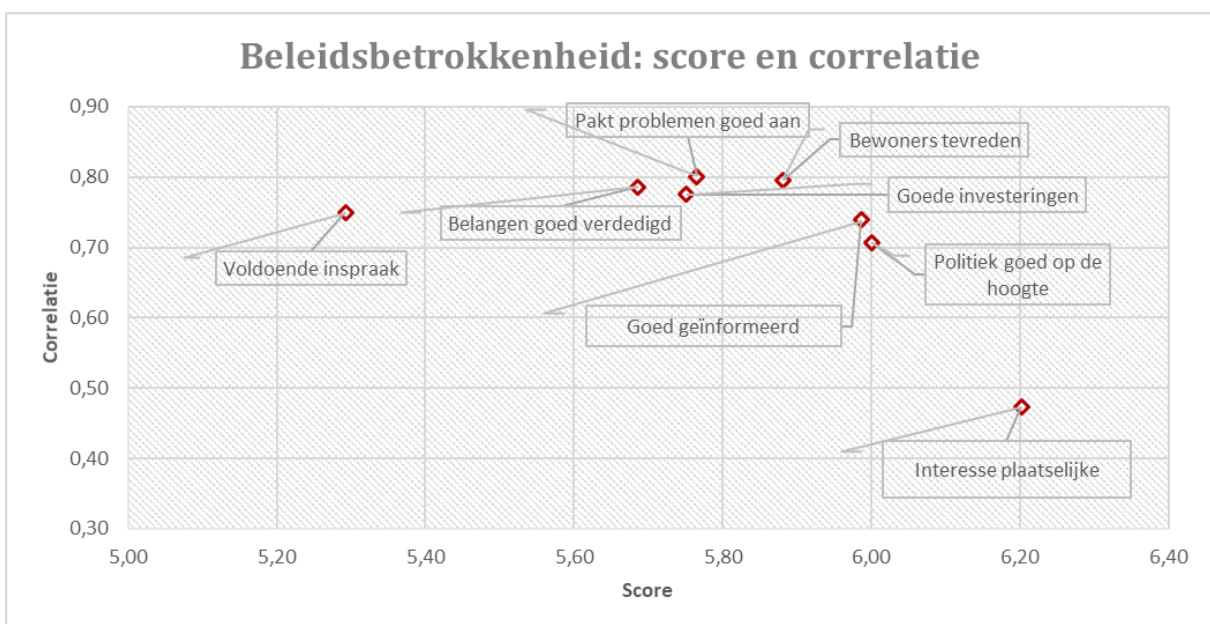
	Aantal opm.	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Meer inspraak	116	5,61	7,83	8,50	4,61	5,99
Dorp minder belangrijk dan centrum	70	3,47	3,01	3,00	5,53	3,61
Communicatie	62	2,73	2,41	4,00	5,99	3,20
Goed	54	3,32	1,81	1,00	1,84	2,79
Overleg (raad, aanspreekpunt,...)	54	2,44	4,22	3,00	3,69	2,79
Contact met burgers, wat leeft	24	1,18	1,81	2,50	0,00	1,24
Weinig interesse in politiek (inw)	18	0,89	0,60	1,50	0,92	0,93
Verkeer	16	0,66	0,60	2,00	0,92	0,83
Geen vertegenwoord. vanuit kern	16	0,96	0,60	0,50	0,46	0,83
Enkel bij verkiezingen	14	0,81	0,60	0,50	0,46	0,72
Veranderingen nodig	13	0,44	1,20	0,50	1,84	0,67
Mensen mobiliseren zich niet	10	0,74	0,00	0,00	0,00	0,52
(Gemeenschappelijke) visie	10	0,59	0,00	1,00	0,00	0,52
Negatieve veranderingen	9	0,59	0,60	0,00	0,00	0,46
Voorzieningen	4	0,07	0,60	0,00	0,92	0,21

Conclusie beleidsbetrokkenheid

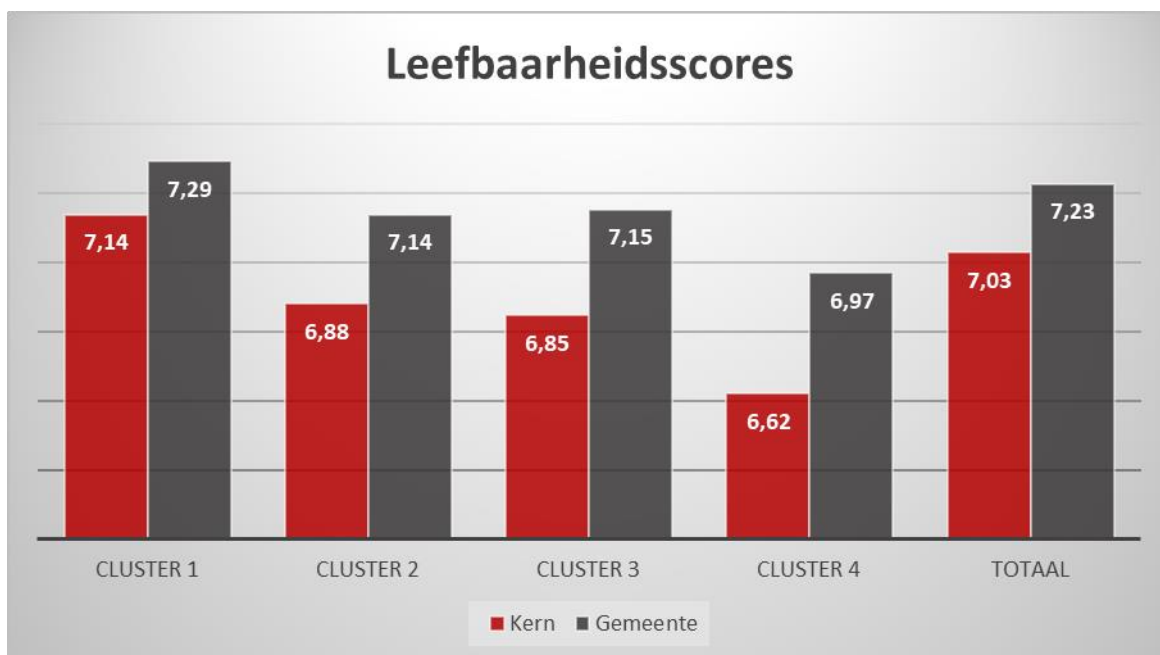
De samenhang tussen de items van beleidsbetrokkenheid en de totaalscore op beleidsbetrokkenheid is vrij groot. Volgende items hebben een correlatiecoëfficiënt boven 0,7: politiek goed op de hoogte (0,71), goed geïnformeerd (0,74), voldoende inspraak (0,75), goede investeringen (0,78), belangen goed verdedigd (0,79), pakken problemen goed aan (0,8) en bewoners tevreden (0,8).

Op onderstaande grafiek valt af te lezen dat het item 'de bewoners van de kern krijgen voldoende inspraak in het geplande beleid dat de kern kan beïnvloeden' een vrij lage score krijgt, maar toch sterk correleert met de totaalscore. Indien de inwoners meer het gevoel krijgen inspraak te hebben met wat er in de kern gebeurt, zullen zij meer tevreden zijn over het beleid.

De globale leefbaarheid

Leefbaarheidsscores

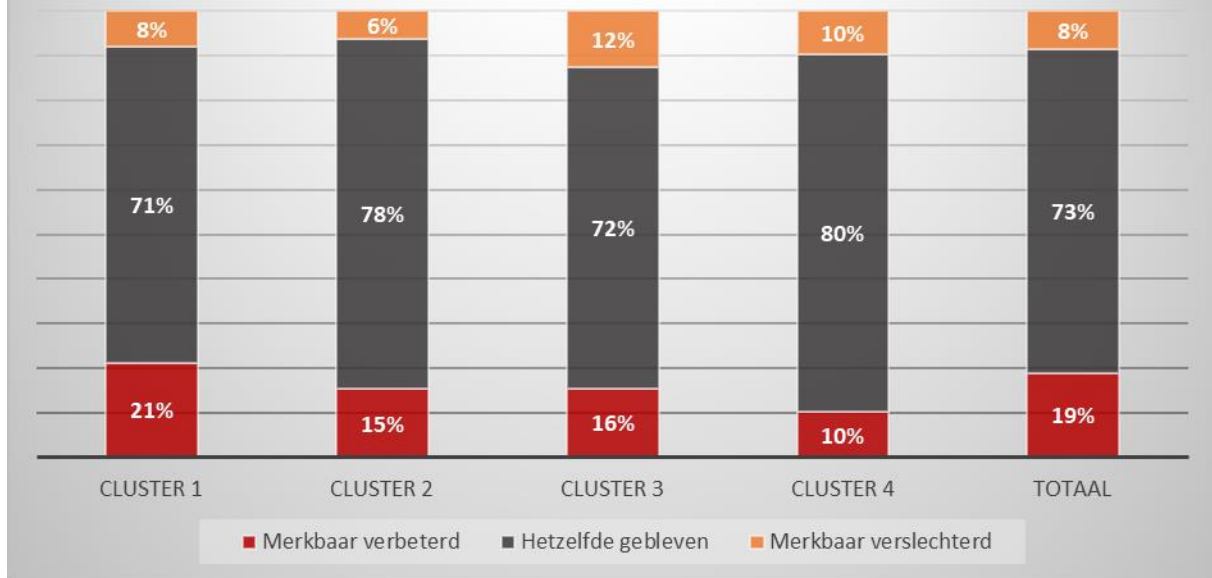
De totale leefbaarheidsscore voor de kernen in het buitengebied van West-Vlaanderen bedraagt 7 op 10. De leefbaarheidsscore voor de gemeente ligt iets hoger en bedraagt 7,2 op 10. Deze verschillen zijn statistisch significant.

De kernen uit cluster 1 krijgen de hoogste leefbaarheidsscore, nl. 7,1. Cluster 2 en cluster 3 geven hun kern gemiddeld een score van 6,9. De kleinste kernen geven gemiddeld hun kern een 6,6 op vlak van leefbaarheid. Opvallend is dat de gemeente steeds een hogere leefbaarheidsscore krijgt.

	Is de globale leefbaarheid van de kern de afgelopen 5 jaar:				
	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeterd	21%	15%	16%	10%	19%
Hetzelfde gebleven	71%	78%	72%	80%	73%
Merkbaar verslechterd	8%	6%	12%	10%	8%

19% van de sleutelfiguren vindt dat de leefbaarheid in de kern merkbaar verbeterd is in de afgelopen 5 jaar. De overgrote meerderheid vindt dat de leefbaarheid hetzelfde gebleven is. 8% vindt dat de leefbaarheid merkbaar verslechterd is. Er zijn een aantal (statistisch significante) verschillen te merken tussen de clusters onderling. Zo zien we dat vooral cluster 1 het meest tevreden is over de evolutie van de leefbaarheid de afgelopen 5 jaar. In cluster 2 en cluster 4 valt vooral de grote groep op die vindt dat de leefbaarheid hetzelfde gebleven is. Cluster 3 telt de grootste groep die vindt dat de leefbaarheid merkbaar verslechterd is (12%).

Evolutie leefbaarheid afgelopen 5 jaar

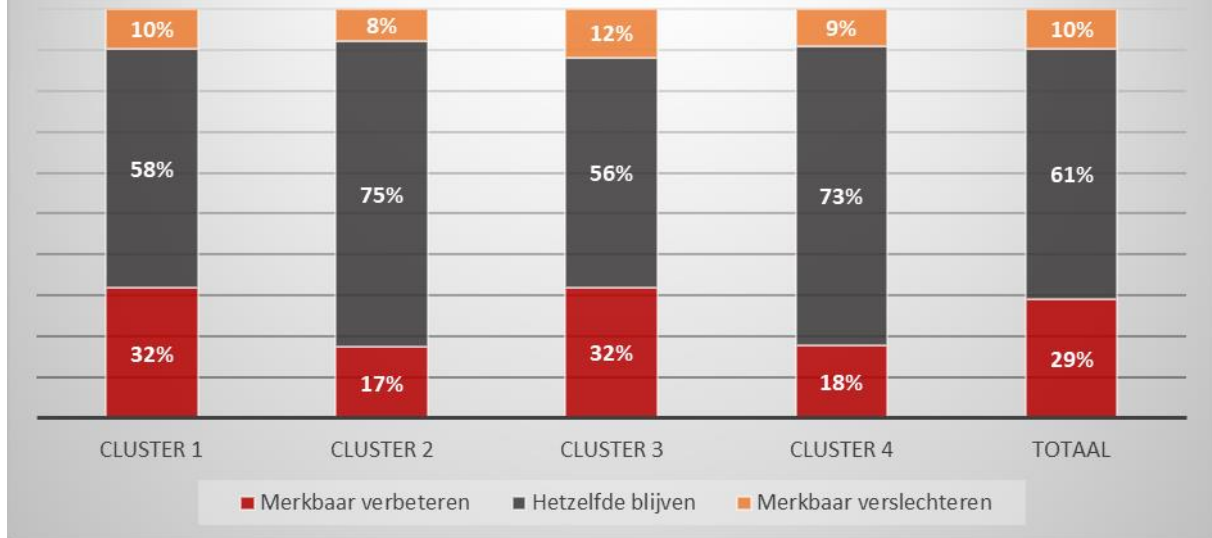
Hoe denkt u over de toekomst van de kern? In de loop van de komende 5 jaar zal de kern:

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeteren	32%	17%	32%	18%	29%
Hetzelfde blijven	58%	75%	56%	73%	61%
Merkbaar verslechteren	10%	8%	12%	9%	10%

Een grote groep is positief gezind wat de toekomst betreft: 29% van de sleutelfiguren denkt dat de leefbaarheid binnen de kern merkbaar zal verbeteren. 10% denkt dat de leefbaarheid merkbaar zal verslechteren. Maar ook hier denkt de meerderheid (61%) dat de leefbaarheid binnen de kern onveranderd zal blijven.

Hier zijn grotere (statistisch significante) verschillen terug te vinden tussen de clusters. Niet zozeer bij de groep die de toekomst van de kern negatief inschat, daar zijn de verschillen relatief beperkt. Cluster 1 en cluster 3 tellen de grootste groep personen die denken dat de leefbaarheid van de kern merkbaar zal verbeteren de komende 5 jaar. Daartegenover staat wel dat cluster 3 de grootste groep mensen heeft die denkt dat de leefbaarheid merkbaar zal verslechteren (12%). In cluster 2 en cluster 4 gaat men veel vaker uit van stabiliteit en weinig verandering op vlak van leefbaarheid (circa 75%).

Toekomst kern binnen 5 jaar

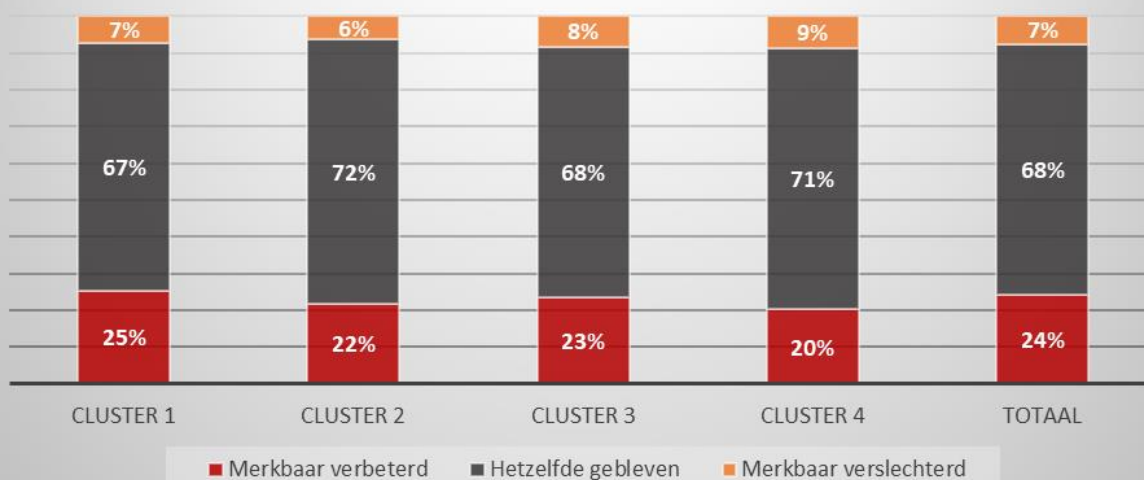
Is de globale leefbaarheid van de gemeente de afgelopen 5 jaar:

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbare verbeterd	25%	22%	23%	20%	24%
Hetzelfde gebleven	67%	72%	68%	71%	68%
Merkbare verslechterd	7%	6%	8%	9%	7%

Ook voor de leefbaarheid van de gemeente werd gevraagd of deze al dan niet verbeterd was de afgelopen 5 jaar. Circa een kwart van de sleutelfiguren geeft aan dat de leefbaarheid binnen de gemeente verbeterd is de afgelopen 5 jaar, terwijl 7% aangeeft dat deze merkbaar verslechterd is. 68% geeft aan dat dit hetzelfde gebleven is.

Er zijn geen statistisch significante verschillen tussen de clusters.

Evolutie leefbaarheid gemeente afgelopen 5 jaar

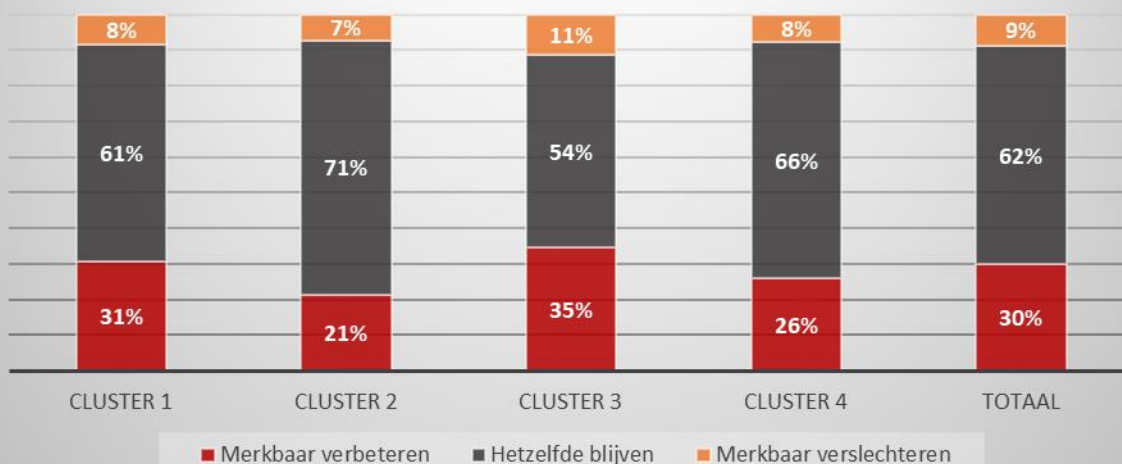

Hoe denkt u over de toekomst van de gemeente? In de loop van de komende 5 jaar zal de gemeente:

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Totaal
Merkbaar verbeteren	31%	21%	35%	26%	30%
Hetzelfde blijven	61%	71%	54%	66%	62%
Merkbaar verslechteren	8%	7%	11%	8%	9%

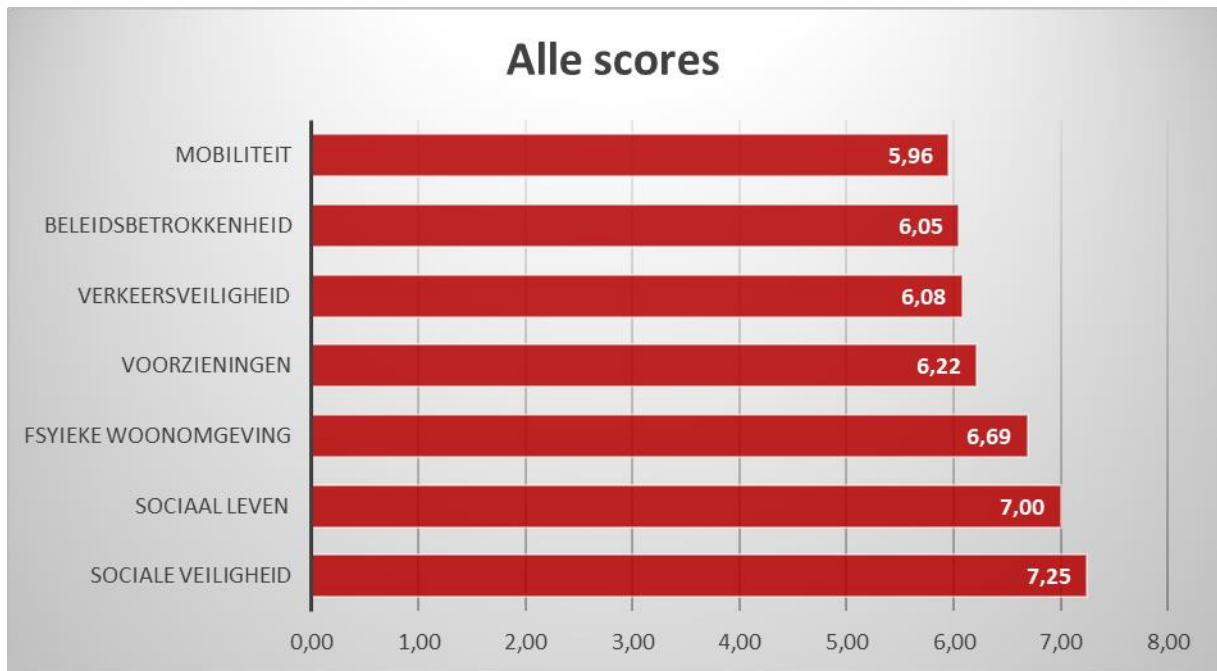
30% van de sleutelfiguren is positief gestemd over de toekomstige leefbaarheid binnen de gemeente: 30% geeft aan dat de leefbaarheid merkbaar zal verbeteren de komende 5 jaar. 9% geeft daarentegen aan dat de leefbaarheid merkbaar zal verslechteren. 62% geeft aan dat de leefbaarheid binnen de gemeente niet zal veranderen. De verschillen tussen de clusters zijn niet statistisch significant.

Toekomst leefbaarheid gemeente binnen 5 jaar

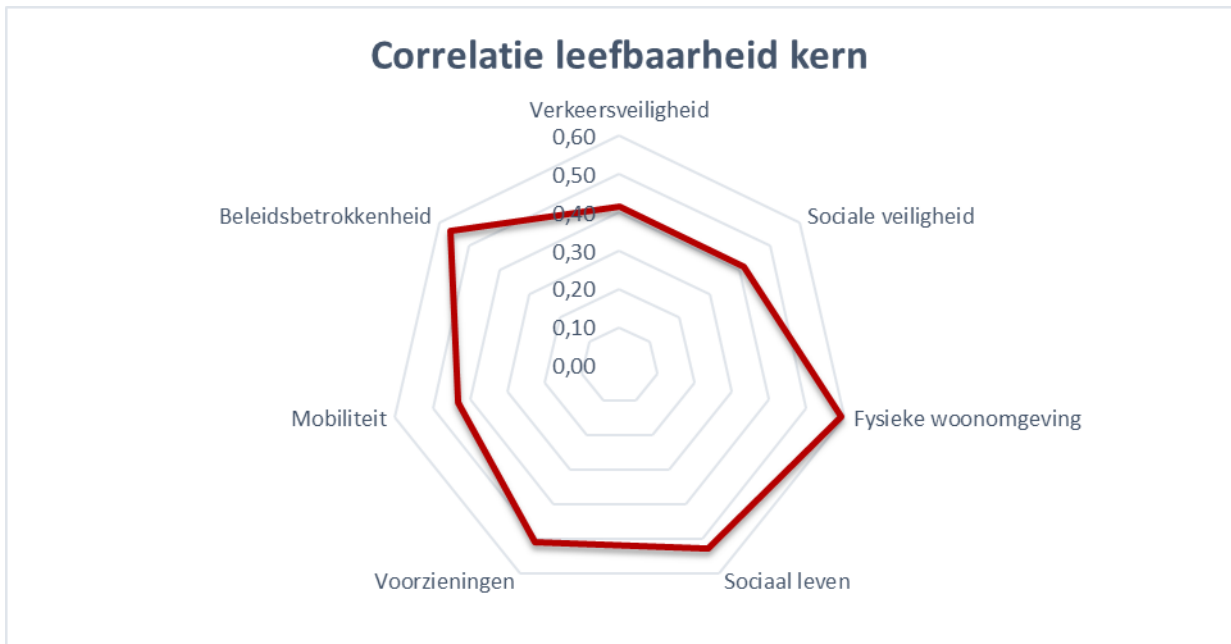

Conclusie

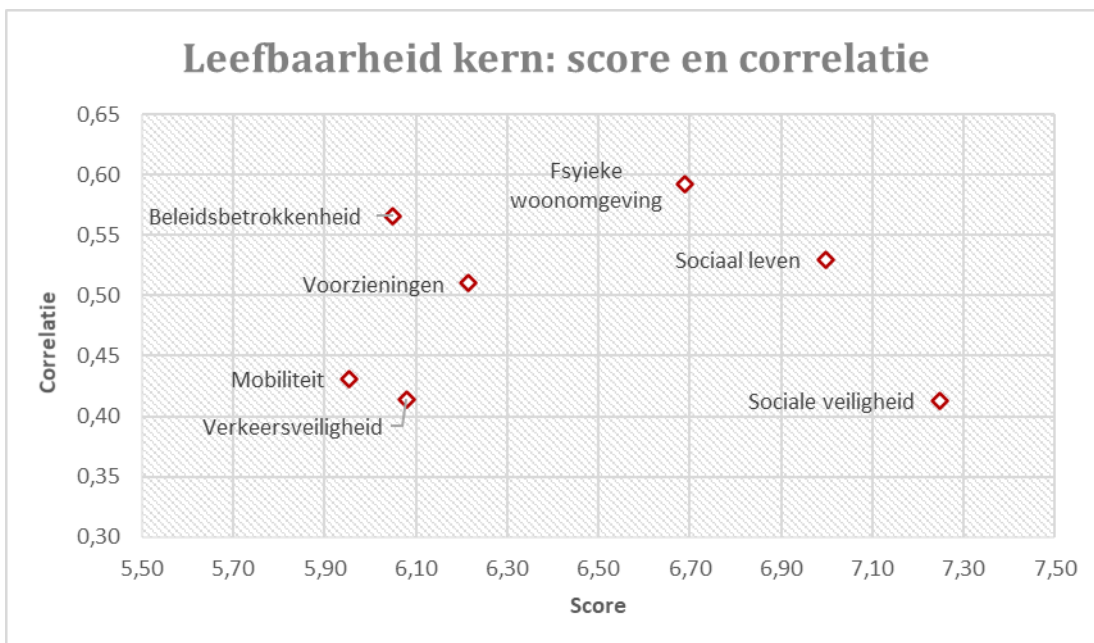
Onderstaande grafiek geeft alle scores van de verschillende dimensies die te maken hebben met leefbaarheid weer. Voor elke dimensie konden de sleutelfiguren een score geven van 1 tot en met 10. Hier zien we dat dat mobiliteit (6), beleidsbetrokkenheid (6,1) en verkeersveiligheid (6,1) de dimensies zijn met de laagste scores in de kernen van het buitengebied van West-Vlaanderen. De inwoners van de kernen van het buitengebied van West-Vlaanderen zijn het meest tevreden over de fysieke woonomgeving (6,7), het sociaal leven (7) en de sociale veiligheid (7,3).

Voor elke dimensie wordt de correlatie (=samenhang) met de leefbaarheid van de kern bekeken. De dimensies 'fysieke woonomgeving' (0,59), beleidsbetrokkenheid (0,57) en sociaal leven (0,52) hebben de sterkste impact op de leefbaarheid binnen de kern. Ook de andere dimensies hebben een relatief sterke impact op de leefbaarheid. De dimensies met de laagste correlatiecoëfficiënten hebben nog steeds een coëfficiënt dat ruim boven 0,3 ligt (de waarde waarvan aangenomen wordt dat er een matige samenhang aanwezig is), waardoor elke dimensie belangrijk is om van een leefbare kern te spreken. De 2 dimensies met de laagste correlatiecoëfficiënt zijn de dimensies verkeersveiligheid en sociale veiligheid (allebei 0,41).

Wanneer de correlatie samen met de dimensiescore wordt vergeleken zien we dat de 6 dimensies (of deeldimensies) met de laagste score daarom niet per se de grootste impact hebben op de leefbaarheid binnen de kern, maar wel voldoende om deze dimensies niet uit het oog te verliezen. Het gaat vooral om de dimensies mobiliteit, verkeersveiligheid, voorzieningen en beleidsbetrokkenheid. Deze hebben allemaal een score onder 6,5 op 10 en hebben een relatief sterke impact op de leefbaarheid van de kern.

Deel 2 – Analyse van de kernen

6. Analyse van de kernen

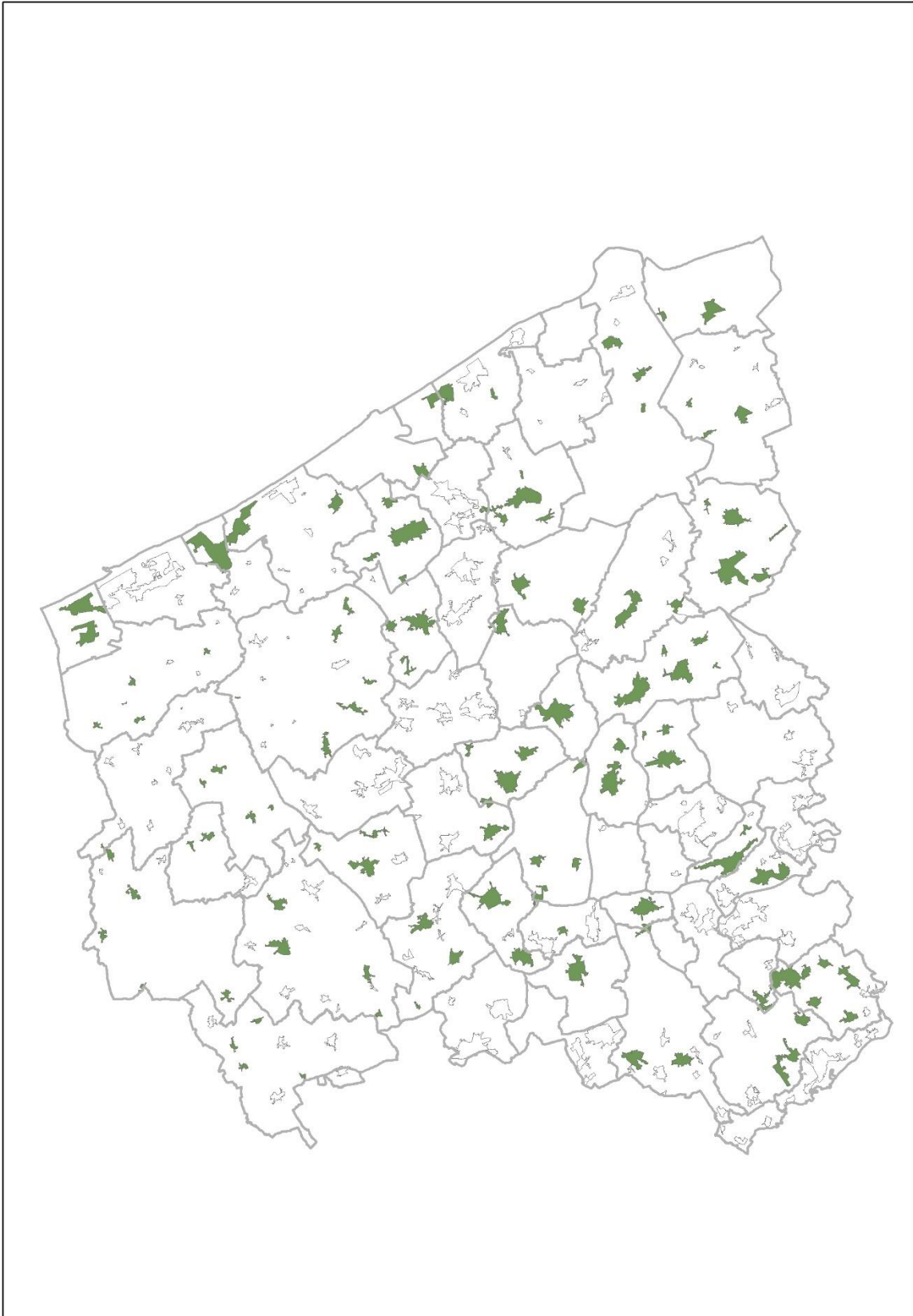
Inleiding en methodologie

Om een aantal onderzoeksvragen te beantwoorden, moet de analyse ook gemaakt worden op kernniveau. Vooral de link met de leefbaarheid is hier van belang.

De voorwaarde om een kern mee op te nemen in de analyse is dat er informatie is van tenminste 10 sleutelfiguren. Er was informatie beschikbaar voor 198 kernen, ingevuld door 1.938 sleutelfiguren. Maar niet alle kernen hadden minstens 10 sleutelfiguren. Een aantal kernen was te klein (in aantal inwoners) waardoor het moeilijk was om aan sleutelfiguren te geraken die iets konden zeggen over de kern. Een aantal kernen telde weinig tot geen verenigingen alsook geen voorzieningen, waardoor het opnieuw moeilijker was om geschikte sleutelfiguren te vinden. Tenslotte was er ook een aantal kernen die op kaart logischerwijs een kern of dorp vormden, maar dat in de praktijk niet bestond.

	Kernen
1-4 sleutelfiguren	34
5-9 sleutelfiguren	83
10-14 sleutelfiguren	67
15+ sleutelfiguren	14
Totaal	198

Aangezien er slechts 81 kernen waren met voldoende sleutelfiguren (30% van alle kernen), werd gezocht naar een manier om het aantal op te krikken zonder dat de kwaliteit van de antwoorden hieronder lijdt. Daarom werd gekeken naar de leefbaarheidsscore en de mate van de uiteenlopende scores tussen de verschillende sleutelfiguren. Indien er minstens 5 sleutelfiguren waren met gelijkaardige scores op vlak van leefbaarheid, gingen we ervan uit dat de antwoordscores voldoende betrouwbaar waren om toch mee op te nemen in de analyse. Daarvoor werd gebruik gemaakt van de standaardafwijking (de gemiddelde afwijking van het gemiddelde) van de leefbaarheidsscore voor elke kern. Indien deze standaardafwijking kleiner was dan 1, werd de kern mee opgenomen in de analyse. De kernen met minstens 10 sleutelfiguren hadden eveneens een gemiddelde standaardafwijking van 1. Zo werd het aantal kernen in de analyse opgekrikt tot 114 kernen. Dit betekent dat er informatie beschikbaar is voor 42,5% van alle kernen van het buitengebied van West-Vlaanderen (of 57,6% van alle kernen waar we minstens 1 sleutelfiguur hadden die de bevraging beantwoord had).

Voor elke kern werd de gemiddelde leefbaarheidsscore berekend. De kernen werden nadien ingedeeld in **3 categorieën**: 'lage leefbaarheidsscore', 'gemiddelde leefbaarheidsscore' en 'hoge leefbaarheidsscore'. Voor de lage leefbaarheidsscore werden de 25% laagste scores gebruikt (= 29

kernen). Voor de hoge scores werden de 25% hoogste scores gebruikt (= 31 kernen). De categorie gemiddelde score omvat de overige 54 kernen die daar tussenin vallen.

Er werd nagegaan of de leeftijd een invloed had op de scores en bijgevolg ook op het resultaat van de kernen.

Score leefbaarheid kern	Gemidd. leeftijd	Aantal
Lage score	54,56	29
Gemiddelde score	51,85	54
Hoge score	52,16	31
Totaal	52,62	114

Dit bleek om een significant verschil te gaan. De gemiddelde leeftijd van de kernen met een lage score lag hoger dan in de andere kernen.

Een alternatief was om het gemiddelde van alle dimensiescores te gebruiken. Deze dimensies gaan tenslotte over de leefbaarheid van de kern. De 7 verschillende scores (van verkeersveiligheid tot beleidsbetrokkenheid) van de dimensies werden opgeteld en gedeeld door 7. Deze gemiddelde dimensiescore gaf aan dat de leeftijd nog steeds niet gelijk was, maar dat het verschil te klein was om van een statistisch significant verschil te spreken. Deze score kon bijgevolg gebruikt worden.

Categorie score leefbaarheidsdimensies	Gemidd. leeftijd	Aantal
Lage score	53,62	29
Gemiddelde score	52,23	56
Hoge score	52,37	29
Totaal	52,62	114

Er werd nog nagegaan of een combinatie van de leefbaarheidsscore van de kern, opgeteld met het gemiddelde van de leefbaarheidsdimensie bruikbaar was. Zo werd een maximum aan informatie gebruikt. Opnieuw zagen we een iets hogere gemiddelde leeftijd bij de lage scores, maar het verschil is te klein om van een statistisch significant verschil te spreken. Het verschil in leeftijd tussen de lage score en de gemiddelde score is zelfs kleiner bij het gebruik van de combinatiescore dan bij het gebruik van de leefbaarheidsdimensies alleen. Deze score geniet dus de voorkeur.

Categorie score dimensies + leefbaarheidsscore	Gemidd. leeftijd	Aantal
Lage score	53,55	29
Gemiddelde score	52,23	56
Hoge score	52,45	29
Totaal	52,62	114

Er werd bijgevolg gekozen om van de combinatiescore (leefbaarheidsscore kern + gemiddelde leefbaarheidsscore van de dimensies) gebruik te maken, zodat een maximum aan informatie gebruikt kon worden. Deze combinatiescore wordt in de verdere tekst aangeduid als **leefbaarheidsscoreT** (leefbaarheidsscore totaal), zodat het verschil duidelijk is met de leefbaarheidsscore (zonder

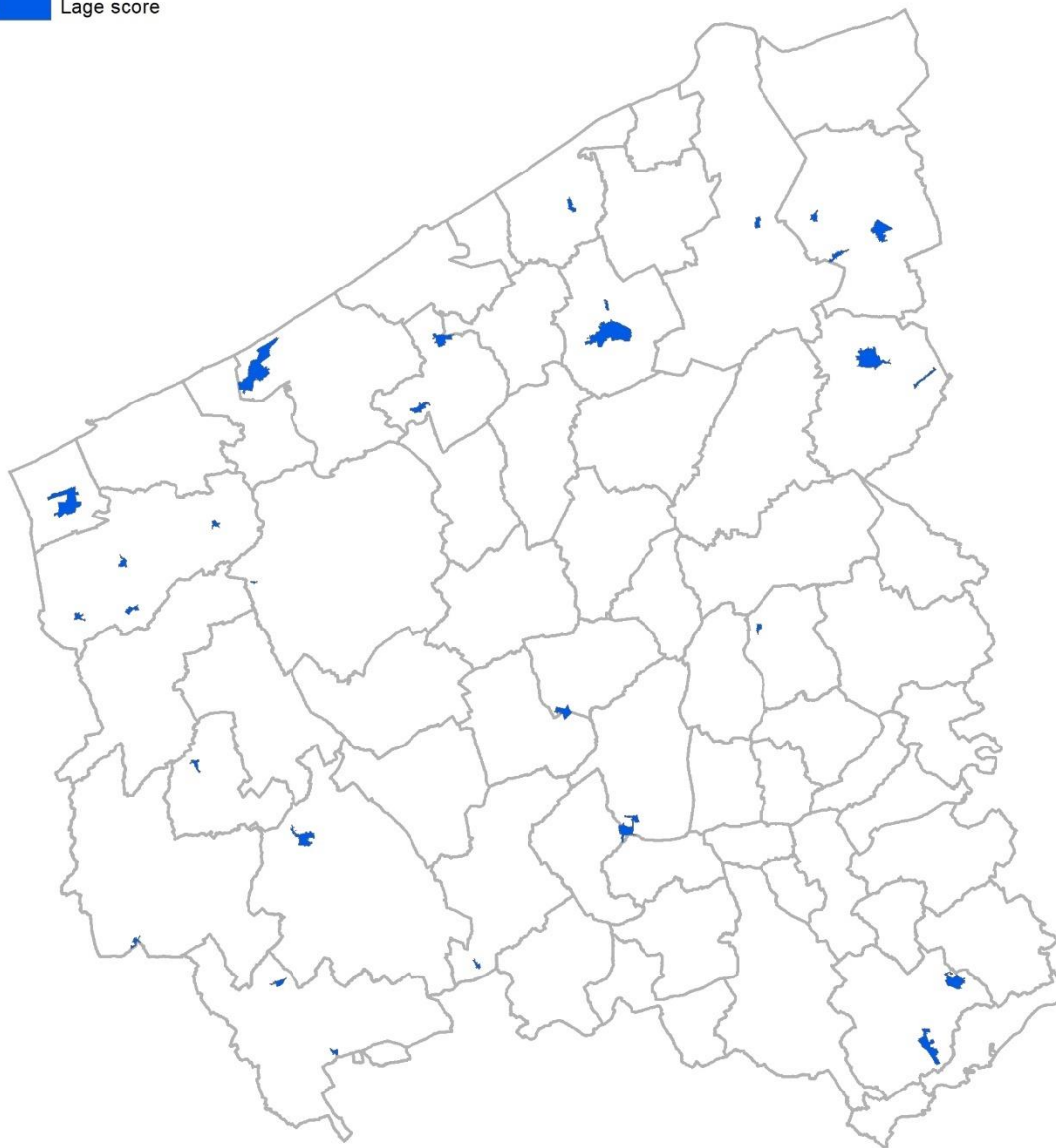
dimensiescore). Het gevolg is dat deze een score op 20 oplevert: de leefbaarheidsscore op 10 alsook het gemiddelde op 10 (van de 7 verschillende scores van dimensies). Ter info worden de andere scores nog meegegeven.

	Score dimensies + leefbaarheidsscore		Score dimensies		Leefbaarheid enquête	
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
Lage score	11,32	13,22	5,26	6,28	5,80	6,86
Gemiddelde score	13,24	14,24	6,29	6,83	6,90	7,43
Hoge score	14,25	15,98	6,85	7,68	7,50	8,30

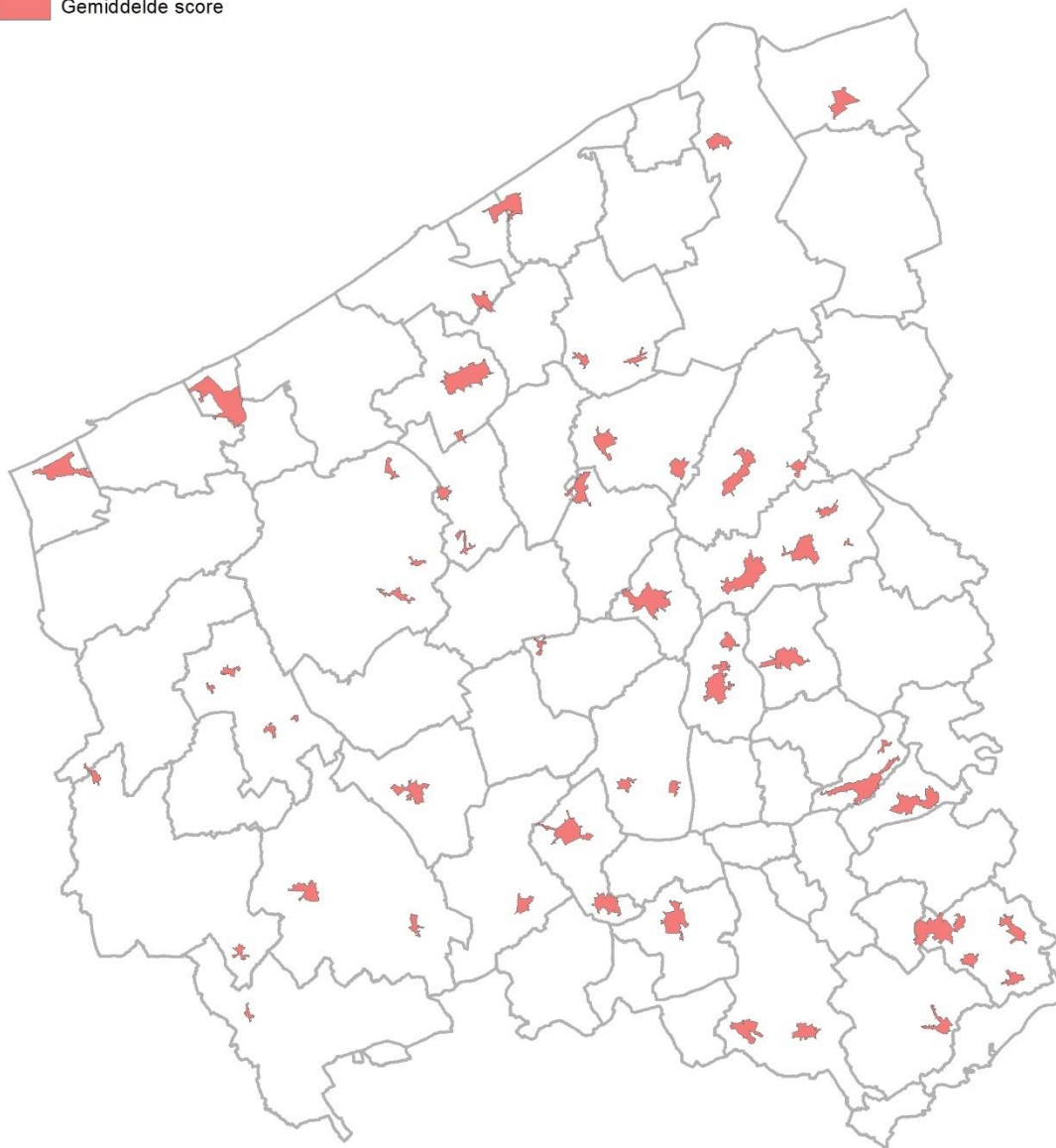
Tenslotte wordt nagegaan op basis van hoeveel sleutelfiguren deze analyse gemaakt is. In totaal kon de informatie gebruikt worden van 1.233 sleutelfiguren voor dit onderdeel. Er is geen grote scheeftekening tussen het aandeel sleutelfiguren en het aandeel kernen. 25% van de kernen kregen een lage score, zij worden vertegenwoordigd door 22,6% van de sleutelfiguren. 25% van de kernen kregen een hoge score, in aandeel sleutelfiguren is dit 24,9%. 50% van de kernen kreeg een gemiddelde score, wat neerkomt op 52,6% van de sleutelfiguren.

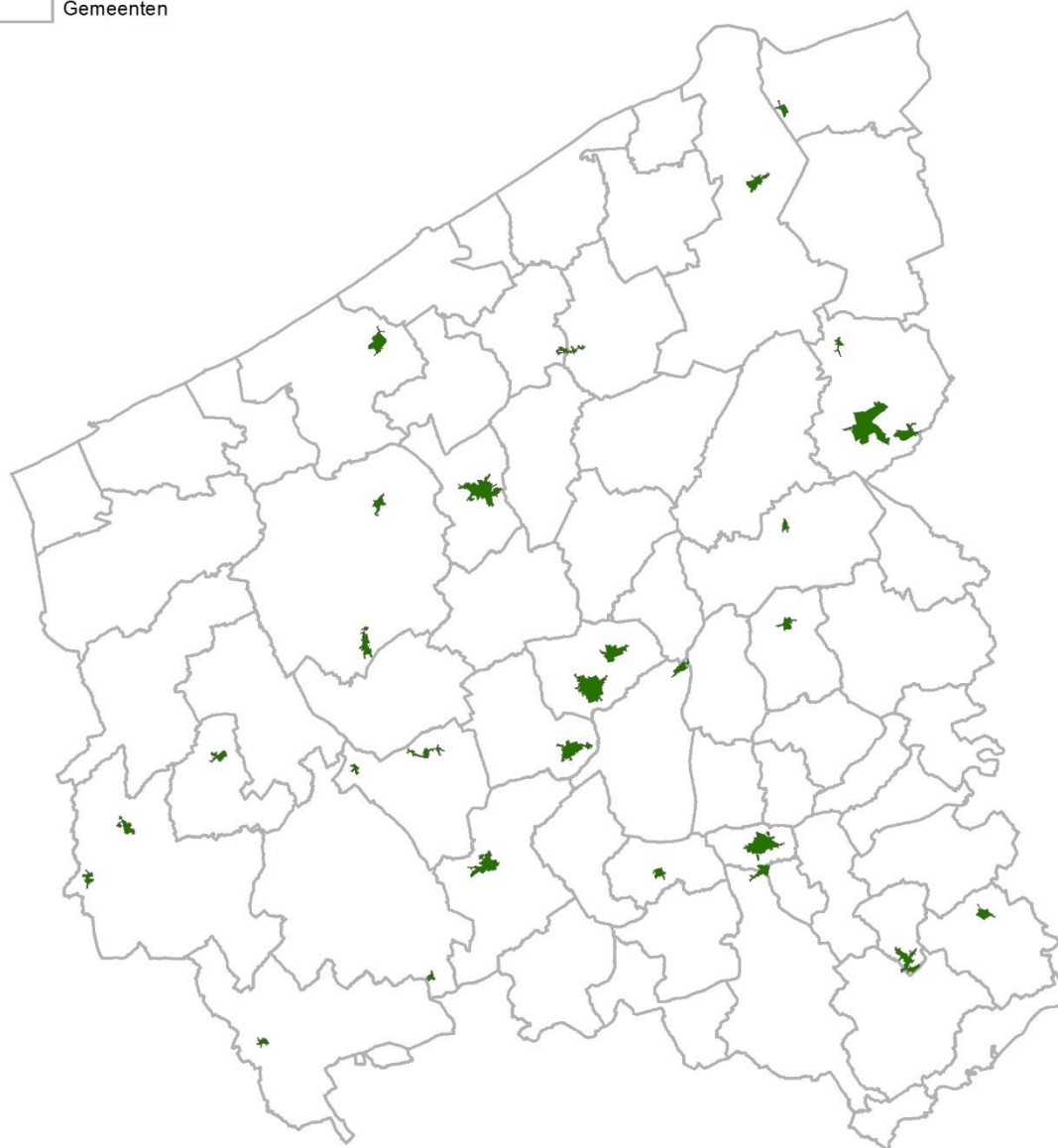
	Aantal sleutelfiguren	
	#	%
Lage score	278	22,55
Gemiddelde score	648	52,55
Hoge score	307	24,90
Totaal	1.233	100,00

- Gemeenten
- Lage score

- Gemeenten
- Gemiddelde score

Algemene bevindingen

Door deze manier van werken is het evenwel logisch dat de gehanteerde leefbaarheidsscoreT relatief sterk correleert met alle dimensies (hoewel elke dimensie voor slechts 1/14 deel uitmaakt van de combinatiescore). Daarom zullen de itemsscores van elke dimensie een duidelijker beeld geven over wat een rol speelt bij de leefbaarheid van de kernen.

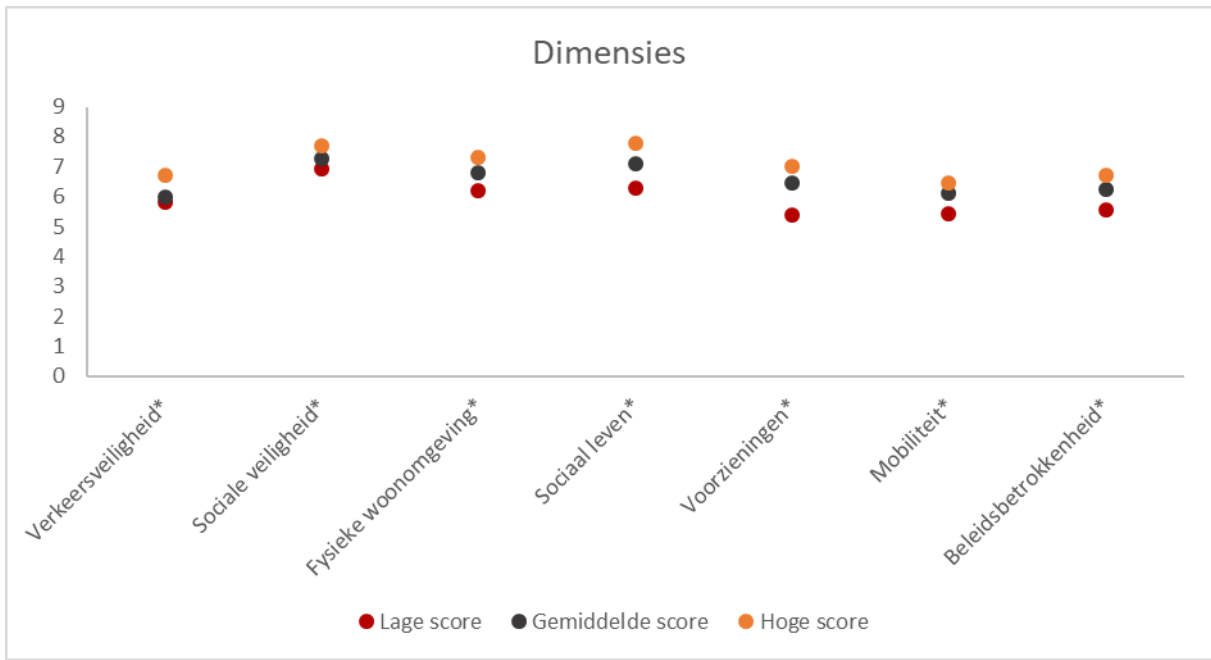
LeefbaarheidsscoreT	Correlatie
Verkeersveiligheid	0,50
Sociale veiligheid	0,54
Fysieke woonomgeving	0,54
Sociaal leven	0,54
Voorzieningen	0,54
Mobiliteit	0,54
Beleidsbetrokkenheid	0,54
LeefbaarheidsscoreT	0,54

	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Verkeersveiligheid*	5,81	5,99	6,73	6,13
Sociale veiligheid*	6,94	7,28	7,71	7,31
Fysieke woonomgeving*	6,18	6,80	7,33	6,78
Sociaal leven*	6,26	7,10	7,79	7,06
Voorzieningen*	5,37	6,46	7,01	6,32
Mobiliteit*	5,43	6,12	6,47	6,03
Beleidsbetrokkenheid*	5,53	6,24	6,71	6,18

Voor elke dimensie is er een statistisch significant verschil tussen de 3 categorieën van leefbaarheid van kernen. Deze dimensies worden meer in detail bekeken in de volgende hoofdstukken. Ook de linken met bijhorende items worden verder onderzocht.

De grootste verschillen tussen de leefbaarheids categorieën (grootste spreiding in waarden) zijn terug te vinden op vlak van voorzieningen (1,64 punten verschil tussen de lage leefbaarheids categorie en de hoge leefbaarheids categorie) en op vlak van het sociaal leven (1,52 punten verschil tussen de lage leefbaarheids categorie en de hoge leefbaarheids categorie). De kleinste verschillen zijn terug te vinden op beide veiligheids items. Zowel op vlak van verkeersveiligheid als sociale veiligheid is het verschil in score tussen de lage en de hoge leefbaarheids categorie kleiner dan 1.

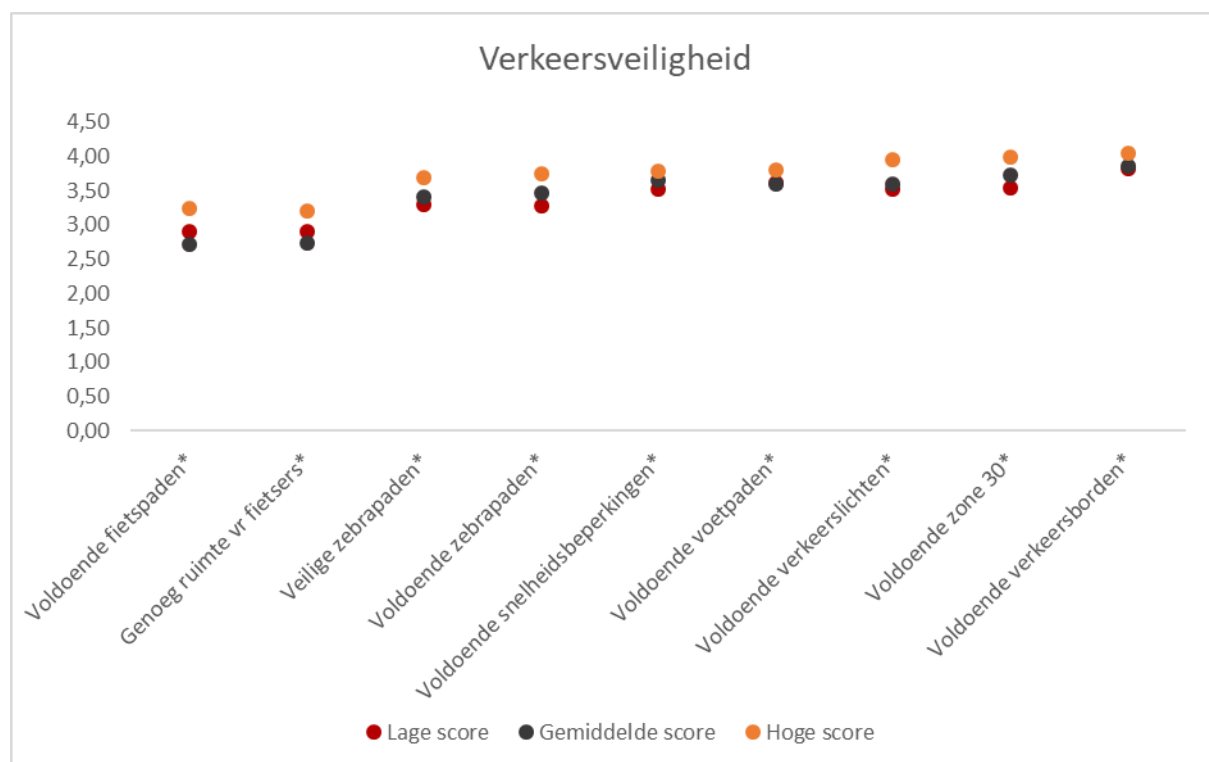
Op onderstaande grafiek zijn de verschillen duidelijk te zien.

Verkeersveiligheid

Items verkeersveiligheid

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddeld e score	Hoge score	Totaal
Voldoende fietspaden*	2,90	2,71	3,23	2,89
Genoeg ruimte vr fietsers*	2,90	2,74	3,20	2,90
Veilige zebrapaden*	3,30	3,41	3,69	3,45
Voldoende zebrapaden*	3,28	3,47	3,75	3,49
Voldoende snelheidsbeperkingen*	3,51	3,65	3,78	3,65
Voldoende voetpaden*	3,62	3,59	3,81	3,65
Voldoende verkeerslichten*	3,52	3,59	3,96	3,66
Voldoende zone 30*	3,54	3,73	3,99	3,75
Voldoende verkeersborden*	3,83	3,86	4,05	3,90

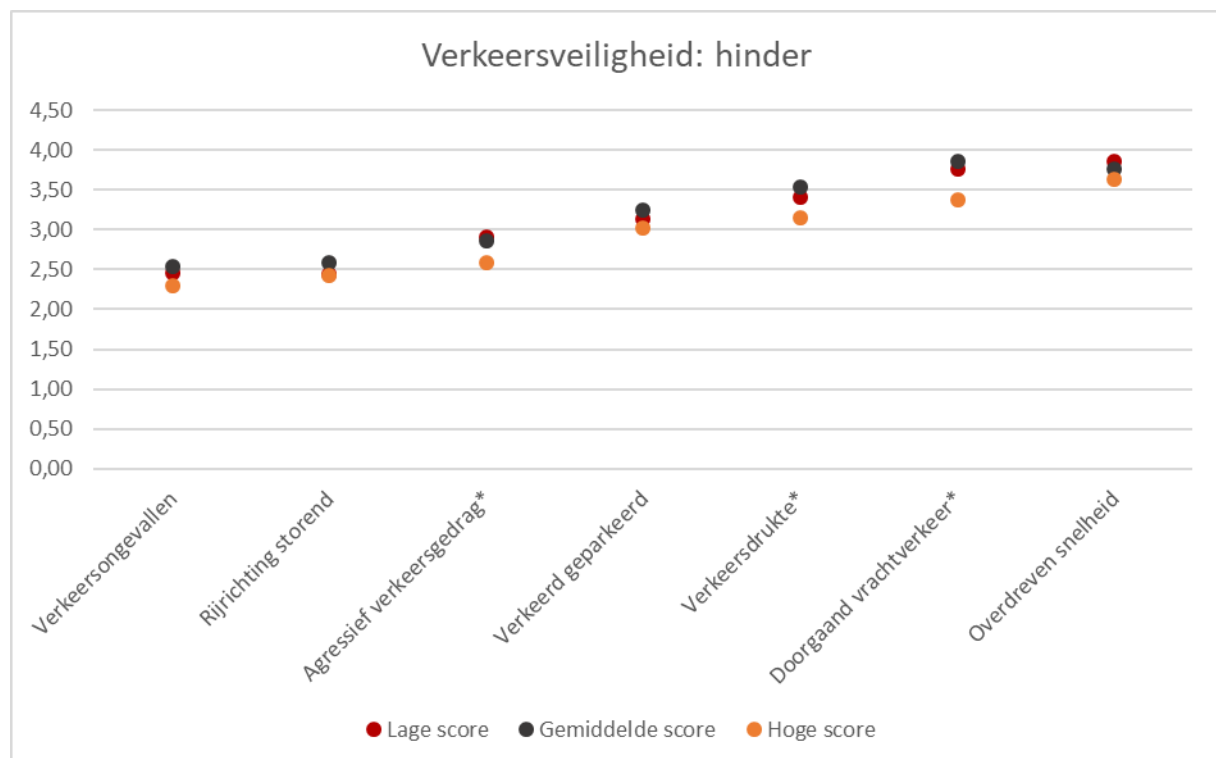

De verkeersveiligheid verschilt significant naargelang de leefbaarheidsscoreT. Er wordt getoetst of deze verschillen ook terug te vinden zijn bij de items over de uitrusting op vlak van verkeersveiligheid. Op bovenstaande grafiek zijn de itemscores terug te vinden voor de 3 categorieën van leefbaarheid. Een rode bol stelt de kernen voor die een lage leefbaarheidsscore hebben. De zwarte bol stelt de kernen voor die een gemiddelde leefbaarheidsscore hebben. De oranje bol tenslotte stelt de kernen voor met een hoge score. De items met een sterretje zijn items waar er statistisch significante

verschillen zijn tussen de kernen (volgens categorie van leefbaarheid). Alle items verschillen statistisch significant volgens hun categorie van leefbaarheid.

Ook in de analyse van de kernen zien we dat het aanbod aan fietspaden en ruimte voor fietsers de laagste score krijgt en zelfs onder 'middelmatig' scoort. De kernen met een gemiddelde leefbaarheidsscore zijn het minst tevreden over deze 2 items. Voor alle items geldt dat kernen in de hoge leefbaarheids categorie aangeven dat ze beter uitgerust zijn op vlak van verkeersveiligheid. Het verschil tussen de hoge leefbaarheids categorie en de gemiddelde categorie is meestal groter dan tussen de lage en de gemiddelde categorie.

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddeld e score	Hoge score	Totaal
Verkeersongevallen	2,46	2,53	2,29	2,45
Rijrichting storend	2,44	2,58	2,42	2,50
Agressief verkeersgedrag*	2,91	2,87	2,59	2,81
Verkeerd geparkeerd	3,14	3,25	3,02	3,16
Verkeersdruktes*	3,41	3,53	3,15	3,40
Doorgaand vrachtverkeer*	3,76	3,86	3,37	3,71
Overdreven snelheid	3,86	3,76	3,64	3,75

Wat hinder betreft rond verkeersveiligheid moet men indachtig zijn dat lage scores net positief zijn (1= helemaal niet mee eens), terwijl de hoge scores net een negatieve betekenis hebben (5= helemaal mee eens). Opnieuw liggen de itemscores tussen de kernen met lage leefbaarheid en gemiddelde leefbaarheid dichter bij elkaar dan de itemscores tussen de kernen met gemiddelde leefbaarheid en hoge leefbaarheid. Er zijn 3 statistisch significante verschillen te vinden, dit zijn verschillen die

voldoende groot zijn tussen de 3 categorieën van kernen. Het betreft het agressief verkeersgedrag, de verkeersdrukte en het doorgaand vrachtverkeer. Vooral de kernen met een hoge score op leefbaarheid geven aan minder last te ervaren hieromtrent dan de andere kernen.

Samenhang items en leefbaarheidsscoreT

Er wordt nagegaan in welke mate de items van verkeersveiligheid correleren met de leefbaarheidsscoreT, m.a.w. in welke mate er samenhang is met de totale leefbaarheidsscore. Hier zien we dat vooral de zebrapaden (zowel in aantal als wat veiligheid betreft), de verkeersborden en voldoende zone 30 samenhangen met leefbaarheid.

Onderstaande grafiek geeft de problemen weer rond verkeersveiligheid. Ter info: de negatieve correlaties werden gehercodeerd naar een positieve correlatie (hoe hoger de score rond een probleem, hoe lager de score van leefbaarheid. Er is hier sprake van een omgekeerde relatie). Deze correlaties zijn minder sterk dan de positieve kenmerken rond verkeersveiligheid. De samenhang is eerder zwak. Een correlatie van 0,3 wordt als minimum aanzien om van een verband te spreken.

Suggesties verkeersveiligheid

De opmerkingen en suggesties rond verkeersveiligheid werden reeds uitvoerig besproken in het eerste deel. In dit onderdeel wordt voornamelijk toegespitst op de verschillen tussen de kernen naargelang de categorieën van leefbaarheid.

Ook hier worden de aandelen berekend t.o.v. het totaal aantal sleutelfiguren per categorie (voor de lage scores worden de aantallen afgezet t.o.v. het totaal aantal sleutelfiguren voor de lage scores, nl. 278, enzoverder).

	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Vrachtverkeer	38	13,67	97	14,97	27	8,79	162	41,33
Aandacht vr fietsers	12	4,32	25	3,86	6	1,95	43	10,97
Te hoge snelheid	16	5,76	17	2,62	8	2,61	41	10,46
Schoolomgeving/kinderopvang	3	1,08	15	2,31	4	1,30	22	5,61
Landbouwverkeer	7	2,52	7	1,08	4	1,30	18	4,59
Slecht aangelegd of aanpassingen nodig	3	1,08	12	1,85	2	0,65	17	4,34
Controleren	2	0,72	10	1,54	5	1,63	17	4,34
Sluipweg	6	2,16	7	1,08	3	0,98	16	4,08
Parkeren: te druk of tekort aan plaatsen	3	1,08	10	1,54	2	0,65	15	3,83
Zebropaden		0,00	7	1,08	1	0,33	8	2,04
Voetgangers/ voetpaden	2	0,72	5	0,77		0,00	7	1,79
Wegdek in slechte staat	2	0,72	3	0,46	1	0,33	6	1,53
Snelheid aanpassen	1	0,36	4	0,62		0,00	5	1,28
Te druk verkeer	2	0,72	2	0,31	1	0,33	5	1,28
Schoolroute	1	0,36	3	0,46		0,00	4	1,02
Signalisatie verbeteren/te veel verkeersb		0,00	2	0,31	1	0,33	3	0,77
Straatverlichting		0,00	3	0,46		0,00	3	0,77
Totaal aantal opmerkingen	98		229		65		392	

Enkel de opmerkingen die minstens 3 keer voorkwamen zijn mee opgenomen in deze tabel.

Aangezien een sleutelfiguur verschillende opmerkingen kan geven, is het berekenen van een percentage bij het totaal aantal opmerkingen zinloos.

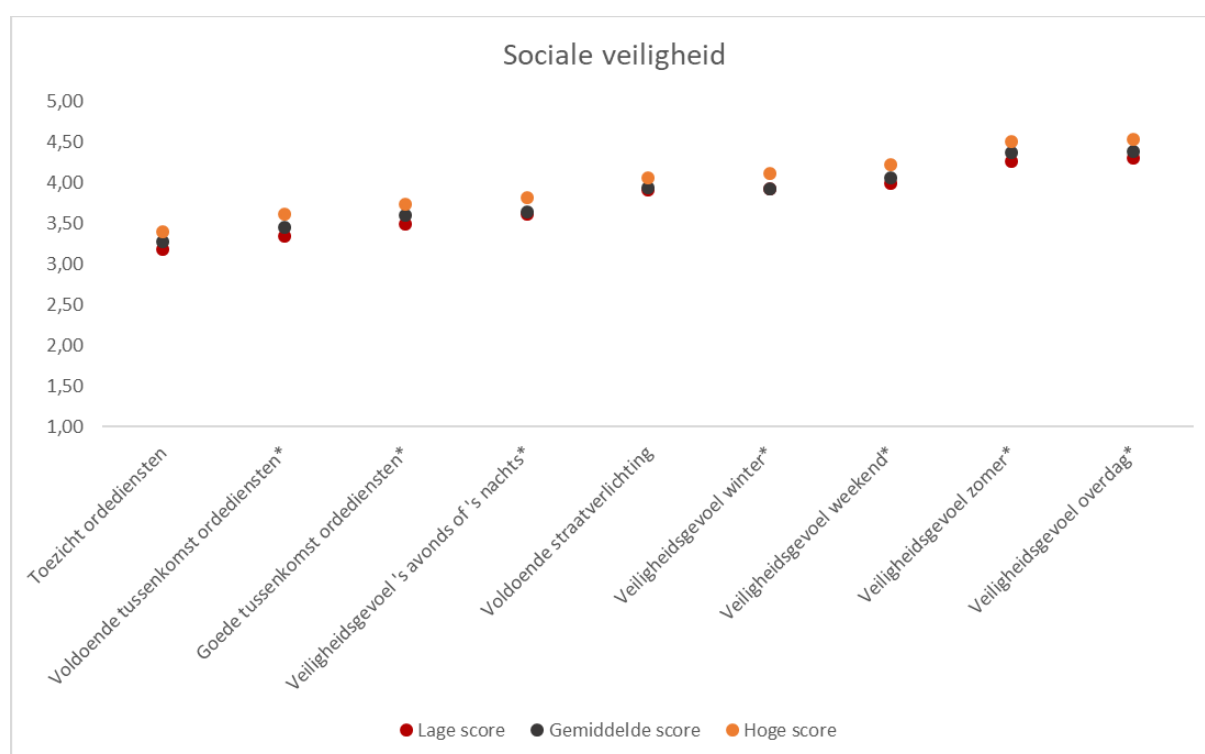
Wat eerst opvalt is het aantal opmerkingen bij de hoge scores dat lager ligt dan bij de 2 andere categorieën, ook naar verhouding toe. Er zijn ook weinig suggesties die nadrukkelijk aan bod komen op vlak van verkeersveiligheid. Enkel wat controles door politie betreft, maar het gaat hier niet om grote aantallen.

De aandelen bij de lage scores en gemiddelde scores verschillen niet zo sterk van elkaar. In beide categorieën geeft ongeveer 1 sleutelfiguur op 7 aan dat er te veel vrachtverkeer is in de kern. De snelheid en de behoefte aan meer aandacht voor fietsers sluit de top 3 af. Deze 2 opmerkingen worden iets meer aangehaald in de kernen met een lage score.

Sociale veiligheid

Items sociale veiligheid

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddeld e score	Hoge score	Totaal
Toezicht ordediensten	3,18	3,28	3,40	3,28
Voldoende tussenkomst ordediensten*	3,35	3,45	3,62	3,47
Goede tussenkomst ordediensten*	3,50	3,60	3,74	3,61
Veiligheidsgevoel 's avonds of 's nachts*	3,61	3,65	3,82	3,68
Voldoende straatverlichting	3,91	3,94	4,06	3,96
Veiligheidsgevoel winter*	3,92	3,93	4,12	3,98
Veiligheidsgevoel weekend*	3,99	4,05	4,22	4,08
Veiligheidsgevoel zomer*	4,27	4,37	4,50	4,38
Veiligheidsgevoel overdag*	4,30	4,39	4,53	4,40

Op bovenstaande tabel en grafiek valt af te lezen dat de kernen met de hoogste leefbaarheidsscores opnieuw sterker verschillen met de kernen met een gemiddelde score dan de kernen met een lage leefbaarheidsscore en een gemiddelde score. De items met een statistisch significant verschil (voldoende groot verschil tussen de categorieën van leefbaarheid) worden aangeduid met een sterretje. Zowel de veiligheidsgevoelens (elk ogenblik) als de (voldoende en goede) tussenkomst van de ordediensten verschillen naargelang de leefbaarheids categorie.

Samenhang items en leefbaarheidsscoreT

Bovenstaande grafiek geeft weer welke items het sterkst doorwegen op de leefbaarheidsscoreT. Zo blijkt het toezicht van de ordediensten, voldoende straatverlichting, het veiligheidsgevoel 's avonds of 's nachts het minst door te wegen op de totale leefbaarheidsscore. Dit kan verklaard worden door het feit dat er minder variatie is in antwoorden op deze items. Heel wat mensen geven aan dat ze zich onveilig voelen als het donker is en wensen ook meer toezicht door de ordediensten. Dit zijn ook de laagste scores (zie grafiek en tabel bij de items). Het verschil op vlak van leefbaarheid geldt vooral voor de kernen die overdag en in de zomer ook onveiligheidsgevoelens kennen. Kernen waar mensen zich dan onveilig voelen, neigen naar een lagere leefbaarheidsscore.

Suggesties sociale leefbaarheid

Bij de items waren de verschillen tussen de categorieën niet bijzonder groot. Ook bij de opmerkingen zijn de verschillen minder uitgesproken dan bij verkeersveiligheid.

In totaal waren er 321 opmerkingen over de sociale veiligheid. Er zijn ongeveer evenveel opmerkingen bij de lage scores (78) als bij de hoge scores (75). Er zijn iets meer dan het dubbele bij de gemiddelde scores (168).

De voornaamste verschillen zijn terug te vinden in de top 2. Daar waar in de hoge score-categorie meer controles gevraagd werden rond verkeersveiligheid, is dit veel minder het geval op vlak van sociale veiligheid (2,3% van de sleutelfiguren uit de hoge score-categorie). Hier zijn het vooral de kernen met een lage score die meer controle vragen door de politie (8,3% van de sleutelfiguren van de lage score-categorie). De tweede vaakst opgesomde opmerking is dat er geen problemen zijn wat sociale veiligheid betreft in de kern. 6,2% van de sleutelfiguren uit de kernen met een hoge score geeft dit aan. In de kernen met een lage en gemiddelde score is dit 3,6% van de sleutelfiguren.

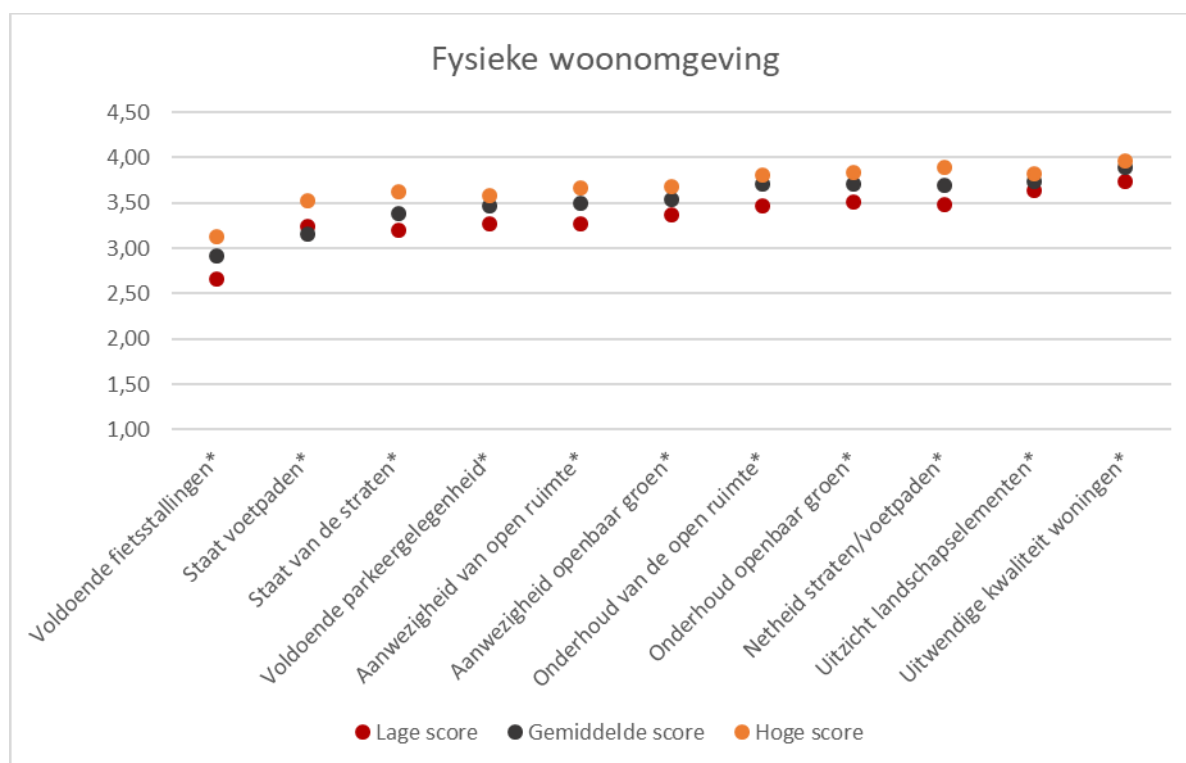
Wat de andere opmerkingen betreft, zijn ofwel de aantallen zeer laag of de verschillen heel klein.

	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Meer controle door politie	23	8,27	42	6,48	7	2,28	72	5,84
Geen problemen rond SV	10	3,60	23	3,55	19	6,19	52	4,22
Straatverlichting	10	3,60	21	3,24	11	3,58	42	3,41
Slecht sociaal netwerk	7	2,52	11	1,70	5	1,63	23	1,87
Bin / Hoplr/ whatsapp	3	1,08	10	1,54	6	1,95	19	1,54
Inbraken	6	2,16	5	0,77	2	0,65	13	1,05
Camera's nodig	1	0,36	8	1,23	4	1,30	13	1,05
Wijkagent kennen/zichtb.	3	1,08	2	0,31	7	2,28	12	0,97
Verkeer	2	0,72	7	1,08	2	0,65	11	0,89
Politie geen tijd	2	0,72	7	1,08	1	0,33	10	0,81
Wijkevent organiseren	4	1,44	4	0,62	1	0,33	9	0,73
Sociaal netwerk (pos.)		0,00	5	0,77	3	0,98	8	0,65
Verbeterd	1	0,36	3	0,46	3	0,98	7	0,57
Vreemdelingen	3	1,08	3	0,46		0,00	6	0,49
Drugs/drank	1	0,36	5	0,77		0,00	6	0,49
Jongeren		0,00	5	0,77		0,00	5	0,41
Enkel verkeer	1	0,36	2	0,31	1	0,33	4	0,32
Sensibiliseren		0,00	3	0,46		0,00	3	0,24
Info		0,00	1	0,15	2	0,65	3	0,24
Voorz verdwijnen	1	0,36	1	0,15	1	0,33	3	0,24
Totaal aantal opmerkingen	78		168		75		321	

Fysieke woonomgeving

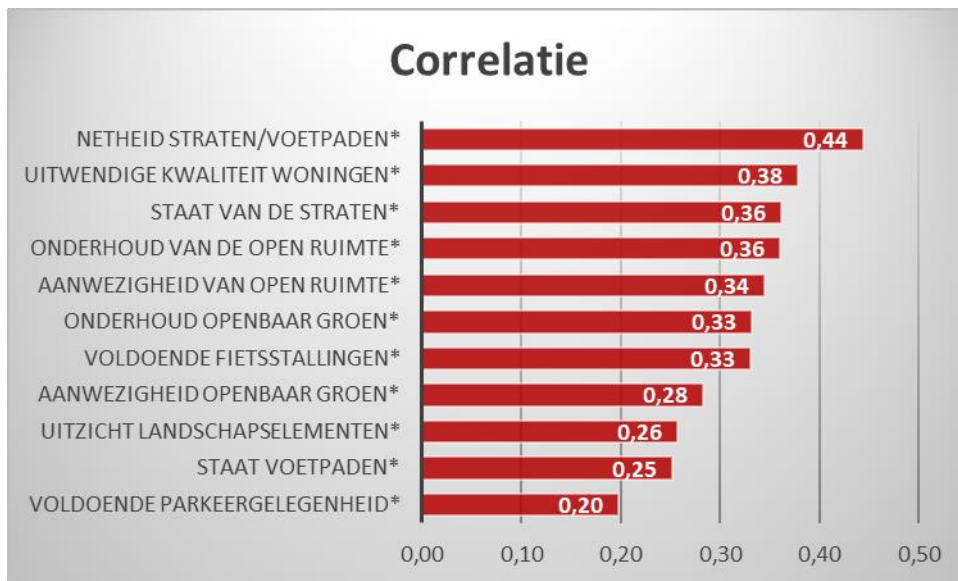
Items fysieke woonomgeving

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Voldoende fietsstallingen*	2,65	2,91	3,12	2,90
Staat voetpaden*	3,24	3,16	3,53	3,27
Staat van de straten*	3,20	3,39	3,63	3,40
Voldoende parkeergelegenheid*	3,26	3,47	3,58	3,45
Aanwezigheid van open ruimte*	3,26	3,50	3,66	3,48
Aanwezigheid openbaar groen*	3,37	3,54	3,68	3,53
Onderhoud van de open ruimte*	3,47	3,71	3,80	3,67
Onderhoud openbaar groen*	3,52	3,71	3,83	3,69
Netheid straten/voetpaden*	3,49	3,70	3,90	3,70
Uitzicht landschapselementen*	3,64	3,73	3,83	3,73
Uitwendige kwaliteit woningen*	3,74	3,90	3,96	3,87

Alle items verschillen significant van elkaar naargelang de categorie leefbaarheid van de kern. We zien dat kernen met de hoogste leefbaarheidsscores het sterkst uitspringen wat betreft voldoende fietsstallingen, staat van de voetpaden en de staat van de straten. Wat de andere items betreft zien we vooral de kernen met de laagste leefbaarheidsscores het sterkst uitspringen (met lagere scores).

Samenhang items en leefbaarheidsscoreT

De kenmerken die het sterkst doorwegen op de fysieke woonomgeving zijn de netheid van de straten en voetpaden, de uitwendige kwaliteit van de woningen, de staat van de straten en het onderhoud van de open ruimte. Het hebben van voldoende parkeergelegenheid, de staat van de voetpaden, het uitzicht van de landschapselementen en de aanwezigheid van openbaar groen wegen het minst door op de totale leefbaarheid van de kern.

Suggesties fysieke woonomgeving

In totaal werden 574 opmerkingen gegeven. We merken opnieuw een lager aantal opmerkingen in de categorie met een hoge score. Daar werden 114 opmerkingen gegeven, terwijl in de categorie met lage score er 143 opmerkingen waren. De meeste opmerkingen zijn (ook verhoudingsgewijs) voor de categorie met een gemiddelde score (317 opmerkingen).

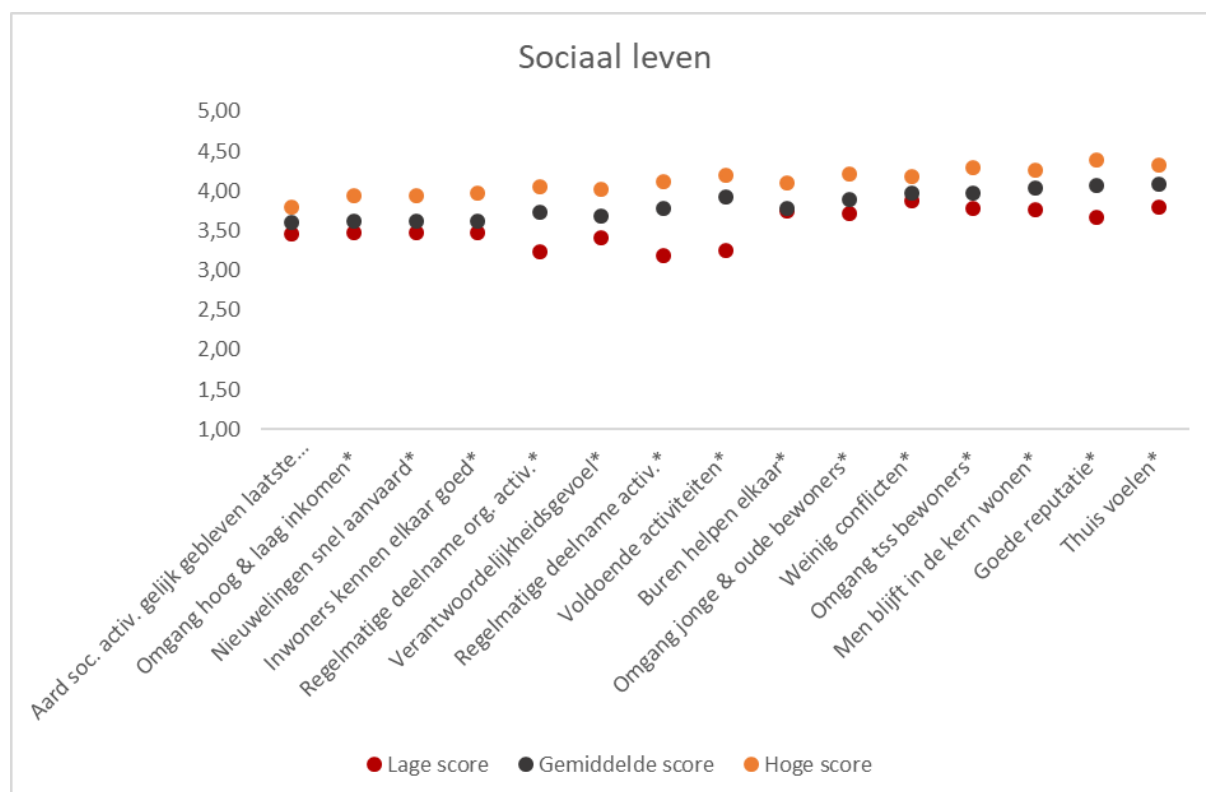
De grootste verschillen tussen de categorieën zijn in de top 2 terug te vinden. Vooral de kernen met een lage score geven aan dat ze voorzieningen missen in hun kern (1 sleutelfiguur op 10) en dat de mobiliteit beter zou kunnen (6,1%). Het verschil met de kernen met een gemiddelde of hoge score is vrij groot. Aansluitend hierbij valt ook het aantal opmerkingen over het verkeer op in de kernen met een lage score (14 opmerkingen of 5% van alle sleutelfiguren).

	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Voorzieningen	29	10,43	51	7,87	15	4,89	95	7,70
Mobiliteit	17	6,12	24	3,70	6	1,95	47	3,81
Te weinig groen	12	4,32	22	3,40	13	4,23	47	3,81
Verkavelen	11	3,96	17	2,62	15	4,89	43	3,49
Te veel appartementementen	7	2,52	28	4,32	6	1,95	41	3,33
Staat voetpaden	10	3,60	21	3,24	4	1,30	35	2,84
Verkeer	14	5,04	11	1,70	9	2,93	34	2,76
Ouderen, alleenst., minder mob.	1	0,36	14	2,16	7	2,28	22	1,78
Jonge gezinnen aantrekken	5	1,80	14	2,16	2	0,65	21	1,70
Betaalbaar wonen	4	1,44	12	1,85	5	1,63	21	1,70
Staat straten	2	0,72	12	1,85	3	0,98	17	1,38
Onderhoud groen	7	2,52	7	1,08	2	0,65	16	1,30
Zwerfvuil	1	0,36	6	0,93	8	2,61	15	1,22
Sociale huisvesting	2	0,72	10	1,54	3	0,98	15	1,22
Verloederde huizen	6	2,16	8	1,23	1	0,33	15	1,22
Stoppen met bijbouwen (dorpsgevoel)	1	0,36	13	2,01		0,00	14	1,14
Inzetten op renoveren oude woningen	3	1,08	5	0,77	3	0,98	11	0,89
Geurhinder (mest, bedrijven,...)	5	1,80	5	0,77	1	0,33	11	0,89
Leegstand/verkrot	2	0,72	5	0,77	2	0,65	9	0,73
Weinig aanbod		0,00	6	0,93	1	0,33	7	0,57
Creatieve oplossingen voor versch. doelgroepen		0,00	4	0,62	2	0,65	6	0,49
Speelplein		0,00	5	0,77	1	0,33	6	0,49
Zitbank	1	0,36	4	0,62	1	0,33	6	0,49
Industrie/grote landbouwbedr nt aantrekkelijk		0,00	6	0,93		0,00	6	0,49
Dieren (overlast)	1	0,36	2	0,31	1	0,33	4	0,32
Lawaai	1	0,36	1	0,15	2	0,65	4	0,32
Tweede verblijven	1	0,36	2	0,31		0,00	3	0,24
Dorpskernvernieuwing		0,00	2	0,31	1	0,33	3	0,24
Totaal aantal opmerkingen	143		317		114		574	

Sociaal leven

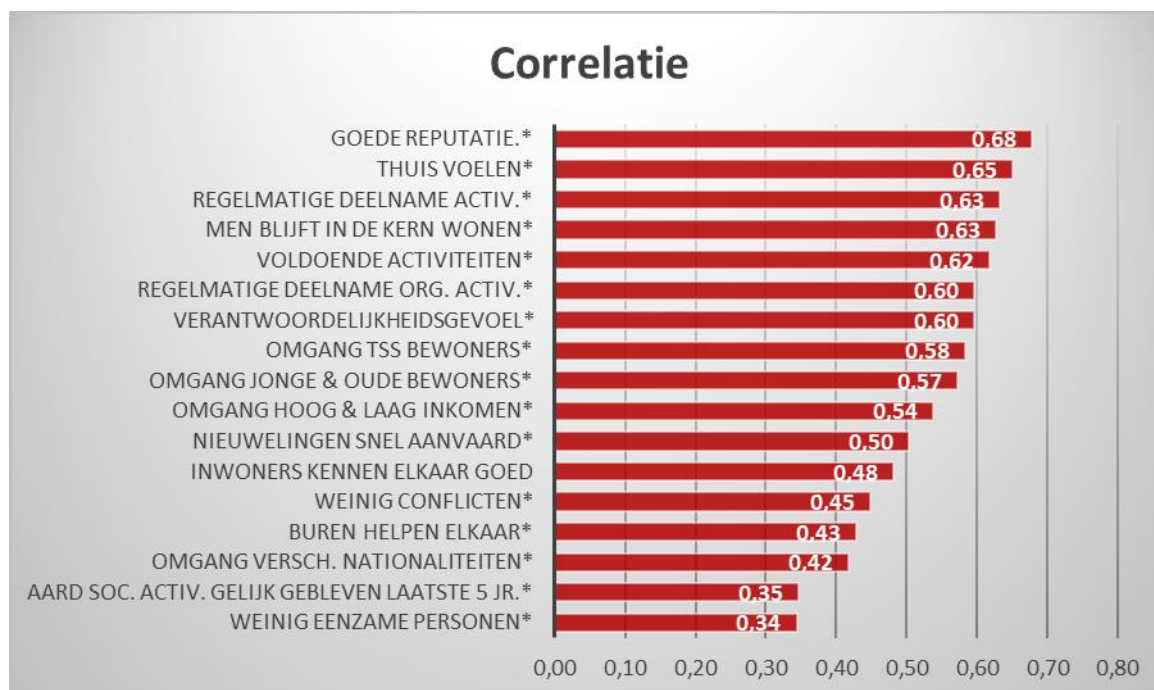
Items sociaal leven

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Weinig eenzame personen*	3,18	3,24	3,51	3,30
Omgang versch. nationaliteiten*	3,26	3,30	3,61	3,37
Aard soc. activ. gelijk gebleven laatste 5 jr.*	3,46	3,60	3,79	3,61
Omgang hoog & laag inkomen*	3,47	3,61	3,94	3,66
Nieuwelingen snel aanvaard*	3,48	3,63	3,95	3,67
Inwoners kennen elkaar goed*	3,48	3,62	3,96	3,67
Regelmatige deelname org. activ.*	3,23	3,72	4,05	3,68
Verantwoordelijkheidsgevoel*	3,42	3,69	4,03	3,70
Regelmatige deelname activ.*	3,19	3,77	4,12	3,71
Voldoende activiteiten*	3,25	3,93	4,20	3,83
Buren helpen elkaar*	3,75	3,78	4,10	3,85
Omgang jonge & oude bewoners*	3,71	3,90	4,22	3,93
Weinig conflicten*	3,87	3,97	4,18	4,00
Omgang tss bewoners*	3,78	3,97	4,29	4,01
Men blijft in de kern wonen*	3,77	4,04	4,26	4,03
Goede reputatie*	3,66	4,06	4,38	4,04
Thuis voelen*	3,79	4,09	4,32	4,07

In bovenstaande tabel en grafiek zijn de items opgenomen betreffende het sociale leven in de kern. Er zijn een aantal opmerkelijke zaken zichtbaar. Voor de meeste items springen de kernen met een hoge leefbaarheid het meest uit. Er zijn echter 6 items waar de kernen met de laagste leefbaarheidsscores beduidend lager scoren dan gemiddeld. Het gaat dan vooral om items betreffende activiteiten. Kernen met een lage leefbaarheidsscore vinden minder vaak dat er voldoende activiteiten zijn, hebben inwoners die minder meehelpten met de organisatie van activiteiten en inwoners die minder deelnemen aan activiteiten. Kernen met een lage leefbaarheidsscore zijn kernen waar sleutelfiguren het minst aangeven dat men in de kern blijft wonen, dat de kern een goede reputatie geniet en dat men zich thuis voelt in de kern.

Samenhang items en leefbaarheidsscore

Op vlak van sociaal leven zijn er zeer sterke verbanden terug te vinden met de totale leefbaarheidsscore. De items rond sociaal leven hebben allemaal een correlatiecoëfficiënt boven 0,3, wat betekent dat elk item rond sociaal leven relatief sterk samenhangt met de leefbaarheid van de kern. De goede reputatie van de kern weegt het sterkst door op de leefbaarheid van de kern. Maar ook het zich al dan niet thuis voelen in de kern heeft een sterke impact op de totale leefbaarheidsscore. Het regelmatig deelnemen aan activiteiten in de kern staat op een gedeelde derde plaats samen met het blijven wonen in de kern, met een correlatiecoëfficiënt van 0,63. Ook het hebben van voldoende activiteiten in de kern draagt sterk bij tot een hoge leefbaarheidsscore in de kern, net als het regelmatig deelnemen aan de organisatie van activiteiten. Ook het verantwoordelijkheidsgevoel van de bewoners heeft een correlatiecoëfficiënt dat minstens 0,6 bedraagt.

Suggesties sociaal leven

In totaal waren er 40 opmerkingen wat het sociaal leven betreft. Opnieuw valt het op dat de kernen met een hoge score (72 opmerkingen) veel minder opmerkingen geven dan de kernen met een lage score (115 opmerkingen). In de kernen met een gemiddelde score noteren we 219 opmerkingen.

De vaakst vernoemde opmerking in de kernen met een lage score is dat het moeilijk is om nieuw bloed aan te trekken in het verenigingsleven of voor activiteiten (7,9%). In de kernen met een gemiddelde (7,7%) of hoge score (9,1%) is de vaakst vernoemde opmerking dat het sociaal leven goed is in de kern. Dit is in schril contrast met de kernen met een lage score (1,4%). Het valt ook op dat de meeste opmerkingen (t.o.v. het aantal sleutelfiguren) en bijgevolg de grootste ontevredenheid in de kernen met een lage score terug te vinden zijn.

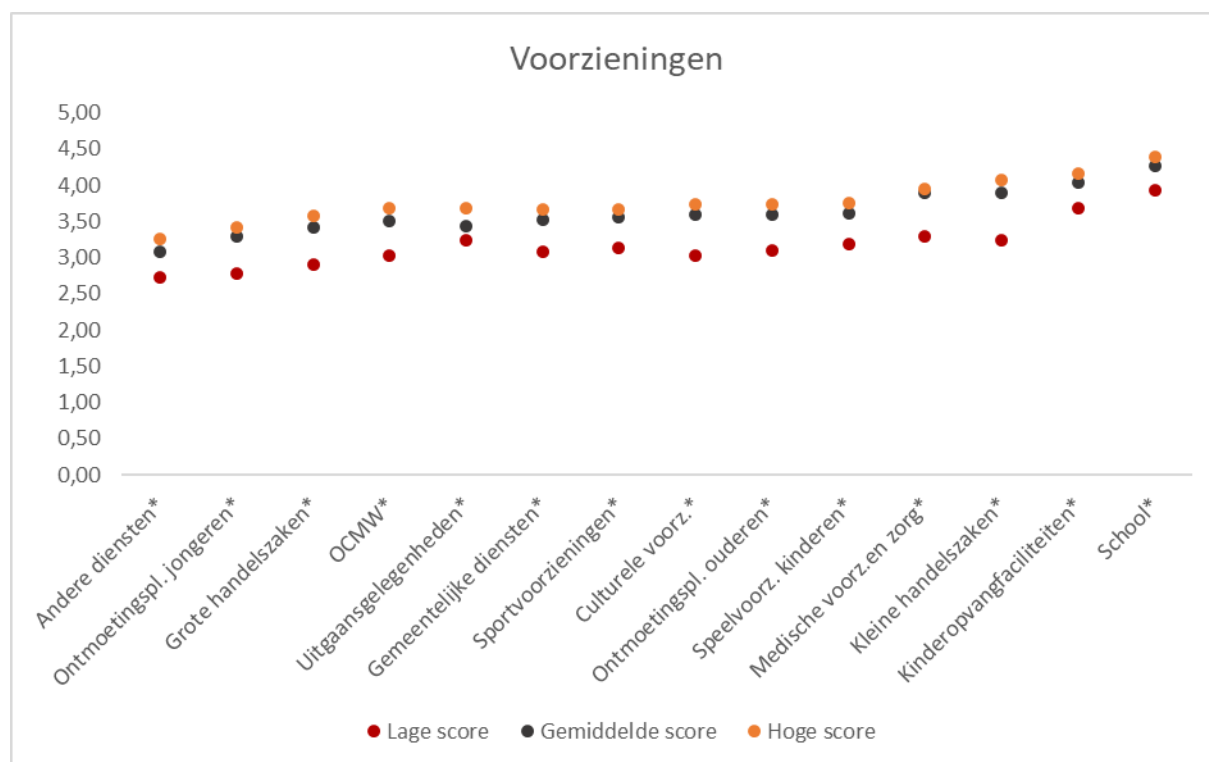
	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Mensen aantrekken of stimuleren moeilijk	22	7,91	47	7,25	14	4,56	83	6,73
Goed	4	1,44	50	7,72	28	9,12	82	6,65
Meer initiatief bij bestuur/ondersteuning	6	2,16	21	3,24	3	0,98	30	2,43
Nieuwe inv. (minder initiatief)	7	2,52	19	2,93	4	1,30	30	2,43
Te druk leven - elk zijn eigen leven	10	3,60	12	1,85	2	0,65	24	1,95
Winkels	8	2,88	9	1,39	1	0,33	18	1,46
Sterk verminderd	4	1,44	7	1,08	3	0,98	14	1,14
Niks georganiseerd	7	2,52	6	0,93	1	0,33	14	1,14
Meer aandacht voor soc. cohesie	6	2,16	3	0,46	4	1,30	13	1,05
Buurthuis/ OC/ zaal	4	1,44	4	0,62	4	1,30	12	0,97
Dorp ipv stad	4	1,44	7	1,08		0,00	11	0,89
Aanwezigheid school	5	1,80	3	0,46	3	0,98	11	0,89
Cafés	5	1,80	5	0,77		0,00	10	0,81
Veroudering	5	1,80	3	0,46		0,00	8	0,65
Versch. groepen (shv, arbeiders/landb., vreemd.)	1	0,36	5	0,77	2	0,65	8	0,65
Te kleine kern	5	1,80	2	0,31		0,00	7	0,57
Vr kinderen & jongeren	3	1,08	3	0,46		0,00	6	0,49
Sportinfrastructuur		0,00	5	0,77	1	0,33	6	0,49
Buurtfeest/straatfeest	3	1,08	2	0,31		0,00	5	0,41
Buurtcomité ondersteunen	2	0,72	3	0,46		0,00	5	0,41
Taalbarriere	3	1,08	2	0,31		0,00	5	0,41
Ouderen	1	0,36	1	0,15	2	0,65	4	0,32
Totaal aantal opmerkingen	115		219		72		406	

Voorzieningen

Items voorzieningen

Zowel de nabijheid, de toegankelijkheid en de kwaliteit van 14 types van voorzieningen werden bevestigd. Voor deze analyse werd een gemiddelde berekend van de scores op nabijheid, toegankelijkheid en kwaliteit voor elk van deze types van voorzieningen.

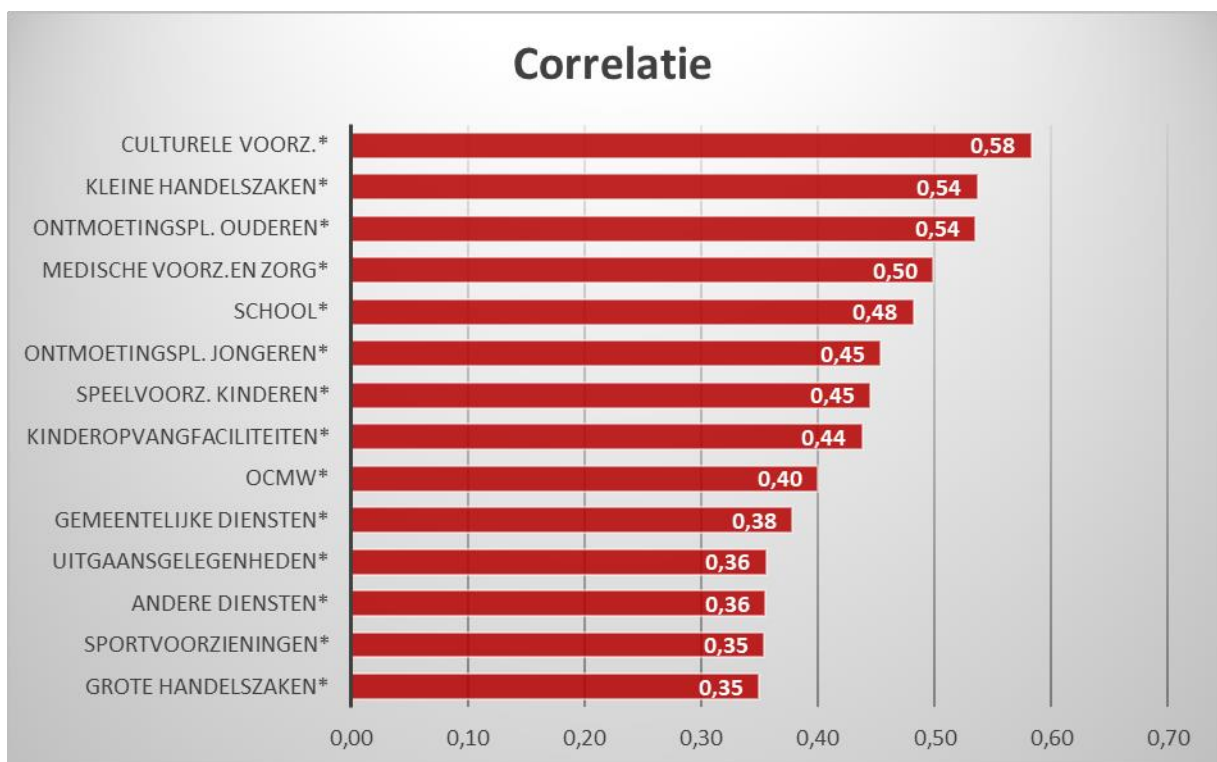
LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Andere diensten*	2,72	3,09	3,26	3,04
Ontmoetingspl. jongeren*	2,78	3,30	3,42	3,20
Grote handelszaken*	2,91	3,43	3,58	3,33
OCMW*	3,03	3,51	3,68	3,43
Uitgaansgelegenheden*	3,24	3,44	3,68	3,45
Gemeentelijke diensten*	3,07	3,53	3,67	3,45
Sportvoorzieningen*	3,14	3,56	3,66	3,48
Culturele voorz.*	3,04	3,59	3,74	3,49
Ontmoetingspl. ouderen*	3,10	3,60	3,74	3,51
Speelvoorz. kinderen*	3,18	3,62	3,75	3,54
Medische voorz.en zorg*	3,29	3,90	3,96	3,76
Kleine handelszaken*	3,24	3,90	4,08	3,78
Kinderopvangfaciliteiten*	3,68	4,03	4,16	3,97
School*	3,93	4,26	4,39	4,21

Bovenstaande tabel en grafiek geven de gemiddelde scores weer over de nabijheid, de toegankelijkheid en de kwaliteit van deze types van voorzieningen. Het valt vooral op dat de kernen met lage leefbaarheidsscore systematisch een lagere score geven aan de voorzieningen. De kernen met een gemiddelde leefbaarheidsscore verschillen weinig van de kernen met een hoge leefbaarheidsscore. Wat alle voorzieningen betreft scoren de kernen met lage leefbaarheidsscores gemiddeld 0,38 lager dan gemiddeld genomen in alle kernen en 0,6 minder dan de kernen met hoge leefbaarheidsscores.

De kernen geven de laagste score aan andere diensten (bv. post en werkwinkel), ontmoetingsplaatsen voor jongeren en grote handelszaken. Kinderopvangfaciliteiten en scholen scoren merkkelijk hoger dan de andere types van voorzieningen, ook bij de kernen met de lage leefbaarheidsscores.

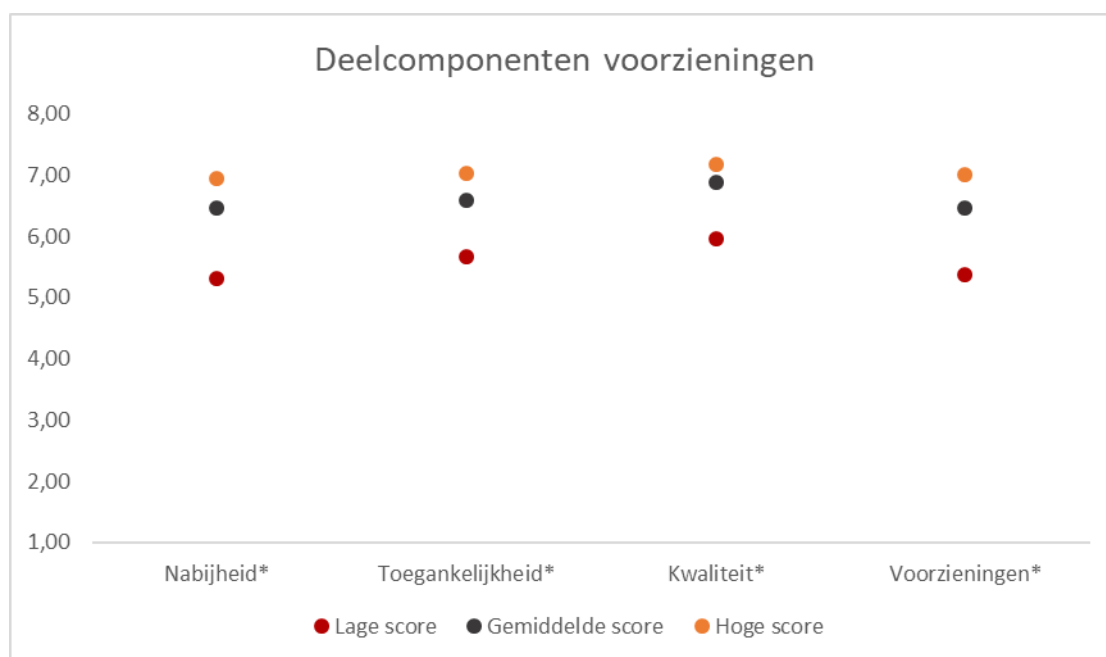
Samenhang items en leefbaarheidsscoreT

Er is sprake van een matige tot sterke samenhang van al deze voorzieningen met de leefbaarheid in de kern. Culturele voorzieningen, kleine handelszaken en ontmoetingsplaatsen voor ouderen hangen het sterkst samen met de leefbaarheid. Grote handelszaken, sportvoorzieningen en andere diensten (bv. bank of werkwinkel) hangen het minst nauw samen met de leefbaarheid.

Deelcomponenten voorzieningen

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Nabijheid*	5,30	6,46	6,93	6,28
Toegankelijkheid*	5,66	6,60	7,02	6,47
Kwaliteit*	5,95	6,87	7,18	6,72
Voorzieningen*	5,37	6,46	7,01	6,32

De resultaten van voorgaande items zien we vertaald in de totaalscores rond voorzieningen. De kernen met lage leefbaarheidsscore hebben de meest uitgesproken score. Nabijheid krijgt de laagste score. Alle kernen samen geven nabijheid van voorzieningen een score van 6,3 (op 10). De kernen met lage leefbaarheidsscore geven een score van 5,3, terwijl de kernen met hoge leefbaarheidsscore 6,9 geven.

Op vlak van toegankelijkheid geven alle 114 kernen samen een gemiddelde score van 6,5. Kernen met een lage leefbaarheidsscore geven hier 5,7 op 10, terwijl dit 7 op 10 bedraagt bij de kernen met hoge leefbaarheidsscore.

Op vlak van kwaliteit geven alle kernen samen gemiddeld 6,7 op 10. Kernen met een lage leefbaarheidsscore geven gemiddeld 6 op 10 voor kwaliteit van voorzieningen, terwijl kernen met een hoge leefbaarheidsscore gemiddeld 7,2 op 10 geven.

De totaalscore voor voorzieningen bedraagt 6,3 op 10. Bij de kernen met een lage leefbaarheidsscore is dat 5,4 op 10, terwijl dit bij de kernen met een hoge leefbaarheidsscore 7 op 10 bedraagt.

De kernen met een gemiddelde leefbaarheidsscore scoren voor alle deelcomponenten alsook voor de totale score telkens tussen de kernen met lage leefbaarheidsscore en hoge leefbaarheidsscore in. Het valt op dat het verschil tussen deze kernen met gemiddelde leefbaarheidsscore telkens minder groot is met de kernen met hoge leefbaarheidsscore dan de kernen met lage leefbaarheidsscore.

Suggesties voorzieningen

In totaal gaven 662 sleutelfiguren opmerkingen over het ontbreken van voorzieningen. 279 sleutelfiguren gaven nog bijkomende suggesties over voorzieningen in het algemeen (gedeeltelijk overlappende opmerkingen). Ook hier worden de hoogste percentages in het rood aangeduid.

Het valt opnieuw op dat de kernen met lage scores relatief gezien meer opmerkingen gaven over voorzieningen en tekorten aan voorzieningen dan de andere categorieën. Het valt ook op dat de hoogste aandelen terug te vinden zijn bij de kernen met de laagste scores, wat gedeeltelijk te verklaren valt door het hoge aantal opmerkingen van deze groep.

Slechts 5 types van voorzieningen worden vaker aangehaald in een andere categorie dan in de lage score-categorie. Het betreft dan de restaurants en cafés en kinderopvang (groter aandeel bij de gemiddelde score), de gemeentelijke diensten, grootwarenhuizen en krantenwinkel (in de hoge score-categorie).

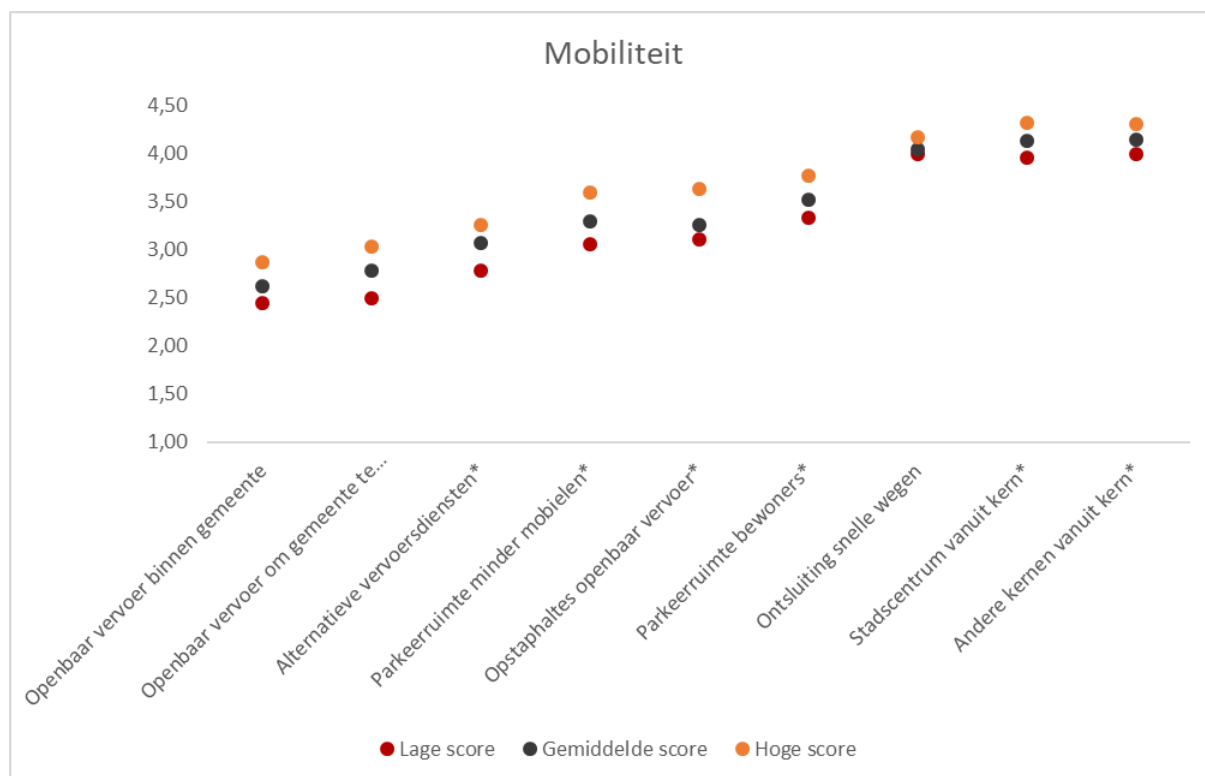
Het zijn ook de lage score-kernen die iets vaker aangeven dat er veel voorzieningen weg zijn (weliswaar een klein verschil), dat ze geen verwachtingen hebben op meer voorzieningen of dat er geen voorzieningen meer zijn in de kern.

	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Infrastructuur	41	14,75	75	11,57	37	12,05	153	12,41
ReCa	21	7,55	68	10,49	21	6,84	110	8,92
Meer winkels nodig	30	10,79	45	6,94	16	5,21	91	7,38
Buurtwinkel	30	10,79	43	6,64	12	3,91	85	6,89
(Warme) bakker	23	8,27	35	5,40	14	4,56	72	5,84
Post(punt)	18	6,47	27	4,17	14	4,56	59	4,79
Bank(automaat)	15	5,40	28	4,32	13	4,23	56	4,54
Speelplein	13	4,68	30	4,63	10	3,26	53	4,30
Kinderen, jongeren	20	7,19	27	4,17	6	1,95	53	4,30
Gemeentelijke diensten	13	4,68	21	3,24	18	5,86	52	4,22
Slager	14	5,04	28	4,32	8	2,61	50	4,06
Grootwarenhuis	5	1,80	23	3,55	11	3,58	39	3,16
Apotheek	12	4,32	10	1,54	13	4,23	35	2,84
Groen/ pleintjes/ park	10	3,60	20	3,09	4	1,30	34	2,76
Ouderen	9	3,24	14	2,16	5	1,63	28	2,27
Kinderopvang	6	2,16	14	2,16	5	1,63	25	2,03
Huisarts	9	3,24	7	1,08	8	2,61	24	1,95
Krantenwinkel		0,00	4	0,62	2	0,65	6	0,49
School	1	0,36	1	0,15		0,00	2	0,16
Grotere winkels	1	0,36	1	0,15		0,00	2	0,16
Hondenweide	1	0,36		0,00		0,00	1	0,08
Mobiliteit	16	5,76	23	3,55	13	4,23	52	4,22
Er is veel weg	8	2,88	16	2,47	3	0,98	27	2,19
Geen verwachtingen	10	3,60	9	1,39	7	2,28	26	2,11
Er is niks meer	13	4,68	7	1,08	4	1,30	24	1,95
Auto nodig	4	1,44	6	0,93	3	0,98	13	1,05
Steun van overheid	2	0,72	6	0,93		0,00	8	0,65
Totaal aantal opmerkingen	345		588		247			

Mobiliteit

Items mobiliteit

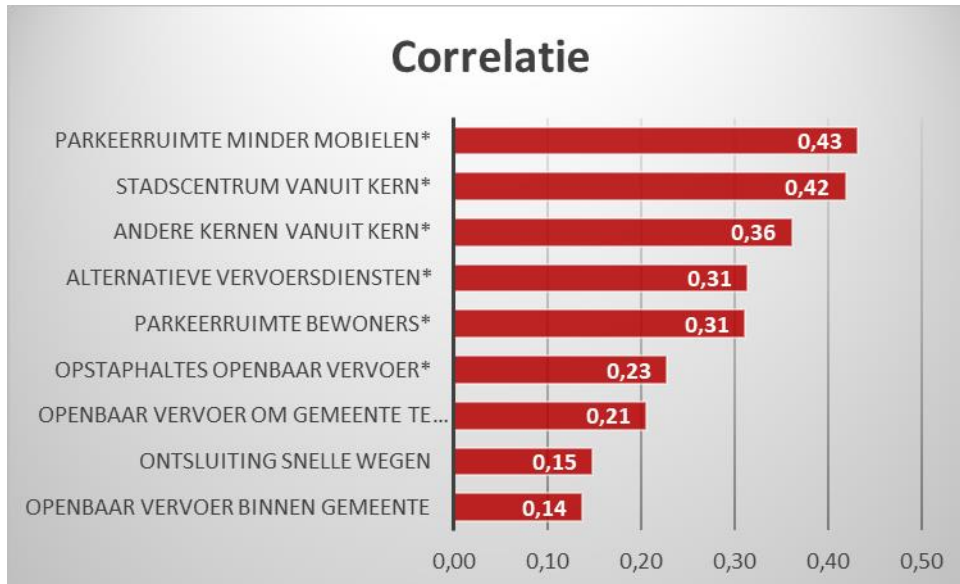
LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Openbaar vervoer binnen gemeente	2,45	2,61	2,87	2,64
Openbaar vervoer om gemeente te verlaten*	2,49	2,78	3,03	2,77
Alternatieve vervoersdiensten*	2,78	3,07	3,25	3,04
Parkeerruimte minder mobiele*	3,05	3,30	3,59	3,31
Opstaphaltes openbaar vervoer*	3,11	3,26	3,63	3,31
Parkeerruimte bewoners*	3,33	3,52	3,77	3,53
Ontsluiting snelle wegen	3,99	4,04	4,17	4,06
Stadscentrum vanuit kern*	3,95	4,13	4,32	4,13
Andere kernen vanuit kern*	3,99	4,14	4,30	4,14

Bovenstaande tabel en grafiek geven de items weer die betrekking hebben op mobiliteit. De kernen verschillen significant van elkaar op vlak van mobiliteit, naargelang de leefbaarheidsscore (met uitzondering van openbaar vervoer binnen de gemeente en ontsluiting snelle wegen). Kernen met een lage leefbaarheidsscore ervaren meer mobiliteitsproblemen dan kernen met een gemiddelde of hoge leefbaarheidsscore. Zo ervaren zij meer problemen m.b.t. het openbaar vervoer om de gemeente te verlaten, rond alternatieve vervoersdiensten, parkeerruimte voor minder mobiele mensen,

opstaphaltes van openbaar vervoer, parkeerruimte voor bewoners, om het stadscentrum vanuit de kern te bereiken en om andere kernen vanuit de eigen kern te bereiken.

Samenhang items en leefbaarheidsscore

De items die het sterkst samenhangen met de leefbaarheidsscore zijn: parkeerruimte voor minder mobiele, het stadscentrum vanuit de kern kunnen bereiken, andere kernen vanuit de kern bereiken, alternatieve vervoersdiensten en parkeerruimte voor bewoners.

De andere items hebben een minder sterke impact op de totale leefbaarheid.

Suggesties mobiliteit

650 sleutelfiguren gaven aan welke problemen er al dan niet zijn rond openbaar vervoer. 154 sleutelfiguren gaven een bijkomende opmerking over de mobiliteit.

Wat de problemen met het openbaar vervoer betreft zien we dat in de categorie met een lage score er 190 opmerkingen gegeven worden, tegenover 171 opmerkingen in de categorie met een hoge score. De categorie met de gemiddelde score geeft het grootste aantal opmerkingen, namelijk 423.

Wat het aanbod van het openbaar vervoer betreft zien we relatief grote verschillen tussen de lage, gemiddelde en hoge score-categorieën. 23,5% van de gemiddelde score-categorie geeft aan dat het aanbod te beperkt is. Voor de lage categorie is dat 21,9%. Bij de categorie met hoge scores is dit 17,6%. In de categorie met de lage scores is het hoogste aandeel sleutelfiguren terug te vinden dat zegt dat het aanbod voldoende is. Dit is iets meer dan de categorieën met een gemiddelde score en een hoge score. Andere opvallende elementen bij de lage score-categorie is het hogere aandeel sleutelfiguren

dat aangeeft dat er enkel busen zijn voor scholieren, dat er een belbusstelsel bestaat (met veel beperkingen) of dat er helemaal geen aanbod is.

	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Klein aanbod	61	21,94	152	23,46	54	17,59	267	21,65
Voldoende	29	10,43	58	8,95	25	8,14	112	9,08
Bep. trajecten nt	8	2,88	34	5,25	16	5,21	58	4,70
Enkel scholieren	17	6,12	27	4,17	5	1,63	49	3,97
Belbus	19	6,83	17	2,62	6	1,95	42	3,41
Ouderen/minder mob.	7	2,52	26	4,01	8	2,61	41	3,33
Gn verwacht	7	2,52	23	3,55	10	3,26	40	3,24
Eigen vervoer	9	3,24	16	2,47	11	3,58	36	2,92
Afstand tot haltes	4	1,44	14	2,16	8	2,61	26	2,11
Afgebouwd/afgeschaft	7	2,52	8	1,23	11	3,58	26	2,11
Geen aanbod	10	3,60	9	1,39	2	0,65	21	1,70
Te lang onderweg	4	1,44	12	1,85	4	1,30	20	1,62
Jongeren	2	0,72	13	2,01	1	0,33	16	1,30
Trein weinig of niet	2	0,72	5	0,77	2	0,65	9	0,73
Slecht afgestemd	2	0,72	5	0,77	1	0,33	8	0,65
School: ramp	2	0,72	2	0,31	3	0,98	7	0,57
Wegenwerken		0,00	2	0,31	4	1,30	6	0,49
Totaal aantal opmerkingen	190		423		171		784	

Wat andere suggesties rond mobiliteit betreft zien we dat er 43 opmerkingen waren door de categorie kernen met een lage score. Voor de categorie met gemiddelde score zijn er 97 bijkomende opmerkingen en voor de categorie met een hoge score zijn dat er 33.

Doordat de aantallen vrij laag zijn, zijn er geen grote conclusies die hieruit afgeleid kunnen worden.

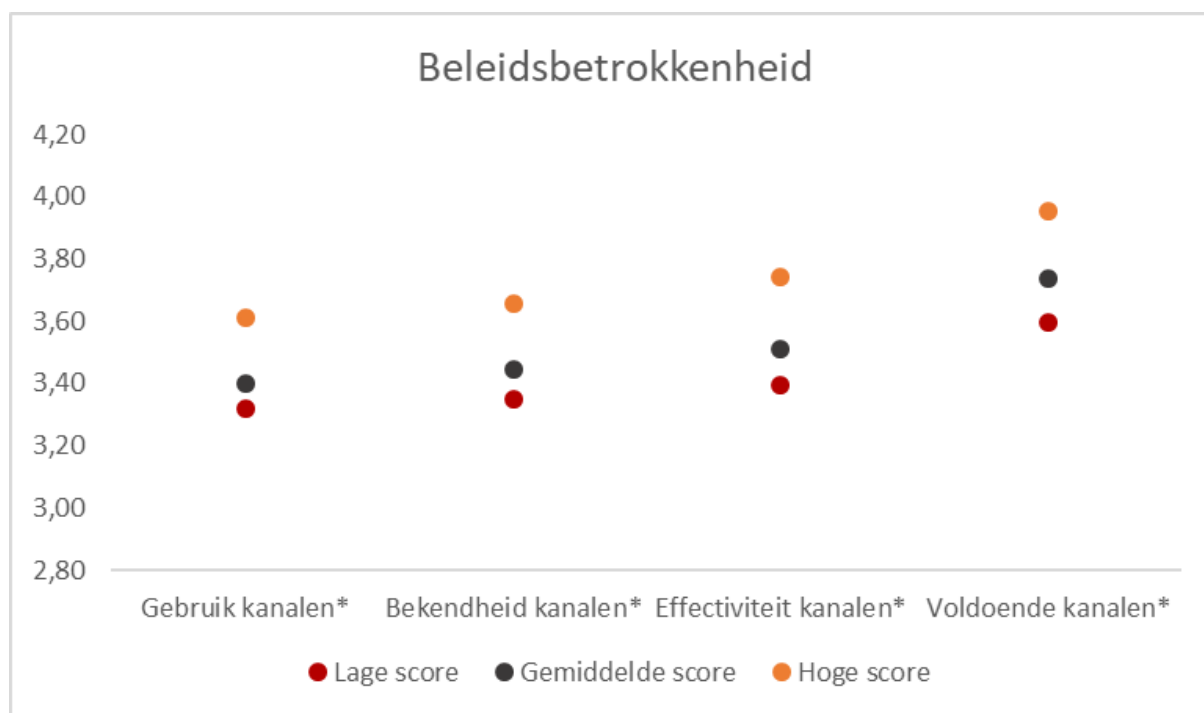
	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Openbaar vervoer	16	5,76	33	5,09	16	5,21	65	5,27
Alternatieven (taxicheque)	6	2,16	18	2,78	2	0,65	26	2,11
Fietspaden	6	2,16	12	1,85	5	1,63	23	1,87
Verkeersdrukte/ snelheid	4	1,44	12	1,85	3	0,98	19	1,54
Parkeerproblemen	4	1,44	8	1,23	3	0,98	15	1,22
Fietsverbinding	3	1,08	5	0,77	2	0,65	10	0,81
Geen probleem	1	0,36	5	0,77	2	0,65	8	0,65
Staat van de wegen	3	1,08	4	0,62		0,00	7	0,57
Totaal aantal opmerkingen	43		97		33		173	

Beleidsbetrokkenheid

Items beleidsbetrokkenheid

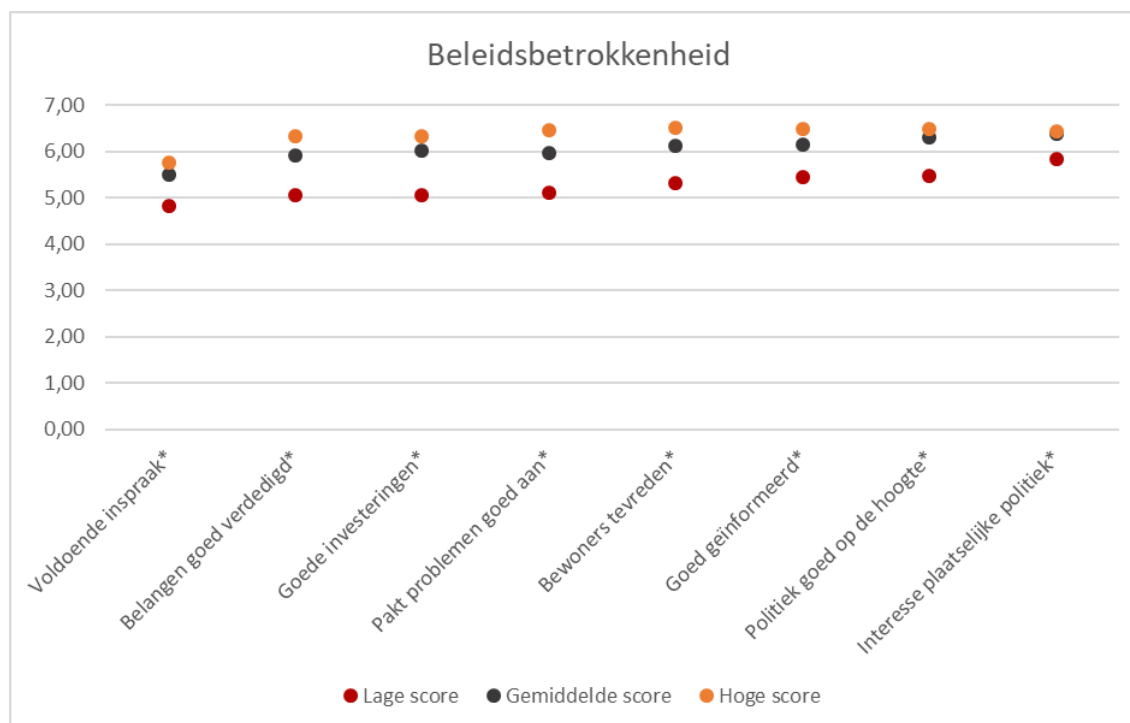
LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Gebruik kanalen*	3,32	3,40	3,61	3,43
Bekendheid kanalen*	3,35	3,44	3,66	3,47
Effectiviteit kanalen*	3,39	3,51	3,74	3,54
Voldoende kanalen*	3,59	3,74	3,96	3,76

Een eerste aspect rond beleidsbetrokkenheid betreft de kanalen waar inwoners gebruik van kunnen maken om hun klachten en verlangens met betrekking tot de kern mee te delen. De 4 items die hieronder vallen (score van 1 tem 5), verschillen significant naargelang de categorie van leefbaarheid. Het zijn vooral de kernen met een hoge leefbaarheidsscore die hier sterk verschillen van de andere kernen. De verschillen tussen de kernen met een hoge score en de kernen met een gemiddelde score is voor elk item ongeveer even groot.

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Bekendheid kanalen*	4,82	5,51	5,76	5,39
Belangen goed verdedigd*	5,05	5,92	6,33	5,80
Goede investeringen*	5,05	6,02	6,34	5,85
Pakt problemen goed aan*	5,12	5,98	6,47	5,88
Bewoners tevreden*	5,31	6,14	6,51	6,02
Goed geïnformeerd*	5,46	6,16	6,50	6,06
Politiek goed op de hoogte*	5,47	6,31	6,50	6,14
Interesse plaatselijke politiek*	5,83	6,38	6,43	6,25

Alle items die te maken hebben met beleidsbetrokkenheid vertonen significante verschillen naargelang de categorie van leefbaarheidsscore. De scores gaan voor deze items van 1 tem 10. De verschillen tussen de categorie met lage score en de andere categorieën vallen het sterkst op. De grootste verschillen tussen de lage en de gemiddelde score zijn terug te vinden op volgende 3 items: kernen met een lage leefbaarheidsscore vinden vooral dat hun belangen minder goed verdedigd worden, dat de gemeente minder goed investeert in de kern en dat de problemen in de kern minder goed aangepakt worden dan in kernen met een gemiddelde of een hoge score. Ook opvallend is dat het best scorende item bij de lage leefbaarheids categorie ('interesse in de plaatselijke politiek') ongeveer dezelfde score krijgt als het slechtst scorende item bij de hoge leefbaarheids categorie ('voldoende inspraak').

Samenhang items en leefbaarheidsscoreT

Alle items van beleidsbetrokkenheid hangen vrij sterk samen met de leefbaarheidsscore. De 3 items met de meeste impact op de leefbaarheid hebben betrekking op het gevoel dat het belang van de kern goed verdedigd wordt, dat de gemeente de problemen van de kern goed aanpakt en dat de gemeente goede investeringen doet in de gemeente. Dit zijn de items waarbij de kernen met een lage score het sterkst verschillen met de andere categorieën.

Suggesties beleidsbetrokkenheid

305 sleutelfiguren hebben suggesties of opmerkingen gedeeld. De kernen met een hoge score sommen in totaal 71 opmerkingen op. De kernen met een lage score hebben 83 opmerkingen in totaal. De kernen met een gemiddelde score hebben er 205.

We zien dat sleutelfiguren uit kernen met een lage score vooral aangeven dat ze meer inspraak verlangen, dat hun dorp/kern minder belangrijk aanvoelt dan het centrum van de gemeente en dat ze meer overleg(structuren) wensen. Het aandeel dat het beleid als goed evalueert is daarentegen veel lager dan bij de andere kernen. Vooral de kernen met een hoge score halen veel vaker aan dat het beleid goed verloopt.

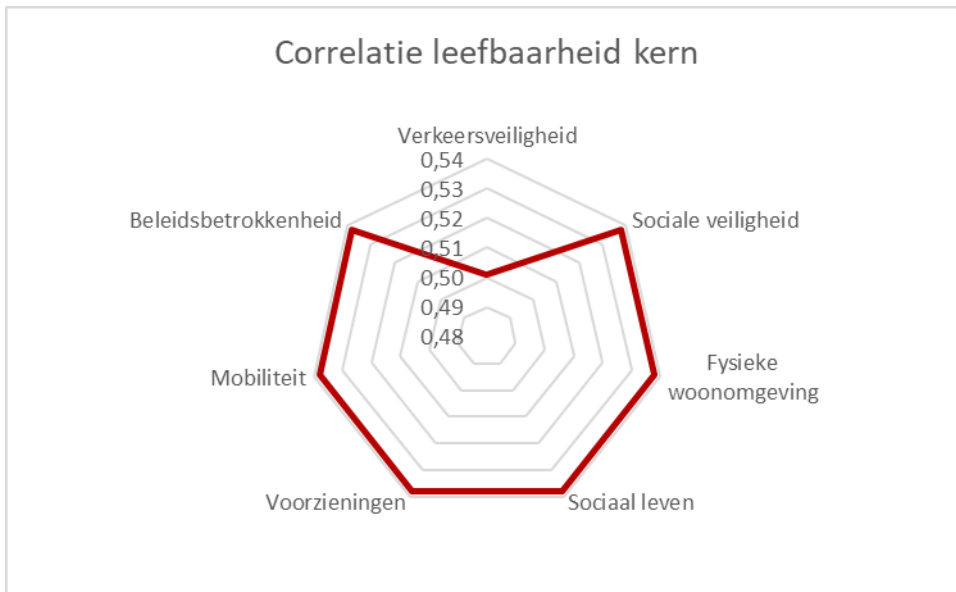
	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Meer inspraak	22	7,91	42	6,48	9	2,93	73	5,92
Dorp minder belangrijk dan centrum	13	4,68	28	4,32	7	2,28	48	3,89
Goed	5	1,80	22	3,40	18	5,86	45	3,65
Communicatie	10	3,60	21	3,24	10	3,26	41	3,33
Overleg (raad, aanspreekpunt,...)	13	4,68	17	2,62	9	2,93	39	3,16
Contact met burgers, wat leeft	3	1,08	15	2,31	5	1,63	23	1,87
Weinig interesse in politiek (inw)		0,00	13	2,01	1	0,33	14	1,14
Verkeer	5	1,80	7	1,08	2	0,65	14	1,14
Enkel bij verkiezingen	4	1,44	7	1,08		0,00	11	0,89
Geen vertegenwoord. vanuit kern	3	1,08	4	0,62	3	0,98	10	0,81
Mensen mobiliseren zich niet		0,00	7	1,08	2	0,65	9	0,73
Mensen mobiliseren zich niet		0,00	6	0,93	3	0,98	9	0,73
(Gemeenschappelijke) visie	1	0,36	6	0,93	1	0,33	8	0,65
Negatieve veranderingen	1	0,36	5	0,77	1	0,33	7	0,57
Voorzieningen	3	1,08	5	0,77	0	0,00	3	0,24
Totaal aantal opmerkingen	83		205		71			

Conclusie

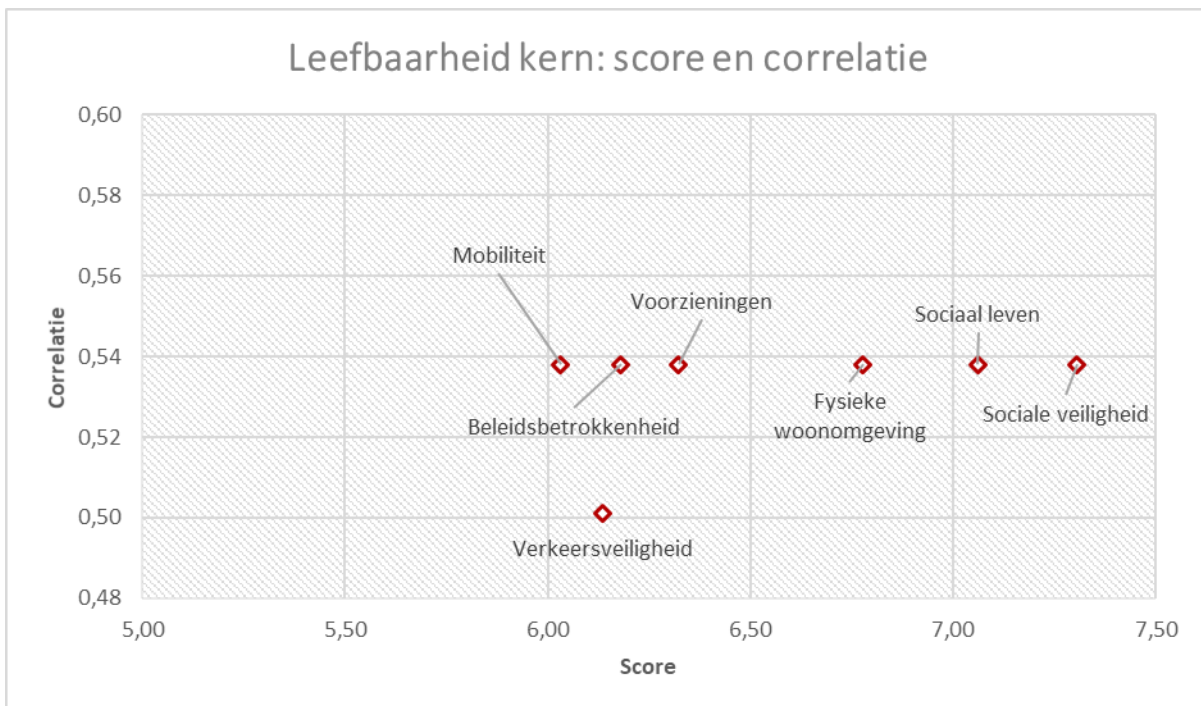

De sociale veiligheid en het sociaal leven scoren het best in de kernen en halen een score boven 7 (op 10). 4 dimensies hebben een score tussen 6 en 6,3: mobiliteit (6), verkeersveiligheid (6,1), beleidsbetrokkenheid (6,2) en voorzieningen (6,3). De dimensie fysieke woonomgeving zit tussen die 2 groepen in met een score van 6,8.

Onderstaande grafiek geeft de correlatie (=samenhang) weer tussen deze dimensies en de leefbaarheidsscore. Alle dimensies hangen relatief nauw samen met de leefbaarheidsscore. De dimensie verkeersveiligheid heeft een net iets kleinere correlatiewaarde (let op de kleine verschillen op de as!), maar hangt nog steeds vrij sterk samen met de leefbaarheid van de kern.

Onderstaande grafiek geeft de scores weer van alle dimensies (horizontale as) alsook de correlatie met de leefbaarheid (verticale as). Aangezien de dimensies bijna allemaal even sterk samenhangen met de leefbaarheidsscore, kan gesteld worden dat het inzetten op elke dimensie een positief effect heeft op de leefbaarheid. Uiteraard vormen de dimensies met de sterkste ontevredenheid de beste basis voor verandering.

Leefbaarheid en selectie van kernen

Algemeen

	Analyse		Totaal
	#	%	
Niet geselecteerde kern	30	25,21	119
Geselecteerde kern	84	56,38	149
Totaal	114	42,54	268

Op de 114 kernen zijn er 84 geselecteerde kernen in dit deel van de analyse opgenomen. Van de niet geselecteerde kernen zijn er 30 kernen in de analyses opgenomen. Er is een scheef trekking in de verhouding geselecteerde en niet geselecteerde kernen. Dit zal voornamelijk te verklaren zijn doordat het makkelijker is om aan een voldoende aantal sleutelfiguren te komen in een kern met meer inwoners dan in een kern met een kleiner aantal inwoners.

	Gemidd. leeftijd	#
Niet geselecteerde kern	52,84	30
Geselecteerde kern	52,54	84
Totaal	52,62	114

De gemiddelde leeftijd bij de geselecteerde en niet geselecteerde kern ligt tussen 52 en 53 jaar in. Er is geen statistisch significant verschil.

Link leefbaarheid

	Lage score		Gemiddelde score		Hoge score		Totaal	
	#	%	#	%	#	%	#	%
Niet geselecteerde kern	12	40,00	10	33,33	8	26,67	30	100,00
Geselecteerde kern	17	20,24	46	54,76	21	25,00	84	100,00
Totaal	29	25,44	56	49,12	29	25,44	114	100,00

Door de lage aantallen is het onmogelijk om conclusies te maken over het aantal kernen met een lage, gemiddelde of hoge score op vlak van leefbaarheid (leefbaarheidsscoreT). Er zijn verhoudingsgewijs iets meer niet geselecteerde kernen met een lage score dan geselecteerde kernen met een lage score, maar 1 kern meer of minder maakt al een groot procentueel verschil uit. Bij de kernen met hoge scores, zien we geen verschil tussen de niet geselecteerde en geselecteerde kernen.

In onderstaande tabel volgen de gemiddeldes, waar meer uitspraken over gemaakt kunnen worden.

	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
LeefbaarheidsscoreT	13,45	13,76	13,68
Leefbaarheid kern	7,09	7,15	7,13
Leefbaarheid gemeente	7,40	7,34	7,35
Gemiddelde van leefbaarheidsdimensies*	6,36	6,61	6,55
Verkeersveiligheid	6,16	6,13	6,13
Sociale veiligheid	7,38	7,28	7,31
Fysieke woonomgeving	6,75	6,79	6,78
Sociaal leven*	6,82	7,15	7,06
Voorzieningen*	5,74	6,53	6,32
Mobiliteit*	5,71	6,15	6,03
Beleidsbetrokkenheid	5,98	6,25	6,18

Er is geen verschil in leefbaarheid (leefbaarheidsscoreT) tussen een geselecteerde kern en niet geselecteerde kern, noch tussen de leefbaarheidsscore dat gegeven werd door de sleutelfiguren. Er is daarentegen wel een verschil naargelang het sociaal leven, de voorzieningen en de mobiliteit. Een geselecteerde kern krijgt een hogere score op deze 3 dimensies.

Het is belangrijk om stil te staan bij het feit dat bij deze cijfers er **geen oorzaak-gevolg** aan gekoppeld kan worden. Het is niet omdat een kern geselecteerd wordt, dat het sociaal leven of de voorzieningen daarom een impuls kennen. Uit deze cijfers kan men dat niet achterhalen. Daarvoor zou een voor- en een nameting moeten gebeuren (situatie voor het al dan niet selecteren van een kern vergeleken met het effect daarvan zoveel jaar later). Deze cijfers kunnen enkel de verschillen tussen beide vaststellen. Daarnaast kunnen andere factoren ook een rol spelen, naast het al dan niet selecteren van een kern. Het sociaal leven wordt bijvoorbeeld mee bepaald door het beleid of door een toevallige dynamiek van bewoners. De voorzieningen kunnen mee beïnvloed worden door de ligging van de kern (zijn er veel passanten, bedrijven in de buurt waar veel werknemers dagelijks passeren,...). De mobiliteit hangt uiteraard ook vast aan het wegennet en ligging van de kern.

In onderstaande tabellen worden de 3 dimensies meer in detail bekeken, om te zien welke items relevant zijn.

Sociaal leven

	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
Voldoende activiteiten*	3,38	3,99	3,83
Regelmatige deelname activ.*	3,52	3,78	3,71
Regelmatige deelname org. activ.	3,54	3,73	3,68
Goede reputatie.	4,01	4,05	4,04
Verantwoordelijkheidsgevoel	3,76	3,69	3,70
Men blijft in de kern wonen	4,01	4,03	4,03
Thuis voelen	4,01	4,09	4,07
Omgang tss bewoners	4,03	4,00	4,01
Omgang jonge & oude bewoners	3,95	3,93	3,93
Omgang versch. nationaliteiten	3,44	3,34	3,37
Omgang hoog & laag inkomen	3,76	3,63	3,66
Nieuwelingen snel aanvaard	3,76	3,64	3,67
Weinig conflicten*	4,09	3,97	4,00
Weinig eenzame personen*	3,49	3,23	3,30
Inwoners kennen elkaar goed	3,62	3,69	3,67
Buren helpen elkaar	3,92	3,83	3,85
Aard soc. activ. gelijk gebleven laatste 5 jr.	3,66	3,59	3,61

Op vlak van het sociaal leven zien we dat er 4 items een rol spelen (statistisch significante verschillen). 2 items slaan op het hebben van activiteiten: in geselecteerde kernen zijn er vaker voldoende activiteiten volgens de sleutelfiguren en wordt er ook op regelmatige tijdstippen deelgenomen aan deze activiteiten. Daarnaast is er nog een klein (maar statistisch significant) verschil naargelang de kernen wat betreft conflicten. In een niet geselecteerde kern zijn er iets minder conflicten dan in een geselecteerde kern. Het vierde element betreft eenzaamheid. Ook hier geven de niet geselecteerde kernen aan dat er minder eenzaamheid heerst dan in een geselecteerde kern.

Voorzieningen

	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
Nabijheid*	5,53	6,56	6,28
Toegankelijkheid*	5,99	6,64	6,47
Kwaliteit*	6,35	6,85	6,72

Sleutelfiguren uit geselecteerde kernen geven aan dat zowel de nabijheid, de toegankelijkheid als de kwaliteit beter scoren dan in niet geselecteerde kernen.

Nabijheid	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
Scholen*	4,03	4,41	4,31
Kinderopvangfaciliteiten	3,81	3,98	3,94
Kleine handelszaken*	2,78	3,80	3,54
Grote handelszaken*	2,60	3,14	3,00
Gemeentelijke diensten*	2,89	3,35	3,23
OCMW*	2,89	3,33	3,21
Medische voorz. en zorg*	3,07	3,75	3,58
Andere diensten*	2,46	2,84	2,74
Culturele voorz.*	2,85	3,43	3,27
Uitgaansgelegenheden*	2,87	3,27	3,17
Sportvoorzieningen*	2,71	3,43	3,24
Speelvoorz. kinderen*	3,17	3,50	3,42
Ontmoetingspl. jongeren*	2,65	3,08	2,97
Ontmoetingspl. ouderen*	2,85	3,53	3,35

Alle opgesomde voorzieningen scoren beter op vlak van nabijheid in een geselecteerde kern dan in een niet geselecteerde kern.

Bereikbaarheid	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
Scholen	3,93	4,02	4,00
Kinderopvangfaciliteiten	3,78	3,90	3,87
Kleine handelszaken*	3,37	3,86	3,73
Grote handelszaken	3,18	3,38	3,33
Gemeentelijke diensten	3,25	3,46	3,40
OCMW	3,23	3,42	3,37
Medische voorz. en zorg*	3,38	3,80	3,69
Andere diensten	2,94	3,09	3,05
Culturele voorz.*	3,26	3,63	3,53
Uitgaansgelegenheden	3,36	3,54	3,50
Sportvoorzieningen*	3,20	3,58	3,48
Speelvoorz. kinderen*	3,43	3,65	3,59
Ontmoetingspl. jongeren*	3,11	3,36	3,30
Ontmoetingspl. ouderen*	3,26	3,64	3,54

Geselecteerde kernen geven een hogere score op vlak van bereikbaarheid van kleine handelszaken, medische en zorgvoorzieningen, culturele voorzieningen, speelvoorzieningen voor kinderen en ontmoetingsplaatsen zowel voor jongeren als voor ouderen.

Kwaliteit	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
Scholen	4,23	4,36	4,33
Kinderopvangfaciliteiten	4,07	4,13	4,12
Kleine handelszaken*	3,88	4,12	4,06
Grote handelszaken	3,70	3,63	3,65
Gemeentelijke diensten	3,70	3,73	3,72
OCMW	3,67	3,71	3,70
Medische voorz. en zorg*	3,87	4,06	4,01
Andere diensten	3,32	3,33	3,33
Culturele voorz.	3,58	3,69	3,66
Uitgaansgelegenheden	3,67	3,68	3,68
Sportvoorzieningen	3,66	3,73	3,71
Speelvoorz. kinderen	3,56	3,62	3,61
Ontmoetingspl. jongeren	3,39	3,31	3,33
Ontmoetingspl. ouderen	3,59	3,65	3,63

Op vlak van kwaliteit zijn er veel minder verschillen tussen geselecteerde en niet geselecteerde kernen. Enkel kleine handelszaken en medische en zorgvoorzieningen scoren beter in een geselecteerde kern.

Mobiliteit

	Niet geselect. kern	Geselect. kern	Totaal
Stadscentrum vanuit kern	4,22	4,10	4,13
Andere kernen vanuit kern	4,20	4,12	4,14
Ontsluiting snelle wegen	4,16	4,03	4,06
Parkeerruimte bewoners	3,59	3,51	3,53
Parkeerruimte minder mobiele	3,26	3,33	3,31
Opstaphaltes openbaar vervoer*	2,99	3,43	3,31
Openbaar vervoer binnen gemeente	2,58	2,66	2,64
Openbaar vervoer om gemeente te verlaten	2,64	2,81	2,77
Alternatieve vervoersdiensten	2,95	3,07	3,04

Er is maar 1 item dat voor een statistisch significant verschil zorgt, nl. het aantal opstaphaltes van het openbaar vervoer dat beter scoort in een geselecteerde kern dan in een niet geselecteerde kern.

7. Leefbaarheid en kwantitatieve data

In dit laatste deel wordt gezocht naar linken tussen kwalitatieve en kwantitatieve data. De volledige enquête bestaat uit kwalitatieve gegevens, die niet zomaar beschikbaar zijn. Deze bevraging kan logischerwijs niet elk jaar opnieuw uitgevoerd worden. Een van de onderzoeksvragen was om na te gaan of de leefbaarheid (de combinatiescore die uit de bevraging bekomen werd) ook door middel van kwantitatieve data kan voorspeld worden. Met andere woorden: kunnen we aan de hand van een aantal variabelen voorspellen hoe de kern scoort op vlak van leefbaarheid?

LeefbaarheidsscoreT	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Evolutie inwoners	103,63	104,14	104,52	104,11
Evolutie huishoudens	106,99	108,10	109,27	108,12
Aandeel alleenstaanden	28,55	27,25	26,76	27,46
Aandeel gezinnen met kinderen	30,93	29,75	30,97	30,36
Aandeel 0 tot 19-jarigen	22,98	22,30	22,95	22,64
Aandeel 20 tot 59-jarigen	51,74	51,48	51,51	51,55
Aandeel 60-plussers	25,27	26,22	25,54	25,81
Aandeel recente woongelegenheden	10,97	13,49	14,98	13,23
Aandeel leerlingen binnen eigen kern naar school	39,77	63,22	66,82	58,17
Aandeel voorzieningen	9,75	7,07	7,26	7,80
Aandeel huisartsen	0,94	1,26	1,48	1,23
Aantal voorzieningen	9,24	18,59	10,07	14,04
Evolutie aantal voorzieningen	89,48	87,83	92,46	89,42
Gemiddeld aantal inwoners 2019	1.133,86	2.436,39	1.545,28	1.878,36

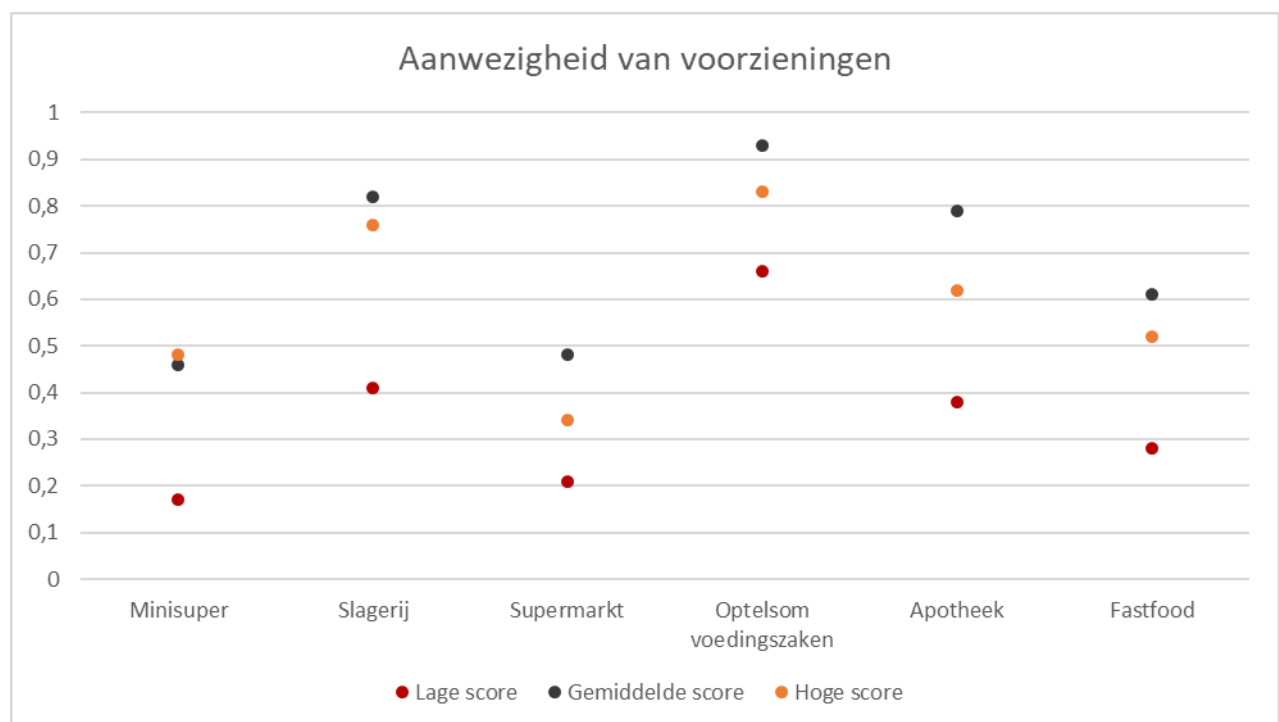
Een eerste oefening levert heel weinig informatie op. Ook wat de voorzieningen betreft zien we geen link tussen de uitgekozen voorzieningen (zie type voorzieningen onder 'clusters') en de leefbaarheid. Dit terwijl er uit de kwalitatieve analyse wel degelijk naar voor kwam dat voorzieningen een rol spelen in leefbaarheid. Een meer uitgebreide analyse betreffende de relevante voorzieningen dringt zich dus op.

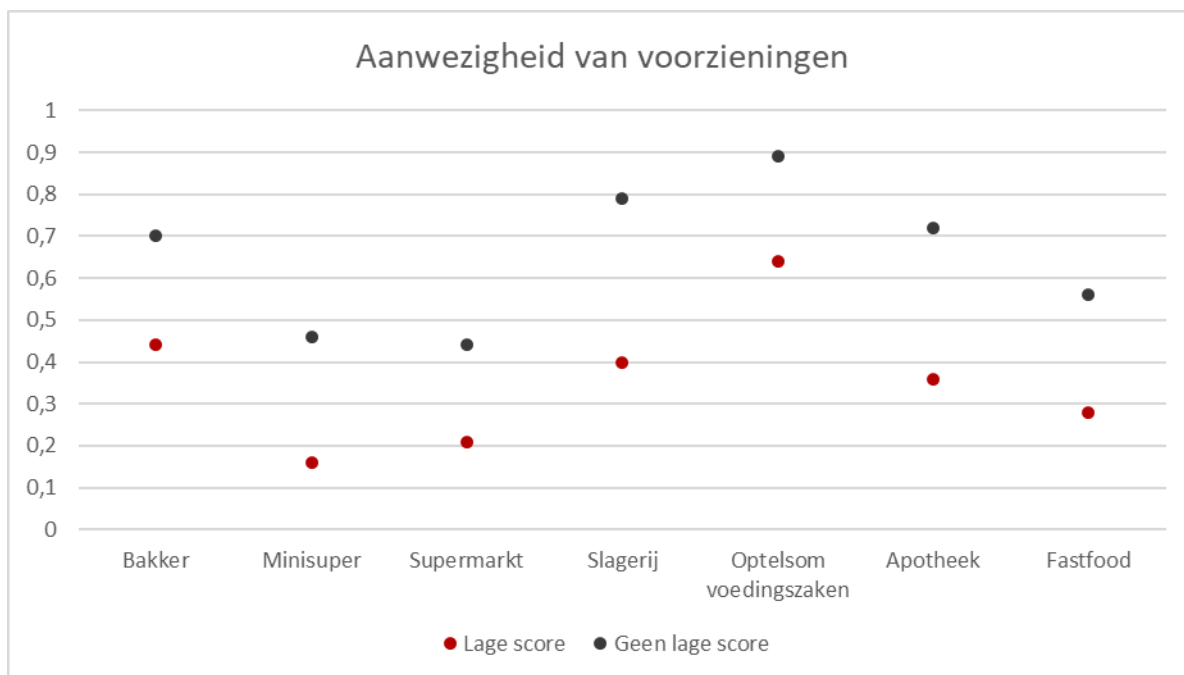
Alle voorzieningen werden in detail opgelijst eerder dan alle voorzieningen samen op te tellen. Er wordt eerst een analyse gedaan om na te gaan welke voorzieningen relevant blijken te zijn. Nadien worden alle kwantitatieve variabelen samen geanalyseerd.

Uit een eerste analyse blijkt dat niet zozeer het aandeel voorzieningen per huishoudens een rol speelt, maar vooral de aanwezigheid van voorzieningen een rol speelt. Deze variabele kan dus gedichotomiseerd worden: 0 betekent dat er geen voorziening aanwezig is, 1 betekent dat dit type voorziening aanwezig is in de kern. Hieruit blijkt dat vooral de voorzieningen die voorzien in dagelijkse producten een rol spelen: alles dat met levensmiddelen en persoonlijke zorg te maken heeft. Horeca, cultuur en ontspanning verschillen niet naargelang de categorie van leefbaarheid. Ter info: er werd een optelsom gemaakt van alle winkels waar voeding verkocht wordt (minisuper, slagerij, bakker, groentewinkel, reform, slagerij en supermarkt).

Wat ook duidelijk zichtbaar is, is dat kernen met een lage score vooral verschillen wat voorzieningen betreft. Kernen met een hoge score hebben niet per se vaker bepaalde voorzieningen aanwezig in de kern dan de kernen met een gemiddelde score. Vandaar werd de oefening ook gemaakt door de kernen met lage leefbaarheidsscores tegenover de andere kernen te plaatsen (zie tweede grafiek). Bij deze oefening bleek het al dan niet hebben van een bakker in de kern ook statistisch significant. Enkel de statistisch significante verschillen worden weergegeven.

	Lage score	Gemiddelde score	Hoge score	Totaal
Dagelijkse goederen	0,66	0,93	0,83	0,83
Ontspanning	0,90	0,95	0,90	0,92
Minisuper	0,17	0,46	0,48	0,39
Slagerij	0,41	0,82	0,76	0,70
Supermarkt	0,21	0,48	0,34	0,38
Optelsom voedingszaken	0,66	0,93	0,83	0,83
Apotheek	0,38	0,79	0,62	0,64
Fastfood	0,28	0,61	0,52	0,50

Aanwezigheid van volgende voorzieningen	Lage score	Geen lage score	Totaal
Dagelijkse goederen	0,66	0,89	0,83
Ontspanning	0,92	0,92	0,92
Bakker	0,48	0,69	0,64
Minisuper	0,17	0,47	0,39
Slagerij	0,41	0,80	0,70
Supermarkt	0,21	0,44	0,38
Optelsom voedingszaken	0,66	0,89	0,83
Apotheek	0,38	0,73	0,64
Fastfood	0,28	0,58	0,50

Als we bekijken welke voorzieningen zo de meeste impact hebben, zien we dat een slagerij de meeste impact heeft op een kern, gevolgd door de apotheek en de voedingszaken.

Aanwezigheid van volgende voorzieningen	Correlatie met lage score
Dagelijkse goederen	0,28
Ontspanning	0,00
Bakker	0,22
Minisuper	0,26
Slagerij	0,35
Optelsom voedingszaken	0,28
Apotheek	0,31
Fastfood	0,23

Er wordt bekeken in welke mate de aanwezigheid (of eerder de afwezigheid) van deze voorzieningen samengaan met de kernen met een lage score. Bovenstaande tabel geeft aan dat de correlaties zeer laag zijn. Enkel statistisch significante correlaties groter dan 0,2 worden in deze tabel opgenomen. Enkel een slagerij en de apotheek hangen licht samen met de leefbaarheid binnen de kern.

Ook hier kan dus gesteld worden dat er kleine verschillen zijn naargelang het aantal voorzieningen, maar dat deze verschillen onvoldoende zijn om de leefbaarheid van de kern te gaan verklaren.

Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er enkel gekeken wordt naar de voorzieningen die binnen de kern gesitueerd zijn. Voorzieningen die net buiten de kern vallen, of voorzieningen die goed bereikbaar zijn, maar wel buiten de kern gelegen zijn, zijn hier niet in opgenomen.

Er moet helaas geconcludeerd worden dat er tot op heden **geen kwantitatieve data** bestaan die voor uitspraken kunnen zorgen op vlak van leefbaarheid. De gevonden verbanden zijn te zwak en te klein om voorspellingen te kunnen maken.

8. Leefbaarheid: determinerende factoren

Vooreerst is er een grote hoeveelheid aan informatie uit de vragenlijsten: zowel de scores die gegeven worden voor alle items en dimensies, aangevuld met heel wat duiding uit de open vragen. Daarnaast werd aan de gebiedswerkers van de provincie gevraagd om vanuit hun expertise informatie te geven over de kernen. Aangezien er geen kwantitatieve data voor handen zijn om uitspraken te kunnen doen over de leefbaarheid: welke factoren zorgen er dan wel voor dat een kern een lage of een hoge leefbaarheid heeft?

Er zijn een aantal elementen die voor een verschil zorgen in leefbaarheid.

Vooreerst lijkt **mobiliteit en verkeersveiligheid** voor een wezenlijk verschil te zorgen. In de hoog scorende kernen wordt in 13 van de 29 kernen aangegeven dat de mobiliteit goed zit (invalswegen, geen te druk verkeer in de kern of nabijheid van de stad). In de laag scorende kernen wordt echter in 22 kernen aangegeven dat er verkeers- en/of mobiliteitsproblemen aanwezig zijn. Negatieve aspecten zijn grote en drukke wegen, wegen met veel sluijverkeer en wegen waar er veel zwaar verkeer door rijdt. Ook afgelegen kernen worden hier in deze categorie opgenomen.

Op vlak van **sociaal weefsel** zijn er ook specifieke voorwaarden. Een voorwaarde voor een leefbare kern is een goed sociaal weefsel met een **verenigingsleven** in de kern of plaatsen waar ontmoeting mogelijk is. Dit verenigingsleven moet echter voor alle leeftijdscategorieën aanwezig zijn. Een verenigingsleven dat er enkel voor bepaalde leeftijdscategorieën is, is niet voldoende voor een leefbare kern. Zo werd in 4 kernen (van de 29) met lage leefbaarheid aangegeven dat er wel degelijk een verenigingsleven aanwezig is. In de kernen met hoge leefbaarheid werd in 19 kernen (van de 29) aangegeven dat er verenigingen of ontmoetingsplaatsen aanwezig zijn. In 10 kernen met hoge leefbaarheid werd specifiek vermeld dat er ook verenigingen of ontmoetingsplaatsen voor jongeren waren (bv. sportinfrastructuur). Bij de kernen met hoge leefbaarheid zijn er 6 kernen waar de kernen als levendig omschreven werden, waar er evenementen georganiseerd worden. Nieuwe initiatieven en investeringen in ontmoetingsinfrastructuur worden hier ook aangehaald. Ook kernen waar er **evenementen** georganiseerd worden die over de gemeentegrenzen heen gekend zijn, dragen vaak bij tot een positieve evaluatie van de eigen kern.

Gedeeltelijk gelinkt aan het sociaal weefsel, is het element van **voorzieningen**. Ook hier is het verhaal niet zo eenduidig. Bij de kernen met lage leefbaarheid zijn er 5 kernen waar aangegeven werd dat er weinig voorzieningen zijn. 8 kernen hebben wel wat voorzieningen. In deze kernen lijkt het vele verkeer of het zwaar verkeer de bovenhand te nemen in de beoordeling. In de kernen met hoge leefbaarheid werd 18 keer aangegeven dat er voorzieningen aanwezig zijn. Dit gaat van veel tot 'een paar' voorzieningen. In een aantal gevallen wordt vermeld dat er voorzieningen zijn maar dat er geen doorgangsweg door de kern loopt, maar langs de kern (met uitzondering van 1 kern).

Wat **scholen** betreft, is er vrijwel geen link tussen leefbaarheid en de aanwezigheid van een school. In 25 (van de 29) hoog scorende kernen is er een school aanwezig. In de laag scorende kernen is er in 21 kernen (van de 29) een school aanwezig. Wel kan de school gezien worden als een soort voorziening, waar ontmoeting mogelijk is. De aanwezigheid van een school is bijgevolg niet voldoende om voor

leefbaarheid te zorgen. Er zijn meerdere ontmoetingsplaatsen nodig en ook andere factoren zijn noodzakelijk.

Net zoals uit de enquêtes blijkt, speelt de **beleidsbetrokkenheid** ook een belangrijke rol. Bij de hoog scorende kernen wordt voor een aantal kernen aangegeven dat er inspanningen waren om de beleidsbetrokkenheid te verhogen, dat de beleidsbetrokkenheid goed zat, dat er een bewonersplatform aanwezig is (3), een handelsraad (1) of een toegankelijke burgemeester (1).

Erg opvallend is dat de kernen in de **kustgemeenten** hogere scores hebben naarmate ze meer in het hinterland gesitueerd zijn. Daar ervaren de inwoners de voordelen van de kust (nabijheid), maar niet de nadelen van de kust (kan heel druk zijn, druk verkeer, maar kan ook leeg aanvoelen in de winter door de tweedeverblijvers die dan wegblijven).

Een ander opvallend kenmerk is dat er bij de kernen met een hoge leefbaarheid 5 **hoofddorpen** zijn (met dus meer voorzieningen/ontmoetingsinfrastructuur en vaker een hogere beleidsbetrokkenheid doordat het de centrale kern betreft). Bij de kernen met een lage leefbaarheid zijn er maar 2 hoofddorpen aanwezig (met elk een specifieke problematiek).

Bij de kernen met hoge leefbaarheid zijn er 5 kernen waar er **geïnvesteed werd in de publieke ruimte** (dorpskernvernieuwing, nieuw dorpsplein of park, nieuwe ontmoetingsinfrastructuur). Deze hebben eveneens een positieve invloed op de leefbaarheid.

Samengevat kan gesteld worden dat de kernen met een hoge leefbaarheid de kernen zijn waar het **aangenaam wonen en vertoeven** is en waarbij de kern **een goede naam** geniet. Voor de ene kern kan dit zijn omwille van de idyllische sfeer van het landelijk wonen, voor een andere kern omwille van de vlotte bereikbaarheid met de hoofdkern en/of stad in de buurt, maar waarbij er voldoende ontmoetingsplaatsen zijn voor jong en oud.

9. Samenvatting en conclusies

Samenvatting

Bij het nemen van beleidsbeslissingen wordt heel vaak ‘leefbaarheid van een dorp of kern’ als ultiem argument gebruikt om een beslissing te nemen, of net niet te nemen.

Maar wat is leefbaarheid? En kunnen we leefbaarheid voorspellen aan de hand van beschikbare kwantitatieve gegevens over een dorp of kern?

Omdat dit laatste in een analyse in 2014 niet mogelijk bleek te zijn, werd de beslissing genomen om een onderzoek op te zetten, waarbij via een grootschalige bevraging een beeld verkregen wordt van leefbaarheid van de kernen in het buitengebied². De enquêtes werden ingevuld door sleutelfiguren: mensen die omwille van hun werk of door hun inzet in het verenigingsleven de kern goed kennen en bijgevolg goed geplaatst zijn om uitspraken te doen over de kern waar ze wonen of werken. De ambitie was om voor elke kern in West-Vlaanderen, 268 in totaal, 10 tot 15 sleutelfiguren te bevragen. Dit kwalitatieve onderzoek moet antwoorden bieden over de leefbaarheid binnen de kernen en nagaan wat de sleutelementen zijn voor een hoge leefbaarheid. Deze leefbaarheid wordt gemeten aan de hand van 6 dimensies: veiligheid (zowel verkeers- als sociale veiligheid), fysieke woonomgeving, sociaal leven, voorzieningen, mobiliteit en beleidsbetrokkenheid.

Voorafgaand aan de eigenlijke leefbaarheidsanalyse werden de 268 kernen in West-Vlaanderen op basis van kwantitatieve data opgedeeld in 4 clusters (hoofdstuk 4). Dit laat toe om structuur te brengen in de grote hoeveelheid kernen. Een eerste cluster (waar de meeste kernen toe behoren) zijn de kernen die groeien, die meer gezinnen met kinderen tellen, die meer recente woningen tellen, met relatief meer voorzieningen. Een tweede cluster lijkt op de eerste qua bevolkingssamenstelling, maar er zijn minder voorzieningen, er is een minder sterke toename van bevolking en huishoudens, en er is geen lager onderwijs in de kern. De derde cluster bestaat uit kernen met een redelijke bevolkingsgroei, met veel alleenstaanden en veel ouderen en een goed uitgebouwd voorzieningenaanbod. De kernen aan de kust zijn hier het voorbeeld van. De vierde cluster bestaat uit kleine kernen met minder dan 100 huishoudens.

In de eerste leefbaarheidsanalyse (hoofdstuk 5) werd met de informatie van alle (bijna 2.000) respondenten rekening gehouden. Deze analyse biedt enerzijds inzicht in leefbaarheid, en anderzijds wordt gekeken of er een verschil is qua leefbaarheid naargelang de clusters waartoe de kernen behoren.

Uit de analyse blijkt dat de dimensies sociaal leven en de sociale veiligheid de hoogste scores krijgen.

Mobiliteit, beleidsbetrokkenheid en verkeersveiligheid krijgen de laagste scores toebedeeld. Op vlak van mobiliteit is de impact van het openbaar vervoer groot. Verkeersveiligheid is een dimensie die gelinkt is aan mobiliteit. Vooral de impact van het zwaar verkeer (zowel vrachtwagens als landbouwvoertuigen) door de kernen kwam tot uiting. Maar ook de (gebrekkige) infrastructuur voor de fietsers (fietspaden en ruimte voor fietsers) werd vaak aangewezen als nefast voor een positief

² Het buitengebied is alles wat volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen buiten de afgebakende stedelijke gebieden in de provincie valt -zie ook inleiding.

effect op leefbaarheid. Op vlak van beleidsbetrokkenheid werd vooral gehamerd op meer inspraak vanuit de kernen.

De andere dimensies zijn fysieke woonomgeving en voorzieningen. De fysieke woonomgeving werd door respondenten vooral gelinkt aan voorzieningen en mobiliteit, maar ook aan beeldkwaliteit: verzorgde en nette straten, voldoende groen, geen verkrotting, ... Voor de voorzieningen werden uitspraken gevraagd over toegankelijkheid, nabijheid en kwaliteit. Leefbaarheid wordt meer gelinkt aan kwaliteit en toegankelijkheid dan aan nabijheid van de voorziening.

Alhoewel leefbaarheid een samenspel is van vele componenten, hebben ze niet allemaal een even grote samenhang. Vooral beleidsbetrokkenheid en fysieke woonomgeving blijken zeer sterk samen te hangen met de globale leefbaarheidsscore.

De tweede leefbaarheidsanalyse (hoofdstuk 6) werd gemaakt op niveau van de kernen. Hier werden enkel de kernen mee opgenomen met voldoende respondenten (gemiddeld 8 per kern) op niveau van de kern, wat betekent dat voor deze analyse 114 van de 268 kernen weerhouden werden. De kernen werden opgedeeld in kernen met lage, gemiddelde en hoge leefbaarheid. In deze tweede analyse vinden we gelijkaardige dimensiescores terug, waarbij de sociale veiligheid en sociaal leven de hoogste scores hebben, terwijl beleidsbetrokkenheid, verkeersveiligheid, mobiliteit en voorzieningen lagere scores krijgen.

Net zoals in de eerste leefbaarheidsanalyse werd ook hier geconcludeerd dat elke dimensie een impact heeft op leefbaarheid. Leefbaarheid verhogen vraagt een inzet op de dimensies met de laagste scores (mobiliteit, beleidsbetrokkenheid en verkeersveiligheid), maar zal meest effect hebben bij de dimensie beleidsbetrokkenheid, omdat de samenhang tussen deze dimensie en de totale leefbaarheid het grootst is.

Er werd ook nagegaan of geselecteerde kernen³ hogere leefbaarheidsscores hebben dan niet-geselecteerde kernen. Dit bleek niet het geval. Een niet-geselecteerde kern heeft geen lagere leefbaarheidsscore dan een geselecteerde kern. Geselecteerde kernen scoren hoger op vlak van sociaal leven, voorzieningen en mobiliteit. Dit betekent echter niet dat de selectie van de kernen ervoor zorgt dat het sociaal leven, het voorzieningenaanbod en de mobiliteit verbetert; het kan net andersom zijn, dat factoren als sterk sociaal leven, goed voorzieningenaanbod en vlotte ontsluiting ooit gezorgd hebben voor een selectie.

In een laatste analyse (hoofdstuk 7) werd bekeken of het mogelijk is om de leefbaarheid van een kern te voorspellen aan de hand van kwantitatieve data. De set indicatoren die beschikbaar is op kernenniveau is niet oneindig, maar bevat toch informatie over demografie (bevolking, huishoudens, evolutie), tewerkstelling, voorzieningenaanbod en onderwijs. Op basis van de beschikbare kwantitatieve data kunnen we geen voorspellingen doen over leefbaarheid van een dorp/kern. Er is geen samenhang tussen de leefbaarheidsscore en bevolkings- en huishoudsamenstelling, noch tussen de leefbaarheidsscore en bevolkings- en huishoudgroei, noch tussen de leefbaarheidsscore en de aanwezigheid van en het aantal basisvoorzieningen in de kern, noch tussen de leefbaarheidsscore en de mogelijkheid om in de eigen kern naar school te gaan. Noch het aantal inwoners of

³ In het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen uit 2002 werd in het buitengebied een onderscheid gemaakt tussen kernen die een hoofddorp of woonkern vormden, en andere woonconcentraties. Dat gebeurde volgens objectieve criteria zoals inwonersaantal, aanwezige voorzieningen, ... en een ruimtelijke afweging. Bijkomend woongebied bestemmen, bovenop het bestaande woongebied, was enkel toegestaan in geselecteerde kernen.

huishoudens, noch het voorzieningenaanbod zoals de aanwezigheid van een school, noch enige combinatie daarvan kon de leefbaarheidsscore van een kern voorspellen.

Conclusies

Drie onderzoeksvragen lagen aan de basis van het leefbaarheidsonderzoek:

- Wat is leefbaarheid, en waarop moet ingezet worden om leefbaarheid te verhogen?
- Is kernselectie nodig voor een leefbare kern?
- Kan leefbaarheid voorspeld worden op basis van kwantitatieve data?

Leefbaarheid is een complex geheel, waarbij verschillende componenten met elkaar verbonden zijn: veiligheid (verkeersveiligheid, sociale veiligheid), sociaal woonklimaat, fysieke woonomgeving, mobiliteit, voorzieningen en beleidsbetrokkenheid. Deze componenten beïnvloeden elkaar en kunnen niet los gezien worden van elkaar. Leefbaarheid verhogen, inzetten op leefbaarheid is een en-en verhaal. Het samenspel tussen de componenten moet gerespecteerd worden, en vraagt ook een gecombineerde inzet.

Dorpen met een hoge leefbaarheid kennen vaak een ligging tussen stad en platteland. Ze combineren de voordelen van stad en platteland, en ze worden niet of minder geconfronteerd met de nadelen. Beleidsmatig kan hier niet op ingegrepen worden, je kan een dorp immers niet verplaatsen.

Op bepaalde domeinen die belangrijk zijn in de beoordeling van leefbaarheid kan het beleid echter wel een invloed hebben.

Een eerste rode draad doorheen de leefbaarheidsanalyse is het belang van het sociaal leven. Ontmoeting mogelijk maken is een must. Dit betekent zowel investeren in een gevarieerd aanbod van ontmoetingskansen over generaties heen, voor iedereen. De aanwezigheid van of het investeren in infrastructuur om die ontmoeting mogelijk te maken, kan faciliterend werken.

Een tweede rode draad is het belang van beleidsbetrokkenheid. Voor alle bevroegde items over beleidsbetrokkenheid werd een grote samenhang gevonden met de leefbaarheid. Het gaat hierbij zowel over de inspraak van het dorp bij beleidsbeslissingen voor de kern als over erkenning van het dorp door het beleid, tweerichtingsverkeer dus. Eén voor één hebben kernen met een hoge beleidsbetrokkenheid een hoge score voor leefbaarheid.

Een derde rode draad is de negatieve impact van zwaar verkeer op de leefbaarheid van een kern.

De analyses die uitgevoerd werden, bieden inzicht in welk type dorp baat heeft bij welk type ingreep. Ingerepen om leefbaarheid te verhogen vragen met andere woorden maatwerk.

De tweede onderzoeksvraag was of kernselectie (die gebeurd is bij de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen, en die vanuit ruimtelijk beleid ontwikkelingsmogelijkheden biedt) nodig is voor een leefbaar dorp. Het antwoord op deze vraag is negatief. Er is geen significant verschil tussen de leefbaarheidsscore van geselecteerde en niet geselecteerde kernen. Wanneer we kijken op het niveau van de componenten van leefbaarheid, dan stellen we vast dat geselecteerde dorpen

beter scoren op vlak van sociaal leven, voorzieningen en mobiliteit. Anderzijds is er geen verschil op vlak van beleidsbetrokkenheid, de component met de hoogste samenhang tot leefbaarheid.

De laatste onderzoeksvraag was of we op basis van kwantitatieve data uitspraken kunnen doen over leefbaarheid. De aanleiding voor deze vraag is dat het veel eenvoudiger (en goedkoper) is om frequent een set kwantitatieve data te actualiseren, dan een bevraging te organiseren. Ook op deze onderzoeksvraag is het antwoord negatief. Er werd geen samenhang gevonden tussen de leefbaarheidsscore en de beschikbare kwantitatieve data op kernniveau.

10. Beleidsaanbevelingen

Meer is niet altijd beter

Een rode draad doorheen vele leefbaarheidsdiscussies is dat de ruimtelijke of demografische groei van de kern, het behoud van de school, de aanwezigheid van veel voorzieningen noodzakelijk zijn voor de leefbaarheid van die plaats. Geen van deze elementen worden bevestigd door het gevoerde leefbaarheidsonderzoek. Leefbaarheid is dus geen argument voor kernselectie.

Leefbaarheid is niet afhankelijk van de leeftijd van de inwoners, noch van de aanwezigheid van voldoende bakkers en slaggers, noch van de aanwezigheid van een school, noch van nieuwe verkavelingen, ...

Als gevolg hiervan kunnen we ook niet op basis van kwantitatieve data (demografische gegevens, aanwezigheid voorzieningen, kenmerken woningpatrimonium, ...) uitspraken doen over leefbaarheid.

Het is een strijd tegen een machtig beeld⁴, maar groei is absoluut géén vereiste voor de leefbaarheid van een kern.

Kies voor kwaliteit en niet altijd voor kwantiteit

De bereikbaarheid en kwaliteit van voorzieningen is meer bepalend dan de aanwezigheid ervan. Mensen kiezen hun woonplaats op basis van de kwaliteit van de woning, de directe omgeving en de ligging binnen de regionale woonmarkt. Of er een bakker of school in de directe buurt is, is bijkomstig. Wel moeten die op de één of andere manier bereikbaar zijn en kwalitatief.

We hebben geen 268 autonome, volledig zelfvoorzienende kernen nodig. Leefbaarheid is niet afhankelijk van de aanwezigheid van voorzieningen (winkels, scholen, ...), maar wel van verbondenheid en van kwaliteit. Eerder dan in te zetten op autonomie is het wenselijk in te zetten op de verbinding tussen kernen. Wat in de ene kern niet aanwezig is, kan even verderop wel toegankelijk en kwalitatief zijn.

Stimuleer daarom gecombineerde vormen van dienstverlening.

Meer samenhang zorgt voor minder slaapdorp

De directe woonomgeving is één van de dimensies die het sterkst samenhangt met de globale leefbaarheidsscore, en die (wat ook uit andere onderzoeken blijkt) sterk bepalend is voor de keuze van een woonplaats. De straat, de rust, doorzichten op het landschap, de pleintjes, het erfgoed om de hoek en de staat van de voetpaden maken daar deel van uit. Naast beeld- en geluidskwaliteit gaat dat immers ook om ontmoetingskansen op het publieke of semipublieke terrein.

⁴ Vrij naar Frans Thissen, Professor-Emeritus Universiteit van Amsterdam

Deze ontmoetingsruimte kan zorgen voor leefbaarheid. Belangrijk in een landelijke context is dat deze ontmoetingsruimtes niet gefocust zijn op één generatie of doelgroep, maar voldoende generatie- en doelgroep-overstijgend zijn. Een goede straat werkt zowel voor kleine kinderen, jongeren, volwassenen als ouderen. De speelplekken en dorpszalen moeten daarom goed, duurzaam, bruikbaar en bereikbaar zijn, liefst centraal gelegen in de kern.

Voormalige pastorietuinen, groene begraafplaatsen, zitbanken op het mooiste plekje, een goed uitgeruste zaal op maat van de kern, een opengestelde speelplaats... zorgen ervoor dat inwoners door ontmoeting elkaar leren kennen en vervolgens ook meer op elkaar kunnen rekenen.

Velden, akkers, bossen rondom de kernen bepalen in sterke mate mee de ruimtelijke kwaliteit. Aandacht voor de verdere opwaardering van deze open ruimte is essentieel.

Zachte mobiliteit is een belangrijke opstap naar een comfortabele omgeving

Mobiliteit in een kern, landelijk of stedelijk, moet uitgaan van 8-8-8: iedereen van 8 tot en met 88 jaar moet zich veilig en zelfstandig kunnen verplaatsen. Dit betekent dat een kind zelfstandig naar school kan gaan, maar ook dat aan de mobiliteit van ouderen aandacht besteed wordt, door het voorzien van rustbanken, het bieden van overzicht.

Typisch voor dorpsstructuren zijn de doorsteken, de kleine paadjes en de trage wegen. Ze zorgen voor bereikbaarheid, op een verkeersveilige manier, en kunnen derhalve maximaal ingeschakeld worden bij het uittekenen van mobiliteitsmogelijkheden.

Onze kernen liggen dan ook nog eens dicht bij elkaar, gemiddeld genomen op 3 km van elkaar. Voor deze korte afstanden wordt bij voorkeur ingezet op het STOP principe⁵, eerst de stappers en trappers dus. Inzetten op veilige, comfortabele fiets- en wandelpaden, ook voor recreatief gebruik, geniet daarom de voorkeur. Men vindt niet alles meer in één plaats, en dat is ook niet noodzakelijk voor leefbaarheid. Maar misschien is wat nodig is, wel aanwezig in een naburige kern.

Inzetten op directe en veilige fietsverbindingen tussen tewerkstellingspolen en de dichtstbijzijnde woonkernen is belangrijk. Wegwerken van missing links leveren grote winst op voor fietsers en wandelaars, bewegwijzerde fietsroutes zijn nuttig. Een flankerend beleid, waarbij bv fietsstallingen, oplaadpunten elektrische fietsen, openbare fietspompen, ... voorzien worden, zijn hierbij een noodzakelijke voorwaarde.

Verkeersdruk is een bepalende factor voor een gevoel van geringe(re) leefbaarheid. In de kernen gaat het dan vaak over hoge snelheid van voertuigen, of de frequentie van zwaar transport op de hoofdstraat. De aanpak van het doorgaand verkeer dient regionaal bekeken te worden. Het verhogen van de verkeersveiligheid kan wel op maat van een kern uitgewerkt worden.

Ontsluit in de kern en tussen de kernen.

⁵ Het STOP-principe wordt gebruikt bij slimme inplanning van mobiliteitsbeleid, waarbij de prioriteit eerst naar Stappen, dan Trappen (fiets), vervolgens Openbaar vervoer en dan pas naar Personenwagens gaat.

Plan de kern, met de kern

Door als besturen in gesprek te gaan met bewoners, voelen die laatsten zich meer gehoord en meer verantwoordelijk voor hun eigen leefomgeving. En de resultaten zullen doorgaans goedkoper, meer op maat zijn en minder handhavingsinspanningen vragen.

Beleidsbetrokkenheid, het gevoel dat “de politiek” luistert naar de bewoners, de mogelijkheid om ook deel te nemen aan de vormgeving van de kern, is belangrijk voor het gevoel van welbevinden. Het feit dat de mening van de lokale gemeenschap wordt gevraagd en dat inspraak in beslissingen met betrekking tot de kern mogelijk is, verhoogt het gevoel van leefbaarheid sterk. Dit impliceert een regelmatige terugkoppeling over de genomen beslissingen naar die bewoners.

Lig wakker van beleidsbetrokkenheid.

Colofon

Deze analyse werd opgemaakt in opdracht van de Deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen.

Carl Decaluwé (Gouverneur)

Bart Naeyaert, Jean de Bethune, Sabien Lahaye-Battheu, Jurgen Vanlerberghe (gedeputeerden)

Geert Anthierens (provinciegriffier)

Redactie: Stephanie Soete, Hilde Coudenys, Stefanie Rammelaere, Lore Dejonghe

Verantwoordelijke uitgever: Geert Anthierens, provinciegriffier

Voor meer informatie: <https://www.west-vlaanderen.be/dataanalyse>

data.analyse@west-vlaanderen.be

D/2022/0248/11